

MIMAR

OCAK | 2014 | 13
6 TL

Country	Year	Population (millions)	Urban population (millions)	Urban population (%)	Population density (per sq km)	Urban population density (per sq km)
Algeria	1980	10.5	4.5	42.9	10.5	10.5
Algeria	1985	11.5	5.5	47.8	11.5	11.5
Algeria	1990	12.5	6.5	52.0	12.5	12.5
Algeria	1995	13.5	7.5	55.6	13.5	13.5
Algeria	2000	14.5	8.5	58.6	14.5	14.5
Algeria	2005	15.5	9.5	61.3	15.5	15.5
Algeria	2010	16.5	10.5	63.6	16.5	16.5
Algeria	2015	17.5	11.5	65.7	17.5	17.5
Algeria	2020	18.5	12.5	67.6	18.5	18.5
Algeria	2025	19.5	13.5	69.2	19.5	19.5
Algeria	2030	20.5	14.5	70.7	20.5	20.5
Algeria	2035	21.5	15.5	72.1	21.5	21.5
Algeria	2040	22.5	16.5	73.3	22.5	22.5
Algeria	2045	23.5	17.5	74.5	23.5	23.5
Algeria	2050	24.5	18.5	75.5	24.5	24.5
Algeria	2055	25.5	19.5	76.5	25.5	25.5
Algeria	2060	26.5	20.5	77.4	26.5	26.5
Algeria	2065	27.5	21.5	78.2	27.5	27.5
Algeria	2070	28.5	22.5	78.9	28.5	28.5
Algeria	2075	29.5	23.5	79.7	29.5	29.5
Algeria	2080	30.5	24.5	80.3	30.5	30.5
Algeria	2085	31.5	25.5	81.0	31.5	31.5
Algeria	2090	32.5	26.5	81.6	32.5	32.5
Algeria	2095	33.5	27.5	82.1	33.5	33.5
Algeria	2100	34.5	28.5	82.6	34.5	34.5
Algeria	2105	35.5	29.5	83.1	35.5	35.5
Algeria	2110	36.5	30.5	83.6	36.5	36.5
Algeria	2115	37.5	31.5	84.0	37.5	37.5
Algeria	2120	38.5	32.5	84.4	38.5	38.5
Algeria	2125	39.5	33.5	84.8	39.5	39.5
Algeria	2130	40.5	34.5	85.2	40.5	40.5
Algeria	2135	41.5	35.5	85.5	41.5	41.5
Algeria	2140	42.5	36.5	85.9	42.5	42.5
Algeria	2145	43.5	37.5	86.2	43.5	43.5
Algeria	2150	44.5	38.5	86.5	44.5	44.5
Algeria	2155	45.5	39.5	86.8	45.5	45.5
Algeria	2160	46.5	40.5	86.9	46.5	46.5
Algeria	2165	47.5	41.5	87.2	47.5	47.5
Algeria	2170	48.5	42.5	87.4	48.5	48.5
Algeria	2175	49.5	43.5	87.7	49.5	49.5
Algeria	2180	50.5	44.5	87.9	50.5	50.5
Algeria	2185	51.5	45.5	88.1	51.5	51.5
Algeria	2190	52.5	46.5	88.2	52.5	52.5
Algeria	2195	53.5	47.5	88.4	53.5	53.5
Algeria	2200	54.5	48.5	88.6	54.5	54.5
Algeria	2205	55.5	49.5	88.7	55.5	55.5
Algeria	2210	56.5	50.5	88.9	56.5	56.5
Algeria	2215	57.5	51.5	89.0	57.5	57.5
Algeria	2220	58.5	52.5	89.1	58.5	58.5
Algeria	2225	59.5	53.5	89.2	59.5	59.5
Algeria	2230	60.5	54.5	89.3	60.5	60.5
Algeria	2235	61.5	55.5	89.4	61.5	61.5
Algeria	2240	62.5	56.5	89.5	62.5	

G-Ext

444 G EXT
www.g-ext.com.tr

Dış Cephede Onlarca Renk Alternatifi... Projeniz için hangisini üretelim?

G-Ext® dış cephe dekoratif panelleri;

- Aşınma ve çatlamalara karşı yüksek direnç gösterir.
- Darbe ve mekanik basınçlara karşı dayanımlıdır.
- Kolay taşınabilir ve işlenebilir özelliktedir.
- Yanmayı geciktirici özelliğe sahiptir.
- UV ışınlarına karşı ekstra dirençlidir.
- Yenileme ve bakım gerektirmez.
- Hava şartlarından etkilenmez.
- Bakteri ve kir barındırmaz.
- Uzun ömürlüdür.

www.g-ext.com.tr

Genel Merkez:
Dolantı Sokak No:21 06160
Siteler ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90.312. 353 02 06 Pbx
Fax: +90.312. 348 78 67
pazarlama@gentas.com.tr

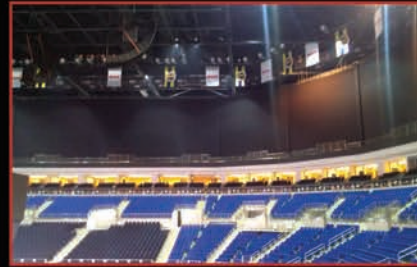
İstanbul İrtibat Ofisi:
Organize Sanayi Bölgesi Keresteciler Sitesi
27. Blok No:23-25 34670
İkitelli İSTANBUL / TÜRKİYE
Tel: +90.212. 670 32 04 Pbx
Fax: +90.212. 670 32 10

*modern perde sistemlerinde
mekana özgü tasarımlar...*

Sahne mekaniği, motorlu ve manuel perde sistemleri konusunda hizmet veren MOPESİ; her türlü özel tasarım sahne mekaniği ve perde sistemlerini imal etmektedir. MOPESİ ayrıca, stüdyo, sahne ve salon akustiği konularında da danışmanlık, tasarım, projelendirme, imalat ve montaj hizmeti vermektedir.

MOPESİ GROUP

İvedik Organize San. 1362. Sk. (Eski 601) No: 30
Yenimahalle - ANKARA
Tel: 0312 395 99 85 • Faks: 0312 395 99 86
E-posta: info@mopesi.com

Hürriyet Mh. Taş Ocağı Cd. Park Plaza Kat: 9 D: 904
Çağlayan / Kağıthane - İSTANBUL
Tel: 0212 219 66 41 • Faks: 0212 219 66 42
E-posta: istanbul@mopesi.com

Fener Mah. Antalya Evleri Sitesi B3 Blok K: 1 D: 4
Muratpaşa - ANTALYA
Tel: 0242 323 24 90 • Faks: 0242 323 24 91
E-posta: antalya@mopesi.com

www.mopesi.com

OCAK 2014 13

- 04 masaüstü**
- 10 yaka resimleri**
- 16 SMD'lerden**
- 20 iyi şeyler**
- 22 2013 yılı yarışmaları**
- 26 PROFİL**
Yurtdışı Deneyimleriyle Desteklenen 57 Yıllık Bir Mesleki Çaba: Filiz - Coşkun Erkal
Fatih Yavuz
- 36 YENİ**
Türkiye Mühendisler Birliği Binası
Mehmet Soylu, Hakan Evkaya
TMB Yeni Genel Merkez Binası ve TMB'nin Vizyonu
Emin Sazak
- Çağlayan Adliye Binası
Hakan Evkaya
İstanbul Adalet Sarayında Elektrik Üretimi Amaçlı Rüzgâr Türbini Entegrasyonu ve Güneş Paneli Proje Özeti
Fehmi Tosun
- Kartal Adliye Binası
Hakan Evkaya
- Urla Meydanı ve Çarşısı Kentsel Tasarım Uygulaması
- 72 YARIŞMA**
Bozkırda Yaşamı Armağan Etmek
LSV Çerkeş Doğal Yaşam Merkezi Ulusal Mimari Fikir Proje Yarışması
- 86 ORADAYDIK**
Nijerya'nın Nijerya'ya Benzemeyen Başkenti
Hasan Özbay
- 92 özetler**
(İngilizce, Rusça ve Arapça) . Summary . Содержание . خلاصة

İSTANBUL SMD

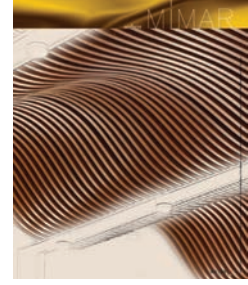
Miralay Şefik Bey Sokak 13/2 Gümüşsuyu
34015 İstanbul
+90 212 2924380 (tel)
+90 212 2924382 (faks)
www.ismd.org.tr

TÜRK SMD

TSMD Mimarlık Merkezi
Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 7. Km.
Mustafa Kemal Mah. 2123. Sk. No: 164
Kentpark AVM Arka Cephesi
+90 312 219 94 08
www.tsmd.org.tr

Yazılarda ifade edilen görüşler yazarlarına aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Reklamlar, reklamı veren firmanın sorumluluğundadır ve serbestMİMAR reklamlarda verilen bilgilerden sorumlu tutulamaz.

13. Sayı Kapak Konusu
Türkiye Mühendisler Birliği Binası

serbestMİMAR
Üç Ayda Bir Yayınlanır

Sahibi
Yeşim Hatırlı
TSMD Başkanı

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Mehmet Soylu

Yayın Koordinatörü
Murat Sönmez

Yayın Yürütme Komitesi
Ali Sinan, Cüneyt Kurtay, Fatih Yavuz, Gökhan Aksoy,
Hakan Evkaya, Hasan Özbay, Mehmet Soylu,
Murat Sönmez, Seden Cinasal Avcı

Yayın Komisyonu
Ali Sinan, Aslı Özbay, Cüneyt Kurtay,
Deniz Güner, Dürrin Süer,
Fatih Yavuz, Figen Kıvılcım, Gökhan Aksoy,
Hakan Evkaya, Hasan Özbay, Hüseyin Kahvecioğlu,
Kadri Atabaş, Kerem Kiper, Kutlu Bal, Mehmet Soylu,
Murat Sönmez, Mürşit Günday, Okan Çetin,
Seden Cinasal Avcı

Yayın Sekreterliği
Serap Sür

Grafik Uygulama
Fikriye Karasu
ANBA Anadolu Basın Ajansı

İletişim
TSMD Mimarlık Merkezi
Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 7. Km.
Mustafa Kemal Mah. 2123. Sk. No: 164
Kentpark AVM Arka Cephesi
+90 312 219 94 08
www.tsmd.org.tr
info@tsmd.org.tr

Abone, Reklam ve Dağıtım

ANBA Anadolu Basın Ajansı
Tunus Caddesi 50A/11 Kavaklıdere 06550 Ankara
+90 312 4675381 (tel)
+90 312 4675383 (faks)

Reklam Koordinatörü
Selver Toprak
selver@anbarapor.com

Baskı
Salmat Basım Yayıncılık
+90 312 341 10 24

SMD Üyelerine Ücretsiz Gönderilir
Fiyatı 6 TL . Abonelik 20 TL

Geçtiğimiz yılın en güncel ve mimarlık ortamına değer katacak tartışmalarının “MEB eğitim kampüsleri” yarışmaları bağlamında yapıldığı söylenebilir. Bu yarışma sürecinin önemini mimarlık ortamımızın kendini değerlendirmesine ve anlamasına yönelik yol açtığı sonuçlarda aramak mümkün. MEB eğitim kampüsleri yarışması mimarlık gündemini “kısa” bir yarışma zamanından çok daha uzun, “genleşmiş bir zaman” diliminde işgal etti. Bu tür bir zaman genleşmesi yarışmalar tarihinde hiç olmayan türden durumları mimarlık ortamımız için doğurduğu, farklı tartışmalara yol açtığı/açacağı söylenebilir.

Neredeyse bir yılı bulan bu “genleşmiş zaman” mimarlık ortamının içinde olduğu/yaşadığı birçok sorunu gün yüzüne çıkarmıştır. Yarışma yöntemi ile proje elde edilmesi için çırpınan tüm paydaşların bu genleşmiş süreçten ne kadar memnun oldukları, ne çıkardıkları, kendilerine ne kattıkları gerçekten belirsizdir. Dahası mimarlığımızın gelecekte bu süreci analiz ederken kar hanesinin mi yoksa zarar hanesinin mi kabarık olacağını merak etmemek elde değil. Ama basit değerlendirmeler veya sorgulamalar yaparak buna yönelik bir çıkarım elde edilebilir.

Örneğin bu genleşmiş zaman süreci şikâyet ettiğimiz idarelerle olan ilişkilerde mimarlık ortamının ne kadar güçsüz ve örgütsüz olduğunu göstermiştir. 33 tane birincinin olduğu ve etaplarında en az 10 birincinin idare ile pazarlıklar yürüttüğü bir ortamda her bir yarışmacı kendi başına kalmıştır. Doğrusu budur elbette ama süreç ilerlerken idare ve mimar arasında yaşanan sorunlar, anlaşmazlıklar göz önüne alındığında örgütlülüğün ne derece önemli olduğu bir kere daha değerlendirilmesi gereken bir durum değil midir? Aslında bu “genleşmiş zaman” içinde buna da zaman vardı fakat kurumsuzluğumuzun doğurduğu ataletsizlikler nedeniyle olmadı. İdarenin isteklerini ve şartlarını kabul edenlerin etmeyenlerle olan çatışmasına, kabul etmeyenlerin mesleğin etik değerlerine olan gönülden bağlılıklarına veya bunları aniden düşünmeye başlamalarına, ideal mimar duruşlarına; aslında sürecin nasıl ilerletilmesi veya ne yapılması gerektiğine yönelik doğru analizlere şahit olsak da sonuçta idarenin mimarlık ortamımızı darmadağın ettiğine, oluşturduğu süreç içinde hepimizi kimi zaman yarışmacı kimi zaman jüri yaparak bu sürecin bir oyuncusu yaptığını tanık olduk.

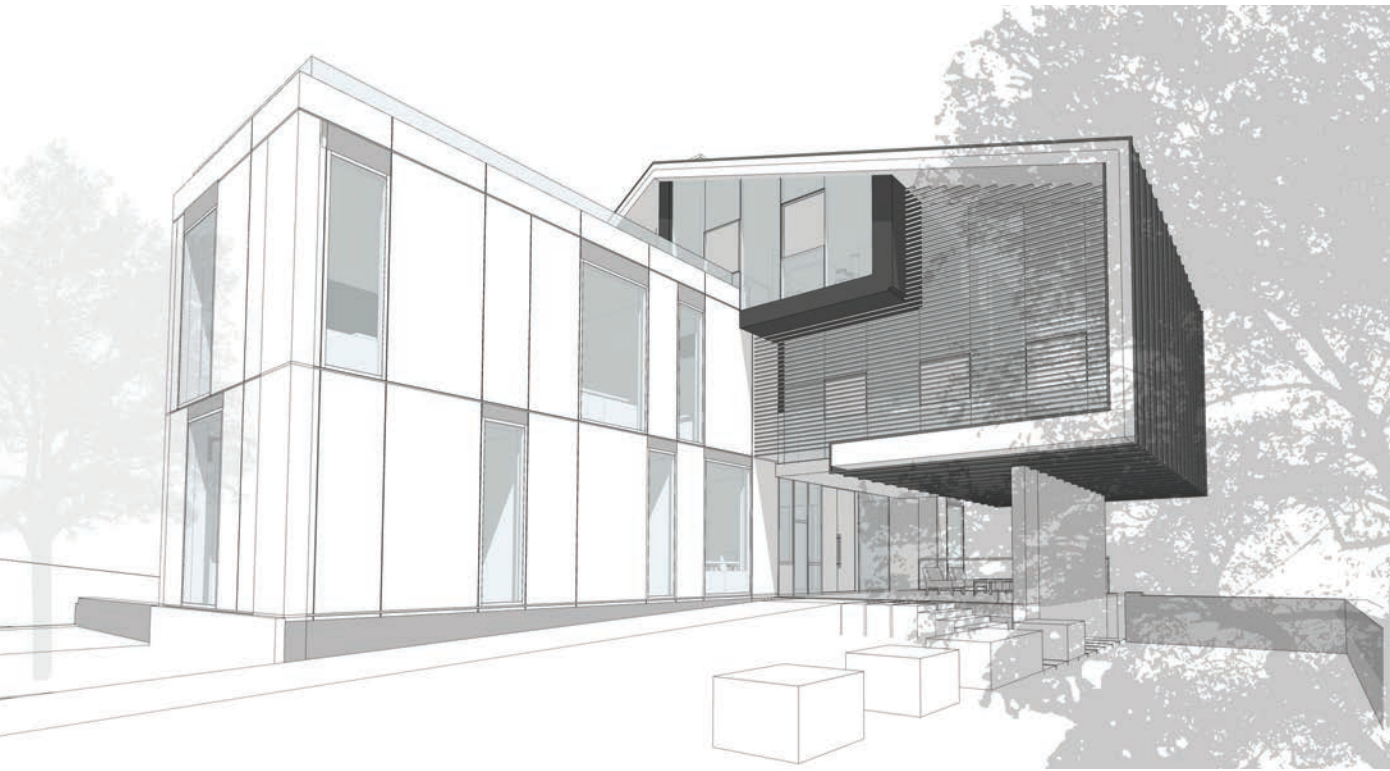
Buradan idareye yönelik bir eleştiri yaptığım algısı oluşmamalıdır. Bu genleşmiş zamanda en sağlam ve kararlı duran idare olmuştur. Üstelik mimarlık ortamına bizlerden daha fazla katkı yaptığı bile söylenebilir.

Bu genleşmiş zamanın yukarıda tartışmaya çalıştığım teknik denilebilecek tarafı dışında işin tasarımı ilgilendiren diğer bir tarafını da paylaşmak çok önemli görünüyor. Maalesef bu “genleşmiş zaman” mimari fikirlerin genleştiği, dağıldığı veya derinleştiği bir süreci barındırmamıştır. Tüm tasarımlar bir kitap haline geldiğinde de görülecektir ki etaplar birbirini tekrar eden, birbiri üzerine katlanan tasarım düşüncelerini, aynılıkları ve benzerlikleri barındırmaktadır. Ayrı etaplara katılan tasarımcıların önerileri bile bir önceki önerileri ile benzeşmektedir. Tüm katılımcılar için belirlenen veya kabul gördüğüne inanılan “tip ve şemaların” dönüşümü/ uyumlulaştırılması her etabın asal tasarım problemi olmuştur. “Genleşmiş zaman” mimar için bir fikrin oluşturulmasına, tasarımsal bir problem inşa edilmesine ve bunu çözümlenmesine imkân tanıyacak kadar geniş olsa da süreç neredeyse herkes için böyle sonuçlanmamıştır. Mimarın sürecin her parçasına ve paydaşına yönelik tek gücü olan “fikirleri” ne eğitimin mekanına, ne kente yönelik özgün mekânsal karşılıklara dönüştürülemediği. “Mimari fikirlerin” gelişmemesi ve bunların ortama nüfuz etmemesi sonuçta bizleri kendi içimizde çözemediğimiz sorunlarla yeniden baş başa bırakıyor.

Dolayısıyla bu durumlara bakarak zarar hanemizin daha kabarık olduğu iddia edilebilir.

Son olarak “Serbest Mimar” dergisi ile ilgili önemli bir çalışmamızı paylaşmak isterim. Bu sayıdan sonra derginin hakemli bir dergi olması yönündeki girişimi bir süredir ilerletiyoruz. Bu girişimdeki amacımız bir önceki sayıda dergi ve okuyucu arasında tanımlamaya çalıştığım sorunlarımızı ve göze görünmeyen farklı zorlukları aşmaktır. Ayrıca derginin içe kapanık bir yapıdan çıkarak, hem proje/uygulama gibi pratik alandaki çalışmalarımızın hem de teorik/kuramsal alandaki düşüncelerimizin, daha geniş kitlelere ulaşmasını hedefliyoruz. Bu nedenlerle görüşüp veya yazıştığımız akademisyenlerden ve mimarlardan olumlu geri dönüşler alınmış ve hakem kurulu neredeyse oluşturulmuştur. Umuyoruz ki bu sürecin sonunda derginin bilinirliği, okunurluğu daha artar; içeriğini oluşturan her şey daha güçlenir.

Dr. Murat Sönmez

01

02

03

KENT PARSELİNDE ÖZGÜN YAPI PROJESİ TASARLAMAK

Gül Güven, Gülistan Durmaz

Ankara İncek, konut alanında yer alan bina, bir mühendislik firmasına hizmet verecektir. İşverenin temel kriterleri arasında, çalışanları için sosyal alan oluşturmak ve binanın çevre binalarından ayrılarak kendini ve dolayısıyla firmayı ön plana çıkarmak olmuştur.

Parsel ikiye bölünmüş, yarısı lineer bina kütesine ayrılmış, diğer yarısı ise yeşile ve ortak alana terk edilmiştir. Lineer kütlede kapalı ofis mekanları çözülmüş olup, kütleyle dikeyde, çatı kullanımlı açık ofis hacmi sarmaktadır. Bu kütle, ana kütle-nin aksine açık ve ortak mekanları tanımlamaktadır.

Arka bahçede, üst kotta devam eden ana kütle, 5 m'lik konsoluyula altında yarı açık mekan oluşturur. Bu kütle, geometrik olarak tam bir küptür, kütüphane ve toplantı odası bu hacimde yer almaktadır. Binada ana kütlede brüt beton, çatı hacmi ise çinko kabuk ile sarılmıştır.

01 Deha Proje Ofis Binası, Ankara

Proje Müellifi: Ven Mimarlık
Tasarım Ekibi: Gül Güven, Gülistan Durmaz, Fatih Erduman, Görkem İspir, Gamze Güven
İç Mimar Grubu: Ven Mimarlık
İşveren: Deha Proje
Statik Proje: Konkan Mühendislik
Mekanik Proje: Ünlü Mühendislik
Elektrik Projesi: Ram Mühendislik
Peyzaj: Promim Proje
Proje Tarihi: 2013
Yapım Tarihi: 2013-Devam Ediyor
Arsa Alanı: 660 m²
Kapalı Alan: 530 m²
Yapım Türü: Betonarme
Yapımcı: Deha Proje
Proje Tipi: Ticari – Ofis
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif

AZ KATLI İKLİMSEL VERİLERİ DE DİKKATE ALAN BİR YAPI

Ercan Çoban, Ekin Ç. Turhan,
Öner Olcay, Şükrü Ünal, Yurdanur Sepkin

Genel hastane yapısı bünyesinde acil servis, ameliyathane, dahiliye, pediatri, jinekoloji ve kadın doğum, kronik bakım, yoğun bakım, üroloji birimlerini barındırmaktadır ve 66 yatak kapasitesine sahiptir. Genel fonksiyon şeması oluşumunda; basit, hastane işleyişine uygun, iklimsel veriler itibarıyla avlular etrafına kurgulanmış gridal bir işleyiş öngörülmüştür. Sirkülasyon ve mekanların avlular etrafına kurgulanması ayrıca kullanıcı açısından yönlenme kolaylığı ve yapı yoğunluğunun hafiflemesini, gün ışığının efektif kullanımını sağlamıştır. Yapı alt zemin, zemin ve 1. Kat olmak üzere üç katlı olarak organize

edilmiş; poliklinik, tanı, röntgen ve acil servisleri zemin katta; morg adli tıp, jeneratör gibi ikincil mekanlar ve servis mekanları, ışık için yine avlularla beslenen alt zemin katta kurgulanmıştır. Uzun batı cephesinden genel ve poliklinik, yatak girişleri alınmış, kısa kuzey cephesinden acil girişi alınmış, yatak katları doğu yönünde katlı olarak yerleştirilmiştir. Acil girişi, ameliyathane, kadın doğum bölümü yerleşiminde iç fonksiyon ve dış ziyaretçi ilişkilerinin akışına önem verilmiştir. Poliklinik-yatak girişi ve bekleme holü yine iç bahçeli olarak çözülmüş, iç işleyişi rahatlatmak amacıyla yatak bloğu, ana paralel iki dolaşım aksını da yakalayacak şekilde radyal olarak yerleştirilmiştir, bu yerleşim perspektif olarak kütle algısını da hafifletmiştir. Yatak bloğu içerisinde ayrıca çocuk gelişimi, takip vb. ünitelerini içeren bir çocuk birimi yer almaktadır.

Ankara Eskişehir yolu üzerinde yer alacak olan yapı bir yüzüyle yoğun ve kesintisiz bir trafik aksına; diğer yüzü ile ihtiyaçlar paralelinde ağırlıklı olarak parsel bazında şirket binalarına dönüşmekte olan yoğun ve dağınık bir konut-ticaret dokusuna bakmaktadır. Bölgenin yoğunluğu sebebiyle, arsa zemini, yayanın yapıyla en çok ilişki kuracağı noktalar belirlenerek, kısmi olarak kamusal kullanıma bırakılmış; yapı zemini bu alanlar gözetilerek iki paralel radyal kütle ve bu kütleler arasında yine kamusal açık bir sokak olarak kurgulanmıştır. Yapı programı içinde tasarlanması planlanan ofis ve ticaret alanları iki farklı yaklaşımla ele alınmıştır. Bir grubu, orta-büyük ölçekli işyerlerine hizmet etmek üzere, her biri söz konusu sokak üzerinden girişli müstakil, 3-4 katlı düşey birimler olarak kurgulanmıştır. Bu bağımsız birimler yan yana gelerek paralel iki zemin kütesini oluşturur; zemin kütesi içinde ayrıca tüm yapı kullanıcısı ve çevre ihtiyaçlarını karşılayacak farklı kurgu ve ölçekte ticaret, görsel ve fiziksel ilişkilerin akıcılığına, rahatlıkla kurulmasına dikkat edilerek kurgulanmış farklı kotlarda sosyal ve kültürel mekanlar yer almaktadır. Diğer grup ofis mekanları, yüksek katlı olarak, iki ofis bloğu şeklinde bu zemin kütesi üzerine yerleştirilmiştir. Söz konusu bloklar fonksiyon olarak kısmi ilişkili ancak noktasal yoğunluk karmaşasından kaçınmak amacıyla yine radyal bir cephe sürekliliği içinde kurgulanmıştır. Ofis blokları alt zemin kütesinden teras kotunda koparılmış, bu kot bir-iki özellikli sosyal alan ve onların açık alan teras kullanımı için düzenlenmiştir. Zemin, sokak, üst ofis kütleleri tasarlanırken iklimsel veriler, yön, mevsimsel zamanlara göre güneş-kütle-gölge ilişkileri ve kullanımı göz önünde bulundurulmuştur. Metrekare yoğunluğu yüksek bir proje olması sebebiyle, tüm proje tasarlanırken, özellikle kamusal bir kullanım önermesine, zemini çevreye ve kente açarak yeni önermelerle işgal etmeden zenginleşmesine, özel kullanıma giriş yapan kontrollü alanların bu önermeler içinde belirgin anacak baskın olmamasına dikkat edilmiştir.

02 Genel Hastane - Bardarash, Irak

Proje Müellifi: Ercan Çoban, Öner Olcay, Yurdanur Sepkin, Şükrü Ünal, Ekin Ç. Turhan,
Proje Ekibi: Nilüfer Yaşacan, Aliye Özdemir, Derya Yüceler, Kerim Erdem, Bahadır Certel
Üç Boyutlu Görseller: AD Tasarım
İşveren: WIN İnşaat
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Projelendirme Hizmetleri: Konsept Proje, Avan Proje
Proje Yılı: 2012
İnşaat Alanı: Yaklaşık 25.324 m²

03 Ofis ve Ticaret Kompleksi - Ankara

Proje Müellifi: Ekin Ç. Turhan, Şükrü Ünal, Ercan Çoban, Öner Olcay, Yurdanur Sepkin
Proje Ekibi: Nilüfer Yaşacan, Aliye Özdemir, Tuğba Sağıroğlu, Hatice Küçükbayram, Negar Shadravan
Statik: Zafer Kınacı
Mekanik: Melih Özöner
Elektrik: Koray Eryılmaz
3D Görseller: AD Tasarım
İşveren: YAPION
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif + Proje
Proje Yılı: 2013-2014
İnşaat Alanı: 78.000 m²

04

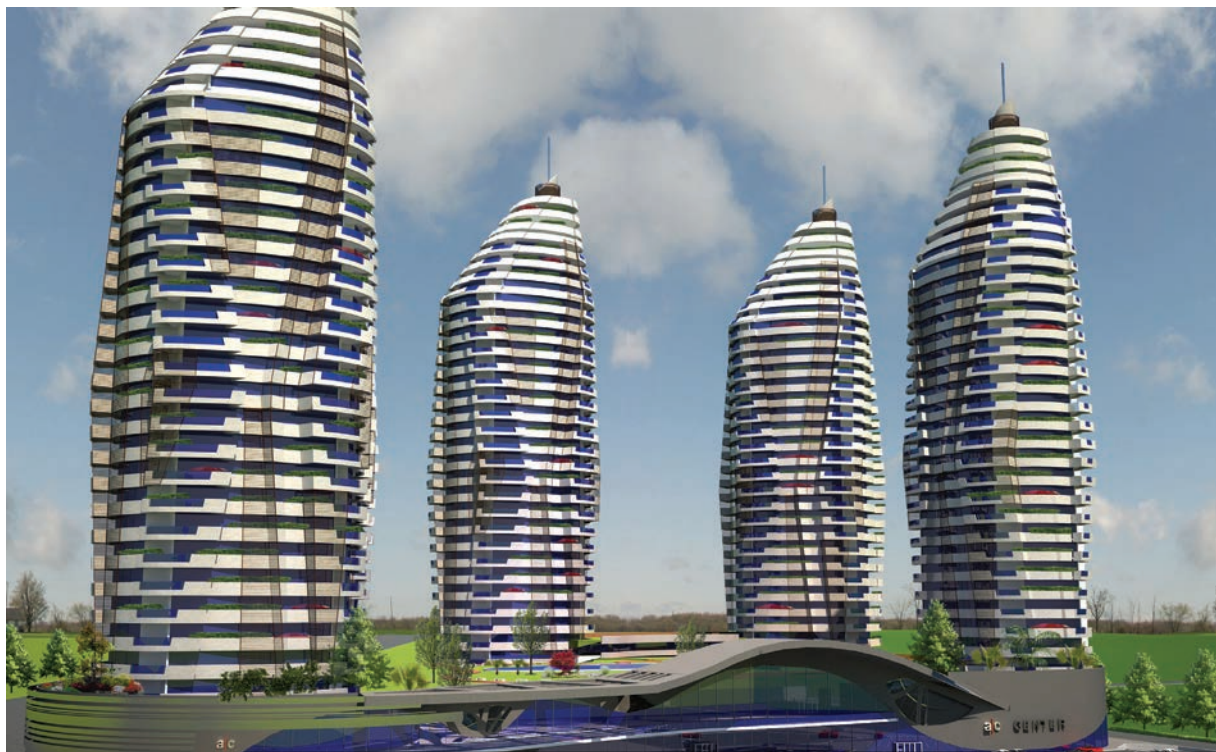

05

06

07

FARKLI KATLARDAKİ ÇATILARIN OLUŞTURDUĞU YAPISAL PEYZAJA DAYALI BİR BİNA

Yeşim Hatırlı, Nami Hatırlı

Oldukça eğimli ve Adalar manzaralı bir arsada planlanan A tipi okul yerleşkesi, üst ve yan yola paralel uzanan derslikler ve onlara eklenen manzaraya hakim kütüphaneler ile sonlanan ışık küteleriyle, kottan açığa çıkan ve kademelenerek inen sosyal ve spor alanlarından oluşur. Birimlerin farklı kotlardaki çatıları açık alanlar olarak tasarlanmış, araları amfileşerek akışkan bir yapısal peyzaj oluşturulmuştur.

Ankara Gaziosmanpaşa'da klasik bir kent parseli olan arsada, köşebaşı konumunun getirdiği avantaj ile oldukça eğimli yan yol cephesinin getirdiği dezavantajın dengelenmesi ile oluşturulan bir sarmal kademeli formun ana cephe dilini oluşturması ile şekilleneni sade bir yapı tasarlanmıştır. Kendi içinde kapalı otopark, kafeterya çözümlerini de barındıran yapıda ofisler ışık ihtiyacı düşünülerek yol cephesinde toplanmıştır. Yol cephelerinde gerek mahremiyet sağlamak gerekse güneş perdesi olarak görev yapması açısından fonksiyonel strüktürel renkli camlar düşey güneş kırıcıları olarak düşünülmüştür.

04 TED Rönesans Koleji - İstanbul, Küçükyalı

Proje Müellifi: Yeşim Hatırlı, Nami Hatırlı
Tasarım Ekibi: Yeşim Hatırlı, Nami Hatırlı, Nazan Çapoğlu, Özge Bahar Albostan, B. Pınar Ünal, Gökhan Başpınar, Hazal Kaya, Tuğçe Şahin, Egemen Berker Kızılcın, Muzaffer Tuğrul Aktepe, Cansu Ergül
Statik Projesi: Aydın Pelin, Can Binzet Müşavirlik
Mekanik Projesi: GMD Mühendislik Müşavirlik
Elektrik Projesi: EMP Mühendislik
İşveren: BOSTANCI Gayrimenkul A.Ş.
Proje Yılı: 2011-2013
İnşaat Alanı: 20.900 m²

05 DORMAK Yönetim Binası

Ankara, Çankaya
Proje Müellifi: Yeşim Hatırlı, Nami Hatırlı
Tasarım Ekibi: Yeşim Hatırlı, Nami Hatırlı, Tuğçe Şahin, Egemen Berker Kızılcın, Cansu Ergül, Gökhan Başpınar
Statik Projesi: Portal Mühendislik
Mekanik Projesi: Otm Mühendislik
Elektrik Projesi: Özay Mühendislik Elektrik
İşveren: Mehmet Dora
Proje Yılı: 2012-2013
İnşaat Alanı: 2.100 m²

FARKLI DEĞERLERİ GÖZETEN “DÜĞÜM” KAVRAMI ÜZERİNDEN KURGULANAN TASARIM

M. Kadri Atabaş

1981 yılından beri mimarlık faaliyetini devam ettiren Atabaş Mimarlık, bu sayımızda iki projeyle masaüstü bölümümüze konuk oluyor. An-

kara Üniversitesi Kültür ve Kongre Merkezi ve Diyarbakır'da AVM ve konuttan oluşan AC Center projesi.

Kampüs alanının içinde Emin Onat / Sedat Hakkı Eldem'in Fen Fakültesi yapıları yer almakta. Bu yapılar II. Milli Mimarisinin önemli örnekleri arasındadırlar ve tarihi eser olarak tescil edilmişlerdir. Bu iki yapı bir yeşil aks oluşturacak biçimde tasarlanmıştır. Sonraki dönemlerde aks üstünde kampüsün değişik dönemlerini kapsayan pek çok yapı geliştirilmiştir. Dolayısı ile alanın çevresi farklı dönemler farklı yönetim anlayışları ile oluşmuş bir “kolaj” gibidir.

Tüm bu yapı unsurları göz önünde bulundurularak kendi değerlerini dayatan otistik bir yapı dili yerine; değişik değerleri bir arada tutan, bundan bir bütünlük yaratarak, farklılıkların bütünselliğinin estetiğini ortaya koyan bir mimari dil hedeflenmiştir.

Proje alanındaki Fen Fakültesi yapılarının oluşturduğu aksın sonunda konumlanan yapının dört yüzeyi de yukarıda tanımlanan farklı çevresel değerlerle ilişki içindedir. Yapı bu değişik değerlerin/ilişkilerin birleştirdiği bir alanda olduğu “Düğüm” kavramı içinde ele alınmıştır.

Fen ve edebiyat fakültelerinin aralarında oluşmuş tarihi aks yönündeki cephede; fen fakültesinin andezit taşı ile oluşturulmuş olan simetrik cephe sistematığı referans alınarak doluluk boşluk oranları değiştirilmiş ve yine andezit taşı kullanılarak hem tarihi doku ile olan uyum sağlanmıştır.

Ankara taşı bu cepheden başlayarak, güney-doğu cephesine (yoğun ağaçlıklı bölge) ve araç trafik yoluna bakan kuzey cepheye de devam ederek, cephelerin ortak birleştirenini oluşturmuştur.

Yapının konumu tarihi yeşil aks ile tüm kampüsün içinden geçen trafik yolunun arasında bulunmaktadır. Yapının işlevi, iki aksı bağlayan bir iç yol/atrium çevresinde tasarlanmıştır.

Kuzeydoğu cephesi ise yapının kamuya (dışa) açık tek cephesidir. Bu cephede yapının kurumsal kimliği öne çıkarılmıştır. Birbirinden çok farklı iki yön/iki cephe bu cephede buluşmaktadır ve kurumsal imge çerçevesinde bütünleşmenin/kaynaşmanın/düğümleşmenin dili oluşturulmaktadır.

Yapının kuzey-batı yönü gelecekte önemli bir açık alan etkinliği merkezi olarak düşünülen park alanına bakmaktadır. Bu alanın ilerideki işlevi düşünülerek, merkezin dinlenme / yemek bölümleri park alanına yönlendirilmiştir.

Atrium/iç sokak Kültür Merkezi'nin, tüm işlevlerinin bağlandığı, izlendiği iki katlı bir hacimdir. Bodrum kattaki toplantı salonları ve deneme sahnesi de atrium boşlukları ile bağlantılı olarak ele alınmıştır.

Proje, 250 konut, 30.000 m² AVM, bir spa ve spor merkezi ile bağlantılı eklerinden oluşmaktadır. Toplam 120.000 m² ye yakın bir büyüklüğe sahiptir. Proje alanı kuzeyde Elazığ – Diyarbakır karayolu, doğu da Diyarbakır-Urfa karayolu güneyde demiryolu ile çevrelenmiştir. Urfa- Elazığ karayollarının birleştiği köşede alt-üst kavşak yapılmıştır. Kuzey cephesi hem canlı bir trafiğe hem de kesintisiz bir Dicle vadisi manzarasına sahiptir. Çevre değerleri göz önüne alınarak oluşturulan

projenin, AVM bölümünde, dışa dönük ve her iki katta da çevre ile interaktif/görsel ilişkiyi güçlendiren bir mimari yaklaşımla, han tipolojisinin içe dönük planlamasına birleştirilmesi denenmiştir. Böylece, savunmaya yönelik içe dönük han tipolojisi (Türkiye’de ilk kuşak AKM’lerde çokça kullanılmıştır) kentle ilişkiyi güçlü kılan bir kentsel tasarım ve mimari yaklaşım çerçevesinde yeniden ele alınmıştır. AVM de oluşturulan akışkan ve dinamik mimari, hız ve organik bütünlük düşüncesinden türemiştir.

Yapının plan/kesit/cephe bütünlüğünü oluşturan bu ilke, aynı zamanda, kentin simgesi olan sur ve kulelerin organik diline de bir uyum çabasıdır. Site’nin ikinci işlevi olan konut bloklarında da aynı sur/kule yaklaşımı kent silüetine ikonik bir gönderme olarak geliştirilmiştir. Konut kitlesinin kule biçimi, balkonlar ve çıkmalarda yaratılan farklılıkların akışkan bir estetik yaratılmasını sağlamıştır. Konut yapılarının, çoğulcu, akışkan dilini oluşturan öğeler, modüler bir yapı sistematiğine de sahiptirler.

Sitenin üçüncü işlevi olan spor /spa merkezi AVM bloğunun çatısı ile bu kattaki kapalı mekânları kullanmaktadır.

3000 m² alan üzerine oturtulan ve toplam kapalı alanı 10.200 m² olarak tasarlanan yapı; Kent / Üniversite ilişkilerine de yeni açılımlar getirmek için tasarlandı; yapıda kongreler, tiyatro, deneysel çalışmalar yapılabilecek, Üniversite El Yazma Eserler Koleksiyonu da sergilenecek, Plastik sanatlar fuarına ve sergilemelere yönelik mekânlar olacak. Kampüste 24 saat çalışma / rekreasyona olanak tanıyacak yemek / dinlenme / eğlence mekânları bulunacak.

06 Ankara Üniversitesi Kültür ve Kongre Merkezi

Proje Müellifi: Atabaş Mimarlık
Proje Sorumlusu: M. Kadri Atabaş
Tasarım Ekibi: İdris Kırmızı, Müge Kruşu
Teknik Ekip: Kutluhan Kon, Erol Kalaycı, Mehmet Güngör
Statik: Kompozit Mühendislik
Mekanik: Bilge Mühendislik
Elektrik: Promete Mühendislik
İşveren: Ankara Üniversitesi Vakfı
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Yılı: 2010
İnşaat Alanı: 10.200 m²

07 AC Center, Diyarbakır

Proje Müellifi: Atabaş Mimarlık
Proje Sorumlusu: M. Kadri Atabaş
Tasarım Ekibi: İdris Kırmızı, Oğuz Cavlak, Miraç Güzey, Ahmet Cengiz
Teknik Ekip: Kutluhan Kon, Erol Kalaycı, Faruk Çalışkan
Statik: APCB Müşavirlik Mühendislik
Mekanik: Merkezi Isıtma Sistemleri
Elektrik: Akım Mühendislik Yücel Cabadağ
İşveren: AC İnşaat
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Yılı: 2011
İnşaat Alanı: 120.000 m²

08

09

10

ÖNCÜOĞLU'NDAN HOLLYWOOD KONSEPTİ

Enis Öncüoğlu, Önder Kaya, Cem Altınöz

Hollywood Mall, Rusya'da St. Petersburg'un Kolomyazhskiy bölgesinde konut dokusunun yoğunlukta olduğu bir bölgede konumlanmaktadır. Tasarım konsepti oluşturulurken projeye ismini de veren Hollywood'un akla gelen zengin, şık, marur ve hafif alaycı hayat algısından ve yarattığı karakterlerden etkilenilmiştir. Kullanılan malzeme ve renklerde de bu etki görülmektedir. Cephede kullanılan bakır ve cam Hollywood'un renkli hayatını sembolize ederken, onun yanında kullanılan taş malzeme gücünü ve dik başlılığını vurgulamaktadır. Ayrıca İki farklı karşıt malzemenin kullanılması cephenin bir bütün içinde parçalanmasına da olanak sağlamaktadır.

120.000 m2'lik inşaat alanına sahip olan Hollywood Mall'in iç mimari kurgusunda da Hollywood konsepti devam ettirilmiştir. Kullanılan malzemeler ve renkler konseptte uygun olarak şık, zarif ve parlak tonlarda seçilerek Hollywood'un gizemi ve ihtişamı vurgulanmak istenmiştir. Ayrıca film yıldızlarının imajları tasarım elemanı olarak ele alınmış ve bu şekilde grafik zenginlik katması sağlanmıştır. Buna ek olarak atriumlarda film yıldızlarının heykelleri ya da onları vurgulayan elemanlar kullanılarak yaşayan mekanlar yaratılmaya çalışılmıştır.

Basın Ekspres Yolu'nun doğusunda yer alan Nurol Park Karma Kullanım Projesi tasarımında ana hedef; "özgün bir kentsel doku yaratmak"tır. Kentsel dokuyu oluşturan yapı parçaları; yaya sokakları, peyzaj örüntüsü ve farklı ölçeklerdeki meydanlardan oluşan açık sosyal alanlar ile bir arada kurgulanmıştır. Kent merkezindeki mahalle dokusuna referansla proje programı bölgeler halinde planlanmış ve yapılar arasında kalan açık alanlar sokak, meydan ve yeşil alanlar olarak kurgulanmıştır. Bu kurguyu oluşturan en önemli eleman, Basın Ekspres Yolu ile Gülbahar Caddesi'ni birleştiren yaya dolaşım alanı olarak tanımlanan Vadi Alanı'dır. Vadi, çeperlerinde tasarlanan ticaret üniteleri, peyzaj elemanları ve su öğeleri ile burada yaşayanların buluşacağı bir sosyal yaşam alanı yaratır. Yapı parçalarını oluşturan ofis, konut, alışveriş, otel ve spor kullanımları, zeminde öncelikli olarak yaya dolaşımının sağladığı hareket ile yaşayan bir kent merkezi oluşturur.

08 Nurol Park, İstanbul

Projenin adı ve yeri: Nurol Park Karma Kullanım, İstanbul
Proje Müellifi: Enis Öncüoğlu, Önder Kaya, Cem Altınöz
Tasarım Ekibi: Enis Öncüoğlu, Önder Kaya, Cem Altınöz
Proje Koordinatörü: Sibel Güven
Proje Ekibi: Bilge Binbir, Seda Ertuğ Harmandar, Mustafa Öztürk, Yolcu Gündüz, Ezgi San,

Sibel Konu, Tuna Kıran, Umut Fıglalı Kıran, Elif Çeliksoydan, Dilek Asena Öztürk, Aslı Çağlar, Dilek Vergin, Müge Kasapoğlu, Savaş Dursun Çakmakçaya, Murat Karakaşlı, Tuna Şentuna
Statik ve Altyapı: NODUS Müh. Müş. İnş. Ltd. Şti
Mekanik: METTA Müh. Müş. İnş. Ltd. Şti
Elektrik: EMT Elektrik İnş. Taah. San. Tic. Ltd. Şti
Peyzaj: Dalokay Design Studio
İşveren: Nurol GYO
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Yılı: 2012
İnşaat Alanı: 271.310 m²

09 Hollywood Mall - Rusya, St.Petersburg, 2012

Projenin adı ve yeri: Hollywood Shopping Mall
Proje Müellifi: Enis Öncüoğlu, Önder Kaya, Cem Altınöz
Tasarım Ekibi: Enis Öncüoğlu, Önder Kaya, Cem Altınöz, Edwin Jenkins
Proje Yöneticisi: Ekaterina Gromikhina
Proje Ekibi: Kseniya Mogylevska
Servisler: Cephe Konsept Tasarımı, İç mimari Konsept Tasarımı
Statik: N/A
Mekanik: N/A
Elektrik: N/A
İşveren: Elis
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Yılı: 2012
İnşaat Alanı: 120.000 m²

TEKİL TASARIMA BÜYÜK HACİM Kerem Yazgan

Yazgan Tasarım Mimarlık tarafından tasarlanan "Knauf Arena" dünyada ve sektöründe lider bir firmanın uzmanlık bazlı yeni yapılanmasını, sektöre katacağı yeni ürünlerin tanıtımını içeren ve aynı zamanda bulunduğu mekânı baştanbaşa yenileyerek dönüştüren bir tasarımıdır. Dünyada bir firma için yapılan geçici tekil tasarımlar içinde en büyük hacimli sergilerden biri olmuştur. 10.000 m² alana sahip Knauf Arena, '5-6 günde kurulup, 1 günde sökülebilir' mantığıyla tasarlanmış hafif strüktürlerle oluşan bir fuar alanıdır.

Knauf, 1200'ü aşkın ürün ve bu ürünlerden oluşan 150'yi aşkın sistem üretmektedir. Yeni yapılanmasında bu ürünler ve sistemler 7 ayrı uzmanlık kategorisine ayrılmıştır. Tasarımın ana fikri, bu yapılanma ve daha önce bir arada sunulmamış tüm bu ürün ve sistemleri tek bir mekânda 360 derecelik bir bakış açısıyla algılanabilecek şekilde sergilemek üzerine kurulmuştur. Mekân, hiyerarşik olarak öncelikle tüm serginin ve aktivitenin merkezine yerleştirilen çok amaçlı bir "event plaza" çevresinde dairesel basamaklı bir oturma ve seyir alanı, 7 ayrı uzmanlık kategorisini 7 ayrı renkle ifade eden kesik konik strüktürlerden oluşan sistem sergileme alanları, strüktürlerin çevresindeki eğimli yüzeye serbest düzenle yerleştirilen

1200'den fazla ürünü içeren "ürün tarlası" ve tüm mekânı saran 255 m. uzunluğunda "ürün duvarı", bayi alanları ve 24 adet performans odalarından oluşmuştur.

Sekiz aylık bir ekip çalışmasıyla gerçekleşen bir tasarım ve üretim sürecinde, tüm bu öğelerin şekil, renk, kategori ve fonksiyon ilişkileri bir matris aracılığıyla kurulmuş, tasarım bu ilişkilere göre şekillendirilmiştir. Naveen Mehling'in (Compact Promotion) danışmanlığında gerçekleştirilen aydınlatma tasarımı kapsamında ise Arena'da bulunan 3 katmanlı PVC gergi membranlarla kaplanmış ve içi RGB LED aydınlatmalarıyla döşenmiş renkli kesik konik strüktürler, fuar alanında yapısal ve görsel bir farklılık yaratmıştır. Aynı zamanda, bu konik strüktürlerin iç yüzeyleri de hareketli projektörlerle dijital bir sergi alanı olarak kullanılmıştır. Havada asılı olan bu strüktürler ziyaretçilerde merak uyandırmış ve içine davet etmiştir. 360 derece bakış konseptini destekleyen tasarım, renkli konik strüktürlerin ve ürün sergileme duvarının yerden 3.5m yükseklikte yerleştirilmesiyle, ziyaretçinin bakış açısının ve üç boyutlu görsel ilişkilerin, fuar alanının genelinde kesilmemesini sağlamıştır. Böylelikle yaratılan derinlikler ile mekânda bulunan bütün birimlerin herhangi bir noktadan algılanması sağlamış, fuar ziyaretçisine görsel zenginlik ve hâkimiyet kazandırmıştır.

10 Knauf Arena, İstanbul

Proje Müellifi: Kerem Yazgan
Proje Ekibi: Kamer Sağlam Yiğın, Cem Başak, Gizem Balıkçioğlu, Hasan Daldal, Ali Başol
İç Mekan Projesi: Yazgan Tasarım Mimarlık
İşveren: Knauf A.Ş.
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Tarihi: 2012
Toplam İnşaat Alanı: 10,000 m²
Aydınlatma Danışmanı: Naveen Mehling - Compact Promotion
Fotoğrafları Çeken: Rüya Balaban 2012

Emre Madran (1944 - 2013)

Aytekin Kesim (1950 - 2013)

Ahmet Eyüce (1947 - 2013)

Gürhan Tümer (1944 - 2013)

Haluk Alatan (1932 - 2013)

Nedim Dikmen (1948 - 2013)

Oktay Ekinci (1952 - 2013)

YAKA RESİMLERİ 2013

Aydan Balamir

2008 yazı ve sonbaharında ardı ardına kaybettiğimiz beş meslektaşımız için TSMD Mimar dergisinde yer alan “Yaka Resimleri” başlıklı yazının bir benzerini yazma gereği, bu yıla kadar doğmamıştı. Meslektaşlarımız demek azar azar ayrılmışlar aramızdan, yaka resimleri masalarımızın üstüne dizilmemiş.

2013 yazı ve sonbaharı ise yeni bir kayıp dalgasıyla sarsıldı: 9 Ağustos'ta **Ahmet Eyüce**, 26 Eylül'de **Emre Madran**, 29 Eylül'de **Gürhan Tümer**, 15 Ekim'de **Oktay Ekinci** ve 13 Kasım'da **Haluk Alatan** aramızdan ayrıldı. Meslek topluluğumuzda hemen herkesçe tanınan, dolayısıyla birbirini de yakından tanıyan beş değerli meslektaşımız... Yolları 70'li yıllarda belki hepsiyle değil ama birkaçıyla çakışmış, birisi okul arkadaşım iki meslektaşımızı daha anmak isterim: 26 Haziran'da kaybettiğimiz **Aytekin Kesim** ve 29 Eylül tarihinde kaybettiğimiz **Nedim Dikmen**. Böylece dört buçuk ayda yediye mi yükseldi yaka resimleri?

Aytekin Kesim ve Ahmet Eyüce, paylaştıkları okul yılları ve yakın vefat tarihleri dışında farklı meslek kulvarlarında yürüdüler. **Aytekin Kesim** ne zamandır Amerika'da yaşamaktaydı ve çalıştığı alan mühendisliğe yakınlaşmıştı. Karakteri sağlam, sohbeti tatlı, çizimleri güzeldi... **Ahmet Eyüce** akademik hayata yöneldi; uzun yıllar Dokuz Eylül Üniversitesi'ni, son yıllarda ise Bahçeşehir Üniversitesi'ni mekan edindi. Zeki, nüktedan ve cömertti; bu özellikleriyle dostluğu, hocalığı ve yöneticiliği de parlak oldu, çok sevildi. **Nedim Dikmen** kırk yıllık meslek yaşamına yüzün üzerinde proje sığdırmanın yanında, Gazi Üniversitesi ve Girne Amerikan Üniversitesi'nin eğitim kadrolarında yer aldı. Soluk almadan mimarlık yaptı demek yanlış olmaz.

Emre Madran ile Gürhan Tümer de unutulmaz hocalar grubunda idiler. Öğrencileri ve iş arkadaşları için tükenmez bilgi ve neşe kaynağı olan **Emre Madran**'ın ODTÜ Mimarlık Fakültesi'ne ve koruma dünyasına katkıları unutulmazdır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nin temel direklerinden **Gürhan Tümer**'in Oda ortamlarına özverili katkıları da unutulur gibi değildir. Okuyup yazmaya adanmış bir hayatı, olağanüstü zarif ve çelebi bir insan olarak tamamladı. Meslek topluluğumuz için ne büyük kayıplar!

Mimarlar Odası Genel Başkanlarından **Oktay Ekinci**, ismi Oda'yla bütünleşmiş bir meslektaşımızdı. Ülkemizin tabiat ve kültür varlıklarının korunması ve azgın rantın durdurulması için verdiği mücadeleyle, meslek ortamında ve basında iz bıraktı. Bu sezonun son kaybı **Haluk Alatan**, mesleğimizin senyörü idi. Önemli bir planlama deneyimi olan Ankara Metropolitan Alan Nazım Plan Bürosu'nun (1970-84) unutulmaz plancısı ve okulumuzun unutulmaz bir beyefendi hocasıydı.

Her birinin hayatı, yolları kesişmiş olanlar için anılmaya değerdir ve yol gösterici unsurlar barındırmaktadır. Hasret ve minnetle anıyoruz.

AHMET EYÜCE VE “NEŞELİ ELEŞTİRELLİK”İN KAYBI

Doç.Dr. Deniz Güner
Dokuz Eylül Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet Eyüce'nin tüm akademik hayatını, Türkiye'deki mimari akademimizin yıllar içinde giderek fildişi kulesine sıkışan, kemikleşen kapalı ve kuru dünyasına gündelik hayatın canlılığını taşımaya, mimari eleştirinin içeriğini sıradan, banal ve popüler olanı kapsayacak biçimde yeniden tanımlamaya, kısacası mimarlığın yaşam ile bağınyı yeniden kurmaya adanmış görülmektedir. Futboldaki oyun taktiklerinden Türk sanat müziğindeki makamlara, İzmir'in tarihi çarşı bölgesi Kemeraltı'ndaki satış stratejilerinden “Sözlü Restorasyon” adlı çalışmasına kadar tüm hayatını ve akademik kariyerini mimarlığı bu enformel bilgi ile yeniden kaynaştırmaya adanmış Eyüce'nin, kendini fazlasıyla ciddiye alan her türlü rasyonaliteyi daha en başından mizahın yıkıcı gücü ile topa tuttuğunu ve derinden sarstığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Bu nedenle de onun her dersini, keyifli sohbetini, ilginç temaların peşinde koşan çalışmalarını ve şaşırtıcı manevralarını bir akademik performans, bir eleştirel jeste dönüştüren sıra dışı mizacı önem kazanmaktadır. Onun şahsına münhasır bu mizacının çevresindekiler için eğlenceli olduğu kadar öğretici bir yapıda olduğunu, ama en önemlisi de zekice yapılmış her mizah gibi yıkıcı bir güç ile bilenmiş olduğunu akılda tutmak gereklidir. Onun her konuşma ve yazısındaki mizahın bu yıkıcı kullanımı, akademik dünyaya yönelttiği keskin eleştiriselliği ilk bakışta görünmez kılarsa da, onun bu mizahi tavrının akademik dünyanın eleştirisi kaldırmaz alınganlığı karşısında bulunmuş bir yordam, Ahmet Hoca tarafından geliştirilmiş ve zaman içinde keskinleştirilmiş bir taktik olduğunu gizlemez. Bu eleştirel performansın, mimarlık kuramından akademik hiyerarşiye her tür teori ve pratiği özgürleştiren bir içeriğe sahip olması nedeniyle, Prof. Dr. Ahmet Eyüce'nin yeri doldurulamaz kaybı, aynı zamanda mimarlık ortamındaki özgürlük imkânının daralışı ve sıra dışı muhalif bir tavrın, yani o “neşeli eleştirelilik” imkânının da kaybı anlamına gelmektedir. Mimarlık ortamının giderek keyifsizleşen ve çoraklaşan bu somurtkan dünyasında, onun öğrencisi olmuş, hayatına değmiş herkesin bu “neşeli eleştirellik”i tekrar canlandırması ve yansıması umuduyla...

EMRE MADRAN'IN ANISINA

Okyanus Proje Grubu

Sayın Emre Madran'ın eğitimci - akademik kişiliği; mimarlık dünyasına koruma - restorasyon dalındaki teorik ve pratik katkıları; başta Mimarlar Odası bünyesindeki görevleri olmak üzere sivil toplum örgütlerine verdiği destek; bürokratik saygınlığı; diyalog içerisinde olduğu

istinasız herkes ile sonsuz sevgi, saygı ve hoşgörü çerçevesindeki sosyal ilişkileri, camiada kendisini tanıyan - tanımayan hemen herkesin malumu olan başlıca özellikleridir.

Proje Grubu olarak, burada, kendisinin proje grubumuzun lideri olarak koruma - mimarlık ortamımıza katkılarının ve proje ofisimizin kendisinin liderliğinde proje ve uygulama pratiğinde şekillenen eğitim faaliyetinin devam ettiği farklı bir ortama dönüşümünden bahsedeceğiz.

Meslek büyüğümüz ve hocamız olması açısından kişisel tanışıklıklar daha eski yıllara dayanır da proje grubu olarak Sayın Madran'la ilk tanışmamız 2008 yılına uzanmaktadır. Proje grubumuzun üstlendiği önemli koruma - onarım projelerine teorik katkıları bu yıllarda akademik danışman sıfatı ile başlamıştır. Bu yıllarda kendisi, proje grubumuza özellikle koruma - onarım kararlarının geliştirilmesi anlamında çok önemli katkılar sağlamış, bu anlamdaki taleplerimizi yoğun temposuna rağmen titizlikle ele almıştır.

Emre Madran, 2011 yılında ODTÜ Mimarlık fakültesindeki görevinden emekli olmasının ardından proje grubunun lideri olarak proje ve uygulama ortamımıza katılmıştır. Bu katılımın ilk ve çok önemli meyvesi; 2010 yılında başlamış olan Aspendos Antik Tiyatrosu Koruma - Onarım Projesinin elde edilmesi olmuştur. Bu proje, özellikle yapı ölçeğinde arkeolojik alanların sorun ve hasarlarının tespiti ile koruma - onarım kararlarının geliştirilmesi bağlamında hem bilim dünyasına katkısı hem de günümüzde devam etmekte olan şantiye çalışmaları ile projenin uygulamaya dönüşümü anlamında örnek bir çalışma olarak anılmaktadır.

Sayın Madran, kendisini kaybettiğimiz güne kadar büyük bir özveri ve tükenmez enerjisi ile önem, büyüklük, yapım dönemi v.b. gibi kriterden bağımsız, ofisimizde ele alınan her türlü kültür mirasının proje veya uygulama sürecinde proje grubumuzla işin her aşamasında birlikte olmuştur. Belgeleme, belgeleme sonrası rölovenin elde edilmesi, hasarların sahada tespiti, gerektiğinde bilimsel araştırma kazıları gerçekleştirilmesi, restitüsyona yönelik araştırma ve çalışmalar, koruma - onarım kararlarının geliştirilmesi, disiplinler arası koordinasyonun sağlanması, idare ile toplantılar, kurul toplantıları derken tüm süreçte ekibe önderlik etmiş, kendisinin bu temposuna çoğunluğu yarı yaşında veya daha küçük olan proje grubunun diğer üyeleri çoğunlukla yetişmekte güçlük çekmiştir.

Proje ekibimize katılımını Sayın Madran her zaman için önemsemiştir. Özel sohbetlerde kendisinin mimar kimliği ile kariyerinin ilk yıllarında kamu kurumlarında çalıştığını, sonrasında eğitimci - bilim insanı olarak üniversite ortamına katkı sağlamaya çalıştığını, bu süreçte danışman sıfatı ile proje ve uygulamalarda yer

aldığını, fakat bir proje ofisinde çalışmanın her zaman için gerçekleştirmek istediği bir mimarlık deneyimi olduğunu dile getirmiştir. Kendisi bu deneyimi proje grubumuza katılımı ile gerçekleştirmiştir. Kendisinin proje grubumuza katılımı ise bizim açımızdan onur ve heyecan verici olmuş, proje üretim süreci aynı zamanda bir akademik ortama dönüşmüş; ortamda çalışılan her konu Sayın Madran'ın öncülüğünde tartışılmış; ekibin her seviyedeki üyelerinin yaklaşım ve fikirleri kendisinin değerli bilimsel görüşleri ve deneyimleri ile bütünleşerek proje üretim sürecinde karşılık bulmuştur.

Kendisi ile aynı çalışma ortamında bulunmak, onun engin bilgi ve deneyimlerinden faydalanmak, bilimsel konulardaki yetkinliğini proje ve uygulama çerçevesinde pratiğe aktarmaktaki benzersiz becerisine tanıklık etmek hepimiz için hayatımızı derinden etkileyen önemli bir kazanım olmuştur. Dahası hocamızın herkese eşit şekilde sevecen, hoş sohbet, sevgili, saygılı yaklaşımı ofisimizin atmosferini bir anda heyecanlı öğrencilerle dolu bir hayat sınıfına çevirmiştir.

Değişik dönemlere ait, farklı nitelikteki taşınmaz kültür varlığı ve arkeolojik alanların projelendirilmesi ile uygulama sürecinde çok değerli bilgi ve deneyimlerini bizimle paylaşan, büyük bilim insanı, değerli eğitimci ve güzel insan Emre Madran'ı kendisinin de doğal lideri ve bir ferdi olduğu Okyanus Proje Grubu olarak saygı ve özlemle anıyoruz...

GÜRHAN TÜMER YA DA YIKIM VE OLUŞ'UN BİTEVİYE HAZZI

Doç.Dr. Deniz Güner
Dokuz Eylül Üniversitesi

Türkiye'deki mimarlık akademiasının meşruiyetini üzerine kurduğu doğrular, ilkeler ve kurallar sistemini, yani sarsılmazmış gibi görülen doğruluk rejimini büyük bir keyifle yerle bir edebilen Prof. Dr. Gürhan Tümer, Sokrates'in yaptığına benzer diyalojik bir yaklaşım ile alışılmadık sorular sorarak katı olan her şeyi buharlaştıran, kesin, değişmez ve sabit gibi gözüken doğruları müphem bir konuma sürükleyen, her şeyi çoğullaştıran, olanaklara ve imkânlara açan sıra dışı bir yaklaşımın öncülüğünü yapmakta idi. Sonuca ulaşmak ve yargıları pekiştirmek yerine sınırları belirsizleştirmekte, muğlaklığı artırmakta, emin olunanları kuşkunun nesnesi haline getirmekte onun üzerine yoktu. Zihinsel bir yersiz yurtsuzluğu, her daim meraklı bir flanörlüğü, inşa etmekten ziyade her türlü zihinsel yıkımdan haz almayı, kuramsal bir sorgulamanın keyfini sürmeyi, varmak yerine “yolda olma”yı önemseyen bir tavrın sözcüsü oldu. Bu nedenle ondan bahsederken, olmaktan daha çok “oluş”un peşinde koşan bir göçebe ruhtan bahsetmekteyiz. İlk bakışta herkese kolayca yapılabilmemiş gibi gelen, hatta burun kıvrılan bu göçebelik halinin, kuşkuçuluğun kemirici yıkı-

cılığı altında kendisiyle birlikte her şeyi tuzla buz edebilen ve aynı zamanda da bu molozların içinden kendini yeniden inşa edebilen oldukça ezici bir varoluşa eşlik etmesi gerektiğini akılda tutmamız gerekiyor. Tam da bu nedenle Gürhan Hoca, dağın tepesine kadar taşıdığı kayayı tepeye vardığında aşağıya salmakla lanetlenmiş Sisypheos'un çilekeşliğine ve vakurluğuna sahip benzer bir ruh halini bünyesinde taşımaktaydı. Her daim bir şantiyeye benzeyen onun bu zihinsel coğrafyasında yol alabilmek, bilinmeyen alanlara kılavuzsuz gidebilmek, aynı zamanda da rotası ve güzergâhı olmayan seyrüseferlere çıkabilme cesaretine sahip olmak demektir. Belki de çıkmamızı istediği Odyssea'nınkine benzer yolculuktan edinmemizi beklediği tek şey, "yıkım ve oluş'un biteviye hazzı"nı tadarak geriye dönmeyi bizleri özgürleştirecek o sarsıcı deneyimiydi. İşin ilginç yanı, tüm bu zihinsel yıkım işlemini ve yapı sökücü performansı hem diyalojik sohbetlerinde, hem de deneme niteliğindeki metinlerinde kullandığı kendine özgü anlatı üslubu yoluyla, yani dil üzerinden gerçekleştiriyor olmasıydı. Bu nedenle de bizi, düşüncelerimizi, eylemlerimizi kuşatan rasyonnelliğe ve onun eleştireliliğini yitirmiş determinizmine de aynı cepheden, yani dil üzerinden saldırıyordu. Tıpkı günlük konuşmalarımızda kullandığımız dilin yalnızca fonksiyonalist bir içerik kazanmış olduğunu gözümüze sokan, dilin hülyalara daldıran potansiyellerini hatırlatan, daralmış ufkumuzu sonsuzluğa açabilen şairlerin dili kullanma becerileri gibi, mimarlığı katılaştıran kuralları, inşa edilebilirliği, verimliliği, işlevselci ve mantıklı olanı, kısacası rasyonel olanın içine hapsedilmiş her eylemi bizlere sorgulatıyordu. Kullandığı dil ve anlatı ile bizleri mimarlığın hayali, düşsel hatta saçma diyarlarına götürüyor, ilahlaştırdığımız olguları ise bu dünyaya indiriyordu. Tek derdi başka dünyaların, farklı olanakların varlığını bizlere göstermekti. Bu nedenle de sohbetlerinde sıklıkla kullandığı "...ya öyle değilse?" sorusuyla bizlerin içine kuşku tohumlarını keyifle saçıyordu. Rasyonalitenin öncüsü Rene Descartes'in şıara dönmüşen "Cogito ergo sum" ("Düşünüyorum, öyleyse varım") ifadesini kullanmasından bir adım öncesinde, her şeyden kuşku duyarken sarf ettiği o manidar cümlesi ile uğurlamak istiyorum Gürhan Hocamı!.. "de omnibus dubitandum!" ("Her şeyden kuşku duy!")

MİMARLIK VE KENT PLANLAMA DÜNYASI BİR YILDIZINI DAHA KAYBETTİ

Baran İdil
Plancı- Mimar

Sanıyorum 1964'ün sonu ya da 1965'in başları idi. Konya imar planı yarışmasının raportörü idim. 30'u aşkın proje içinde yurt dışından da katılan 2 proje vardı. Bunlar Finlandiya'dan Cihat Fındıkoğlu ve İtalya'dan Haluk Alatan

idi. Birbirleriyle çok yakın dost olan bu iki yakın dostum, sanki sözleşmiş gibi; son aylarda ard arda aramızdan ayrıldılar. Sanki planlama ve mimarlığın bu kadar aşağılandığı bir ülkede, daha fazla yaşamının anlamı yok dercesine!

Kent planlamasında "Araştırmaya düşkünlük ölçeğinde tutkun olan" Haluk Alatan, bu özelliğini daha ilk yarışma projesinde jüriyi hayran bıraktıracak kadar göstermiş idi.

Kuşkusuz, beni de! Daha Türkiye'ye sunduğu ilk yarışma projesinde "Yönetici Merkez" gibi, yeni kavramları ondan öğrendik.

Haluk, Türkiye'ye gelmeden, Roma'da Ünlü Mimar ve Şehirci Luigi Piccinato'nun "Roma kent planlarının yapıldığı bürosunda" çalışıyordu. O yıllarda Roma deneyiminden edindiği birikimi bir usta Hoca kalitesiyle "ülke şehircilik ortamına aktarımı" çok önemli ve çok değerli idi.

1960'lı yıllarda, yeni gelişmekte olan planlama dünyamıza girişi çok parlak olan Haluk Alatan, çok büyük meslek heyecanına rağmen, sosyal ilişkilerinde, son derece nazik ve sakin olabilmeyi beceren bir yapıya sahip idi. Bu yapısı, ona planlamadaki ekip çalışanlarının gerek organizasyonu, gerekse yürütülmesinde ciddi avantajlar sağlıyor da.

O dönemin Melih Doğan, Zahit Mutlusoy, Ahmet Menderes, Yılmaz Gürer gibi kaliteli ve saygın yöneticileri, böyle bir Haluk Alatan'ı kaçırmadılar. Ankara Nazım Plan Bürosunu teslim ettikleri Haluk Alatan, bu büroyu gerek titizlikle seçtiği mimar ve plancılarla, gerekse iş içinde onlara sağladığı eğitimle; övgüye değer ve özel bir kurum haline getirdi. Bu büro 12 Eylül 1980 sonrası kapatılınca, planlama hizmetini ODTÜ'de öğretim üyesi olarak sürdürdü.

Üç lisanı çok iyi konuşabilen ve sanatın her alanıyla ilgili kültür yapısıyla; Sanat, Mimarlık ve Şehircilik dünyamızın ayrıcalıklı bir yerine sahip oldu. Batı dünyasının kültür ve planlama çevreleriyle olan, yakın ve sürekli ilgisinden, ülkesine bir şeyler kazandırabilmek için, ülkemizin üst düzey yöneticileriyle çok başarılı diyaloglar geliştirdi. Örneğin; Ankara planlanmasının ilk yıllarında, Ankara Belediyesinde Opera yanında yapılmak istenen köprü (viyadük) için, Başkan Barlas Doğu'yu yeri ve önemi nedeniyle köprü'nün projelerinin bu konunun büyük ustası Pier Luigi Nervi'ye yaptırılmasına ikna etti. "Bu köprü Ankara'da hala ayrıcalığını korumayı sürdürüyor."

Yeni nesil Plancı ve Mimarlar Sevgili Haluk Alatan'ı ne kadar tanırlar? Bilemiyorum. Ancak şunu söyleyebilirim: "Tanımaya çalışsalar iyi ederler."

TASARIMLA GEÇEN BİR MESLEK YAŞAMI

Jülide Hacıoğlu

Nedim ile ilk karşılaşmamız, 1973 yılının temmuz ayında, sevgili ağabeyimiz Yüksel Erdemir'in ofisinde oldu. O tarihte, ben bir öğrenci olarak, henüz mimarlık hayatımın başlangıcındaydım. Nedim ise, üniversiteden yeni mezun olmasına rağmen, ciddi bir deneyim sahibiydi. Öyle ki, biz büroda çalışan yedi kişi, nedim'in tek başına hazırladığı çizimlerin ancak çinisini yapabiliyorduk. Zaman zaman çalışarak sabahladığımız o günler, hepimiz için tatlı anılarla dolu. Şimdi düşünüyorum da, Nedim, o gençlik yıllarında bile hiç bir şeyi mesleğinden daha çok sevmeydi. Bütün yaşamında ilk önceliğini hep mimarlığa verdi.

Nedim, 1975'de kısa dönem askerliğini yaptıktan sonra, bir süre Turizm Bankası'nda çalıştı. Orada çalışırken, Turizm Bankası'nın bünyesindeki çeşitli turizm yapılarının projelendirilmesini yürüttü. Bu çalışmalar, onun bütün yaşamında, gerek yurt içinde, gerek yurt dışında tasarladığı sayısız turizm tesislerinin başlangıcı oldu. Bürosunu kurduğu 1980'li yıllarda, Türkiye'de henüz turizmin bu kadar önemsenmediği ve resort otellere ait fazla bir örnek olmadığı dönemde bile, birçok beş yıldızlı otelin ve tatil köyünün tasarımını ve projelendirmesini gerçekleştirdi.

En çok turizm yapıları konusunda ihtisaslaşmış olsa da, birçok yarışmaya katıldı ve sayısız ödüller kazandı. Sağlık yapısından okul yapısına, iş merkezinden fabrikaya kadar çeşitli konularda çalışmalar yaptı. Bu yapıların çoğunun inşaat sürecini baştan sona takip etti. Mimarlığı, hiç bir zaman kazanç kaynağı olarak görmedi. Her zaman her projeye ayrı bir heyecanla başladı ve tüm eserlerini sevgiyle tamamladı.

Nedim'in meslek hayatının bir bölümünde de, üniversitedeki çalışmaları yer alır.1977 yılında, ADMMA Mimarlık Bölümünde başladığı asistanlık görevinden sonra, önce uzman, daha sonra ise Gazi Üniversitesi ve Girne Amerikan Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak ders verdi.

Nedim, iyi mimarlığının yanında çok iyi bir dost, çok iyi bir baba ve çok iyi bir insandı. Birlikte çalıştığı mimar arkadaşlarına, öğrencilerine, sokaktaki çiçekçiden köşedeki taksi şoförüne, yan apartmanın apartman görevlisinden benzinlikteki pompacıya, restaurantdaki komiden beş yıldızlı otelin sahibine kadar, çevresindeki tüm insanlara eşit davranır ve herkesle hemen dost olurdu. Çoğu kimsenin bilmediği duygusallığı, zor durumdaki insanların yardımına tereddütsüz koşmasına sebep olurdu. Özellikle, sokakta ağlayan bir çocuk görse bütün işini bırakır saatlerce onun derdine çare olmaya çalışırdı.

Mimarlık, çalışma ve koşuşturma ile geçen tüm yaşamındaki öncelikler, torununun doğması ile

biraz değişti. Artık günlerinin ve vaktinin bir kısmını, çok sevdiği torunu Sinan'a göre düzenlemeye başladı. Hayallerini ise, torununu okula götürmek, birlikte maç seyretmek ve en önemlisi onu iyi bir mimar olarak yetiştirebilmek süslüyordu. Ancak, bütün bu hayallerini gerçekleştirmeden, kendisinin de her zaman dediği gibi, bir anda ansızın ayakta aramızdan ayrıldı. Geride kendisini hiç bir zaman unutmayacak sevenleri ile sayısız eserleri kaldı...

“MİMAR BABAM” DİYE BİLECEĞİM KADAR SAMİMİ

Hatice Baştabak
Y. Mimar

“Nedim Bey” demekten vazgeçemediğim kadar sonsuz saygı duyduğum kişidir kendisi.

Onun için mimarlık bir meslek değil, yaşama sebebi, ruhunu besleyen en değerli sanatıydı.

ADMMA'dan 1973 yılında mezun olduktan sonra Gazi Üniversitesinde önce Asistan devamında da 1987 yılına kadar öğretim görevlisi olarak görev yapmıştır. 1980 de Dikmen Mimarlığı kurmuştur. Türkiye’de 80’ler, 90’larda modern mimarlık yeni yeni vücut bulurken, özellikle turizm yapıları başta olmak üzere çeşitli yapılarda, modern mimari ile geleneksel çizimleri bir araya getirerek kendine has bir üslup oluşturmıştır. Başta kıyı bölgeleri olmak üzere çok çeşitli otel projeleri üretmiştir. Geriye doğru bakarsak; Girne’de Mercure Hotel; Güre’de Adrina Termal Otel; Çamyuva’da Naturland, Side’de Grand Prestij Otel, Didim’de May Otel, Swan Otel, Hotel Didima, Çeşme Boyalık Beach Otel ve saymadığım yüzlerce proje.

Bundan tam on yıl önce Kasım ayında başladı usta-çırak ilişkimiz. Mezun olduktan hemen sonra ilk iş görüşmemdi ve görüşmenin ardından masaya oturttu beni. Zaman zaman kızarak, zaman zaman gönül alarak ama en çok da keyifle 6 yıl birlikte çalıştık. Birlikte çalıştık diyorum, çünkü kendisi yanında çalıştığım biri gibi değil birlikte çalıştığım bir mimar gibi yetiştirdi beni. Bu süreçte benim için en değerli olanı bana sonuna kadar güvenmesi idi. Şantiye de kararlar alırken, yarışma projesi yetiştirken, ilk kez uzun yolda araba kullanırken, yurt dışına giderken, önemli toplantılarda, beni ön tarafa atmaktan bir an için çekinmedi ve her seferinde bana olan güvenini dile getirdi. Bu, en değerli tecrübedir benim için herhalde. Çırağı olarak her zaman örnek aldım ve almaya devam edeceğim.

Onun için mimarlık “Yapma”nın ta kendisi idi. Üzerinde paralel bağlı yan masada “el” ile çizildi. Çizdikçe yaşam enerjisi ile dolar, her seferinde müthiş bir coşku ve heyecan ile anlatırdı fikirlerini. Kendimi onunla birlikte çalıştığım için çok şanslı hissediyorum. Mimarlığın en “naif” halini öğrendim Nedim Bey den.

İnsanları kendisinden hiçbir zaman aşağı görmeyen, duruşu ve dürüstlüğü ile saygı gören ve gösteren, her daim hayat dolu kişiliği ile iyi bir insan, iyi bir mimardı. Masasında paraleli ile çizirken, yüzündeki o içten gülümsemesi ile hatırlayacağım onu. Bana öğrettiği “mimarlık” için teşekkür ediyorum.

Onun deyişi ile “Saygılar”

MERSİYE Mİ?

Mehmet Kasap
Mimar

“Kent ve doğa öksüz kaldı” (Cumhuriyet)

Görül müştür sanırım; Cumhuriyet, 17 Ekim 2013 günlü baskısında birinci sayfadan ve Musa Kart’ın ağaçkakanlara gagalattığı ağaç dalına asılmış “Satılık lüks villalar” tabelası altında böyle verdi Oktay Ekinci’nin ölüm haberini.

“İyi toparlamışlar kendilerini” dedim, kendi kendime; bir gün önce akşamın erken saatlerinde NTV ya da Habertürk’te alt yazı ile verilen haberi okuduğumda, doğrusu, ne çok şey geçti aklımdan, neler düşünmedim, ne olaylar, ne yaşanmışlıklar “odacılık” değil bu “askerlik” sanki, yirmi yıllık ama hepsi boz bulanık tanımsız şeyler, dağılmışım anlaşılan, televizyonun karşısında kalakaldım öylece, nice sonraları dua edebildim...

Tabii Cumhuriyet, ölüm haberiyle yetinmemiş, iyi de yapmış, hemen bütün yazar kadrosu Oktay Ekinci’yi anlatmış; Emre Kongar “Tarih, Kent ve Doğa Bir Dost Yitirdiler” başlığıyla, Oktay’ın mimarlığın ötesinde “tarih dostu, kent dostu, doğa dostu” olduğunu başkaca Ntv’deki programlarından söz etmiş. Ali Sirmen “Hastanenin Boğaz Manzaralı Odası” başlıklı yazısında, Oktay’ın son yazısında Boğaz’ı kast ederek doktoruna söylediği “Biliyor musunuz, bu manzaranın bozulmaması için ben bir ömür emek verdim...” sözünü öne çıkarmış. Hikmet Çetinkaya “Niye Ansızın Çekip Gitmek!” diye sorarak, 1980’lerde başlayan kıyı yağmacılığı ile birlikte nasıl mücadele ettiklerini anlatmış, Gökova Körfezi, Göcek Koyu vb örneklerle... Orhan Erinç köşe yazısına “Uğurlar Olsun Mimarbaşı...” başlığını uygun görmüş ve Oktay’ın gazetecilik tutkusunun “...sıfır teknoloji ile gazete çıkarıp ülke ve kent sorunlarına çözüm yolları öneren tipik bir Anadolu gazetecisi...” olan Karslı amcası Cengiz Ekinci’den geldiğini yazarak hastalığına değinmiş O’nun “Ayhavar Hastahana’dakilere” başlıklı yazısında doktorların “gafanı herşeye takmayacan” öğüdünü nasıl tutacağını “bilemediğini” söylediği yazısını hatırlatarak...

Orhan Bursalı “Abh Canım Benim!” demiş yazısının başlığında ve doktorunun “gafanı herşeye takmayacan” öğüdüne verdiği cevabı yazmış; “Men de dedim ki; Başüste! Emma görek bu ne cür (nasıl) olacab?” Şükran Soner Oktay’ın

bitmeyen enerjisini “... Soluksuz karayolu, havayolu yolculuklarından sonra evde, otellerde olunca sınırlı dinlendiğinizi sanırsınız değil mi? Birlikte başka kentlerde katıldığımız etkinliklerden tanıyorum... Bizim üzerimizden uçan sinekler kalkmamışken, o ayakta kim bilir hangi işler peşinde koşmuştur? Sabah kahvaltı saati öncesine en sınırlısı ile kent keşif turu, verilmiş özel iş randevuları girmiştir. Rehberlik yapmadığı konu, uzmanlık alanı yok gibidir. ...” diyerek anlattığı yazısının başlığı; “Ağaçlar Ayakta Ölüyor”

Dediğim gibi, gazete o günü Oktay’a ayırmış; ölüm, başsağlığı ilanları, karikatürler, twitter mesajları ve O’nun “Çankaya’ya Yakışır Belediye Binası” başlıklı son köşe yazısı...

Gazete’nin yaptığı bu mersiye rahmetli Oktay çoktan haketti, bakın şöyle:

Eylül 2005. UIA’dan sonra keyifli bir yorgunlukla Gaziantep’teyiz... Suriye Mühendis ve Mimarlar Birliği (OSEA) ile Mesleki ve Kültürel İşbirliği Protokolünün imzalanması için Suriye’ye, Halep’e gidilecek...

Bir Cuma günü erken saatlerde kaldığımız otelden otobüslerin hareket edeceği yere, Oda’nın önüne geldik. Bir ses:

“Memet, yanından bozukluk bir lira (veya 75 kuruş) versene!...”

Genel Başkan Oktay’ın sesiydi bu ve bana sesleniyordu... Hemen davranarak elimi cebime attım ve istenen parayı verdim. Şöyle bir etrafına baktı, oradan geçmekte olan 8-10 yaşlarında bir çocuğu yanına çağırdı ve:

“- Koçum, şuradan bir Cumhuriyet Gazetesi alırmısın?” dedi.

Anlamıştım, benzer hareketi birçok defa yine bana Kayseri’de yaparak:

“- Paran iyi bir yere nasip oluyor Memet. Üzülme mi!...” demiştir de her defasında...

Bir kaç dakika sonra çocuk eli boş olduğu halde geliyordu, ben çocuğa doğru hareketlenince bana:

“-Dur Memet, çocuğa da; hadi koçum para senin!” dedi. Ben de:

“-Yok abi, parayı almak için değil, çocuğa ‘Cumhuriyet daha buralara gelememiş, Akit var alayım mı de!...’ diyecektim!...”

Ve başkaca bir çok oda toplantısı esnasında veya sonunda, daha salonu terketmeden salonun içinde, önünde veya fuayede gazeteyi, toplantı hakkında bilgilendirdiğini görmüşümdür. Daha ne olsun?

Nasıl anlatsam bilemiyorum, ölüm bizim dışımızda ancak, yine bizim için ve büyük bir gerçek olarak da var, bir yerlerde duruyor, ne demekse “ecel”, bir gün herkese gelecek!... Sadece üzülebiliyoruz!... Orası kesin öyle de; Oktay Ekinci’nin ölüm haberi beni başka türlü de

müteessir etti; şöyle ki; ben mimarım, rahmetli Oktay'da kaç dönem bizim genel başkanlığımızı yaptı ve yaşadığım ülkede mimarın pozisyonu, statüsü hiç de iyi değil, hatta çok kötü...

Gazetenin Oktay Ekinci mersiyesine bakıp *"Allah herkese böyle ölüm nasip etsin!..."* diyorum ama mesela *"Doğa dostu!..."* deyince aklıma da bizim Erciyes geliyor.

Yıl 1994. 5 Haziran Dünya Çevre Günü. Sayın İçişleri Bakanı o zamanlar Kayseri Valisi. Erciyes'teyiz, DSİ Tesislerinde. Konu, Turizm Bakanlığınca hazırlanan ve zamanın Hisarcık Belediye Meclisinde üyelerce çok da bilgi sahibi olunmadan kabul edilen "Erciyes Turizm Planı..." Bakanlık Müsteşarı veya Yardımcısı da varlar.

Mimarlar Odası olarak tezimiz kısaca; Tekir Yolu çevresinde baklava dilimi halinde parsel-lenmeyi öngören plan, turizm planı olamaz. Bu plan Erciyes'in karını tez zamanda eritir!...

Oktay Ekinci Şehrin Valisi ile omuz omuza, tartışma belli bir toplantı formatı olmaksızın bu minval sürüp gidiyor. En sonunda Vali dediler ki:

"- Bu planlar iptal edilmiştir, zinhar uygulanmayacak, başka bir diyeceğiniz var mı?"

Alkışlamıştık galiba, her nedense, usulde böyle bir plan iptal şekli varmış gibi?

Kaç yıl var düşünüyorum da; Erciyes'in Doğal Sit Alanı ilan edilmesinin gerekliliği aklıma gelmemişti, ne bizim ne de Merhum'un!...

Yani neyi kimden kaçırıyoruz, olan-biteni anlamakta zorlanıyor insan, o günlerde, ilgili Koruma Kurulu'na mesela çevre konusunda uzman üyenin neden bir türlü atanmayışını vb...

Vakıa, Erciyes şimdilerde, AB'yi mAB'yi sollamış almış başını gidiyor, Doğal Sit'te ne demek, ne köylü şeyler mişiz vesselam!...

Başkaca; meslek yasası çalışmaları geliyor aklıma, Mimarlık Meslek Yasası:

Yıl 1995... Ürgüp'teyiz... 16-19 Mart... Oda tarihine *"en uzun"* olarak geçen Genel Kurul, hem de Olağanüstü...

Anladığımca bu olağanüstü genel kurul, Kasım 2004'te Nevşehir'de yapılan bir başka olağanüstü genel kurulda kararlaştırılan meşhur Nevşehir İlkeleri ki kısaca; İl Odaları halinde yapılanmayı ve Mimarlık Meslek Yasasını öngörmekteydi, işte bu nedenle toplanmıştı. Ancak; İstanbul ile Ankara birlikte hareket edip *"yasaya hayır"* diyen taraf olunca, Oda Genel Başkanı Salih Zeki Pekin istifa etmişti.

Yasa çıksa ne olurdu, bilemiyoruz bir takım *"torba, çuval"* yasa ortamında ama; TMMOB yapılanması ve Birliği oluşturan üye oda temsilcileri ile Devlet'in Bakanlığına hakim başka belli oda mensuplarının haftalık yönetmelik değişikliklerinde su yüzüne çıkan *"Mimara"* olan hınçlarına

bakınca, Ürgüp'te *"yasaya hayır"* tarafında olan ve güçlerini nicel büyüklüklerinden alan sözüm ona *"Abi"* Şube yetkililerine *"Sizden büyükler de varmış!..."*; *"Abiliğinizin hayrını göremediniz!..."* diyoruz, yok *"Oh olsun!..."* demeyi de hiç bir *"Mimara"* ve kendimize yakıştırıramıyoruz.

O dönem MYK üyesi Hasan Suna bu Olağanüstü Genel Kurul hakkında şöyle diyecektir:

Ülkemizin Avrupa Gümrük Birliği'ne adım attığı bir süreçte, yeni bir meslek düzenini yaşama geçirme adımlarının atılacağı umuduyla dikkatlerini Ürgüp Olağanüstü Genel Kurulu'na çeviren meslektaşlarımızın talepleri özlem olmaya devam ediyor. Oysa 1986 Bursa Deklerasyonu, 87'de yapılan yönetmelik değişiklikleri ve bir buçuk yıl önce yapılan Nevşehir Olağanüstü Genel Kurulu mimarlık binamızın duvarlarına tuğlaları birer birer dizmeye başlamıştı. Öyle ki; Nevşehir Olağanüstü Genel Kurulu Yeni Mimarlık Meslek Düzeni ilkelerini benimsemiş, bu ilkeleri uygulama yöntemini de tariflemişti.

Merkez Yönetim Kurulu Olağanüstü Genel Kurul kararlarının gereğini yerine getirerek; Mimarlık Yasası Önerisi Ve ... Yapılacak iş mimarlığı, ülkemizi bizi ilgilendiriyordu. ... Aksi takdirde bizim dışımızdaki birileri kendi kurallarını meslek topluluğumuza dayattıklarında, onları Ürgüp'te yaşadığımız gibi eleştirme olanağını dahi bulamayacağız.

Ankara Şube Başkanı Fatih Söyler ise:

Bu Genel Kurul'da alınan kararlarla, Nevşehir Genel Kurulu'nda alınan ilke kararları, bir anlamda tekriri müzakereye alınmıştır. Şubemiz görüşleri de bu doğrultudadır. Meslek yasası vb. konularda körükörüne bir red cephesi oluşturmak gibi bir tavrımız yoktur. Bu nedenle Ürgüp'te, ısrarla gerekçe sorarak, hangi fikri zeminle 'yeniden yapılanma' istendiğini sorarak tartışma platformu yaratmak istedik.

Yanıt alamadık..." diyecektir.

İstanbul Büyükşehir Şube Başkanı olan merhum Oktay Ekinci de:

Ürgüp Genel Kurulu'nun ve Genel Kurul sonrasında ki tartışmaların en olumlu tarafı, 'mesleki sorumluluklar konusundaki görüş ayrılığının giderek netleşen bir çizgide belirginleşmiş olmasıdır. Samıldığı ve 'körüklendiği' gibi, ayrılıklar Anadolu ve İstanbul arasında, ya da büyük şubelerle küçük şubeler arasında değildir. Ayrılıklar, 'mimarlığın yükümlülükleri ve Oda'nın bu yükümlülükler karşısında alması gereken tavır ve örgütsel yapılanması konusundaki yaklaşımlardadır.*

... Evet; topluma karşı sorumsuz bu başıbozuk meslek düzeninin artık değişmesi gerekiyor. Ama,"başıbozukluğu yetkilendirerek" değil...

İleride, Mimarlar Odası'nın tarihi yazıldığında, Ürgüp Olağanüstü Genel Kurulu hakkında belki de şu tanım yapılacak: "16 Mart 1995 Perşembe

günü başlayan ve ardından aylarca tartışılarak devam eden, en uzun Genel Kurul..." Eğer tarihi yazacak olanlar tarafsız olabilirlerse, yine aynı Genel Kurul sürecinin yorumu ise büyük bir olasılıkla şöyle yapılacaktır: *"Mimarların, mesleki sorumlulukları üzerinde fikir birliğine varmadan, sadece mimarın yetkisini önemseyen bir yasa taslağını kabul edip etmeme ikilemine sürüklen-dikleri, gerilimli bir Genel Kurul..."* Ve, yine eğer biraz daha ayrıntıya inilip, yaşanan gerilimin temelinde hangi sorundan kaynaklandığı konusunda bir irdelemeye de girilirse, onca tartışmaya ve ardından *"yazışmaya"* rağmen, yasa taslağını hazırlayanların ve bu taslağı sadece *"muhtacız"* diye savunanların, şu temel soruya açık olarak yanıt veremedikleri de bilgi notu olarak tarih sayfalarında yer alacak: *"Mimarın yetkisi yasal güvence altına alınırken, bu yetkisini genelde mimarlığın insanlığa ve çevreye olan çağdaş yükümlülükleri doğrultusunda kullanmasının da aynı şekilde yasal güvencesi sağlanmış olacak mı?"*

Yoksa mimarlığın sorumlulukları, sadece listeye girebilen 'yetkili serbest mimarların' mesleki duyarlılıklarına mı terkedilecek?..."

Hele ki Salih Zeki Pekin'in Oda Bülteni'ndeki son yazısında vaadettiği şekliyle, mimar bu yasa taslağıyla "bugün hayal bile edemeyeceğimiz"(!) olağanüstü yetkilerle donatılacaksa... (15 Nisan 1995 tarihli, 47 Nolu Mimarlık Haberler Bülteni)

şeklinde değerlendirecektir, o Olağanüstü Genel Kurulu...

Kayseri Şube Başkanı İzzet Başkal, görüşlerimizi eğip bükmeden net olarak dile getiriyordu:

Gözardı edilen Nevşehir ilkeleri doğrultusunda çalışılmadıkça, mevcut delege sistemi değiştiril-medikçe bugün Kayseri, yarın Sivas, öbür gün Diyarbakır kendi başının çaresine bakacaktır.

... Komisyon kararlarının Genel Kurullarda görüşme şeklini düşünüyorum da bir arpa boyu yolun 40 yıldır neden alınamadığını daha iyi anlıyorum. Gözardı edilen Nevşehir ilkeleri doğrultusunda çalışılmadıkça, mevcut delege sistemi değiştirilmedikçe bugün Kayseri, yarın Sivas, öbür gün Diyarbakır kendi başının çaresine bakacaktır.

Ey büyükler! Amerika'nın bilmem nerde veto hakkı var diye sızlanarak standardınızı çoğaltmayın."

Olağanüstü Genel Kurul hakkında Mersin Şube Yönetim Kurulunun görüşleri ise şu şekilde dile getiriliyordu:

"Mimarlar Odası'nın gelişimini katkı koymadan engelleyenler, bir gün bu Odanın tamamen kendi dışından yönetileceğinin sorumluluğunu hissetmelidir. Ancak biz buna tahammül edemeyiz. Diyoruz ki "Biz bu şekilde yönetilmek istiyoruz. Buyrun siz yönetin. Ama bizim istediğimiz gibi yönetin."

....

Genel Kurulda yüzlerce kişi karşısında konuşacak cesaretimiz olmayabilir; çalışmalarındaki katkımız bazı kişilere göre daha az olabilir; bir takım ayak oyunlarını yapmıyor... “Ya bizim dediğimiz olur, ya da Genel Kurul’u en demokratik ya da olmayan yollardan sabote ederiz” mantığı ile bakılması ve olayın “sonsuz bir tartışmaya” itilmesi; sanıyoruz bu arkadaşların anladıkları demokrasinin, yeni bir versiyonunu içeriyordu. İstanbul Büyükşehir Şubesi eski başkanının “daha ileri, daha demokratik anlayışın” kendi içinde yarattığı özgün yorumuna hayretler içinde şahit olduk. ... konunun yeterince tartışılmadığını ileri sürmesi kendi hatasının “Mimarlar Odası geneline mal edilmesi” değil de nedir? Eğer bu güne kadar örgütün içinde saygı duyduğumuz, gıpta ile baktığımız sayın Oktay Ekinci tasarıda, tarihi ve kültürel mirasın korunmasında bir eksiklik duyuyor ise, bu eksikliği biz de kendisi ile birlikte duyar;”(Mimarlık, sayı: 264)

Ve “kent dostu” deyince, mutlaka öyledir amma, yürekler acısı Marmara Depremi geliyor aklıma; Hala nedenini anlayabilmiş değilim; TMMOB bünyesinde şu kadar ilgili Oda varken denebilir ki, bu depremin faturası biz Mimarlara çıktı, iyi mi? Ve biz çıkıp;

“- Bakın, depremde yerle bir olan binalar, ‘...özgün olmayan, topografya, arazi, iklim vb. ve en önemlisi insanı dikkate almayan, ... imar planları ve bir masa bir kasa’ yakıştırmasıyla ‘Mesleki Denetim’e tabi tutulmayan projelerdir.” diyemedik!... Kaldı ki, ilgili Şubelerin bu yönde bir çalışma yapması ve sonucun kamuoyuna açıklanması yönünde dönemin Sayın Başkanı rahmetliye deprem günlerinde yazılan mektuplarımız, fakslarımız da bir karşılık bulamadı, yazık!...

Ancak, televizyon televizyon gezip, Mimarlar Odası’nın (elbette ki) şanlı tarihinden ve sözüm ona kimi rant projelerinin (nedense hepsinin değil!...) yargısal denetiminden söz ettik veya bu yönde programlar yaptık!...

Bu gün Türkiye’de Mimarların ve Odanın; gerek planlamadan ve gerekse yapı denetimi sürecinden, hatta tasarım, çıkartılması, başka bir ifade ile tribüne gönderilmesi bize öyle geliyor ki, tabii ki buyurgan rantın yanında Marmara Depremi’nin siyasi sonuçlarındandır.

11-12 Eylül 2004 günlerinde Mersin-Taşucu’nda yapılan Danışma Kurulu’nda Oda Genel Başkanı olarak Oktay Ekinci:

“- Biz de masum değiliz!...” diyecek, öz eleştiri imalı bu söz kim kast edilerek söylenmişse bilemiyoruz ama en azından, belki kendi adına doğruyu söylemiş olacaktır.

Doğruyu söylemiş olacaktır ama, hemen bir kaç ay sonra 20-21 Kasım 2004’te Nevşehir’de yapılan Serbest Mimarlık Hizmetlerinin Uygulanması, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği görüşmelerine ilişkin Olağanüstü Genel Kurul’da kendisine;

“-Sayın Başkan, bu ortamlarda böyle konuşuluyor ancak Odanın kimi Tematik Kurul üyeleri Odayı falan on paraya aldıkları yok, Anadolu’da bizlerin Oda, kamu, rant, mimarlık vb diyerek boğaz boğaz olduğu yerel yöneticilerle kol kola iş kovalıyorlar, bu iş neyin nesidir?” sorusuna karşılık; tebessüm buyurup, cep telefonuna sarılacak ve:

“-Pazartesi’nden tezi yok, adı geçenler Şubenin zilini çalacaklar!...” cevabını verecek, fakat ne yazık ki, Odanın çalınacağı söylenen o zili hiç çalmayacaktır...

UIA 22. Dünya Mimarlık Kongresi Vadi Tasarımı Yarışması, TMMOB’nin, bizim Ana Yönetmelikte re’sen değişiklik yapıp yayımlanmasına Odanın sert tepkisi üzerine, 12 Mart 2005 günlü bir toplantı ile bizim Mimarlar Odası aleyhine dava açmasının esastan değil de, duygusal olarak 12 Mart 1971 tarihine atfen gündeme getirilip eleştirilmesi “keyfîlik ve kişisel” açısından ayrıca tartışılacaktır sanırım.

Ülkemizde, içinde eğitimi de olmak üzere fazla değil normal mimarlık ortamının yerleşmesini sağlamanın, verilecek çabaya bağlı olduğunu ve Oktay Ekinci’nin de yetkileri dahilinde ve elden geldiğince bu çabayı vermek istediğine şüphe yok, atılan taş her zaman yerine varmıyor, kader böyle bir şey zahir? Koruma kurullarıyla ilgiliydi, bir sözünü hatırlıyorum; “Bu gün bu ülkede korunmuş ne kadar tescilli anıtsal eser varsa bu beğenilmeyen kurulların katkısı vardır...” Beni müteessir eden mimarlık ortamı da böyle; günümüz Türkiye’sinde mimarlık ortamının düzeyinde odanın ve onun yöneticilerinin karınca kararınca mutlaka olumlu katkısı olduğunu düşünüyorum.

Maruf Beyde iki proje yapmıştım, hocamızdı, öldü. Teoman Beye yetişemedik, bizi şube yapan Genel Başkan Yavuz Beyi hatırlıyorum. Bora Bey Bursalıydı. Bir Nurdoğan Bey vardı Genel Başkan, öldü. Engin Omacan’ı tanıyorum, öldü. Allah uzun ve hayırlı ömür versin Salih Zeki Pekin Beyi ve Ahmet Sönmez’i unutmam mümkün değil, Merih Karaaslan öyle, kime ne diyeyim öldü. Yücel Beyi ve Fatih Söyler’i tabii ki hatırlıyorum, Bülent Tuna Beyi de hatırlıyorum. Şimdi bütün yük gördüğümce Eyüp’le Mücella’nın omuzlarında... Ve Oktay Ekinci, nasıl anlatayım; artık “Demreli Noel Baba” diye yeni yıl mesajları gelmeyecekse, O’da öldü mü diyeceğim?...

Allah; bu memlekette tüm siyasi manevralara rağmen ulaşılmaz prestijiyile netameli ama keyifli ve güzel mesleğimizin uygulanması için çaba harcayan, Oda’nın her kademesinde görev yapanlardan hayatta olanlara hayırlı uzun ömür versin, iflah olmaz odacılık derdiyle bizi bu dünyada bırakıp gidenlere de rahmet etsin, nur içinde yatsınlar!... 23 Kasım 2013

ANKARA SU SÜZGEÇİ (1936-2013) BAŞSAĞLIĞI

Ankara Su Süzgeci Yapısı, Cumhuriyetimizin sağlıklı, modern altyapıya sahip kentler kurma çalışmasının sembolü idi. Ankara’ya temiz su vermek için Çubuk Barajı ile birlikte inşa edildi, Ankara’ya temiz su vermek için Çubuk Barajı ile birlikte inşa edildi, 1936’da hizmete açıldı.

Döneminin mimari özelliklerini taşıyan kimlikli bir endüstri yapısı idi. Su Süzgeci yapısı, Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından bir vakıf üniversitesine devredilmiş. 1950’lerde Ressam Rahmi Pehlivanlı’nın tablosuna konu olan yapının ‘Endüstri Mirası’ olarak tescili için başvuruya yanıt beklenirken, aniden yıktırıldığı öğrenildi. Yeni kurulacak bir üniversitenin tesisleri için bulunmaz bir fırsattı, moloz oldu.

Ankara, Başkent oluşunun önemli bir anısını, mimarlık da önemli bir yapısını kaybetti. Yıkılışının 40. gününde, Ankara’nın ve mimarlığın başı sağolsun.

Mimarlar Derneği 1927 – Türk Serbest Mimarlar Derneği – Mimarlar Odası Ankara Şubesi Koruma ve Restorasyon Uzmanları Derneği – DoCoMoMo_Türkiye Ulusal Çalışma Grubu

TSMD'den Haberler

SMD'nin 10/10 Forumları

TSMD (Türkiye Serbest Mimarlar Derneği) Mimarlık Merkezi'nin Seranit Yapı Grubu sponsorluğunda düzenlediği 'Ankara'yı Değiştiren Projeler – 10/10 Forumları' tüm hızıyla devam ediyor. 23 Ekim 2013, Çarşamba günü düzenlenen yedinci forumda 'Şehrin Müzik Kutusu' teması işlendi. 'Şehrin Müzik Kutusu' teması altında düzenlenen oturumda, 17 yıl sonra hayata geçirilen 'AKM CSO (Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası) Konser Salonu' projesi incelendi.

ODTÜ öğretim üyesi Prof. Dr. Ayşen Savaş'ın moderatörlüğünde gerçekleşen oturumun konuşmacıları da sektörün deneyimli isimleriydi. 'Şehrin Müzik Kutusu'nu; TSMD Yönetim Kurulu Başkanı Yeşim Hatırlı, Yüksek Mimar ve Proje Müellifleri Semra ve Özcan Uygur, Mimari Proje Yarışması Jüri Üyesi Mimar Nuran Ünsal, Statik Proje Müellifi Yüksek İnşaat Mühendisi Danyal Kubin ve İnşaat Yüklenicisi Behçet Çağlar tartıştı.

"Ankara'yı Değiştiren Projeler - 10/10 Forumları"nın sekizinci oturumu 28 Kasım 2013 Perşembe günü düzenlendi. Kenti değil ama tasarım alışkanlıklarımızı değiştirebilecek bir proje ve yeşil bina örneği olan 'Türkiye Müteahhitler Birliği Genel Merkez'i konuşmacı ve katılımcılar tarafından yerinde incelendi. Bina gezisi ile başlayan program ODTÜ öğretim üyesi Prof. Dr. Ayşen Savaş'ın moderatörlüğünde gerçekleşti. Projenin tarafları ile talepten tasarıma, tasarımdan uygulamaya kadar tüm süreçlerin tartışıldığı oturumun konuşmacıları ise; TSMD Yönetim Kurulu Başkanı Yeşim Hatırlı, Mimarlık Merkezi Yürütme Kurulu Başkanı Yüksek Mimar Ekin Ç. Turhan, TMB Yönetim Kurulu Başkanı ve işveren temsilcisi Emin Sazak, Proje Müellifi AVCI Mimarlık Kurucusu Mimar Selçuk Avcı, Yüklenici Temsilcisi MESA Mesken A.Ş. Proje Müdürü Mimar Ozan Turhan ve projenin sürdürülebilirlik danışmanlığını yürüten Mekanik ve Elektrik Mühendisi Patrick Bellew'di.

Koleksiyon / TSMD Mimarları Ağırıyor

Mimarlık ve tasarım meraklılarını, çağdaş mimarlığımızın güncel örnekleriyle buluşturmak, tasarım dünyasının farklı disiplinleri arasında köprüler kurmak amacıyla gerçekleştirilen "Koleksiyon/TSMD Mimarları Ağırıyor" sergileri devam ediyor. TSMD ve Koleksiyon Mobilya'nın uzun soluklu ortak çalışması "Koleksiyon / TSMD Mimarları Ağırıyor" sergilerinin yirmi beşincisi Ecevit Mimarlık / M.Özgür Ecevit, H.Azize Ecevit Bürosu mimari proje sergisi Ekim ayı içinde Koleksiyon Ankara Merkezi'nde açıldı. Kasım ayı içinde "Sayka Mimarlık, Aralık ayı içinde de Klokseksiyon/TSMD mimarları Ağırıyor"un final sergisi Sheraton Otel de açılan "Yatman Mimarlık" ile yapıldı.

VitrA Çağdaş Mimarlık Dizisi

VitrA ve TSMD'nin hayata geçirdiği VitrA Çağdaş Mimarlık Dizisi kapsamında, 10 Ekim 2013 tarihinde Mimarlığın Turizmi: Bir Tüketim Biçimi olarak Mekan başlıklı bir panel düzenlendi. Ankara'daki TSMD Mimarlık Merkezi'nde yapılan panele; romancı, hikayeci ve gezi yazarı Buket Uzuner, Argos Turizm'in Kurucu Ortağı Gökşin Ilıcalı ve ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dekan Yardımcısı Prof. Dr. C. Abdi Güzer katıldı. İkinci yılında "Turizm ve Rekreasyon Yapıları" temasıyla devam eden VitrA Çağdaş Mimarlık Dizisi kapsamında düzenlenen panelde; tüketim alışkanlıklarına yansıyan kültürel dönüşümün içinde mimarlığın turizmle ilişkisi ele alındı. VitrA ve Türk Serbest Mimarlar Derneği'nin işbirliğiyle hazırlanan ve ilki İstanbul'da açılan "VitrA Çağdaş Mimarlık Dizisi"nin ikinci sergisi, 4 Kasım'da TSMD Mimarlık Merkezi'nde (Kentpark AVM-Ankara) geniş bir katılım ile açıldı. Sergi 30 Kasım'a kadar gezildi. Serginin Küratörü Ertuğ Uçar, Koordinatörü ise Pelin Derviş üstlendi. Sanatçılar: Metehan Özcan, Kerem Ozan Bayraktar, Meriç Kara, Burak Arıkan ve Nermin Er.

Yapı Sektörü Buluşması

Bu yıl Yapı Sektörü Buluşmasının altıncısı 24 ve 25 Ekim'de TSMD Mimarlık Merkezi'nde gerçekleşti. 24 Ekim'de Kamu Kurumları & Özel kuruluşlar ve Yapı Sektörü Firma temsilcileri ile 25 Ekim 2013 tarihinde ise TSMD üyeleri ve Yapı Sektörü firma temsilcileri bir araya geldiler. Etkinlikte yer alan Yapı Sektörü Firmaları; AGT Ağaç, Aygips, Baumit, Bien Seramik, Blum Tı, Cinema Home, Lafarge Dalsan Alçı, Dorma Kapı, Filli Boya/Alcecco, İzopoli Yapı Elemanları, Knauf İnsulation, Kaleseramik, Koleksiyon, Lignadecor, Mitsubishi Plastics Euro Asia, Trakya Cam Kamu Kurumları; Adalet Bakanlığı, Bilkent Üniversitesi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Dış İşleri Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, İlbank, İta CC Global Compact, Koza Altın, Kredi ve Yurtlar Kurumu, Milli Eğitim Bakanlığı, ODTÜ, Sağlık Bakanlığı, TAV, Karayolları Genel Müdürlüğü, TOKİ, Turizm Bakanlığı, TOBB ve Anba Haber

TSMD Üyeleri, Ali Osman Öztürk, Salih Salalı, Yeşim Hatırlı, Gökhan Aksoy, Saadet Sayın, Tülin Çetin, Aytek İtez, Şerife Meriç, Hasan Özbay, Hacer Ayrancıoğlu, Erkan Şahmalı, Eda Kutay, Cengiz Kaboğlu, Hilmi Güner, Enis Öncüoğlu, Gül Güven ve Ayşin Sevgi Karakurt.

archiprix Türkiye 2013

MİMARLIK ÖĞRENCİLERİ BİTİRME PROJESİ ULUSAL YARIŞMASI

2012-2013 Öğretim Yılı

Yarışma Jürisi:

ESİN BOYACIOĞLU
ECE CEYLAN BABA
HATİCE ÜSKÜDAR ÖZER
EKİN ÇOBAN TURHAN
VICTORIA MEYERS

Sürdürülebilirlik Danışmanı:

MERT AYAROĞLU

DÜRRİN SÜER • EMRE ÖZDEMİR (Yedek Jüri)

MEHMET ONUR YILMAZ (Raportör)

Ödüller:

1. Ödül: 5.000 TL
2. Ödül: 3.500 TL
3. Ödül: 2.500 TL

Mansiyonlar 2.000 TL (3 adet)

Serra Özel Ödülü: Tasarım Kültürü Deneyimleri
"Hollanda Mimari Gezisi"

Sürdürülebilirlik Özel Ödülü: 2.500 TL

Son Teslim Tarihi: 10 Eylül 2013, 17.00

Teslim Adresi: Şevki Vanlı Mimarlık Vakfı
Fıskiye Sokak No: 4/A
Gaziosmanpaşa-Çankaya
06700 Ankara

Archiprix

Türkiye 2013,

18. yılında

Türkiye'deki mimarlık

okullarını

ortak bir platformda

buluşturarak

özendirici ve yapıcı

bir rekabet ortamı

yaratmaya, genç

mimarları ve mimar

adaylarını mesleki

ortam içinde

bir araya getirerek

mimarlık üzerine

düşündürmeye

devam ediyor.

Düzenleyenler

ŞEVKİ VANLI MİMARLIK VAKFI

YEM YAPI-ENDÜSTRİ MERKEZİ

www.archiprixturkiye.org

Archiprix Mimarlık Öğrencileri Bitirme Projesi Ulusal Yarışması 2013

Şevki Vanlı Mimarlık Vakfı tarafından her yıl düzenlenen yarışma, 18. Yılında da Türkiye'deki Mimarlık okullarını ortak bir platformda buluşturarak özendirici ve yapıcı bir rekabet ortamı yaratmaya, genç mimar adaylarını mesleki ortam içinde bir araya getirerek mimarlık üzerine düşündürmeye devam ediyor.

2012-2013 Öğretim yılı Jüri üyeleri; Esin Boyacıoğlu, Ece Ceylan Baba, Hatice Üsküdar Özer, Ekin Çoban Turhan ve Viktoria Meyers

Sürdürülebilirlik Danışmanı: Mert Ayaroğlu

Yedek Jüri üyeleri: Dürrin Süer, Emre Özdemir

Raportör: Mehmet Onur Yılmaz

Projelerin teslimi 10 Eylül 2013 yapılan yarışmanın sergi açılışı, kolok-yumu ve ödül töreni Viktoria Meyers'in vermiş olduğu bir konferansla birlikte 6 Aralık 2013 tarihinde TSMD Mimarlık Merkezi'nde yapıldı. "Archiprix-Tr 2013 Mimarlık Öğrencileri Bitirme Projesi Ulusal Yarışması" Ödülleri;

Murat Aydınoglu (1. Ödül)

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Solunum Yolları – İstanbul'da Kültürel bir Park

Pınar Erpınar (2.Ödül)

İstanbul Teknik Üniversitesi

Spor Külliyesi

Ferruh Barış Türe (3.Ödül)

Bahçeşehir Üniversitesi

Beşiktaş'ta Üniversiteye Ek Eğitim ve Kültür Binası

Tuğçe Alkaş (1.Mansiyon+Sürdürülebilirlik)

İstanbul Teknik Üniversitesi

Commun/Ication - Açıkkent

Toprak Yasin Ertaş (2.Mansiyon)

Selçuk Üniversitesi

Kapadokya Kent Müzesi Ve Kültür Merkezi

Samet Mor (3.Mansiyon)

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Learning From Mies van der Rohe (Mies'ten Öğrenmek)

Nebahat Mine Tunca (Serra Özel Ödülü: Tasarım Kültürü

Deneyimleri "Hollanda Mimari Gezisi")

İzmir Ekonomi Üniversitesi

Han

İstanbul SMD'nin Etkinlikleri

- Ersen Gürsel ve Mutlu Çilingiroğlu'nun katıldığı Öğrenci proje Değerlendirme çalışması 23 Ekim 2013 Çarşamba günü, saat 16.30'da dernek ofisinde gerçekleşti. 3 öğrencinin sunum yaptığı bu çalışmaya İTÜ'den 17 öğrenci katıldı.

- 10 Ekim 2013 tarihli "Mimarlar bu ay neyi konuşuyor?" konulu toplantıda İlhan Tekeli "Günümüz Siyasal Ortamında Kent Planlaması Nereye Gidiyor" başlıklı bir konuşma yaptı.

- Mimarlar Odası'nın telif haklarına ilişkin seminerinde Doğan Tekeli, Doğan Hasol ve Ersen Gürsel katıldılar.

- 23 Ekim 2013 tarihinde Yapı Endüstri Merkezi'nde gerçekleştirilen Takenaka firmasının "İleri Japon Sismik İzolasyon ve Yapı Güçlendirme Teknolojileri" başlıklı seminerinde Ersen Gürsel bir konuşma yaptı.

- İstanbul SMD'nin Kasım ayı oldukça hareketli geçti. Kasım, Aralık ve Ocak aylarındaki etkinlikler şöyle:

* 11 Kasım-15 Kasım/2013 Sos İstanbul Yarışması Sergisi, YEM'de.

* 15 Kasım 2013/2013 Sos İstanbul Yarışması ödül töreni ve kolokyum

* 20 Kasım Çarşamba / 25'te 25 İkili İş Görüşmeleri

* 11 Aralık Çarşamba / Öğrenci projesi değerlendirme toplantısı

- 01/ Dürrin Süer, İzmir SMD Yönetim Kurulu Başkanı
Metin Kılıç, İzmir SMD 1. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı
Şükrü Kocagöz ve Gül Kocagöz (Soldan sağa)
- 02/ Vedat Tokyay, Şükrü Kocagöz, Sevgi Molva,
Vedat Zeki Tokyay, Hüseyin Egeli, Merih Dönmez,
Tufan Arkayın ve Metin Kılıç (Soldan sağa)

İzmir SMD 10 Yaşında

İzmir Serbest Mimarlar Derneği 10. Kuruluş Yıldönümü'nü, mimarlık camiasını buluşturan bir davetle kutladı. Davetle aynı mekanda düzenlenen "İzmir SMD 10. Yıl Sergisi" ise katılımcılardan büyük ilgi gördü.

Mimarlığı ve mimarlık mesleğini geliştirmek, toplumda saygınlığını ve etkinliğini arttırmak amacıyla 1993 yılında kurulan İzmir Serbest Mimarlar Derneği (İzmir SMD) kuruluşunun 10. yılını düzenlediği bir davet ile kutladı.

İzmir Saime Sultan Yalısı'nda, 19 Eylül Perşembe akşamı gerçekleşen davete başta İzmir SMD Yönetim Kurulu Başkanı Metin Kılıç, Türk Serbest Mimarlar Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Yeşim Hatırlı, İstanbul Serbest Mimarlar Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Ersen Gürsel ve Mimarlar Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Topal olmak üzere çok sayıda mimar, akademisyen ve firma temsilcisi katıldı.

Davetle paralel olarak aynı mekanda açılış gerçekleştirilen "İzmir SMD 10. Yıl Sergi"sinde ise dernek üyelerinin öne çıkan projeleri sergilendi.

Konuttan iş merkezine, hastaneden okula birçok önemli ve ödüllü projenin bulunduğu "İzmir SMD 10. Yıl Sergisi"nin yıl boyunca farklı mekanlarda tekrar açılacağı belirtildi.

Kılıç: Sivil Toplum Örgütlerinin Varlığını Önemsiyoruz

Gecenin açılış konuşmasını yapan İzmir SMD Yönetim Kurulu Başkanı Metin Kılıç, konuşmasında sivil toplum kuruluşlarının önemini vurgulayarak, şu ifadelerle yer verdi:

"2003 yılında İzmir'de kurulan derneğimiz, topluma karşı sorumluluk anlayışı ile hareket ederek; mimarlık mesleğini ve mesleğin uygulanmasını geliştirmeyi, mesleğin toplumda saygınlığını ve etkinliğini arttırmayı, tasarım ve inşaatın niteliğini yükseltmeyi ve uluslararası rekabet gücünün arttırılmasında, mesleğimizin, öncülük görevi üstlenmesine katkı koymayı amaçlamaktadır.

Bildiğiniz gibi, bu dönemde iktidarın kentler/doğal ortamlar üzerinde yürüttüğü politikalar ve uygulamalar; mimarlık mesleğine ve meslek örgütlerine karşı geliştirdiği bakışla yaptığı yasal düzenlemeler, mimarlık ortamı ve mimarlar adına olumlu gelişmiyor.

Maruz kaldığımız bu politika ve uygulamalar karşısında yaptırım gücümüzü ve etkinliğimizi arttırmak için derneğimiz gibi sivil toplum örgütlerinin varlığını önemsiyoruz.

Geleceğinsede yaşadığımız toplum, mimarlık ortamı ve meslektaşlarımız için özgür, demokratik ve adaletli olmasını diliyoruz...

Derneğimizin kuruluşunu gerçekleştiren ve geçen yıllarda emek veren herkese, üyelerimize, ayrıca mesleki birikimlerini, mali desteklerini derneğimize sunan çok değerli kişi ve kurumlara katkı ve desteklerinden dolayı, buradan bir kez daha teşekkür ediyorum."

Kocagöz: Zaman Düşüncemizin Doğru Olduğunu Gösterdi

Açılış konuşmasının ardından İzmir SMD Kurucular Kurulu adına bir konuşma yapan 1. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı N. Şükrü Kocagöz ise, "10 yıl önce, mesleki olarak, odanın bir dernekle tamamlanması gerektiğini düşündük ve zaman bu düşüncemizin doğru olduğunu gösterdi" diyerek, şunları kaydetti:

"Sivil toplum örgütlerinin yaşamında 10 yıl çok ciddi bir zamandır. Bunun içinde olmaktan büyük mutluluk duyuyorum. Son dönemde telif haklarımıza yönelik çok büyük hukuki engeller çıkarılmış durumda. Önümüzdeki dönem, telif haklarımızın gaspına karşı, çok daha etkin olacağız."

Teşekkür Plaketleri

Gecenin teşekkür plaketleri İzmir SMD'nin kuruluşunda ve yönetiminde emeği geçen isimlere verilirken, bu isimlere plaketlerini Yönetim Kurulu Üyeleri Burcu Özen Kundak ve Burçin Demirci sundu.

Kundak ve Demirci tarafından; Hüseyin Egeli (Kurucu üye), Salih Zeki Pekin (Kurucu üye), Sevgi Molva (Kurucu üye), Şükrü Kocagöz (Kurucu üye ve 1. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı), Vedat Tokyay (Kurucu üye ve 3. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı), Merih Dönmez (Kurucu üye), Tufan Arkayın (4. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı), Nafi Çil (Kurucu Üye), M. Levent Gedizlioğlu (2. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı) ve Ahmet Tamer Başbuğ'a (Kurucu üye) birer plaket verildi.

Koleksiyon / İzmir SMD Mimarları Ağırıyor - 10

“Koleksiyon / İzmir SMD Mimarları Ağırıyor” sergilerinin 10.su Demirce Mimarlık / Alpay Demirci – Burçin Demirci Mimari Proje Sergisi Koleksiyon Mobilya İzmir Merkezi’nde gerçekleştirildi.

İzmir Serbest Mimarlar Derneği (İzmir SMD) ve Koleksiyon Mobilya’nın uzun soluklu ortak çalışması “Koleksiyon / İzmir SMD Mimarları Ağırıyor” sergilerinin 10.su Demirce Mimarlık / Alpay Demirci - Burçin Demirci Mimari Proje Sergisi gerçekleştirildi.

Koleksiyon Mobilya İzmir Merkezi’nde, 25 Eylül Çarşamba günü açılan sergiye İzmir SMD üyeleri ve mimarlık dostları yakın ilgi gösterdi.

Açılıшта kısa bir konuşma yapan Mimar Alpay Demirci, Demirce Mimarlık’ın kuruluş öyküsü ve mimari anlayışını şu ifadelerle aktardı:

“Sizlere kısaca Demirce’den bahsetmek istiyorum. Demirce’yi, Burçin Dermirsoy ve Alpay Demirci’nin 1999 yılında tanışmalarıyla başlayan mimari yolculuklarının adı olarak nitelendiriyoruz. ‘Demirce’ sadece bir ofis adı değil, bizim için bir yaşama biçimi ve bu konuda belirlediğimiz; fonksiyonellik, yenilikçilik, yalınlık, kullanıcıların yaşam biçimi ile bütünleşebilmek ve bulunduğu çevreye değer katabilmek gibi bazı temel unsurlarımız var.”

Projeler

Her ikisi de Dokuz Eylül Üniversitesi (DEU) Mimarlık Fakültesi mezunu olan Alpay ve Burçin Demirci’nin 2001 yılında birlikte kurdukları Demirce Mimarlık’a ait projelerin yer aldığı sergide; 15 proje izlendi. Bu projeler şöyle sıralanıyor:

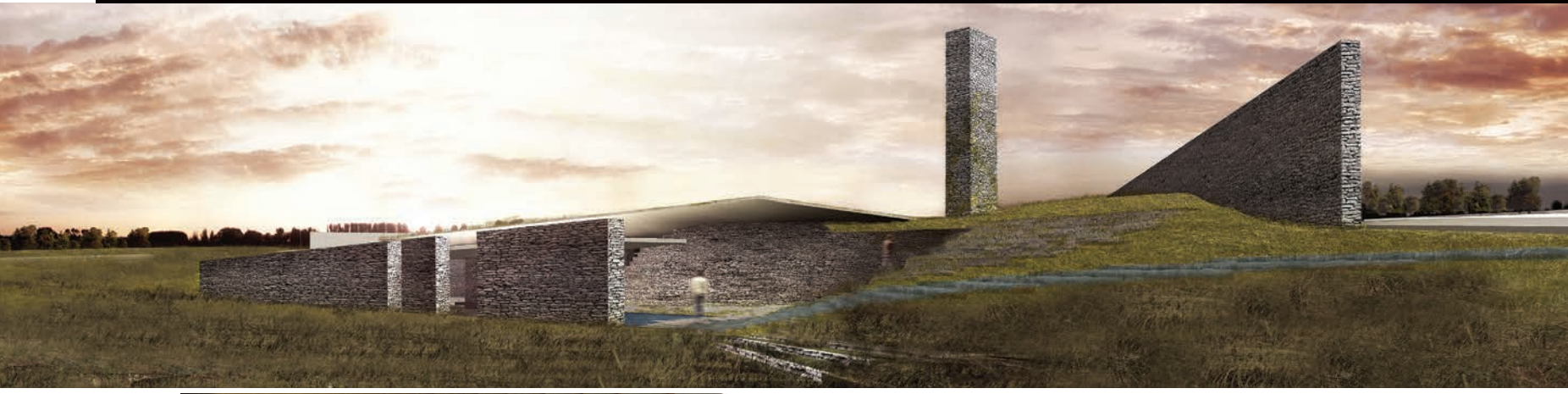
Mimaroba Atlas Vadi-İstanbul,
Lobi Parlas / Bornova, İzmir
İlayda Avantgarde Otel / Kuşadası, İzmir
Balçova Modern / Balçova, İzmir
H.A. Evi / Urla, İzmir
Line’s Rezidans / Bayraklı, İzmir
O’live – A / Bornova, İzmir
Ekin Koleji / Çiğli, İzmir
Fire Bird / Bakü, Azerbaycan
Evzen Urla / Urla, İzmir
Çeşme 34 / Çeşme, İzmir
Malatya Camii / Malatya
Plaza 44 / Bayraklı, İzmir
Egenova / Bornova, İzmir
Aryom Rezidans / Gaziemir / İzmir

İzmir SMD üyeleri Eke Mimarlık’ta buluştu

Bu yılın hemen başında, Mart ayında, Şehitler Caddesi’ndeki yeni ofisine taşınan EKE Mimarlık, İzmir Serbest Mimarlar Derneği (İzmir SMD) tarafından 2 ayda bir düzenlenen “Ofis Toplantıları”nın Ağustos ayı ev sahipliğini yaptı.

Toplantıya başta ev sahibi üyeler Öznur Turan Eke ve Seçil Şavklı olmak üzere, İzmir SMD Yönetim Kurulu Başkanı Metin Kılıç, Genel Sekreter Alpay Demirci, Yönetim Kurulu Üyelerimiz Hüseyin Egeli, Burçin Demirci, Burcu Özen Kundak ve Tamer Aksüt ile üyelerimiz Ahmet Tükel, Emre Kaynak, Dürrin Süer, Arda Beset, Necdet Ulema, Vedat Zeki Tokyay, Yaşar Ata Kurtel, Onur Üyesi Mehmet Hamuroğlu ve çok sayıda davetli katıldı.

28 Ağustos Çarşamba günü düzenlenen toplantının öncesinde İzmir SMD Ağustos ayı yönetim Kurulu Toplantısı da gerçekleştirilirken; “Ofis Toplantıları”nın bu ayki sponsor firması olan VIT-RA, ürünleriyle ilgili üyelere bir sunum gerçekleştirdi.

Sancaklar
Camisi

EAA ve Tabanlıoğlu WAF'tan Birincilikle Döndü

Singapur'da düzenlenen Dünya Mimarlık Festivali (WAF) kapsamında 2013'ün en iyi projeleri belirlendi. Bu yıl altıncısı gerçekleştirilen festivalde, EAA-Emre Arolat Architects'in Sancaklar Camisi "en iyi dini yapı" ödülüne değer görülürken; Tabanlıoğlu Mimarlık'ın Selçuk Ecza Genel Müdürlük Binası da gelecek projeler kategorisinin "en iyi ofis"i seçildi.

Sancaklar Camisi

Sancaklar Camisi projesi, EAA-Emre Arolat Architects tarafından, biçim ve simgelere dayalı güncel mimari yönelimlerin aksine, sadece dinsel bir mekanın özüne odaklanarak tasarlandı. Bildik cami tipolojilerine referans veren tasarım vurgusundan olabildiğince uzak duran, kısırlaştırıcı kültürel yüklerden arınmış, neredeyse ilksel bir iç dünya yaratımı fikriyle yola çıkılan projede; yapının içinde yer aldığı çevre ile hemhal olmak üzere, bulunduğu arazinin eğiminde kaybolması, sanki hep o yerde imiş gibi toprağa karışması amaçlandı.

Selçuk Ecza Genel Müdürlük Binası

Uluslararası mimarlık platformlarında bu yapının, cami mimarlığı hakkında Türkiye'de son yıllarda biçim, tipoloji ve referanslar arasına sıkışıp kalan tartışma ortamındaki tıkanıklığını açabilecek nitelikte bir tasarıma sahip olduğu belirtiliyor. EAA-Emre Arolat Architects, önceki yıllarda da WAF Ödülleri'nde yer almış, içinde Antakya Müze Otel ve Abdullah Gül Üniversitesi Sümer Kampüsü'nün de bulunduğu projeler ile ödüller kazanmıştı. WAF 2013 jürisi, gelecek projeler kategorisinin "en iyi ofis"i seçilen Tabanlıoğlu Mimarlık'ın Selçuk Ecza Genel Müdürlük Binası'nı ise; "daha sıcak, insani ve keyifli bir ofis atmosferi mefhumuna katkısı vurgusu, sosyalleşme ve yaratıcılık öngörüsü" değerlendirmesiyle ödüle layık buldu. WAF Ödülleri finalinde, kategori birincileri arasında yapılan değerlendirme sonucunda; Frances-Jones Morehen Thorp ve Archimedia işbirliğinde Yeni Zelanda'da hayata geçirilen Auckland Art Gallery projesi, "Yılın En İyi Binası" ödülünü kazandı.

2013'ün en iyi projeleri şöyle sıralanıyor:

Tamamlanmış Yapılar | Kategori Birincileri:

Konut: The Left-Over-Space House (Avustralya), Cox Rayner Architects, Casey&Rebekah Vallance

Toplu Konut: 28th Street Apartments (ABD), Koning Eizenberg Architecture

Ofis: Statoil Regional and International offices (Norveç), A-Lab

Yüksek Öğretim ve Araştırma: University of Exeter: Forum Project (Birleşik Krallık), Wilkinson Eyre Architects

Teşhir: The Blue Planet (Danimarka), 3XN

Dini yapı: Sancaklar Camisi (Türkiye), EAA-Emre Arolat Architects

Okul: Fontys Sports College (Hollanda), Mecanoo International

Alışveriş: Emporia (İsveç), Wingardh Arkitektkontor

Kamu ve Topluluk: Women's Opportunity Centre (Rwanda), Sharon Davis Design

Villa: Namly House (Singapur), CHANG Architects

Sağlık: Rush University Medical Center New Hospital Tower (Chicago), Perkins+Will

Üretim/Enerji/Geri dönüşüm: A Simple Factory Building (Singapur), Pencil Office

Otel/Eğlence: Citizen M London Bankside (Birleşik Krallık), Concrete

Spor: Splashpoint Leisure Centre (Birleşik Krallık), Wilkinson Eyre Architects

Yeni ve Eski: Conversion of the Palais Rasumofsky (Avusturya), Baar-Baarenfels Architekten

Ulaşım: Sydney Cruise Terminal (Avustralya), Johnson Pilton Walker Architects

Kültür: Auckland Art Gallery Toi o Tamaki (Yeni Zelanda), Frances-Jones Morehen Thorp & Archimedia

Gelecek Projeler | Kategori Birincileri:

Sağlık: New Sulaibikhat Medical Center (Kuveyt), AGI Architects

Ev: Meditation House (Lübnan), MZ Architects

Ticari karma kullanım: New Office in Central London (Birleşik Krallık), Allford Hall Monaghan Morris

Ofis: Selçuk Ecza Deposu Genel Müdürlük Binası (Türkiye), Tabanlıoğlu Architects

Eğlence odaklı geliştirme projesi: Singapore Sports Hub (Singapur), Singapore Sports Hub Design Team (Arup Associates + DP Architects + AECOM)

Masterplan: Earls Court Masterplan (Birleşik Krallık), Farrells

Altyapı: Brisbane Ferry Terminals Post-Flood Recovery (Avustralya), Cox Rayner Architects

Eğitim: The Urban School In Elsinore (Danimarka), EFFEKT, Rubow

Yarışma projesi: National Maritime Museum of China (Çin), Cox Rayner Architects

Konut: Siamese Blossom (Tayland), Somdoon Architects Ltd

Deneyisel proje: White Collar Factory (Birleşik Krallık), Allford Hall Monaghan Morris

İslami Mezarlık

Rabat-Salé

Tebriz Pazar Yeri

Ağa Han Mimarlık Ödülleri 2013

Ağa Han Mimarlık Ödülleri'nin 13. döneminde kazananlar belirlendi. Sonuçlar 6 Eylül 2013 tarihinde, Lizbon'da Sao Jorge Kalesi'nde, Portekiz Devlet Başkanı Anibal Cavaco Silva'nın katılımıyla düzenlenen törende duyuruldu ve kazanan ekiplere ödülleri verildi. Bu çerçevede bir milyon ABD doları para ödülü kazananlara paylaştırıldı. Ancak ödül salt mimara değil, süreç içinde katkısı olan yöneticiler, yapımcı, mühendisler ve yapı ustaları gibi farklı kişilere katkısı oranında veriliyor.

1977 yılında verilmeye başlanan ve her 3 yılda bir verilen ödüller ile İslam dünyasındaki bitmiş mimarlık uygulamalarının uluslararası kamuoyunun dikkatine sunulması ve İslam coğrafyasında mimari farkındalık yaratılması hedefleniyor. 36 yıllık geçmişi içinde şimdiye kadar 110 çalışma ödüllendirildi ve 8000'e yakın çalışma belgelenecek arşivlendi.

David Adjaye /mimar-Tanzanya, Howayda Al-Harithy /mimar-Lübnan, Michel Desvigne /peyzaj mimarı-Fransa, Mahmood Mamdani /yazar, politik yorumcu-Uganda, Kamil Merican /mimar-Malezya, Toshiko Mori /mimar-ABD, Wang Shu /mimar-Çin, Shahzia Sikander / minyatür sanatçısı-Pakistan ve Murat Tabanlıoğlu / mimar-Türkiye'den oluşan Jüri, ödülleri 5 çalışmaya verdi. Ödüller tek yapıdan kentsel düzenlemeye kadar çeşitlilik gösteriyor.

Birzeit Tarihi Merkezi

Salam Kardiak Cerrahi Merkezi

İslami Mezarlık

Altach, Avusturya

Mimar: Bernardo Bader Architects, Avusturya

Proje: 2008-2011

Uygulama: 2011

Kapalı alan: 4235 m², Düzenleme alanı: 8415 m²

Rabat-Salé Altyapı Yenilemesi

Rabat, Fas

Mimar: Marc Mimran Architecture, Fransa

Proje: 2007

Uygulama: 2011

Proje detayları: Köprü uzunluğu 330m. Viyadük uzunluğu: 600m;

Tebriz Pazar Yeri Rehabilitasyonu

Tebriz, İran

Mimari: IHTO doğu Azerbaycan bürosu, İran

Projelendirme: 1994- sürüyor

Uygulama: 2004-sürüyor.

Proje alanı: 27 hektar.

Birzeit Tarihi Merkezi Yenilemesi

Birzeit, Filistin

Mimar: Riwaq Mimari Konservasyon Merkezi, Filistin

Proje: 2007-2011

Uygulama: 2009-sürüyor.

Kapalı alan: 40.210 m²

Salam Kardiak Cerrahi Merkezi

Hartum, Sudan

Mimar: Studio Tammasociati, İtalya

Proje: 2004-2008

Uygulama: 2010

Kapalı alan: 14.000 m²

2013 YILINDA SONUÇLANAN

YARIŞMALAR DÖKÜMÜ

Yeni yılın bu ilk sayısında geçmiş yıl içindeki yarışmaların listesi ve dökümünü yaparak sizleri bilgilendirmeyi hedeflemekteyiz. Mevcut mimarlık elektronik sayfalarında yarışma isimleri ve projeleri yer almasına rağmen bu şekilde yıla ait yarışmaların tamamını bir arada görme olanağı net olarak bulunmamaktadır. Bu çalışmanın gelecek yıllar içinde yarışmalar istatistiği için bir veri oluşturacağı düşünülmektedir. 2013 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nın açmış olduğu 33 adet Eğitim Kampüsü Mimari Proje yarışmaları gelecek sayılarda dosya konusu olarak detaylı bir şekil ele alınacağı için bu sayıda yer verilmemiştir.

Kent Düşleri 7 - Mamak Askeri Cezaevi Değerlendirme Projesi Ulusal Fikir Projesi Yarışması / 16.02.13 (32 proje lisans, 13 proje mimar kategorisinde toplam 45 katılım)

Profesyonel Kategori

1. Ödül: Fulya Selçuk
 2. Ödül: Mihriban Duman, Yelta Köm, Erdem Tüzün
 3. Ödül: Bengihan Fındık
- Mansiyon: Efe Gözen
Mansiyon: Rafet Utku
Mansiyon: Umut Baykan

Uşak Belediyesi Hizmet Binası Mimari Proje Yarışması / 19.02.13 (183 proje)

1. Ödül
Selim Velioglu, Ekip Baş, Mimar / MSGSÜ
Erce Funda, Mimar / İTÜ
Dr. Orkun Özuer, Mimar / İTÜ
Ersen Gömleksiz, Mimar / YTÜ

Danışmanlar

Muhterem Eroğlu, İnş. Yük. Müh.
Cafer Aktürk, Mak. Müh.
Hayri Aydın, Elk. Müh.

2. Ödül
Emrah Akpınar, Mimar / DEÜ

Danışmanlar

Fuat Topçu, İnş. Müh.
Harun Saçmal, Mak. Müh.
Ali Dinler, Elk. Müh.
Tuna Han, Mimar / KTÜ

3. Ödül
Yıldırım Gici, Mimar / YTÜ
Fırat Çoban, Mimar / YTÜ
Gizem Kaya, Mimar / AÜ

Mansiyon

İbrahim Eyüp, Mimar / YTÜ
Hakan Deniz Özdemir, Y. Mimar / YTÜ

Mansiyon

Selim Tabak, Mimar / MSGSÜ
Çiğdem Tabak, Mimar / MSGSÜ
Seçil Yavuz, Mimar / MSGSÜ
Mehmet Can Günay, Mimar / MSGSÜ

Mansiyon

Kerem Çınar, Mimar

Mansiyon

Ozan Özdilek, Ekip Baş, Mimar / YTÜ
Hasan Sıtkı Gümüşsoy, Mimar / YTÜ
Osman Mürsel Ural, Mimar

Mansiyon

Gökhan Aksoy, Mimar

Satınalma

Gökçe Ketizmen Önal (Ekip baş) Anadolu Üniv., ESOGÜ
Hakan Anay / ODTÜ, ESOGÜ
A.Duygu Kaçar/ODTÜ, ESOGÜ
Kader Reyhan / Çukurova Üniversitesi, ESOGÜ
Hakan Keleş / Anadolu Üniversitesi, ESOGÜ

Satınalma

M. Ziya İmren, Ekip Baş, Mimar / İYTE
Kıvılcım Duruk, Mimar / ODTÜ
Ekin Ekiz, İnş. Müh.
A. Ebru Koçak, Mak. Müh.
Emre Yalçın, Elk. Müh.

Satınalma

Abdülkerim Gündüz, Mimar
Yasin Saraç, Mimar
Ebubekir Şimşek, Mimar

Satınalma

Emrah Bal, Mimar / MSGSU

Satınalma

Can Şimşek, Mimar / Gazi Üniversitesi

Satınalma

Ersin Pöğün, Ekip Baş, Mimar / İTÜ
Erdem Yıldırım, Mimar / İYTE

Cumhuriyet Mahallesi Spor Kompleksi ve Rekreasyon Alanı Proje Yarışması / 08.04.13 (28 proje)

1.Ödül

Murat Z. Memlük (Ekip Baş) - Peyzaj Mimarı
Gökhan Aksoy - Yüksek Mimar
Mehmet Çıkırık - Peyzaj Mimarı
Sevgi Çalı - Peyzaj Mimarı
Seda Özçelik - Peyzaj Mimarı

2.Ödül

Oya Eskin Güvendi (Ekip Baş) - Mimar
Tuna Han Koç - Mimar
Sıddık Güvendi - Mimar
Barış Demir - Mimar

Gülşah Örs Demir-Yüksek Mimar
Ramazan Ayvaz - Peyzaj Mimarı

3.Ödül

Murat Bektaş (Ekip Baş) - Peyzaj Mimarı
Anıl İyidayanç - Peyzaj Mimarı
Mehmet Ufuk Ertem - Mimar

1. Mansiyon

Derya Ekim Öztepe (Ekip Baş) - Yüksek Mimar
Ozan Öztepe - Yüksek Mimar
Engin Aktaş - Yüksek Peyzaj Mimarı

2. Mansiyon

İsmet Güngör (Ekip Baş) - Mimar
Burak Aktan - Mimar
Cansu Karadayı - Peyzaj Mimarı

Satınalma (1)

Bayazıt Oğuz Ayoğlu (Ekip Baş) - Y. Peyzaj Mimarı
Zeynep Eraydın - Yüksek Şehir Plancısı
Onur Yüncü - Yüksek Mimar
Ahmet Demir - Peyzaj Mimarı
R. Aytül Özkan - Yüksek Mimar

Satınalma (2)

Nimet Aydın (Ekip Baş) - Yüksek Mimar
Kezban Düzdağ - Peyzaj Mimarı

Satınalma (3)

Tarık Yaşar (Ekip baş) - Peyzaj Mimarı
Onur Kemal Köseadağ - Mimar

“Borusan Neşe Fabrikası” / Organize Sanayi Bölgeleri’nde Kreş ve Gündüz Bakımevi Ulusal Mimari Proje Yarışması / 12.04.13 (188 proje)

1. Ödül

Hakkı Can Özkan, Ekip baş, (Y.Mimar, YTÜ)

2. Ödül

Kerem Çınar, Ekip baş, (Mimar, İTÜ)
M. Göktuğ Dedeoğlu, (Mimar, Beykent Üniversitesi)
Cansu Uzunalioglu, (Mimar, Beykent Üniversitesi)

3. Ödül

Ayşegül Akçay, Ekip baş (Y. Mimar, DEÜ)
Güner Arıcı Kaba, (Mimar, ODTÜ)

Eşdeğer Mansiyon (1)

Boğaçhan Dünderalp, Ekip baş (Mimar, DEÜ)
Berna Dünderalp, (Mimar, DEÜ)
Lale Ceylan, (Mimar, İTÜ)

DÜZELTME 11. sayıda yayımlanan İstanbul Teknoloji Geliştirme Bölgesi 2. kısım 1., 2., 3., 4. Tahsis Alanları Mimari Tasarım ve Yakın Çevre Fikir Projesi Yarışmasında 2. ödülü kazanan proje ekibi içinde “Dilgün Saklar”ın ismi sehven yer almamıştır. Düzeltir özür dileriz.

Eşdeğer Mansiyon (2)
N. Kerem Piker, Ekip başı, (Mimar, İTÜ)

Eşdeğer Mansiyon (3)
Mualla Kayaçetin, Ekipbaşı, (Mimar, Gazi Ü.)
Elçin Kara, (Y. Mimar, İTÜ)

Eşdeğer Satınalma (1)
Ayşe Aslı Suner, Ekip başı, (Mimar, YTÜ)
Ayşe Aydoğan, (Mimar, Paris La Vilette Mimarlık Okulu)
Zeynep Aksöz, (Mimar, Viyana Teknik Ü.)
Ayşe Bozkurt, (Mimar, İTÜ)

Eşdeğer Satınalma (2)
Zehra Saday Aygün, Ekip başı, (Mimar, İTÜ)

Eşdeğer Satınalma (3)
Stefan Rizo, Ekip başı, (Mimar, Viyana Teknik Ü.)

Eşdeğer Satınalma (4)
Murat Şanal, Ekip başı, (Y. Mimar, YTÜ)

Eşdeğer Satınalma (5)
Emrah Akpınar, Ekip başı, (Mimar, DEÜ)
Turgut Şakiroğlu, (Mimar, DEÜ)

**Lüleburgaz Belediyesi Şehirlerarası Otobüs Terminali
Mimari Proje Yarışması / 18.04.13 (94 proje)**

1.Ödül
Tuna Han Koç,Mimar, (KTÜ) Ekip Temsilcisi
Barış Demir, Mimar, OGÜ
Sıddık Güvendi, Mimar, KTÜ
Oya Eskin Güvendi, Mimar, KTÜ
Gülşah Örs Demir, Y.Mimar, OGÜ

2. Ödül
İnanç Eray, Y.Mimar, (ODTÜ / AA) Ekip Temsilcisi
Caner Bilgin,Y. Mimar, (İKÜ, İBÜ)

3.Ödül
Ozan Özdiş - Ekip Temsilcisi (YTÜ)
Osman Mürsel Ural (University of North Carolina)
Hasan Sıtkı Gümüşsoy (YTÜ)

1. Mansiyon
Süleyman Akkaş, Mimar, (UÜ) Ekip Temsilcisi
Nihal Şenkaya Akkaş, Mimar (YTÜ)

2. Mansiyon
Necdet Beker, Mimar - Ekip Temsilcisi (OGÜ)
İlker İğdeli, Y.Mimar (Anadolu Üniv. - İst. Bilgi Üni.)

3. Mansiyon
Tamer Başbuğ, Mimar (Ekip Temsilcisi (ADMMA)
Hasan Özbay, Y.Mimar (ADMMA)
C. Baran İdil, Y.Mimar, (İTU)
Aslı Özbay, Mimar-Rest (MSÜ)

1. Satınalma
Umut İyigün,Ekip Temsilcisi (İTÜ)

2. Satınalma
Selahattin Tüysüz, Yük. Mimar - YTÜ / Architectural
Association

3. Satınalma
Murat Aksu- Ekip Temsilcisi (İTÜ)

4. Satınalma
Melike Öden, Mimar (ODTÜ)
Alper Öden, Mimar (ODTÜ)

**Avanos'un Yeni Köprüsü ve Çevresi Mimari Proje
Yarışması/ 06.05.13 (39 proje)**

1. Ödül
Tuna Han Koç, Mimar, KTÜ (Ekip Temsilcisi)
Sıddık Güvendi, Mimar, KTÜ
Barış Demir, Mimar, OGÜ
Oya Eskin Güvendi, Mimar, KTÜ

2. Ödül
Süleyman Akkaş, Mimar, (UÜ) Ekip Temsilcisi
Nihal Şenkaya Akkaş, Mimar (YTÜ)

3. Ödül
Mehmet Kütükçüoğlu, Ekip başı, Y.Mimar
Ertuğ Uçar, Y.Mimar
Onur Akın, Mimar

Tuberk Altuntaş, Y.Mimar
Caner Bilgin, Y.Mimar
Mert Velipaşaoğlu, Y.Mimar
Yiğit Yalçın, Mimar

4. Ödül
Zeynep Sezin Sever, Ekip Başı, Mimar (DEÜ)
Erhan Vural, Mimar (YTÜ)

5. Ödül
Keremcan Kırılmaz, Y. Mimar (İYTE) Ekip başı
Rasim Öpöz, Y. Mimar (İYTE)

1. Teşvik
Alper Ünlü (İTÜ)
Ozan Önder Özener (İTÜ)
Mehmet Emin Şalgamcıoğlu (İTÜ)
Özge Ünlü Demirkuşak (İKÜ)

2. Teşvik
Selami Köşchan, Mimar Ekip başı
Okan Karakaş, Mimar
Benan Dönmez, Mimar

3. Teşvik
Ece Türköl, Ekip başı, Kemal Serkan Demir

4. Teşvik
Korhan Torcu, Ekip başı

5. Teşvik
Fikriye Aslı Yalçın - Ekip başı, Gonca Arık
Tuğçe Eren, Begüm Yılmaz

**Kent Düşleri 8 - Saraçoğlu Mahallesi Değerlendirme
Projesi Ulusal Fikir Yarışması/ 17.05.13 (17 proje
İlans, 23 proje mimar, toplam 40 proje)**

1.Ödül
Ozan Gürsoy (Gazi Üniversitesi)
Umut Baykan (Gazi Üniversitesi)
2. Ödülü
Pınar Kesim (ODTÜ)
Mehmet Cemil Aktaş (Bartın Üniversitesi)

3.Ödül
Emrah Demir (MSGSÜ)
Süleyman Salih Başbay (MSGSÜ)
Ceren Çağlı (MSGSÜ)

Mansiyon Ödülü
Gencay Çubuk (YTÜ)

Mansiyon Ödülü
Sacit Arda Karaatlı (İTÜ)

Mansiyon Ödülü
Burcu Ateş (ODTÜ)
Dicle Yazıcı (ODTÜ)
Ferhat Zeycan (ODTÜ)

**Antalya Gazipaşa Belediye Hizmet Binası, Ticaret
Merkezi ve Yakın Çevresi Ulusal Mimari Proje
Yarışması / 21.05.13 (55 proje)**

1.Ödül
Tolga İltir

2.Ödül
Ali Şimşek - Mimar, İTÜ
Aytaç Dönmez - Mimar, İTÜ
Selcen Gürbüz, İnşaat Mühendisi
Melek Kamalı, Elektrik Elektronik Mühendisi
Bilgin Hasan, Makine Mühendisi

3.Ödül
Mahir Ünal,Mimar (Ekip Başı)
Melih Bulgur, İnşaat Mühendisi
Rıza İnce, Elektrik Elektronik Mühendisi
Mutlu Palalar, Makine Mühendisi

1.Mansiyon
Secil Yavuz, Mimar
Mehmet Can Günay, Mimar
Selim Tabak, Mimar
Çiğdem Tabak, Mimar

2.Mansiyon
Süleyman Akkaş, Mimar (Ekip Başı)
Nihal Şenkaya Akkaş, Mimar

3.Mansiyon
Kemal Serkan Demir- Mimar
Ece Türker-Mimar
Ali Erman Aydın- İnşaat Mühendisi
Fethi Kaya- Elektrik Elektronik Mühendisi
Ahmet Çavuşoğlu - Makine Mühendisi

4.Mansiyon
Yıldırım Gici, Mimar (Ekip Başı)
Gizem Kaya, Mimar
Fırat Çoban, Mimar

**Yahyalı Merkez Ticaret Kompleksi Mimari Proje
Yarışması / 11.06.13 (15 proje)**

1. Ödül
Gürcü Emine Berkman, Mimar

2. Ödül
Ahmet Baki Türkyılmaz, Mimar

3. Ödül
Cigdem Karamürsel, Mimar

1. Mansiyon
Zeliha Kaya

2. Mansiyon
Kürşat Açıkgöz

**“Semt Kültür ve Sosyal Etkinlik Evi” Ulusal Mimari
Fikir Yarışması / 12.07.13 (134 proje)**

1. Ödül
Mualla Kayaçetin,Ekip Başı, (Gazi Üniversitesi)
Elçin Kara (İstanbul Teknik Üniversitesi)

2. Ödül
Ramazan Avcı ,Ekip Başı, (Dokuz Eylül Üniv.)

3. Ödül
İlker İğdeli (Anadolu Üniversitesi / Bilgi Üniversitesi)

Eşdeğer Mansiyon
Necmi Karaman, (Dokuz Eylül Üniversitesi)

Eşdeğer Mansiyon
Zuhal Kol (İstanbul Teknik Üniversitesi)

Eşdeğer Mansiyon
Mehmet Ziya İmren, Ekip Başı,(İzmir Yüksek Teknoloji
Enstitüsü)
R.Kıvılcım Süzek Duruk (ODTÜ)
Tolga İltir (Gazi Üniversitesi)

**Kent İçin Dönüşüm Ulusal Mimari Fikir Yarışması /
01.08.13 (A kategorisi 33 proje, B proje 30 proje)**
A Kategorisi 1. Ödül
Necdet Beker, Mimar Ekip Temsilcisi (Eskişehir
Osmangazi Üniversitesi)
İlker İğdeli, Y.Mimar (Eskişehir Anadolu Üniversitesi-
İstanbul Bilgi Üniversitesi)
Coşkun Üreyen, Mimar (Eskişehir Anadolu Üniversitesi)

A Kategorisi 2. Ödül
Tuna Han Koç, Mimar, KTÜ
Sıddık Güvendi, Mimar, KTÜ
Oya Eskin Güvendi, Mimar, KTÜ
Barış Demir, Mimar, OGÜ

A Kategorisi 3. Ödül
Ersin Özdamar, Mimar (İTÜ)
Burak Koltukoğlu, İç Mimar (İTÜ)

**TMMOB Mimarlar Odası Denizli Şubesi Hizmet Binası
Bölgesel Mimari Proje Yarışması/ 20.08.13 (20 proje)**

1.Ödül
Ömer Çelikkol

2.Ödül
Mustafa Burhan Şenel, İbrahim Şenel

3.Ödül
Özgür Mete, Barış Ersel Bilik, Regaip Adem, Tolga Şentürk

**Kurbağalıdere Vadisi Fikir Projesi Yarışması / 29.08.13
(60 proje)**
Eşdeğer Ödül
Nihat Eyce (Ekip Temsilcisi)

Aslı Özbek
Mehmet Nazım Özer
Emrah Söylemez
Savaş Zafer Şahin
Özge Karaağaç

Eşdeğer Ödül
Tarık Yaşar (Ekip Temsilcisi)
Onur Kemal Kösedag

Eşdeğer Ödül
Enise Burcu Karaçizmeli, (Ekip Temsilcisi)
Ahmet Ünveren

Eşdeğer Ödül
Doğan Türkkan (Ekip Temsilcisi)
Cihan Sevindik

Eşdeğer Ödül
Oktan Nalbantoğlu (Ekip Temsilcisi)
Tuğba Akyol
Elif Toraman
Ferdi İnanlı
Gülce Kantürer

Çanakkale Belediyesi Kent Meydanı ve Çevresi Düzenlenmesi “Yeşil” Kentsel Tasarım Proje Yarışması/ 12.09.13 (9 proje)

1. Ödül
Bülent Tarım, Prof. Dr. Y.Mimar- Ekip Başı
Köksal Aksoy, Y. Mimar
Bülent Çetin, Y. Mimar
Hakan Özbek, Y. Mimar
Mustafa Alper Aykam, Mimar
Başak Taş Özdemir, Peyzaj Mimarı
Ozan Can Özübal, Şehir Plancısı

2. Ödül
Oktan Nalbantoğlu, Dr. Peyzaj Y. Mimarı - Ekip Başı
Tuğba Akyol, Peyzaj Mimarı
Ufuk Ertem, Mimar
Alper Tüfekçioğlu, Peyzaj Y. Mimarı
Burçak Erkmən, Peyzaj Mimar ve Kentsel Tasarımcı
Koray Kalay, Peyzaj Mimar ve Kentsel Tasarımcı
Burcu Ayan Sonkur, Peyzaj Mimarı
Mehmet Cemil Aktaş, Peyzaj Mimarı
Kemal Elbeyli, Peyzaj Mimarı ve Kentsel Tasarımcı
Çağlar Burak Yayla, Peyzaj Mimarı
Serap Ketboğa, Şehir Plancısı
Esat Can Meker, Endüstri Ürünleri Tasarımcısı ve 3
Boyutlu Modelleme Uzmanı
Duygu Perçin, Peyzaj Mimarlığı Bölümü Öğrenci
Hande Gündel, Peyzaj Mimarlığı Bölümü Öğrenci

3. Ödül
Baran Yardımcı, Mimar
Mehmet Zafer Ünal, Y. Mimar
Recep Semizoğlu, Mimar
Ümit Tanık Yaşar, Peyzaj Mimarı
Faruk Altun, Şehir Plancısı
Jülide Köstem, Öğrenci
Hakan Gözlüklü, Mimar
Kübra Nurbaş, Mimar

1. Mansiyon
Duygu Cihanger, Şehir Plancısı
Emre Kaygusuz, Şehir Plancısı
Ender Peker, Şehir Plancısı
Yiğit Acar, Mimar
Neslihan Kulözü, Peyzaj Mimarı

2. Mansiyon
Yasin Çağatay, Dr. Y. Mimar
Tolga Sayın, Dr. Y. Mimar
Ebru Firidin Özgür, Dr. Y. Şehir Plancısı
Nazire Papatya Seçkin, Dr. Peyzaj Y. Mimar
Gökçer Okumuş, Şehir Plancısı
Erkan Pilgir, Mimar
Ali Seifloo
Saadet Kök
Aycan Kızılkaya
Seda Arslan
Zehra Hande Gönüllü
Alican Kunt
Mehmet Emin Bayraktar

Reşat Çoban
Sinem Gürevin

3. Mansiyon
Selim Velioglu, Dr. Y.Mimar - Ekip Başı
Erce Funda, Mimar
Orkun Özüer, Dr. Y. Mimar
Ersen Gömleksiz, Mimar
Mehmet Ali Yüzer, Dr. Y. Şehir Plancısı
Onur Yüzer, Peyzaj Mimarı
Burak Mangut, Mimar
Muhterem Eroğlu, İnşaat Mühendisi
Cafer Aktürk, Makine Mühendisi
Hayri Aydın, Elektrik Mühendisi

Satınalma
Ali Özer, Mimar
Emrah Altınok, Şehir Plancısı
Özhan Akay, İnşaat Mühendisi
Habibe Aduş, Peyzaj Mimarı
Mustafa Ünal, Makine Mühendisi
Ahmet Elmalı, Elektrik Mühendisi

Satınalma
Elvan Ender, Peyzaj Mimarı - Ekip Başı
Kübra Şahin, Peyzaj Mimarı
Fadime Aydın, Mimar
Berfu Güley Gören, Şehir Plancısı

LSV Çerkeş Doğal Yaşam Merkezi Ulusal Fikir Proje Yarışması / 27.09.13 (54 proje)

1. Ödül
Burak Pelenk , Eda Yazkurt

2. Ödül
Tolga Hazan

3. Ödül
Deren Uysal, Cihan Sevindik, Doğan Türkkan

1. Mansiyon
Evren Başbuğ, Umut Başbuğ

2. Mansiyon
Umut İyigün, Murat Aksu

3. Mansiyon
N. Kerem Piker

4. Mansiyon
Sinem Serap Duran, Fatma Tuğba Okçuoglu

5. Mansiyon
Sertaç Erten, Devrim Çimen, Enise Burcu Karaçizmeli

Adıyaman Aktif Yaşam Merkezi Mimari Proje Yarışması/ 26.11.13 (44 proje)

1.Ödül
Yakup Hazan (Y. Mimar, Rest. Uz., ODTÜ)

2.Ödül
Ünal Şahin (Mimar, Gazi Üniversitesi)
Hüseyin Yavuz (Mimar, Mersin Üniversitesi)
Rıdvan Fil (Mersin Üniversitesi)

3.Ödül
Burçin Akcan Ünal (Mimar, YTÜ)

1.Mansiyon
Hakan Evkaya (Mimar, G.Ü.M.M.F.)
Kutlu İnanç Bal (Mimar, G.Ü.M.M.F.)
Gökçen Bayhan (Mak. Müh.)
Cihan Öztürk (Elk. Müh.)

2.Mansiyon
Ercan Çoban (Mimar, A.M.M.A)
Yurdanur Sepkin (Mimar, G.S.A)
Öner Olcay (Mimar, G.S.A.)
Ekin Çoban Turhan (Mimar, G.Ü.M.M.F.)

3.Mansiyon
Mustafa Emre Ergül (Mimar, MSÜ)

4.Mansion
Onur Yüncü (Dr. Mimar, ODTÜ)
Esatcan Coşkun (Y. Mimar, ODTÜ)
Aytül Özkan (Y. Mimar, ODTÜ)
Seray Türkay (Y. Mimar, ODTÜ)

5.Mansiyon (11 Nolu Proje)
Zeynep C.Aksu (Y. Mimar, İTÜ)
Cihan SEVİNDİK (Mimar, DEÜ)
Doğan Türkkan (Mimar Müh. YTÜ)

Satınalma
Barış Demir (Ekip Başı, Mimar, OGÜ)
Tuna Han Koç (Mimar, KTÜ)
Oya Eskin Güvendi (Mimar, KTÜ)
Siddik Güvendi (Mimar, KTÜ)

Satınalma
Heves Beşeli (Y. Mimar, ODTÜ)
Onur Özkoç (Y. Mimar, ODTÜ)

Satınalma
Zafer Süzer (Mimar, İTÜ)

Satınalma
Deniz Dokgöz (Dr. Mimar, DEÜ)
Ferhat Hacılibeyoğlu (Y. Mimar, DEÜ)
Orhan Ersan (Y. Mimar, SDÜ)

Satınalma
Recep Semizoğlu (Mimar, İTÜ)
M. Zafer Ünal (Y. Mimar, YTÜ)
Baran Yardımcı (Mimar, İTÜ)

İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA) Hizmet Binası Mimari Proje Yarışması / 02.12.13 (150 proje)

1. Ödül
Hasan Sıtkı Gümüşsoy, YTÜ. Mimar (Ekip Başı)
Noemi Cesetti, UNICAM Ascoli. Mimar

2. Ödül
Ömer Selçuk Baz, Uludağ Üniv. Mimar (Ekip Başı)

3. Ödül
Alişan Çırakoğlu, ODTÜ. Mimar (Ekip Başı)
İlgin Avcı, İTÜ. Mimar

1. Mansiyon
Mehmet Metin Polat, Bahçeşehir Üni. Mimar (Ekip Başı)
Bilge Altuğ, YTÜ. Mimar
Elif Aksayan, YTÜ. Mimar

2. Mansiyon
Mehmet Zafer Ünal, YTÜ. Y. Mim (Ekip Başı)
Recep Semizoğlu, İTÜ. Mimar

3. Mansiyon
Özlem Eren, Beykent Üni. Mimar (Ekip Başı)
Can Uzun, İTÜ. Mimar
A. İrfan Ertiş, İTÜ. Y.Mimar

4. Mansiyon
Onur Özkoç, ODTÜ. Y. Mimar (Ekip Başı)
Heves Beşeli, ODTÜ. Y. Mimar

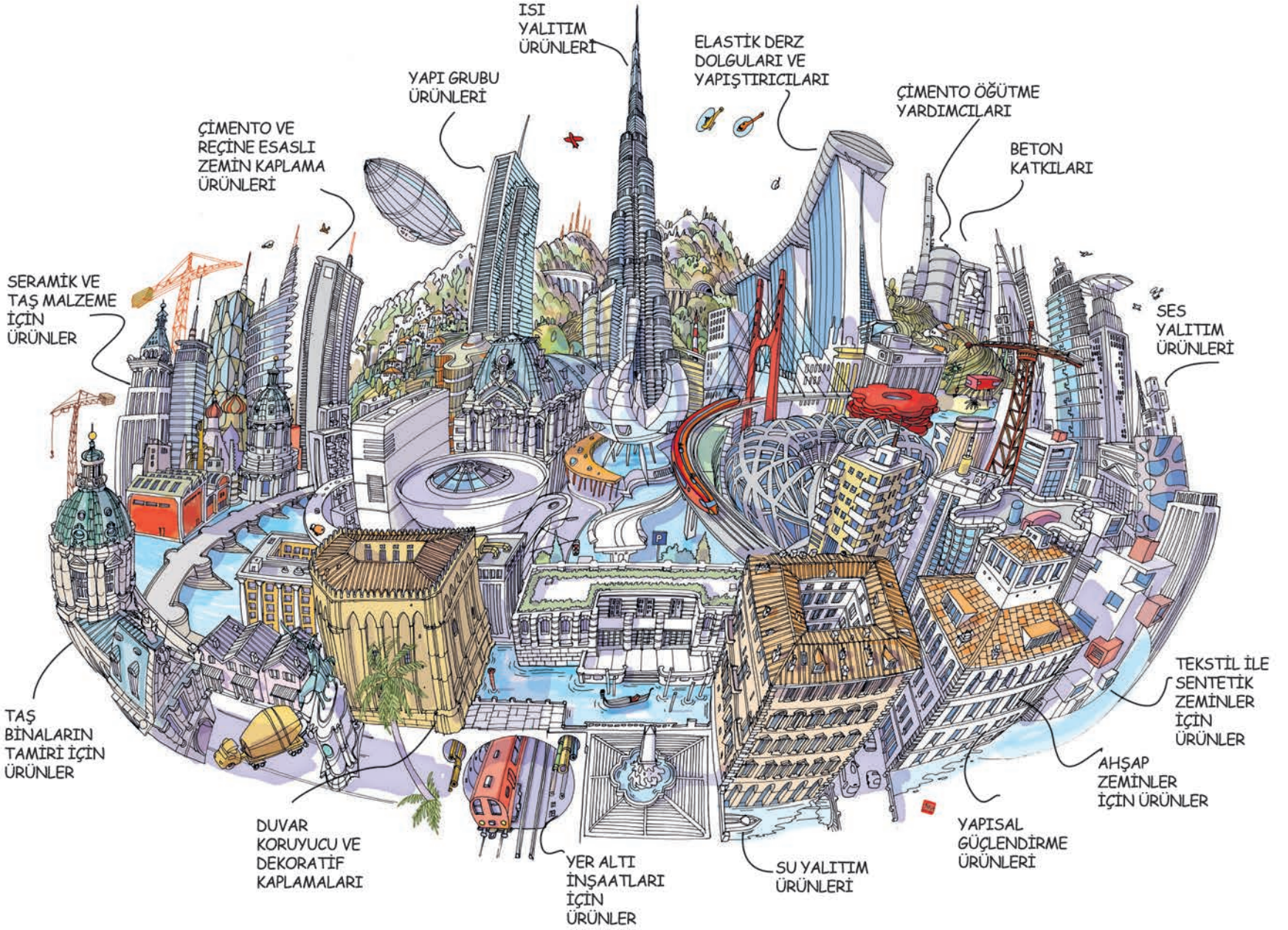
Kemal Kurdaş Anıt Mezar Mimari Proje Yarışması / 17.12.13 (34 proje)

Uygulamaya Uygun Bulunan Proje
Ali Sinan, ODTÜ Mimarlık 2012 (Ekip Temsilcisi)
Mehmet Çıkrık
Okan Mutlu Akpınar
Sevgi Çalı
Seda Özçelik

Mansiyon Alan Projeler
Ali V. Cindoruk, ODTÜ Mimarlık 1989
Aslıhan Demirtaş, ODTÜ Mimarlık 1991
Olsi Kafeja, ODTÜ Mimarlık 2010
Gökhan Kınayoglu, ODTÜ Mimarlık 2012
Günce Eşingen, ODTÜ Mimarlık 2011
Nimet Aydın, ODTÜ (Ekip Temsilcisi)
Zeynep Avsever
Murat Hazar Keskin
Mürvet Şahin
Esra Güven
Berkan Erkovan
Murat Turan
Damla Bostancı
Ataullah Dilsiz
Doğuşcan Aladağ, ODTÜ Mimarlık 2011 (Ekip Temsilcisi)

YAPIŞTIRICILAR • MASTIKLER • İNŞAAT KİMYASALLARI

www.mapei.com.tr

www.wallmerk.com.tr

YURTDIŞI DENEYİMLERİYLE DESTEKLENEN 57 YILLIK BİR MESLEKİ ÇABA

FİLİZ - COŞKUN ERKAL

“Genç aile bireylerinin büro ortamına katılımı uzun soluklu mesleki deneyimler ile genç fikirlerin bir arada harmanlanması sonucu daha da gelişen ve farklı fikirlerin zenginleştirdiği tasarım süreci ile yarışmalarla beslenen, süreklilik fikri üzerinden var olmuş bir birliktelik”

Fatih Yavuz: Erkal Mimarlık’ın kuruluş hikâyesini bizimle paylaşır mısınız?

Coşkun Erkal: Meslek hayatıma 1956’da İ.T.Ü.den mezun olarak başladım.. 1968’den sonra Filiz’le birlikte çalışmaya başlayınca Erkal Mimarlık adında bir kuruluş haline geldik. 1956-68 arasındaki yıllarda yurtiçi ve yurtdışında çalışmalarım olmuştu.

FY: Biraz eğitim yıllarından bahsedelim isterseniz.

C.E: Ben 1951-56 yılları arasında İ.T.Ü.de okudum. Belki de ömrümün en iyi geçen yılları gibi hatırlıyorum şimdi. İTÜ Mimarlık Bölümünü kazandığım için çok mutlu olmuştum. Okul döneminde de hem hocalarımdan hem arkadaşlarımdan, hem de ziyaretçi olarak gelen yabancı hocalardan epey şey öğrenerek üniversite hayatımı mutlu yaşadım. Sıkıntı çekmeden ve hep öğrendiğimden haz duyarak yaptığımız çalışmaların değerlendirildiğini görerek, iyi bir ortamda eğitim gördük. Uç isimlerden, örneğin, Emin Onat hocalarımızdan biriydi, Mukbil Gökdoğan Hocamız, Nezih Eldem takdir ettiğimiz iyi hocalarımızdı ve tabi Doğan Kuban da, tasarım hocamız değildi ama, tarih ve genel kültür olarak bize çok şey kazandıran öğretim görevlilerimizdendi.

FY: O yılları günümüzle kıyasladığınız zaman, eğitim ortamı olarak ya da mezun olan mimarların genel seviyesi ile kıyasladığınızda ne gibi farklar görüyorsunuz?

C.E: Uzaktan bakmak zorundayım, çünkü öğretim görevlisi olmadığım için okul ile doğrudan doğruya bir temasım olmadı. Görebildiğim kadarıyla o yıllar çok tatlıydı bana göre ama şimdi de başka değişik bir tat var. Öğretim görevlileriyle öğrenciler arkadaş gibiler, biz hep saygı duyduğumuz insanlara muhataptık gibi hissediyordum. Ama şimdi arkadaşlık havası içerisinde yürüyor. Bu da çok hoş bir ortam yaratıyor tabi. Eğitimin verdikleri açısından da belki ben teknik üniversitede okuduğum için biraz daha teknik ağırlıklı eğitim gördüm. Betonarme, statik, yüksek matematik gibi biraz mühendisliğe dönük dersler de ciddi olarak eğitim programı içindeydi. Ama şimdi İ.T.Ü.deki havanın ne olduğunu çok bilmiyorum ama görebildiğim

Bu söyleşi
Fatih Yavuz tarafından
yapılmıştır.

kadarıyla bazı üniversitelerde bu teknik ağırlığı biraz daha hafiflemiş gibi hissediyorum. İyi tarafı da var bu işin ama kötü tarafı da var mı bilmiyorum.

FY: Mezuniyetinizin ardından Türkiye’de bir süre çalıştıktan sonra yurtdışında bir süre çalıştığınızı öğrendim. İsviçre ve İngiltere’de mimarlık bürolarında çalışmışsınız. Biraz o deneyimden bahseder misiniz?

CE: Oraya gitmeden 1956 mezuniyetinden sonra 3 arkadaş birlikte çalışarak iki kolej yarışmasını kazanmıştık. Samsun ve İstanbul Moda koleji yarışmalarını. Projelerini Bayındırlık Bakanlığına tasdik ettirdik, onlar inşaata geçirdi. 1960 ihtilali bu inşaatları durdurdu. Biz de ister istemez elimizdeki işlerin gitmesinden dolayı bir süre yurtdışına gidip tecrübe edinelim istedik. Ben İsviçre Lozan’a gittim. Pierre Bonnard’ın bürosunda dört sene çalıştım. Muhtelif binaların tasarımını yaptım. Bazısı inşa edildi bazısı proje olarak kaldı. Geçenlerde bir tesadüf hala İsviçre’de olan bir arkadaşımdan Lozan Gar Meydanı Düzenlenmesi projesi yapıyordum, onun parça parça hala devam ettiğini öğrendim. Bu 4 yılın dışında daha sonra Londra’da Belediye’de bir teknik okul projesinde bir yıla yakın çalıştım. Türkiye’ye dönmek

niyetindeyken, Lozan’da bir hastane projesi için bir teklif aldım ve üç-dört ay da tekrar orada çalıştım.

FY: Türkiye’ye geri dönüşe nasıl karar vermiştiniz?

CE: Devamlı kalmayı hiçbir zaman düşünmemiştim. Hep deneyim edinmek ve sonra tekrar Türkiye’ye dönmek niyetiyle gitmiştim. O yüzden İsviçre’de de İngiltere’de de hep dönmeyi kafamda tutarak çalıştım.

FY: O zaman ofisin kuruluş hikayesi döndükten sonra başlıyor.

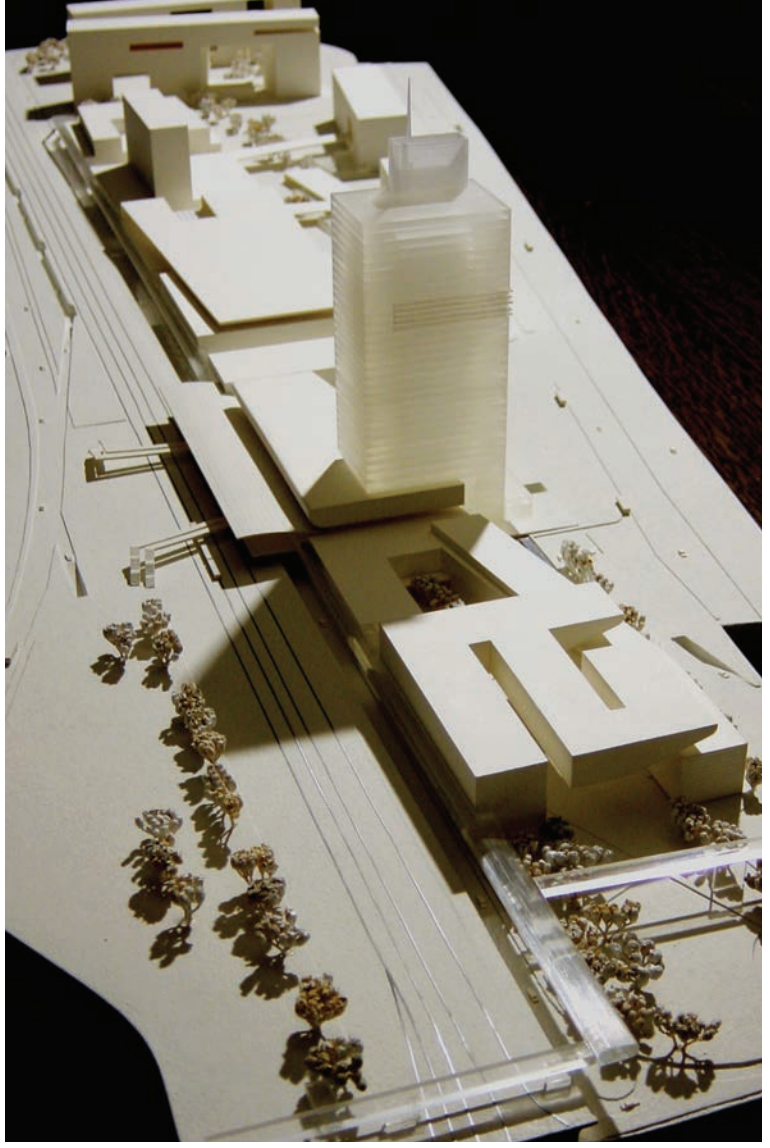
CE: Döndükten sonra Filiz’le tanışarak biz bir tim oluşturmayı tasarladık. Erkal Mimarlık adında bir büro kurduk. Başladığımız çalışmaların ilk ürünlerini T.C. Merkez Bankası Konya Şube ve Konut Yapısı ile Bakırköy Ruh Sağlığı Hastanesi yarışmalarını kazanarak elde etmiş olduk. Bakırköy Ruh Sağlığı Hastanesi o dönemin çok önemli bir devlet yatırımıydı. Ve mesleki kontrollük, tabi Bayındırlık Bakanlığı konu olunca veriliyordu. Hatta Türkiye’ye döndüğüm için daha önce durdurulmuş olan kolej inşaatlarının mesleki kontrollüklerine de devam ettim. Şantiyelerle muhatap oluyorduk. Bakırköy Ruh Sağlığı ile başlayan proje hayatımız başka projelerle devam etti.

- 01/ T.C. Merkez Bankası Konya Şube ve Konut Yapısı
02/ Ankara Büyükşehir Belediyesi Kompleksi
03/ Antalya Doğu Garajı yeniden Düzenlenmesi Yarışma Projesi, Maket

01

02

03

FY: O dönemlerde önemli birçok projeye imza attığınızı görüyoruz. Biraz da şanslı bir dönemdeymişsiniz. Günümüzde yarışma kazanıp inşa edilmesi çok zor.

CE: Haklısınız, şanslıyım. Yarışmayı kazanmak elbette bir şans ama onların inşa edilmesi ve mesleki kontrollüklerinin tarafımızdan yapılmış olması gibi hakikatken meslek açısından tatmin edici yıllar olarak anımsıyorum.

FY: Emre ve Ozan'ın ofise katılmasıyla beraber, ofisin dinamikleri nasıl değişti?

CE: Tabi gençleşme. Yıllar insanı ister istemez bir miktar yaşlandırıyor. Tabi o yıllar için söylüyorum. Emre 1972, Ozan 1973 yılında dünyaya geldi. Buradan hareketle bizim kendi büromuzda, Emre ve Ozan'ın bürodaki mevcudiyetleriyle neler değişti? Genç mimarların büroya girişleri bambaşka bir atmosfer yarattı. Birlikte girdiğimiz ve başarılı olduğumuz ilk örnek de galiba Ankara Büyükşehir Belediyesi yarışması oldu. Bizden öylesi bir tasarım beklemeyen diğer yarışmacılar da gençlerin varlığı hemen hissediliyor diye bize takıldılar. Onların varlıkları çok önemli bir katkı getirdi ve günün şartlarına adapte olmak açısından bize de fırsat tanımış oldu. Her ikisinin de mimari görüşleri, okudukları, tanıdıkları dünyadan taşıyıp getirdikleri bilgiler tabi ki büroyu tekrar canlandırır hale geldi.

FY: Yurtdışı deneyiminizi de bildiğimiz için, yurtdışındaki mimarlık ofislerinin ülkemizden farklı olarak daha kurumsal olduklarını biliyoruz. Farklı bir işleyiş sistemleri var. Sizin ofisiniz aslında çok ilginç, ailenin bütün bireyleri aktif olarak bulunuyorlar. Ofisinizde nasıl bir çalışma var?

CE: İsviçre'de çalıştığım büronun statüsünden biraz bahsedeyim. Bizim bürolardaki çalışmalardan çok çok farklı değildi. Bize farklı yapıların projesi veriliyordu. İlk yaptığım iş, Cenevre'de bir giyim dükkanının yeniden tasarlanması meselesiydi. Ondan sonra da yapılar çıktı ortaya. Lozan içerisindeki bazı noktalardaki yapıların projelendirilmesi. O büronun enteresan tarafı, hem mimari proje olarak yardımcı oluyordu hem de yaptığı yapıların yönetimiyle ilgili bir gelir sağlayan, sadece proje geliri ile kalmayıp da büroya gelir sağlayan bir yöntem vardı. Böyle bir sistem Türkiye'de hiçbir zaman olmadı. Diyelim ki yapılan proje bir büro binası, buranın işleyişiyle, kiralanmasıyla, yeni kiracılarla muhatap olunmasıyla, oradan alınacak olan yüzdelerin büroya dönmesi gibi nedenlerle büroya gelir getiriyordu. Her türlü gider karşı kullanılan bir gelirdi. Acaba Türkiye'de böyle bir şey olur mu diye aklımdan geçti ama bizim için o kadar yabancı bir düşünce sistemiydi ki olmadı. Bu yüzden Lozan'daki, farklılık olarak söylemek gerekirse mimari büroların proje yapma işlevlerinin yanı sıra onlara yaşamayı sağlayan çok önemli bir yöntem olarak söylenebilir.

FY: 4 kişi proje sürecinde neler yapıyor?

CE: Bir tasarımın ortaya çıkması çok enteresan. Her mimar kendisi bunun benim tasarımım olması gerekir gibi bir düşüncesi oluyor. Ama buna rağmen de herkesin proje için oluşturabileceği farklı bir orijinal fikri zaman içinde ortaya çıkıyor. Mesela Atatürk Kültür Merkezinde Filiz ile benim çalışmamızda ben başka bir yöntem uygularken, Filiz çok değişik bir fikirle ortaya geliyor ve o fikre doğru çalışmaları yönlendiriyorduk. 4 kişi olunca da aynı şey. Bazen Emre'nin bazen Ozan'ın fikirleriyle yaptığımız çalışmada yöntem değiştirecek kadar önemli görüşler ortaya çıkıyor. Aklıma gelen Belediye yarışmasında vaziyet planındaki gruplamalar ve çözümlemelerle ilgili olarak Ozan'ın çevre binalarla ilgili önerisi çok önemli geldi ve çok olgun bir duruş getirdi. Buna karşın da ana binadaki bazı işleyiş yenilikleri Emre'nin aklına gelmişti. Biz bunu düşünmemiştik, onun önerisi enteresan geldi ve düşüncelerimizi o yöne çevirdik. Yani her enteresan fikir, yarışmanın ana ruhuna yardımcı olacak bir şey getiriyorsa, onla-

rın katkılarıyla yürüyor. Tabi belki bu ilk nazarda Filiz ve benim ister istemez ana yürütme çizgimizin paralelindeymiş gibi yürüdü ama bu yan katkılar öylesine değişiklikler getirdi ki artık bizim olmaktan çıkıp daha çok onların, genç neslin projesi haline döndü. Daha sonraki yarışmalarda da buna benzer heyecanlarla hareket edildi.

FY: Uluslararası yarışmalara da katıldığınızı biliyoruz. Oslo Opera binası var yanlış hatırlamıyorsam.

CE: Seul Ulusal Müzesi yarışmasına, İskenderiye kütüphanesine katıldık. Ama pek başarılı olamadık o yarışmalarda. Kendilerimize göre belirli bir düzeyde proje elde etmenin hazzını yaşadık doğrusu. Hem Seul hem İskenderiye'de bayağı iyi sonuçlar elde ettik gibi geliyor bana. Özellikle Oslo'da Emre'nin ve Ozan'ın katkıları epey iyi düzeyde oldu. O arada Oslo için Filiz'in bir önerisi olmuştu. Onu fazla ileri bir öneri gibi gördük ve ona pek yüz vermedik galiba ama sonunda o paralelde bir birincilik projesi çıktı ortaya.

Emre Erkal: Aslında projenin başında konuşurken, uzun süre konuşuyoruz bir şey çizmeden. Orada herkes birbirini yanlış anlıyor ama sonra bu konuşmalar çok iyi sonuç veriyor. Sonra birisi eline kalemi alınca değişiyor.

FY: Ankara Büyükşehir Belediye binası ve Antalya Doğu garajı projeleriniz önemli projelerden. Bu projelerin yarışma ve yapım süreçlerinden biraz bahseder misiniz? Büyükşehir'in kompleksi uygulanmadı.

CE: Maalesef uygulanmadı. Hâlbuki sonradan yapılan bina da çok katlı bir bina oldu. Bize o zaman ki genel sekreter bu çok katlı binayı nasıl idare edeceğim diye itiraz ediyordu. Güya çok katlı olmayan bir binanın belediye binası olmasını istediklerini söylüyorlardı. Ama hayat gerçekler hiç de öyle olmadığını gösterdi onlara. Netice itibarıyla bize birinci olduğumuz halde verilmeyen bu proje bir müteahhit aracılığıyla bir başka mimari büro tarafından projelendirilerek inşa edildi. Ve biz Belediyeyi dava ettik. Çünkü o bizim hakkımızdı. Davayı kazandık. Dava şu şekilde yürüyor: Bilirkişi bize hak verdi ve belirli bir ücret üzerinde bir hak tanıdı ama o hakkı belki de mahkeme bize tanımaz diye onun içerisinde küçük bir miktar üstünden biz davayı yürüttük, kazandık ve o miktarı aldık. Madem ki aldık geri kalanını da hukuk yönünden böyle bir yöntem varmış. Geri kalan kısmını da istedik ve onu da kazandık. Fakat Yargıtay'a gitti ve Yargıtay davayı reddetti %100 haklı olduğumuz davayı kaybettik. Büyükşehir Belediyesi uygulamasını çok yapmak istediğimiz ve yeni fikirler taşıyan bir yapı olma fırsatı vardı ve onu uygulayamadık ne yazık ki.

Antalya yarışması daha önce çalışmalar yürüttüğümüz parsel durumundaydı. Yarışmaya çıktıktan sonra çok severek isteyerek bir proje hazırladık. Bu projede birinci olduğumuz zaman Ozan'ın adıyla birinci olmuştuk. Belediye başkanı Ozan'dan illa da proje yapımı için indirim isteye isteye minimum bir ücretle projeyi yapın diye ısrar etti ve projeleri gerçekleştirdik. Fakat o projenin ihalesi yapıp inşaatı yürütülürken, arsanın bir bölümünde Roma mezarlığı çıktı. O nekropolden ötürü, arsanın yarısı kullanılır yarısı kullanılamaz duruma geldi. Sonradan Nekropol Bölümü halen yürüttüğümüz başka bir çalışmaya dönüştü ama diğer bölümde başlamış olan inşaat hafriyat yapılmış olarak öylece kaldı. O yarışmayı kazandığımız halde gerçekleştirmeyen önemli bir yapı olarak içimizde duruyor.

FY: Önceden kazandığınızı yarışmalarla şimdi katıldığınız yarışmalar ve sonraki süreç nasıl farklılık gösteriyor?

CE: Mimara ve mimarlığa saygı farkı var. Çok şanslı olarak Biz 1960'larda yarışma kazanıp Bayındırlık Bakanlığı ile muhatap olmuştuk. Adnan Kocaaslan'lar, Neriman Birce'ler ile o zaman muhataptık. Hem bize saygı gösterilirdi gencecik mimarlar olmamıza rağmen...

04

FY: Kontrollük yaparken müteahhitte sıkıntılar yaşadınız mı?

CE: Müteahhit bir yanda duruyor ama işveren bazen önerdiğimiz malzemeyi pahalı bulup daha ucuz bir malzeme kullanmayı öneriyor. Eğer makul buluyorsak biz de bunu kabul ediyoruz ama genellikle, mesela en son yürüttüğümüz iş Çankaya Üniversitesinin kampüsündeki yapılarla ilgili oldu. Mesleki kontrollüğünü de Emre yürüttü. Müteahhitin bir önerisi oldu mu sana?

EE: Oluyor tabi. Temin etmekte zorlandığı oluyor. Aslında daha çok fiyattan değil de başka sebeplerden dolayı oluyor.

FY: Sorduğumuz aslında daha çok kamu projeleriyle ilgili.

CE: Bizim en önemli şanssızlığımız eldeki parayı çok sayıda inşaata pay etmek gibi bir endişeden ötürü çok az miktarda yıllık tahsislerle inşaat yürütülmeye kalkılıyordu. Örneğin Samsun koleji ve Moda koleji inşaatları 13-14 yıl sürdü. Bazen bir milyon lira inşaat tahsisatı vardı yıllık. O Samsun'a gidene kadar muhtelif vesilelerle eriyip gidiyordu. Hâlbuki şu inşaatı şu tarihte bitirelim denmiyordu. Birkaç inşaatı birden yürütüyor olmaktan daha büyük bir haz duyuluyor. Program değişikliği ya da malzeme değişikliği olmadı ama sürenin uzaması gibi bir dezavantajı her zaman yaşadık doğrusu. Bizim dönemimizde bu sıkıntı vardı.

FY: İşveren çok kısa sürelerde mimarlardan harikalar yaratmasını bekliyor. Milyonlarca liralık yatırımın kararını iki günde almanızı ve bunun da muhteşem olmasını istiyor. Bunun fizibiliteyi yapılmıyor, bunların uygulamalarının da çok kısa sürede kendisine verilmesini bekliyor. Bu yapı çevreyi çok ciddi bir şekilde etkilemeye başladı. Nitelsiz aslında biraz patates baskı diyebileceğimiz birçok yapı türü görüyoruz. Ve bunların totali aslında çok ciddi bir yatırım bedeli. Siz bunlarla ilgili ne düşünüyorsunuz? Size de bunlar mutlaka yansiyordu.

CE: Bu kadar kısa süreli bir teklifle karşılaşmadık doğrusu. Ama ge-

nellikle elde edilmesi için gereken zamandan daha kısa zamanda projenin yapılmasını istedikleri oluyor tabi. Bu bizi şu noktaya getiriyor; yurtdışında çok güzel yapılmış yapıları görüyoruz ve bizler de niye onlar gibi yatırımlar yapamıyoruz diye hem yatırımcı hem bizler üzüntü içinde oluyoruz. Ama parası olmayan, süresi verilmeyen, malzemesinde her türlü sıkıntı yaratmaya amade olan mal sahibiyle, mesleki kontrollüğünü tasarruf için vermeyen idareye karşı bütün bu dezavantajları sırtımızda taşıyıp yine de yurtdışında Norman Foster'ın yapılarıyla mukayese edilir bir yapıyı ortaya çıkarmak gibi bir istekle karşılaşabiliyorsunuz. Artık mucize yaratmak için elimizde çok fazla bir şey olmadığına göre, kalite düşüklüğü, hem proje kalitesi açısından hem yapı açısından ister istemez kendiliğinden oluyor, kalite düşüyor.

FY: Sizin melege ilk başladığınız yıllarda kamunun yapı elde etme yöntemlerinden bir tanesi yarışmaydı aslında. Ve en çok o tercih ediliyordu. Ama günümüze baktığımız zaman kamunun bu yöntemi tercih etmediğini, tercih etmekten kaçındığını görüyoruz. Bunun sebepleri ne olabilir.

CE: Çok yazık. Diğer Avrupa ülkelerinde kamu binalarında çok fazla yarışma yapıldığını görüyoruz. Hatta çok fazla proje geldiğini görüyoruz. O yıllar hakikaten yarışma yıllarıydı. Hem söylediğimiz gibi ücretleri iyiydi hem de kamu yönetimindeki kişiler bize gereken ilgiyi göstererek, ücretleri iyi ödeyerek, iyi yapı elde etmek için gayretli olurlardı. Bu şekilde jüri üyeliği olarak epeyce, 30'a yakın jüri üyeliği yaptım. Şimdi yarışma olmadığı için kimsenin bu rakama ulaşma olanağı yok tabi. Ama çok yazık oluyor. Hem mimarlara kendilerini aşma fırsatı veren yarışma ortamını yok etmiş oluyor hem de bundan devlet kaybediyor. İnşaat kalitesi, tasarım kalitesi veya yatırım miktarı olarak kar etmiyor, zarar ediyor.

FY: Söyle diyebilir miyiz; o yıllarda nitelik daha önce tutuluyormuş niceliğe göre. Ama günümüzde nicelik daha önemli hale gelmiş. TOKİ'nin kaç bin tane konut yaptığıyla övünen biz zihniyetle yönetiliyoruz.

05

04/ Çankaya Üniversitesi, Ankara
05/ T.C. Emekli Sandığı İzmir Bölge Müdürlüğü

CE: Çok doğru söylediğiniz şey. Nitelik her şeyin önünde düşünülerek hareket edilen bir mantalite ile bugünün TOKİ mantalitesi o kadar farklı ki. Nerede olursa olsun inşa edelim mantığıyla inşa edilip duruyor. Her şehirde de aynı şeyler yapılıyor. Fevkalade yazık. Kimliğini kaybeden bir Türkiye çıkmaya başladı ortaya.

FY: Böyle bir durumda ortaya konan mimari eserlere genel olarak baktığımız zaman bunu yurtdışındaki örneklerle kıyaslırsak arada çok ciddi farklılıklar görüyorum. Bütün proje ve inşaat süreçlerinde çok ciddi sıkıntılar yaşıyor buradaki mimarlar ama sanki mimarların da bizlerin de kabahati var gibi. Biraz yurtdışı tarafından bakarsak, Türk mimarlığı yurt dışında nasıl temsil ediliyor? Bazı star mimarların uluslararası alda ödülleri var. Ödül aldıkları projelerin niteliğine inanıyor musunuz?

CE: Türkiye'deki sanat hayatından birazcık laf ederek başlırsak eğer mimarlık bu sanat hayatının içerisinde çok önemli bir noktayı içeriyor. Bence Türk mimarları hele yurtdışında çalışırlarsa fevkalade başarılı oluyorlar. Bunu pek çok defa pek çok ülkede gördüm. Bugün yurtdışından ödül alan ya da takdir gören Türk mimarların çalışmalarının da çok başarılı olduğunu görüyorum. Bu mutlaka destek gerektirir. Sanat her zaman bir destek sayesinde, bir övgü ve el verme sayesinde belirli bir seviyenin üstüne çıkma şansı kazanabiliyor. Sanatçının tek başına bu işi üstlenmesi kadar zor bir şey olamaz. Sanki bu bir görevmiş gibi Türk sanatçılar kendilerine düşen görevi çok büyük bir gayretle yerine getirmeye uğraşıyorlar. Türk mimarlığı da birçok yeni ihtiyaçların da olduğu bu ortama cevap vermeye çalışıyor ama her şeye de cevap ver-

mek mümkün değil tabi. Onların ihtiyaç duyduğu yapı türü ile bizim yapı türümüz arasında da oluşan farklardan ötürü bir farklılık ister istemez oluyor. Ama Türk mimarının hangi görevi üstlenirse başarılı olacağından eminim doğrusu. Tabi bu başarı da Norman Foster başarısında olmuyor. Çünkü parasal, çünkü yetişmiş eleman.... O kadar çok faktör üst üste binerek olay ortaya çıkıyor ki bunu tek başına bir mimarın oluşturabilmesi olanak dışı. Nihayet yaratılarımız sınırlı olduğu için belirli bir çizgide kalabiliyoruz. Bu mimarın kendi yükü veya kendi becerisi veya beceriksizliği nedeniyle değil ortamın genel problemleri nedeniyle oluyor. O noktaya varmak istedim.

FY: Bir tarafta genç bir meslektaşınız olarak, mesela Kuzey ülkelerindeki mimarlık ekolünün artık bütün dünya mimarlık ortamına sirayet ettiğini görüyoruz. Bu bir hükümet politikası olarak oradaki genç mimarların desteği ile oluyor. Gayet bilinçli bir şekilde yürütülen politika. O şehirleri tasarım şehri olarak dünyaya lanse ediyorlar ve genç mimarlara çok destek veriyorlar. Ülkemize geldiğimizde burada muellif haklarımızın elimizden alınmaya çalışıldığı hatta alındığı bir ortam içerisindeyiz. Deneyiminize istinaden soruyorum. Bu baskıyla ve bu itibarsızlaşmayla biz nasıl baş edebiliriz?

CE: Cevaplaması çok zor. Vaktiyle kolej binalarında birlikte olduğumuz bir arkadaşımız 50 yıldır Stockholm'de. Orada öğretim görevliliği de yaptı. Oradaki üniversite hayatını, yeni yetiştirilmek istenen mimar namzetlerinin yetiştirme şartlarını zaman zaman konuşuyoruz. Orada da iyi değil hatta Türkiye'de daha iyi oraya oranla. Ama tabi verdiğim örnek de ekstrem örneklerden. Geçenlerde Finlandiya'da okul projelerinden oluşan sergi Cer Modern'de sergilendi. O sergi Türkiye'de yaptığımız projelerle hemen hemen aynı seviyelerde olduğumuzu göstermişti. Tabi ki program ve ihtiyaç duyulan şeylerin neler olduğuna bakılarak bir farklılık oluşabiliyor. Bu farklılık yaşantıdan, istekten, yaşantı seviyesinin düzenlenmesinden geliyor. Eğer bunlar bizden isteniliyorsa mimar bunlara cevap vermek için hazır ve onu o seviyeye çıkarmakta başarılı oluyor her zaman. Ama onlar istenmiyorsa o zaman toplumla beraber mimar da ister istemez seviye olarak istenen düzeye varamamış oluyor. Tabi hele sizin söylediğiniz gibi gençlerin elinden tutup da daha iyi işler yapmaya teşvik etmek yerine kösteklemek gibi bir tavır olursa o ileriye dönük olarak Türk mimarlığı için bir tehlike yaratıyor demektir. Buna çözüm ne olabilir? Israrlı olarak çaba içinde olmaktan başka bir şey yok. Mesleğini sevmek, yaptığı işi sevmek ve fedakârca davranmak lazım.

Filiz Erkal: Ama Türkiye'de her sanat dalı sanırım aynı zorlukları yaşıyor. Türkiye olarak bir Ortaçağ yaşıyor. Bu geçecek ama ne zaman geçecek bilmiyorum. Umarım siz yetişebilirsiniz.

CE: Lozan'da ben İ.T. Ü'den aldığım notları göstererek bakın ben mimarım dedim ve onlar da bana mimar titri olan bir kart verdiler. Türkiye'de bu mimar titrini mezun olduktan sonra dahi vermemek bana ne kadar garip geliyor anlatamam. Lozan bile bunu tanıyıp verdiği halde Türkiye'de yabancı kaçıyor.

FY: Türkiye'de açılan mimarlık fakültelerine baktığımızda 5 yıl içinde ortalama 25 binden fazla bir rakam çıktı. İyi tarafından bakarsak nitelikli ve niteliksizi ayırtabilir. Kötü tarafından bakarsak çok daha bir gerilla ortamına dönüşebilir mimarlık hizmetleri. Şimdi zaten öyle bir ortama doğru gidiyor gibiyiz. Çok isteksiz öğrenci var. Bakıyorsunuz 20 öğrenci var ve biliyorsunuz ki 2-3 tanesi bu mücadeleyi verebilecek.

CE: Her meslek için geçerli ama ilgilendiğimiz konu mimarlık olduğu için bizi daha çok çarpıyor. Madem bu kadar ağır bir eğitimi mimar olmamak için okuyorsan tabi ki insan şaşırıyor.

FE: Mimarlık nedir kısmının çok bilgisiz olduğunu düşünüyorum. Belki de konu budur. Gerçi çok sanat dalları karalanıyor ama mühendis, mimar aradaki fark bilinmiyor. İç mimar mısın dış mimar mısın sorusuyla o kadar çok karşılaşırız ki...

06/ Çamlıca Radyo-TV Kulesi
07/ Ankara AKM Müze Yapısı

FY: Bir de bu mimari üslup tartışmaları hortladı. Gezi Parkı olayları esnasında. Yine içinde Atatürk geçen Atatürk Kültür Merkezi projesinin yıkılıp barok tarzda “muhteşem” bir opera binasının yapılacağı söylendi. Bu mimari üslup tartışmaları gereksiz geliyor. Mimar çağın ruhuna uygun tasarımı ortaya koyan kişidir. Bu konuda sanatçıya da üretene de karışılmamalıdır diye düşünüyorum. Bir Osmanlılık aldı başını gidiyor. Ve aslında ortaya konan ürününde ne olduğu belli değil. buna benzer tartışmalar geçmişte de oldu mu?

CE: Böyle bir şey hiç olmadı. Fevkalade saçma bir şey. Her devir kendi mimarisini yapıyor. Selçuklu döneminde hangi mimari yapıldı? Kendi mimarisini yaptı Selçuklular. Şimdi Cumhuriyet döneminde illa ki baroktu, Osmanlıydı diye değişik bir şey yapmanın manası olabilir mi? Bu günü biz yaşamıyor muyuz? Yaşadığımız dönemin sanat anlayışı, bir görgüsü var. Bunların yansıdığı bir mimarlık olmalı elbette. Her tarafta bir laftır gidiyor. Mesela Çamlıca Tepesindeki cami ayrı bir şey, şehir içerisindeki cephe veren bütün yol boyu binaların cephesini kaplamak istemek gibi bir şey. Olsa olsa faşist dönemde yaşanmış olabilir böyle şeyler. Demokratik ülkelerde yaşanmış şeyler değil, hiç böyle bir örnek görmedik.

FY: Sizin de ödül aldığınız Çamlıca Radyo Kulesi projesinde birinci olan grup benim arkadaşlarım. Londra’da Zaha Hadid ile çalışırken ödül aldıktan sonra Türkiye’ye geldiler. Ve daha sonra birçok tartışma oldu ve Başbakan bir anda çıkıp birinciyi değil üçüncü projeyi daha çok beğendiğini söyleyip, jüriyi de hiçe sayarak 3. Projenin yapılmasını istedi. Daha önce jüri üyeliği yaptığınızı da bilerek, bu konuda jüri ne yapabilirdi. Nasıl bir reaksiyon gösterebilirdi?

CE: Mitterand zamanında da büyük yatırımlarda yarışma sonuçları açıklanmadan önce ona gösterilip onun oyunun alındığını biliyoruz. Zaman zaman yöneticilerin böyle kaprisleri var. Ama buradaki bambaşka bir durum. Olay neticeleniyor, açıklanıyor, ama sonradan tepeden inme o değil bu deniliyor. Olmaması gereken bir şey tabi. Jüri burada ne yapabilirdi? Jüri yapacağını yapıp birinciyi seçmiş zaten. Gezi Parkına bina yapılmayacağı gibi bir durumdayız ama yarın Topçu Kışlası inşasına başlanabilir. Neye güveneceğimizi ne yapacağımız şaşırır hale geldik. Mesleğimizle ilgili özellikle fevkalade karmaşık duygular içerisindeyiz.

FY: Buradan da AKM özelinde konuşabiliriz. Atatürk Kültür Merkezi yarışmasının programı neydi? Sadece uygulanan bina değildi herhalde.

CE: Bu bina 20 bin metrekarelik yapı ama 80 bin metrekarelik bir kompleks olarak yarışmaya çıktı. İlk yapı olarak da bu yapı yapılacak denildi, yatırım miktarının sınırlandırılmış olması nedeniyle. Sonra Opera, Konser, Konferans salonları yapılarak Kültür Merkezi tamamlanacaktı. İlk yapı olarak yapıldı.

1981 yılında Atatürk’ün 100. Doğum yılı anısına inşa edilmek istenen Atatürk Kültür Merkezi yarışmasını kazanınca, tabi fevkalade büyük bir memnuniyet içerisinde o projeye başladık. İnşaat 6 yıl kadar sürdü ve yine Bayındırlık Bakanlığı’na bağlıydık ve yine mesleki kontrolörlüğünü yapıyorduk. Mesleki açıdan güzel geçen yıllar idi. Ama epey kapsamlı bir proje olarak ele alınmış olduğu halde sadece Müze yapısı inşaatı başladı. İhtiyaç Programında Kongre, Opera, Konser salonları gibi kültür ağırlıklı önemli yapılar vardı. Herhalde yatırımın ağırlığı nedeniyle ertelendi ve sadece Müze binası inşa edildi. 1987 sonunda açıldı Hatta açılıшта, Özal böyle bir form nereden aklınıza geldi diye sormuştu.

FY: Yarışma konusunda bu yapı mı vardı yoksa master planda diğerleri de var mıydı?

CE: Master planda hepsi vardı ve “Müze” ile birlikte hepsinin birden Opera, Konser, Kongre Salonlarıyla Atatürk Kültür Merkezi kompleksi düzenlenmesi isteniyordu. Toplam 80 bin metrekarelik yapılar arasında “Müze”yi ortaya aldık, diğer yapılar da onu çevreleyerek oturuyordu. Zaman zaman yakında diğer binaların da yapılacağına dair basına bilgi de veriliyordu. Ama (Koner Salonunun başka bir yere alınması dışında) lafta kaldı. Hiçbir zaman gerçekleşmedi. Çok yazık oldu. Tabi bu kompleks aslında, unutulmuştur elbette, halkın da (parasal) katkısıyla halka da mal edilen, Atatürk’ün 100. Doğum yılında, anısına armağan olması amacıyla yapımı planlanmıştı.

FY: Çok güncel bir durum daha var. Meclisten geçen estetik kurul meselesi. Kültür ve Turizm Eski Bakanı Ertuğrul Günay, çirkin ve estetikten yoksun bir yapı diye bir açıklama yaptı. Başka bir Bakan bunu çok beğenebilir. Estetik zaten çok zor tartışılacak bir konudur. Sanki daha da içinden çıkılmaz bir duruma doğru gidiyoruz gibi geldi bana.

CE: Bütün mesele Cumhuriyet ile ilgili ne varsa ortadan kaldırma yönünde bir çaba var. Bu arada Atatürk adı da biz bu yarışmayı kazandığımız zaman, çok iyi inşa edilecek, çok iyi bakılacak denildi. 10 senemizi verdik bu projenin yapımına. 50 küsur projenin arasından bu bina jüri tarafından (Atatürk’ün çağdaşlığını, ilerici kişiliğini en iyi yansıttığı düşünüldükçe) birinci olarak seçildi ve inşa edildi. Hiç bir şey bilmiyormuş gibi davranmak yerine buna alışmaya, kullanmaya çalışmak daha doğru olurdu. Bunun için bir gayret gerekiyor belki. Gayret sadece yıkmak için var. Bunu yıkacak, İstanbul’dakini yıkacak sonra Kars’takini yıktı zaten, böyle gidiyor. Yıkıyor gidiyoruz. Niye yıkıyoruz. Yıkılmamak varken niye yıkıyoruz acaba?

FY: Yapının orada biraz yalnızlaştırıldığını düşünüyoruz.

FE: Yapı kullanılmadı ki amacı doğrultusunda. Altında depoları, heykel, resim depoları, ona göre havalandırma vb tasarlandı. Servis girişi çıkışı var. Aşağıda servis alanı var ama merdivenlerden taşıyorlar. Bina kullanılmadı. Ayrıca, Hipodrom Alanı tümüyle park olacaktı, yarışma öncesinde A.Ü. tarafından hazırlanmış peyzaj projesi de vardı.

08/ Ankara AKM Dün-Bu gün

FY: Belki de bir kullanma kılavuzu yapılması gerekiyordu.

FE: Biz bunu önerdik. Bir müdür buraya atansın da inşaat aşamasında. Her şeyini öğrensin, işlevini vb. Kullanıcı da binayı kullansın dedik.

CE: Bu bina nasıl bakılmalı, nasıl kullanılmalı diye bir eleman buraya ayırın ve o buraya alışsın. Şeker fabrikaları Türkiye’de inşa edilirken daha ilk kazma vurulurken müdür orada hazır olurmuş. Sonradan biz Şeker Fabrikalarının da sosyal tesislerini yaptık. Orada gördük ki müdür ilk andan itibaren müdür yerinde hazır ve olup bitenleri takip ediyor. Burada da böyle olması gerekli diyerek tavsiyelerde bulunduk ama böyle bir sistem gerçekleşmedi ne yazık ki.

FY: Bu açıklamanın ardından AKM’nin korunacak yapılar arasında yer almadığını belirtiyorlardı. Bir mimari eserin değerini ne belirler. Kişinin iki dudağı arasındaysa tartışmaya gerek yok ama bu önemli bir konudur. Neye dayanarak bunları söylediklerini tahmin edemiyoruz ama sizce nedir?

CE: Bu işin odası, yönetici Mimarlar Odası. Mimarlar Odası bu yapı için her sene bir heyet oluşturuyor ve bu yapıya 1990 yılı Başarı Ödülü verdi. Durup dururken başarı ödülü almış bir yapıyı, Kültür Bakanı oldu diye çirkin diye vasıflandırılması olacak iş değil. Sanki mimarlık ortamı hiçbir şey bilmiyor da sen mi biliyorsun. O adamdan başka meclis başkanı olan da aynı şeyi söyledi sonra...

FE: Kurumlara saygısızlık olarak görüyorum ben. Bayındırlık Bakanlığına böyle bir bina yapılması için görev verildi, o da bunu yarışmaya açtı, ondan sonra jüri oluşturuldu, jüri de mimarlar odası ve bakanlığın ortak kararıyla oluşturuldu. Jüri çalıştı ve sonunda buraya bu yapı yapıldı. Kültür bakanlığına devredildi. Mimarlar Odası oraya başarı ödülü verdi. Bu belgeler tescil oluyor. Ama bunun karşısında yapığınız bir şey olmuyor.

CE: Bu yapının etkisi var mı bilmiyorum ama Japon Elçiliği bizi Japonya’da 15 gün misafir etti. Kurokawa’nın Osaka’da yaptığı Etnoğrafya

Müzesini gördük. Biz binayı zar zor bitirdik. O dönemde bu bina önemsendiği için muhtelif müesseselerden kıymetli Cumhuriyet’in başlangıç dönemine ait bazı belgeleri teşhir ederiz diye düşünülüyordu. Fakat hiçbir müessese elindeki hiçbir kıymetli eseri vermedi. Belki de iyi etti. Kültür Bakanlığı’na devredilen bu yapıyı bakanlık kullanamadı. O güzelim yangın söndürme sistemi olan depo bölümlerini de yemekhaneye çevirdiler. Söndürme sistemleri yok edilip yemekhane oldu. Velhasıl biz ne değerlendirmesini ne de kıymet bilmeyi beceremiyoruz demek ki.

FY: Şu anda süreç nasıl devam ediyor. Planlanan şey ne?

CE: Biz de bilmiyoruz. Gazetelerden okuduğumuz kadarıyla Avrupa’nın en büyük uygarlıklar müzesi burada yapılacak diye okuduk. Başbakan ne derse o oluyor.

FY: Mimarlık sizin için bir yaşam biçimi olmuş. Bunun dışında başka bir sanat ile ilgileniyor musunuz?

CE: Benim başka bir şeye yeteneğim olmadı. Ama Filiz güzel resim yapardı ama o da yapamadı, ilgilenemedi. Mimarlık o kadar her şeyi kapsıyor ki. Yamasaki’nin Mimarlık Hayatım diye bir kitabı var, gerçekten insanın bütün hayatını alıyor. Bir de Şevki Vanlı’nın Mimarlık Sevgilim diye bir kitabı var. Her ikisi de geçerli. Hem hayatımız hem sevgilimiz olmayı sürdürüp duruyor.

FY: Genç meslektaşlarınıza neler tavsiye edersiniz?

CE: Mimarlık bir hastalık gibi, bir defa insanın içine girdi mi onu yapacağını diye her türlü fedakârlığı büyük bir rahatlıkla yapıyorsun. Şimdi bakıyorum da Ozan ve Emre ücretler konusunda konuşurken o binayı yapayım yeter ki diyorlar. Herkes eğer mimarlığı seviyorsa, ülkemizde, bunu böyle karşılamak mecburiyetinde galiba. Her devirde böyleydi. Hem gençler için handicap çok daha büyük, genç olmasa bile her zaman mimarlığa ayrılan miktarlar ancak nefes almaya yetecek kadar oluyor. Bunu şu binayı yaptım demenin hazzı ile sürdürüp götürmekten öteye başka bir çaresi yok galiba.

Ahşap Panellerde
Aradığınız HERŞEY
Aluç Kontrplak ve Plywood Marketlerde

www.alucahsap.com • www.esnekkontra.com

ALUÇ

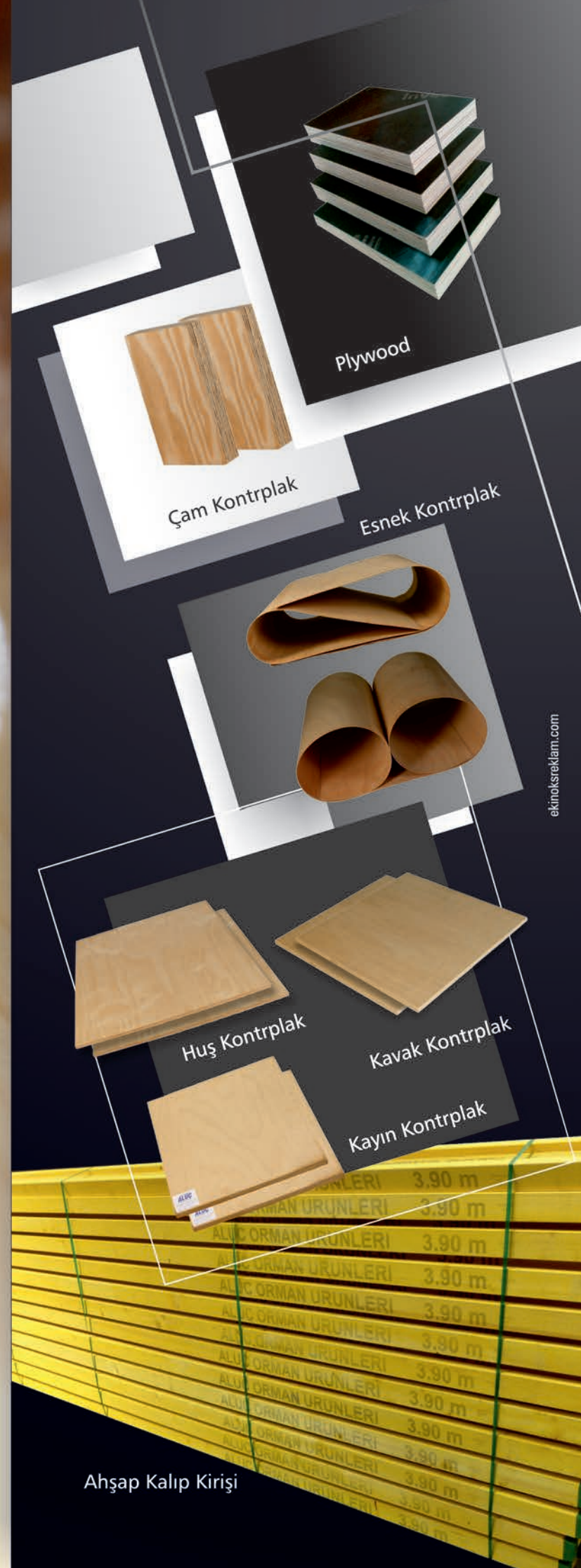
ORMAN ÜRÜNLERİ PAZARLAMA VE TİC. LTD. ŞTİ.

Kontrplak Market

Taşdelen Caddesi No: 4
Siteler/Ankara
Tel : 0312. 349 2484-85
Faks : 0312. 353 0548

Plywood Market

Demirciler Sitesi
1.Cad No: 102 Siteler/Ankara
Tel : 0312. 350 0653
Faks : 0312. 350 0690

ekinokseklam.com

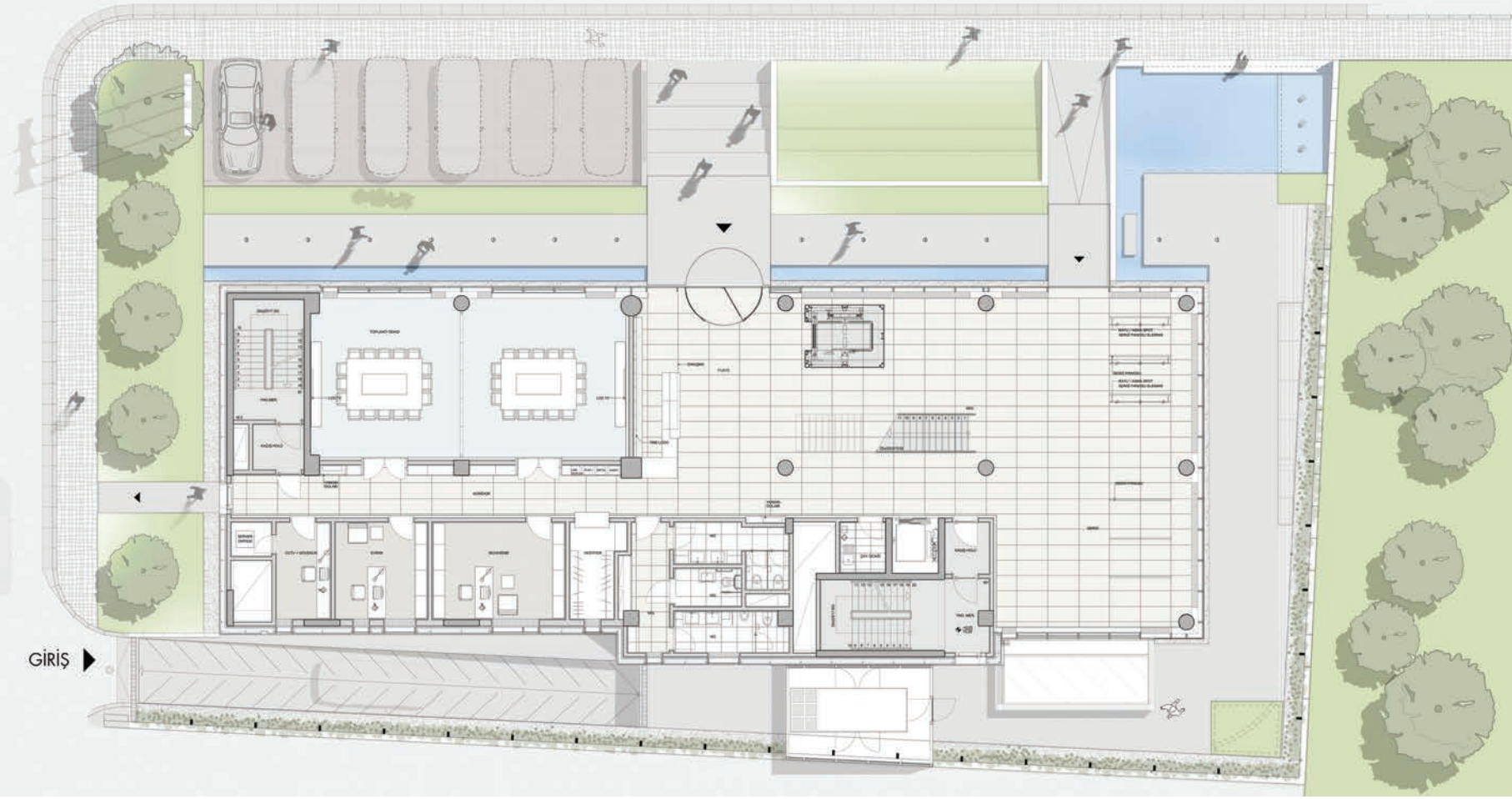
Ahşap Kalıp Kirişi

TÜRKİYE MÜTEAHHİTLER BİRLİĞİ BİNASI

Söyleşiler
Mehmet Soylu ve
Hakan Evkaya
tarafından yapılmıştır.

Çevreye duyarlılık ve sürdürülebilirlik anlamında deneysel özelliklere sahip bu yapı, hem proje hem de uygulama sürecinde proje müellifi, yapımcı ve mal sahibinin uyumlu birlikteliği ile başarıyla tamamlanmış iyi bir örneği oluşturmaktadır

sM: Selçuk Bey öncelikle önemli değerleri olan bir yapıyı mimarlık ve kent ortamına sunduğunuz için teşekkür ederiz.

Hem yapı içindeki mekanların kalitesi, hem seçilen malzemelerin uyumu ve dengeleri, hem de dış cephe de kent parseli ölçeğinde bir yapıyı özgün ve kimliğe kavuşturma çabanızı destekliyoruz.

sM: Proje yarışma yöntemiyle mi elde edildi? Jüri var mı?

Selçuk Avcı: Proje bir davetli yarışma süreciyle elde edildi. Türkiye Müteahhitler Birliği bizim dışımızda önemli beş mimari grubu davet etmişti. Jüri olarak TMB Yönetim Kurulu, TMB Genel Başkanı'nın başkanlığında bir Yarışma Grubu oluşturdu ve danışmanlarla birlikte Jüri 10 kişi civarında bir gruptu.

sM: Proje Grubunu seçim kriterleri var mıydı?

SA: Muhtemelen vardır, fakat biz bu konu hakkında bilgi sahibi değiliz.. Zannederim Yönetim Kurulu'nda bulunan üyeler kendilerinin daha önce çalıştığı şirketlerden seçme yaptılar.

Proje seçim sürecinde öncelikle iki proje kısa listeye alındı ve projecilerden bazı değişiklikler yapmaları istendi. Bu süreç Yarışma Grubuyla çalıştaylar yapılarak gerçekleştirildi ve bu çalıştayların sonucunda bizim projemiz seçilerek yarışmayı kazanmış olduk.

sM: İnşaat alanı bakımından küçük olmasına rağmen büyük söylemleri olan bu projede: Danışmanlar (LEED ve Akustik Danışmanı) proje-tasarım sürecine nasıl katıldı? Danışmanların önerdiği sistemin bir projede bu kadar etkin ve belirleyici olması tasarımı nasıl etkiledi? Elektrik ve makina mühendislerinin sistem uyumunda zorluklar yaşandı mı?

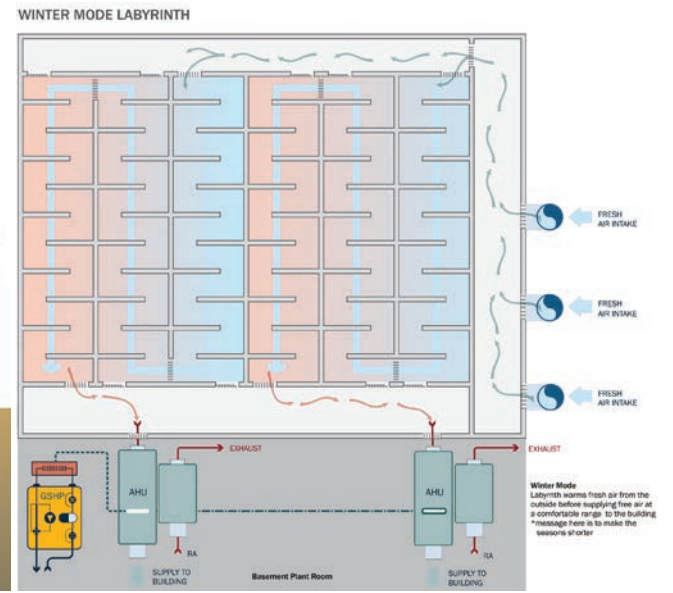
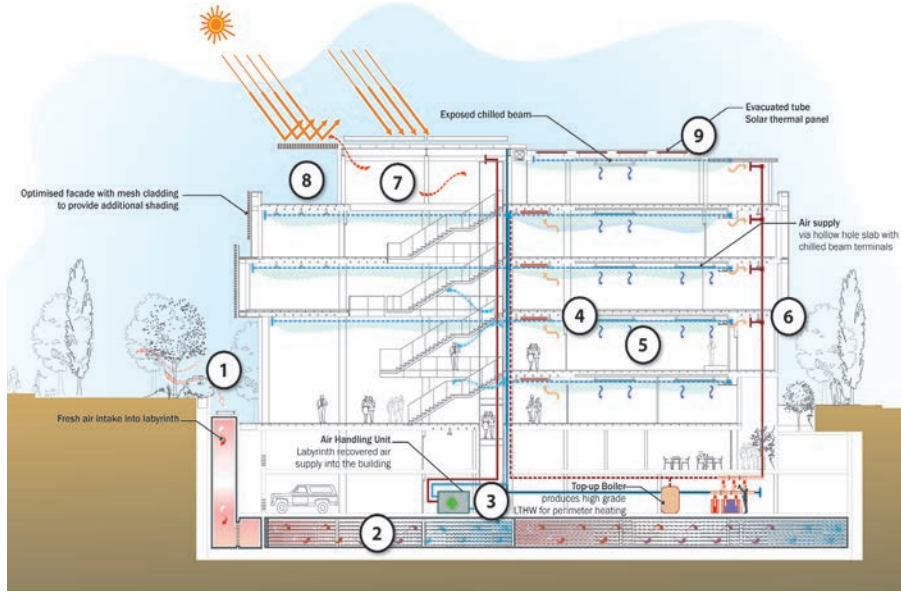
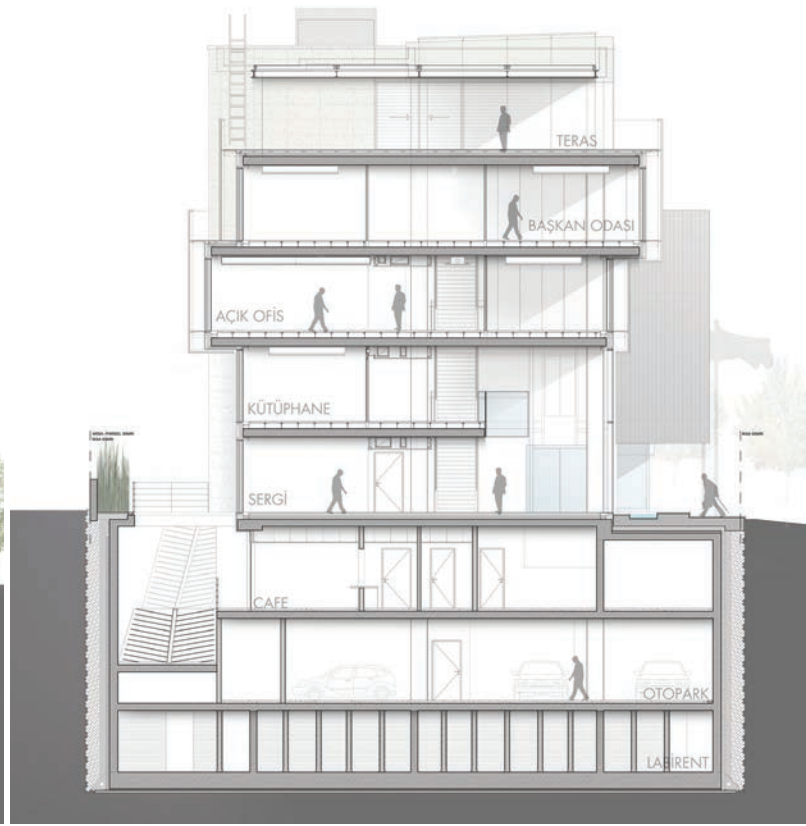
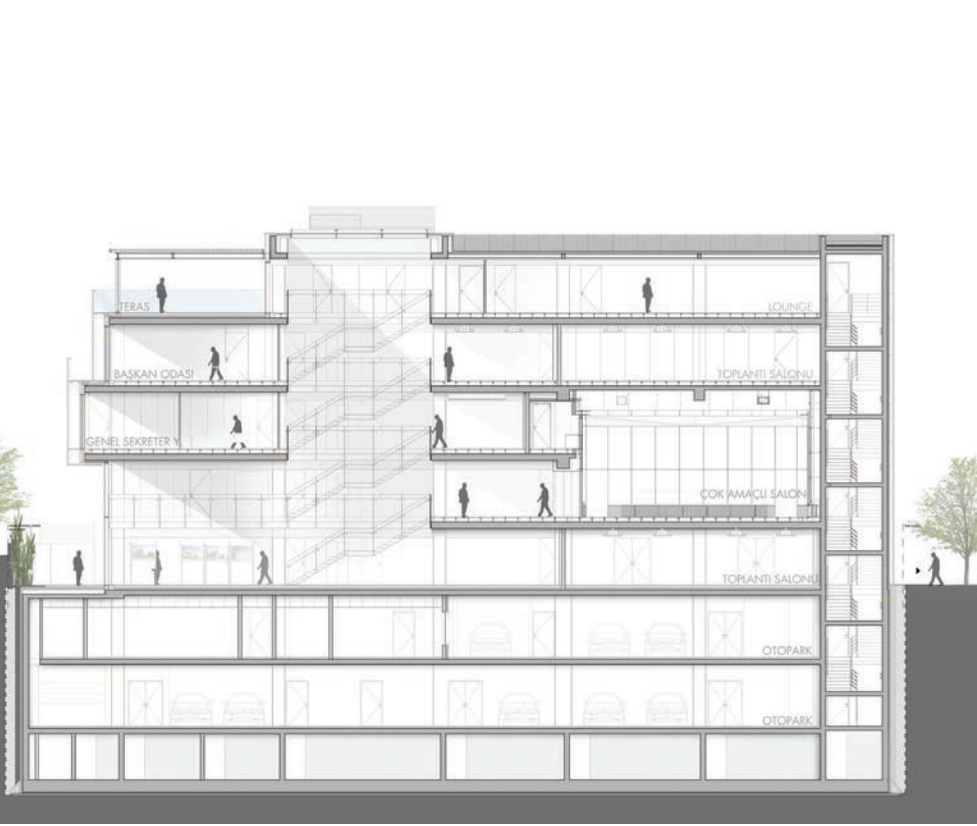
SA: Danışmanların katkısını iki süreçte ele almakta fayda var. Öncelikle yarışma sürecinde Çevre Mühendisliği Danışmanımız olarak, sürdürülebilirlik konusunda dünyada lider firmalardan biri olan Atelier Ten'den Patrick Bellew ile birlikte çalıştık. Bu sırada başka bir muen-

dis ya da danışmanımız yoktu. Yarışma sonuçlandıktan sonra ekibimizi tayin ettik. Atelier Ten, Mekanik ve Elektrik tasarımı Kesin Proje etabına kadar getirdi, ve tabii ki bu süreç boyunca da daha evvel tayin edilmiş olan mühendislik ekibimiz kendileriyle sıkı bir iletişim halinde projeyi geliştirdi ve tüm ekip tam entegre olacak şekilde bir çalışma ortamı yaratıldı. Sistem uyumunda bu sayede bir sorun yaşanmamış oldu ve Ankara ekibimiz kendi çalışmalarını buna paralel yürüterek tasarımlarını proje gelişirken çözme fırsatını buldular. Mekanik proje Mehmet Okutan, elektrik projesi Özgür Ulupınar ve statik proje Süreyya Ural tarafından hazırlandı ve her üç firma da proje gelişiminde sonsuz destek olarak her tür zorlukla başa çıkmamızı sağladılar.

Ana danışmanlar dışında, TMB'nin önerimizi kabul etmesiyle bir LEED danışmanı da projeye katıldı. Turkeco'nun kurucusu Duygu Erten Hanım'la tasarım sürecinin başından itibaren çalıştık. Binanın akustik danışmanlığını da Mezzo Akustik firması üstlendi.

Danışmanların projedeki etkinliği Avcı Architects için öncelikli olarak benimsenen, kaçınılmaz bir çalışma biçimi. Tasarım felsefemiz Entegre Tasarım dediğimiz anlayışa dayanıyor. Projenin en başından itibaren, kağıt daha boşken, tüm müellifler ve danışmanlarla birlikte fikir alışverişinde bulunarak, onların bakış açılarını anlayarak ve tasarıma katkılarını sağlayarak süreci yaşıyoruz. Sofistike sonuçlara ulaşmanın da ancak bu şekilde olduğunu ve Mimar'ın tüm bu fikri gelişimi koordine eden, ama tek başına yaratıcı etken olmayan bir noktada durması gerektiğini düşünüyoruz.

Diğer bir önemli faktör de, müellifler ve danışmanlardan kurulu bu kadar kalabalık bir ekibi yönetecek olan bir proje yönetim grubunun ekipte yer alması. TMB'nin bu önerimizi olumlu karşılamasıyla İstanbul'dan IMS Proje Yönetimi görevlendirildi ve projenin en başından inşaatın sonuçlanmasına kadar başarıyla süreci yönettiler.

1) Dış ortamdaki sıcak hava bacalardan labirente giriyor. 2) Sıcak hava labirente yol katettikçe doğal olarak soğuyor. 3) Sıcaklığını yitiren hava klima santrallerine ulaşıyor, koşullara göre gerekiyorsa daha da soğutuluyor. 4) Betonarme döşemeler içine gömülü kanallardan geçen hava beton kütleyle soğutularak soğuk kirislere ulaşıyor. 5) Soğuk kiris ortamdaki ihtiyaca bağlı olarak havayı daha da soğutarak iç ortama bırakıyor. 6) Makineler ve insanların etkisiyle ısınan hava, havalandırma kanallarında toplanarak ısı geri kazanım ünitelerine taşınıyor. 7) Binanın kalbinde yer alan atrium da baca etkisiyle tüm ısınan havayı en üst kotta toplayarak yine kanallar aracılığıyla ısı geri kazanım santrallerine taşıyor. 8) Binanın dış kabuğunu oluşturan mesh ve gölgeleme elemanları sayesinde ısı kazanımı minimize ediliyor. 9) Çatıda ayrıca sıcak su boruları ve fotovoltaik paneller yer alıyor.

sM: İç mimari hizmetleri dahil diğer disiplinlerle bu proje özelinde çalışma yöntemlerinizden bahseder misiniz?

SA: Avcı Architects'in çalışma yöntemi süreç boyunca hem işvereni hem de müellifleri bir araya getirerek tasarım çalıştayları düzenlemek. Bence TMB'nin bizimle çalışmak istemesinin ana nedenlerinden biri de proje gelişiminde yeni fikirlere açık olabilmemiz ve esnek duruşumuzdu.

Bir bina, hele böyle belirgin bir grup için tasarlanmış olan bir bina, kullanıcılarına bir eldiven gibi iyi "fit" olmalı. Bu yüzden kulaklarımızı açık tutarak iyi dinlemek, çalıştaylarda hızlıca gelişen fikirleri kaleme almak ve anında interaktif bir şekilde o fikirleri denetleyip tepki

almak bu sonuca ulaşmanın kaçınılmaz bir parçası. Avcı Architects olarak bizler, mimari ürüne bütünsel bir bakış açısıyla yaklaştığımız için, mimari yanında iç mimari projeleri de kendimiz hazırlamak isteriz. Bu projede de bu şansımızı kullanıp sofistike bir sonuca ulaştığımızı düşünüyorum.

sM: Yapının sürdürülebilirlik ve çevreye duyarlılık konsepti mal sahibine sizin tarafınızdan mı önerildi?

SA: TMB'nin bize verdiği şartnamede ekolojik bir yaklaşımın ve çevreye duyarlılık konularının seçim kriterlerinden biri olduğu açıkça belirtilmişti. Biz de bunu Ankara koşullarında en tutarlı bir şekilde ve maksimize ederek nasıl yapabiliriz diye yola çıktık.

Mimari: AVCI Architects
Yarışma Süreci Tasarım Ekibi: Selçuk Avcı, Burak Ünder, Büşra Al, Markus Lehto
Mimari Uygulama Projesi Tasarım Ekibi: Selçuk Avcı, Burak Ünder, Tayfun Aksoy, Büşra Al, Begüm Tırpancı, Ufuk Berberoğlu, Cem Fırat Bayır, Berkin Ale, Berkan Çelik, Atılım Yılmaz, Deniz Orçun, Tolgahan Akbulut
Mimari Mesleki Kontrollük Ekibi: Selçuk Avcı, Burak Ünder, Deniz Nar, Begüm Tırpancı, Tuğba Öztürk, Hürsel Sarıdağ
İç Mekan Tasarımı: AVCI Architects
Peyzaj Tasarımı: Arzu Nuhoglu Peyzaj Tasarım
Statik Proje: Ural Mühendislik
Mekanik Proje: Atelier Ten Okutan Mühendislik
Elektrik Proje: Yurdakul Mühendislik
Altyapı Projeleri: Kadim Mühendislik
Yangın Güvenliği: Karina Tasarım
Akustik projeleri: Mezzo Tasarım
Fotoğraflar: Yunus Özkazanç
Mobilya: Nurus
Danışmanlar
Leed Breeam: Dr. Duygu Erten, Turkeco İnşaat
Yönlendirme: Murat Dorkip
İşveren: Türkiye Müteahhitler Birliği
Proje Yönetimi ve İnşaat Kontrollüğü: IMS Mühendislik Danışmanlık
Yapımcı: Mesa Mesken Sanayii
Proje Müdürü: Ozan Turhan
Yapım Türü: Betonarme
Proje Tarihi: 2011-2012
Yapım Tarihi: 2012-2013
Arsa Alanı: 1295 m²
İnşaat Alanı: 6900 m²

İlk etapta tüm yarışma kurulu önerilerimiz karşısında çok heyecanlandı ve çok iyi tepkiler aldık. Projenin sonuna kadar da önerilerimizden birisi hariç hepsi A'dan Z'ye yapıldı. Gerçekleşmeyen tek önerimiz çok derin bir sondaj gerektirdiği için toprak kaynaklı ısı pompası idi. Ancak buna rağmen bina LEED Platinum adayı olma şansını kaçırmadı. Bu da aslında sürdürülebilirlik konusunda pasif ve aktif tasarım önerilerimizin ne kadar üst düzeyde olduğunun bir göstergesi.

SM: Mal sahibi, tasarım ve uygulama projesi aşamasında sizin işinizi kolaylaştırdı mı?

SA: Mal sahibi derken çok kompleks bir oluşumdan bahsediyoruz. Tabii ki doğal olarak işveren tarafında arada sırada karşıt fikirler oluşuyordu, fakat her daim, ana vizyon göz önünde tutulduğu için, hedefte pek şaşma olmadı. Tartışmalar olmadı demek yanlış olur, fakat bizce tartışmalar bu çalıştayların kaçınılmaz ve önemli bir parçasıdır.

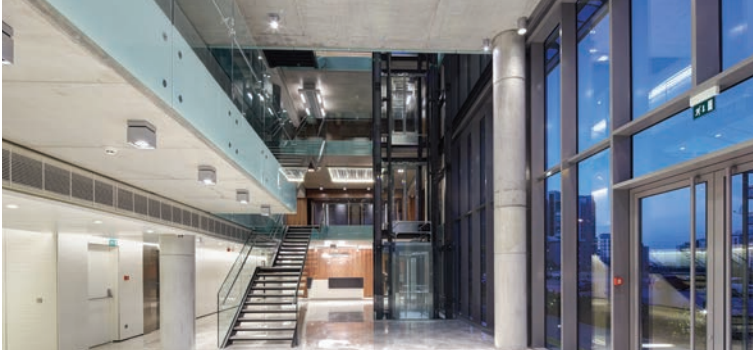
İşin ilk başında bizim vurgumuz ve isteğimiz, tamamen entegre bir tasarım olabilmesi için müteahhitin de en kısa zamanda tanımlanmasıydı. Buna istinaden MESA müteahhit olarak atandı ve tasarımın uygulama projesi sürecine katılması ve bizleri zorlaması da bizi olumlu etkiledi. Proje açısından bizim için hala geç bir saat olsa da MESA'nın katılımı sonrası proje üzerindeki etkilerinin pozitif olduğunu söylemeliyim.

SM: Mesleki kontrollük hizmeti proje ekibine verildi mi?

SA: Evet. Proje ekibi düzenli bir şekilde inşaat süresince sahada kontrollük hizmetini yerine getirdi. Öncelikle IMS'ten bir yönetici tam zamanlı olarak saha proje ekibine katıldı ve MESA ile paralel çalışmaya başladı. IMS'den İlker Ata'nın bir mimar olması bizim işimizi daha da kolaylaştırmış oldu.

SM: İşveren ve yapımcı ile inşaat sırasında yaşananlar problemler ya da olumluluklar nelerdir? İnşaat projeye uygun yapıldı mı?

SA: MESA bilindiği gibi mimarlar tarafından kurulmuş bir müteahhit firma, ve şu anda Türkiye'nin en iyisi denilebilecek nitelikte. TMB projesine MESA'dan atanan Mimar Ozan Turhan'ın projeyi en başında benimsemesi ve projeye adeta kendi çocuğu gibi muamele etmesi,

şu anda bu binaya zevkle bakmamızın en önemli nedenlerinden biridir. Dolayısıyla projeye uygunluk bir yana projenin ötesine gitmek isteğiyle masaya oturmuş bir “inşaatçı” ile çalışmış olduk ve tabii ki bu büyük bir zevkti. Her mimar için bunu dilerim ama böyle bir birlikteliği ve ekip işini uzun seneler çalıştığım Londra’da bile bulmak zordur. Ozan Turhan sayesinde kendi ekibinde ve bu inşaatçı çalışan tüm gruplar ve alt taşeronlar aynı hassasiyetle çalışmış oldular.

Projeye uygunluğun ötesine geçmek konusunda bir örnek akla geliyor. İlk görsellerimizde binanın güneşten korunmasını istediğimiz cephelerini bir mesh ile çevrelemeyi düşünmüştük. Bunun yanında projede olabildiğince Türk Malı malzeme ve ürünler kullanılmasını da şart koştuk. Bunun hem LEED açısından önemi vardı, hem de Türk Mühendislik sektörünün ana temsilcisi olarak TMB’nin kendi binasının yerel malzeme ile üretilmesini istememiz doğal bir şeydi. Cephedeki bu mesh’in tedariki için çok tanınmış bir firma ile çalışmaya başladık ve farkettiler ki bizim rüyasını kurduğumuz ürünü Türkiye’den elde etmek olanaksız ve bunu yerine bir tür genişmiş metal ürüne yöneldik. Bu noktada Ozan Bey bu ürünün projeyi tam temsil etmediğini tespit etti ve normalin tam tersi bir durumla karşılaşıp, mühendisliğimizin bizden projeye daha sadık kalmasını istediğini gördük. Şu anda gördüğümüz sonuç da bu karşılıklı anlayış ve işbirliğinin ürünüdür.

sM: Yapı bittiğinde beklediğiniz kalite ve sonucu aldınız mı?

SA: Pek tabii ki aldık. Daha da ötesine gidildiğini söylemek gerekir. Yapısal açıdan, detayların bir araya gelmesi, mimarın istediği inceliğin kabul edilip bir uğraşı haline gelmesi ve bunun için bir savaş verilmesi ve her zaman kazanılması, büyük haz veren bir şey. Fakat şunu da belli etmek gerekir ki iyi bir mimari ürün ancak iyi bir işveren ile olabilir. Bunu bugünkü Türkiye şartlarında başka bir işveren ile elde edebileceğimizi zannetmiyorum ve bu neticeden en büyük ümidim bu farkın başka işverenler tarafından da görülebilmesi ve bu emeklerin etkisinin başka projelere de pozitif yansmasıdır.

sM: Mesleki Kontrollük Hizmetinin Müellife yaptırılması hem yapının tamamlanması hem de müellif açısından ne ifade ediyor?

SA: Aslına bakarsak medeni dünyanın her yerinde yapılan projenin müellifi o projenin sonuna kadar her türlü detay tasarımını yapar ve süreçte tasarımının uygulanmasını denetler. Dünyanın birçok yerinde bu yöntem, bir yapının yapılması için gereken ekibin, o prosedürün bir parçası olmasının kabulüne dayanır. Tabii ki iş o kadar basit değil. Medeni dünyanın hemen her yerinde müelliflerin mesuliyet seviyesi Türkiye’dekiden çok çok daha üst bir seviyededir. Bunun nedeni de çok basitçe eğitim sürecinden kaynaklanır. Örnek olarak ve içinde büyüdüğüm için anlatayım, İngiltere’de mimar olmak ve kendinize hukuken mimar diyebilmeniz için 6 etaplı bir eğitimden geçmeniz gerek. Bu en az 8 sene ve çoğu zaman 10 sene süren bir süreç. Bu sürecin sonunda mimar olarak çalışmak için de kendi mesleki mesuliyet sigortanızın olması gerekiyor. Yani sonuçta bir işveren, mimarın mesuliyetine itimat ederek onu çalıştırıyor ve müteahhit de mimar ne derse aynen yapmakla zorunlu oluyor. İşin güzel tarafı işveren de bunu destekliyor.

Bizim şansımız bunun her ikisini de bu projede yaşamamız oldu. Hem ideal bir işveren, hem de ideal bir müteahhit olmasaydı bu seviyede bir çalışmaya şans verileceğini zannetmiyorum.

sM: İnşaat ve proje süreçleri açısından bu iş genelinde aksayan konular oldu mu? Ya da bu süreçleri iyi bir örnek olarak tanımlayabilir misiniz?

SA: Doğrusu aksayan değil de benim ilerde daha da çok görmek istediğim şey, projenin detaylı tasarım sürecinde maliyet yönetiminin daha interaktif olması. Yani maliyet danışmanlığı (QS) rolünün tasarım ekibiyle daha angaje olması. Bu da tabii ki yine bir ideal ve umarım ki ilerideki projelerimizde bunu da deneyimleyebileceğiz.

sM: Malzeme seçim kriterleri ve yapıda kullanılan sistemlerle ilişkisi hakkında ne söylemek istersiniz?

SA: Yapısal teknik olarak en önemli şey, binanın bağıl ısı depolamasının yüksek seviyede olması için, ağır ve termal açıdan yoğun bir malzemenin yapılması ve bu malzemenin binanın iç mekanları ile temasının açık ve direkt olmasıydı. Dolayısıyla beton tavanların açık olması çok önemliydi ve ısı konfor şartlarını elde edebilmek için brüt beton altında “soğuk kiriş/chilled beam” yöntemiyle nihai soğutmayı ya da gerekirse ısıtmayı yapmayı tercih ettik. Beton döşemelerin içinde bir solucan gibi dolaşan metal borular, bodrumdaki labirentten aldıkları havadaki soğukluğu direkt temas ile betona veriyor ve beton yüzeyler de direkt temas ile mekana vermiş oluyor. Doğal olarak soğutulmuş olan bu beton yüzeylerin hep göz önünde olması da neticede çok kaliteli ve iyi üretilmelerini gerektiriyor. İç mekan tasarımında bu beton yüzeyleri doğal malzemelerle karşı karşıya getirmek (örneğin ceviz panellerle) ve bu yüzeyleri olabildiğince göz önünde tutmak önemli bir başlangıç noktasıydı.

Tabii ki malzeme seçimlerinde en önemli kriterlerden birisi her zaman sürdürülebilirlik kavramının çerçevesinde kalmak. Bunun için olabildiğince yerel malzemelere öncelik vermek gerekiyor. Dış cephede gölgelendirme amaçlı tasarladığımız mesh perdeler aslında ilk esnada Türkiye’de üretilmek üzere düşünülse de istediğimiz görsel etkiyi ve bu seviyede bir kaliteyi tutturamadığımız için bunu bir Alman markası olan GKD çelik mesh ile yapmaya karar verdik. Bence bu doğru bir karardı. Bunun dışında binanın “arka” cephesi diye adlandırdığımız ama aslında pek arka gibi görülmeyen yüzeylerini de Kastamonu’dan bir doğal taş ile kapladık.

Bizim için Mühendisler Birliği’nin şeffaf bir kurum olması ve bu değerleri dışarıya yansıtabilmesi için, binanın olabildiğince şeffaf olması çok önemliydi ve bu nedenle hem iç mekanda hem dış mekanda olabildiğince şeffaf cam yüzeyler kullanıldı ve neticede bu kararın doğru olduğunu görüyoruz.

Ozan Turhan ile Yapılan Söyleşi

Mesa Mesken Sanayi A.Ş. Proje Müdürü Mimar, MBA

sM: Yapıyı gezip, inceledikten sonra, hem proje, hem imalat çeşitliliği ve kalitesi hem de ekoloji anlamında deneysel bir anlayışı görüyoruz. Malzeme tedarikçileri ve uygulamacılar bu şekilde donanımlı iş için yeterli miydi? Uygulamacı gözüyle yerindeki uygulamalar açısından şantiyeye gelen proje ne kadar yeterli oldu?

Ozan Turhan: Deneysel çalışma da denilebilir ama aslında biz inşaat sektörü için bir yön verme süreci ve ürünü diye de isimlendirebiliriz. Bu ürün bence sürdürülebilirlik ve etkin enerji kullanımı temalarını güçlü bir mimari dil ile işlemiş. Bu yapı bu temaların işlenmesinin üç ayrı etabının da oldukça sağlıklı yürütüldüğü bir projedir. Üç aşama; proje, uygulama ve devreye alma sonuçlarının değerlendirilmesi olarak özetlenebilir. Bu sağlıklı işleyen süreçlerde gösterdiği bu çabasını da Leed Platin sertifikasını alarak taçlandırmaktadır. Proje sürdürülebilirlik konusundaki önermelerini konsept proje aşamasında ortaya koymuş idi. Mesa Mesken A.Ş. olarak bizim yetkinliğimiz de bu fikirlerin uygulamaya geçerken teknik olarak sınanması, gerektiğinde örnekler-modeller yapılarak mümkün olduğunca yerli sağlayıcı ve çözüm ortaklarıyla buluşarak kalite anlayışımıza uygun olarak hayata geçmesini sağlamaktı. Proje sürecinde eksik ya da yeterli olmadığını düşündüğümüz konularda işveren –proje ekibi ile birçok buluşma sağlayarak bu konuları çözümledik. Leed sertifikası süreci de zaten böyle bir entegre çalışmayı gerektirdiğinden bu konudaki proje danışmanlarımız aracılığıyla çok daha etkin bir proje yönetimi yaptığımızı söyleyebilirim.

sM: Kısacası bir altyapı vardı.

OT: Evet vardı. Sürdürülebilirlik konusunu Mesa Şirketler Topluluğu adına da etkin olarak takip eden bir mimar olduğum için teorik bilgi birikimimizi ve yapım sürecindeki etkin proje yönetim bilginizi Mesa kalitesi görgümüzü projeye aktardık. Bu süreç içerisinde değer yaratacağına inandığımız tüm fikirleri parlatarak sonuçlanmasını sağladığımızı inanıyorum. Çelik kalıp fabrikamızın teknik olanaklarını kullanarak ürettiğimiz detayları bu projede kullanarak, Yapı malzemeleri ve sağlayıcılarıyla sürekli buluşup, onların da TMB projesini devamlı çalışan bir yapı fuarı gibi düşünmelerini sağlayarak, binanın kullanılması aşamasında bu malzemelerin birçok yeni kullanıcı ile buluşacağını altını özellikle çizdik. Böylelikle onlar da zorlandıkları bazı süreçlerde bu konuyu düşünerek daha üretken ve esnek davranabildiler. Bu esnekliği sağlayanlar ise üretim sürecinde çok zorlandılar.

sM: Bu yapıda kullanılan sürdürülebilirlik, çevreye duyarlılık adına kullanılan sistemler hakkında ana başlıklarıyla kısa bilgi verebilir misiniz?

OT: Bence, proje üretim süreci sürdürülebilirlik temasının işlendiği en önemli bölümdür. Bu aşamada yerel malzeme seçimleri, arsaya yaklaşım, çevresel-iklimsel faktörlerle ana ilişkiler gibi en önemli yaklaşım kriterleri kurulur. Bu ilişkiler maliyet etken bir denetim içine ancak bu erken safhada alınabilir. Yani kullanılacak yapı malzemesi lokal olabilir ya da hakim güneş açılarından yararlanılarak aktif yada pasif sistemler projeye entegre edilebilir. Bu aşamada özellikle pasif dediğimiz mimari yönlenmeler ya da şekillenmeler ile olur ise uzun vadeli bir enerji etkinliği sağlanabiliyor demektir. Buna bir örnek; Bizim projemizde de bu pasif sistemlerden labirent adını verdiğimiz bir bodrum katı bulunuyor. Yine, betonarme taşıyıcı mantar döşeme içine yerleştirilen havalandırma boruları bir diğer sistemdir. Ayrıca, galeri üstündeki otomatik havalandırma pencereleri ile sağlanan doğal havalandırma, yağmur suyunun depolanarak yeniden kullanımı ve dış cephede kullanılan paslanmaz çelik mesh etkin gün ışığı kullanımına pasif ve uzun vadeli katkı koyan diğer farklı ana konulardan bazılarıdır. Tedarik zincirinin yakın çevreden sağlanmasını sağlamak ise karbon salınımının minimize edilmesi için ve her türlü inşaat atığının geri dönüşümünün sağlanmasını yönetmek de özellikle izlediğimiz üretim sürecinde çevre duyarlılığının çeşitli örneklerinden bazılarıdır. Bu sebeple ISO denetiminden başarıyla geçen şantiye sürecini de ilaveten

belirtebilirim. Olabildiğince Türk malı kullanımı TMB yönetiminin misyonunda olan bir madde olduğundan bu konu hem proje hem de uygulama sırasında özellikle takip ettiğimiz bir husus. Proje üretimi sonrasında enerji etkinliği ölçülmüş yani enerji modellemesi yapılarak yıllık tüketim değerleri hesaplanmıştır. Bu hesaplar sonucunda proje konusu yapı emsal bir ofis binasına göre %40 daha etkin enerji harcayacağı planlanmıştır. Bu hem çevresel kirlenme etkisini minimize eder, hem de işletme masraflarını düzenlediğinden kuruma katkısını orta-uzun vadede parasal olarak geri verir. Ayrıca yapının tamamında uyguladığımız aydınlatma otomasyonu, ledli aydınlatma ürünleri, çatıda etkin yöne yerleştirilmiş solar ve fotovoltaik paneller, deplasmanlı hava sistemleri ve soğutulmuş kiriş (chilled beam) ismini verdiğimiz cihazlar ve sistemler de aktif sistemler adı altında bu enerji etkinliği-çevre duyarlılığına katkıda bulunan ana başlıklardandır.

sM: Son bodrum katın tamamındaki beton blok duvar elemanlarından oluşan labirent ve dış hava bağlantıları hakkında kısa bilgi verebilir misiniz?

OT: Labirent temiz havayı dış mekandan alır. Tüm duvarları beton elemanlardan üretilmiş ve yüzey alanını artırmak için kullanılan fuğalı beton bloklarda malzemeler seçilerek inşaa edilmiştir. Bu yoğunluğu fazla beton yüzeylerde Ankara'ya özel kara iklimi sayesinde, yani gece gündüz arasındaki büyük sıcaklık farkları sayesinde havanın ısı enerjisi depolanarak gerektiği anda gereken bölgelere yönlendirilerek kullanılır. Bu yönlendirme labirent içindeki otomasyon sistemine

bağlı 27 adet motorlu damper kapı sayesinde farklı senaryolara uygun olarak yapılandırılmıştır. Örnelemek gerekirse serin yaz gecelerinde labirentte dolaştırılan hava labirent beton yüzeylerini serinletecek, gündüz vakti dışarıdan alınan taze hava bu serinletilen yüzeylerle etkileşerek santrallere yönlendirecek, böylelikle dışarıdan alınan sıcak hava doğal olarak soğutulacak ve havalandırma santrallerimiz daha az enerji tüketecek hatta daha düşük kapasiteli cihazlar kullanılması mümkün olacaktır. Labirent 10 metre toprak altında olduğundan dış hava koşullarından etkilenmesi minimize edilmiş ve özgül ağırlığı çok yüksek beton elemanlarla yapıldığından üstüne aldığı enerjiyi uzun süre bir akü gibi koruyabilir durumdadır. Her gece aynı sistem benzer şekilde işletilir ve sürdürülebilir etkin bir sistem çalışır durumda olur. Özellikle bu fikirleri projeye katan Atelier Ten isimli sürdürülebilirlik konusunda uzmanlaşmış uluslararası bir danışman firmadır. Bu önerileri aynı zamanda kesin projeye kadar taşımış böylelikle mekanik ve elektrik projelerine baz teşkil edecek datalar ortaya konulabilmiştir. Bu aşamadan sonra 2 sene süreyle bu datalar işletme tarafından ölçümlenecek ve tarafımızdan işverenle sorgulanacak, böylelikle projeye katkıları daha net bir şekilde doğrulanarak ileriki yıllarda bu datalardan yola çıkılarak yenilikçi bu fikirler daha fazla, güvenle ve yaygınlaşarak kullanılacaktır.

sM: Havalandırma yapılacak mekanlara havanın ulaşımını da anlatır mısınız?

OT: Labirentten taze hava emen havalandırma santralleri çalışarak,

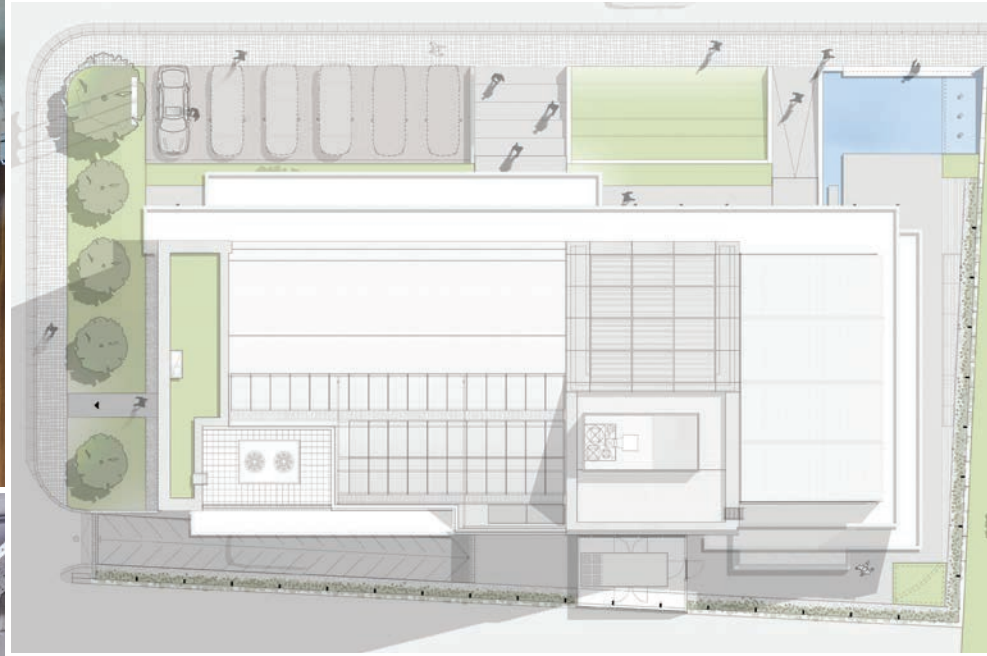
havayı istenilen düzeye kadar şartlandırır ve son aşama için şaftlardan geçip sadece ana koridorlarda bulunan yatay hava kanallarına ulaştırır. Bu kısımdan sonrası yine yenilikçi bir bölümdür. Yani koridordaki yatay kanaldaki hava branşmanlara ayrılarak betonarme döşeme içindeki boru kanallara girer. Döşeme içinde uzunca bir mesafe katetmesi istendiği için, kaba inşaat sırasında yerleştirilmiş 125 mm çapındaki borulardan dolaştırılarak soğutulmuş giriş (chilled beam) isimli cihazlara taşınır. Bu uzun mesafe sırasında da amaçlanan havanın enerjisini döşemeye aktarır, bir çeşit döşemeden soğutma ya da ısıtma etkisinin sağlanmasıdır. Son olarak ise mekanların içinde brüt beton bırakılan döşeme yüzeylerinde asılı bulunan cihazlar sayesinde ortamdaki son kullanıcının istediği koşullara ulaştırılır. Bu cihazlar hem havalandırmayı son noktada koşullarlar hem de çıplak beton bırakılan tavanlarda aydınlatma armatürlerinin de bir bütün olarak kurgulanmasına fırsat verirler.

sM: Yapının hem kuzey hem doğu ve güney yönlerinde ikinci bir cıdar olarak paslanmaz çelik mesh(ağ) kaplama var.

OT: Bu paslanmaz çelik mesh kaplama malzemesi giydirme cephe yüzeyden 60 cm dışarıda özellikle ofis mekanları cephelerinde güneş ışığını dengelemek için detaylandırıldı. Bu sayede ofislerdeki çalışma alanlarında yazın soğutma yükleri hafifletiliyor ve güneş ışığını doğu-güneybatı aralığında daha kontrollü olarak iç mekanlara alınması hedefleniyor. Farklı yönlerde kullanılan bu malzemenin kalınlıkları da, güneşin artan etkisine göre her farklı cephede farklı aralıkta seçilerek dengelendi.

Vaziyet Planı

temleri kullanması dikkat çekici bir durum. Öte yandan Müteahhitlerden bazıları bir başkasının yapısını yaparken imalat sürecine kar-zarar endeksli bakıyorlar. Yani para daha çok önemli oluyor. Burada tezat bir durum var. Müteahhitlerin tamamı her zaman iyiyi güzeli istemiyorlar. Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz? Ayrıca inşaatların gerçekleşme süreçlerinde yıllardır inşaat yöneticisi konumundasınız, burada proje müdürü olarak başka bir kişi olsaydı bu kalite de bir yapı elde edilebilir miydi? Bu yapıda imalat süreçlerinde kaliteye dayalı sorunlar nelerdir?

OT: Bence, bu proje kurumsal bir anlayışı ve bakış açısını temsil etmekte, yani kar odaklı kararlar değil fayda- maliyet hesabı yaparak yapı sektörüne örnek ve örnek olma arayışında. Mesa Mesken olarak bizim bu projeyi uygulamamız da aynı bu bakış açısının bir eseri. Henüz Türkiye’de, hatta yakın coğrafya da hiç uygulanmamış sistemleri hayata geçirmek için uygun şartların oluşturulması gerekmekte. Bu yapının asıl başarısı da bence burada gizli. Yani destek ve yön veren kurumsal bir işveren, yenilikçi ve iyi bir proje ile Mesa kalite ve proje yönetimi görgüsünü ortaya koyan bizim gibi bir ekip. Bu anlamda, Türkiye Müteahhitler Birliği’nin üyelerinden yapıyı üretim aşamasında ve bittiğinde gören hemen hepsinin süreçten ve sonuçtan memnun kaldıklarını düşünüyorum.

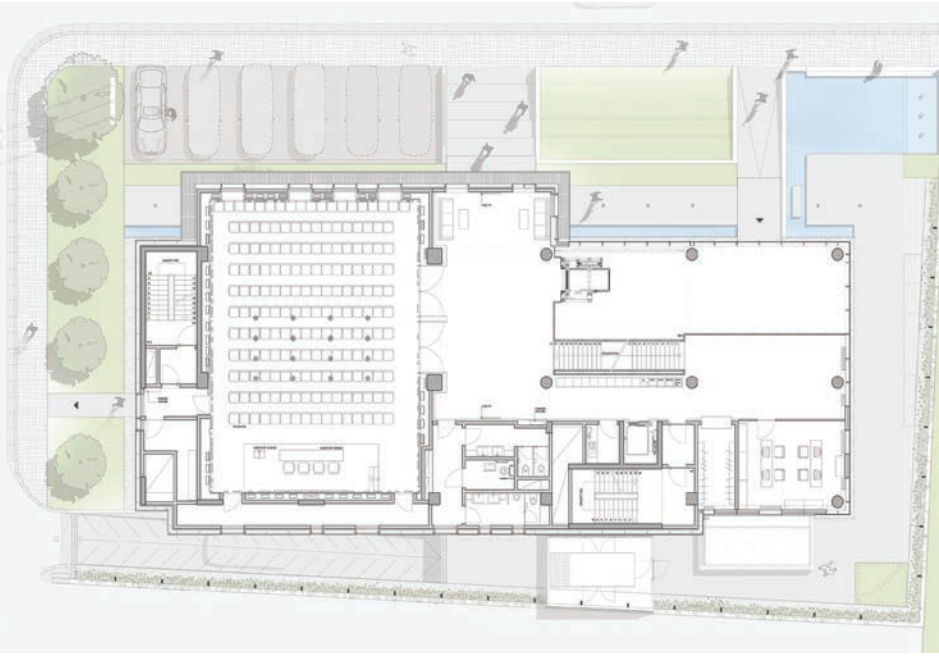
SM: Herhangi bir yapı inşaatında mimar kaliteli imalat bekliyor, kontrol ekibi şartnamelere uygun doğru imalatın yapılmasını istiyor, müteahhit ise ucuza mal etmek istiyor. Bu yapıda bu üçlü ilişki nasıl sürdü?

OT: Bu bir çelişki gibi görünüyor, ancak içinden çıkmak bu projede olduğu gibi bazen mümkün kılınabiliyor. Bu çelişkili durum bizim paydaşlar dediğimiz tarafların sürece dahil edilmesiyle ve katılımcı olmalarıyla önlenebilir. Bu ortaklık işveren, yüklenici ve projecinin üretilecek değerlerle ilgili ortak bakışı ile pekişmekte. İşveren adına sürece katılan bir teknik komisyon, yine işveren adına bizimle birlikte çalışan bir proje yöneticisinin, proje ekibiyle entegre şekilde yaptığımız süreç toplantıları, proje danışmanları ile kurduğumuz etkin iletişim ile parasal, süresel yada teknik kararları birlikte aldığımız bir yapı oluşturduk. Böylelikle ortaya çıkacak ürünün çerçevesini yeniden tartışma ve değerlendirme ortamı oluştu. Bu sayede bir yandan Mesa olarak hedeflediğimiz kaliteyi güvence altına alıp bir yandan da fayda-maliyet mekanizmasını daha etkin kullanabildik. Bu malzeme ve detayları detayların yeniden sorgulaması-değişikliği bazen de detayların daha olgunlaştırılması demektir. Proje ekibinin de bu konudaki yaklaşımımızı anlayıp güven duyması sayesinde herkesi memnun eden bu süreç başarıyla tamamlanabildi.

Ayrıca paslanmaz bu mesh yüzey ve giydirme cephe arasında kalan alanlarda, giydirme cephelerin yüzeyleri temizlenebilir diye oluşturulmuş çelik kedi yolları da bulunmakta. Çelik mesh bunlara ilaveten mimari bir gövde etkisi olarak da kullanıldığından yapıya bir özgünlük kazandırmış ve kurumsal etkiyi pekiştirecek şekilde yapı yüzeyine yayılmıştır. Ofis bölme duvarlarında kullanılan bölücü camlar sayesinde de istenilen miktarda gün ışığı yapının içlerine kadar ulaşabilmekte.

Benim etkin enerji kullanımı bağlamında ilave etmek istediğim diğer bir konu daha var. Yapının toplam elektrik enerjisi ihtiyacının yaklaşık %7 si de güney batı yönünde eğimli olarak çatıya yerleştirdiğimiz fotovoltaik güneş panelleri ile karşılanması konusu. Bu sayede atıl vaziyette bulunan bu eğimli çatı yüzeyi işletme masraflarına hatırı sayılır bir destek sağlayacak şekilde kaplanmış ve hatta bu alanların dışında kalan diğer yüzeylerin de ısı yalıtımına katkısı öngürülerek yeşil çatı ya da beyaz membran malzemelerle detaylandırılmış durumda. Yine, gri su tankı sistemi sayesinde yağmur suyu ve drenaj suları da yeniden değerlendirildi, klozetler ve bahçe sulama sistemleri bu geri dönüşüm suyunun kullanılmasıyla işletildi. Kısaca saydığım tüm bu katkılar sayesinde çevre dostu ve enerji etkin bir proje yapı sektörüne örnek ve öncü olacak Mesa kalite anlayışıyla Ekim 2013’de kullanıma açıldı.

SM: Çok radikal kararlar ve temsili nitelikte sistem ve malzeme deneyimleri var. Yeşil çatı ve beyaz membran örtü kaplı yerler aslında çok küçük alanlar. Labirent dediğimiz yer aslında bir bodrum katın tamamı. Müteahhitler Birliği gibi kurumsal bir yapının kendi yapısında özel sis-

sM: Bu yapıya hizmet sağlayan alt yüklenicileri gerek malzeme temini, gerek işçilik kalitesi açısından yeterli buldunuz mu? Çünkü burada büyük cesaret isteyen uygulamalar var. Örneğin tamiri mümkün olmayan brüt beton var. Bunun üzerinde kapatma, düzeltme imkanınız yok. Bu binayı var eden sistemlerle ilgili alt yüklenicilerden hizmet olarak malzemenin tedarikinden uygulamasına kadar gerekli memnuniyeti aldınız mı? Biz böyle bir yapı organizasyonunu rahatlıkla sunabilir miyiz? Böyle bir güç var mı arkamızda?

OT: Brüt beton konusu çok hassas bir konu. Bu karar kaba inşaat aşamasında süresel ve parasal yansımaları olan önemli bir karar. Aslında ince inşaatın başlamasını gerektiren bir durum bu. Detaylarının da proje sırasında yapım yöntemlerinin çok iyi bilinerek tasarlanması gerekmekte. Aksi takdirde sonuç hüsrana uğrayabilir. Bu konuda çok titiz davrandığımızı söylemeliyim. Biz burada kendi üretimimiz olan çelik kalıp teknolojilerinden tutunda, imalatın plywood ile yapıldığı bölümlerde kullandığımız bitiş elemanlarına kadar özel olarak tasarladığımız malzemeler ve sistemler kullandık. Ayrıca özel karışım betonlar ve katkılar da kullanıldı. Ama en önemlisi işçilerin bu yüzeylerin kaplanmayacağına dair devamlı bilgilendirip motive edip, her aşamada denetim ve kontrol etmemizdi. Çünkü onların bakış açısı ile bu malzeme mutlak suretle sıva ya da boya gibi ilave bir katman ile kaplanacaktı. Bu sebeple süresel bazı kısıtlar yaşansa da, imalat süreci içinde bodrum katlarda geliştirdiğimiz bazı teknik yöntemleri daha geliştirerek üst katlarca ustaca kullanma fırsatı yarattık. Bence çok iyi sonuçlar aldık. Proje çizerken çok kolay önerilecek ancak uygulama görgüsü ve bilgisi olmadan iyi sonuçların ancak şans sayesinde gelişebileceği bir durumdur brüt beton.

sM: Proje iyi, müteahhit iyi, işveren ortama olanak sağlıyor. Üçlü tamam.

OT: Evet öyle. Yapının ölçeğinin küçük, ancak söyleminin büyük olması alt yüklenici seçimlerinde de çok titiz davranmamızı gerektirdi. Onların da bu söyleme katılmaları için oldukça özverili davranmaları ve yenilikçi bu projeye inanarak yapıcı yönde desteklemeleri gerekiyor. Aksi halde bu sonuçları almak mümkün değil. Ayrıca, kritik imalat noktalarında imalatın yerinde denetimi de çok önemli, bu denetim sağlanmazsa şantiyedeki montaj anında çok geç kalınmış olur. Biz deneyimimizle bu kritik noktaları tespit edip çözümünü de kaynağında sağlayarak ilerledik. Böylelikle toplam kalite mekanizması kurulmuş ve sağlıklı şekilde işletilmiş oldu. Yapı işletmeye geçtiğinde sektörel birçok buluşmaya ve toplantıya ev sahipliği yapacağından, birlikte ça-

lıştığımız tüm firmalar da buna konsantre olup, kendilerini daha iyi ifade edebilmeye çalıştılar. Bunu önemli bir fırsat olarak gördüklerinden katılımcılıklarını da arttırdılar açıkçası. Böylece çözüm ortağı paydaş sayısı istediğimiz şekilde artmış, her türlü sistem ve uygulama kendi denetim mekanizmalarını daha etkin çalıştırmış oldu.

sM: Herhalde shop drawing (imalat detayı) çizimi olmayan imalat bu yapıda çok azdır.

OT: İmalat çizimi kavramı oldukça tartışmalı bir konu bence. Bunun ölçeği iyi tariflenmeli, zira aksi takdirde imalatçının detayı oluveriyor. Mimar, proje aşamasında bazı konuları bu sebeple açık bırakmış olabiliyor. Bence bu uygulama sırasında çözülecek bir konu değil. Zaman ve maliyet etkisi bu açık bırakılan konuların başka şekilde tamamlanmasına yol açacağından proje sürecinde bu tip açık noktalar etraflıca detaylandırılmalı, yeniden düşünülerek proje üretilmeli. Bu proje özelinde tespit ettiğimiz eksik detaylar, teknik spektler ve süreçler tarafımızdan tamamlandı.

sM: Proje Müellifi bu yapıda inşaat sürecine dahil oldu mu?

OT: Proje müelliflerinin tamamı inşaat sürecine mesleki kontrollük hizmeti vererek dahil oldular. Aynı şekilde işveren adına çalışan proje yöneticisi üzerinden diğer danışmanların da etkin şekilde sürece katılmaları sağlanmış, işverene bilgi aktarımı yapılarak koordine edilmiş oldu. Böylelikle her türlü teknik dokümantasyon ve yazışmalar kontrol altında oldu.

sM: Leed sertifikası ile ilgili talep kimden geldi? Mimari gruptan mı yoksa İşverenden mi?

OT: Sürdürülebilirlik teması işverenin tasarım sürecinin başında istediği bir konu ancak akabinde sürecin gelişimi sırasında proje ekibine entegre olan Leed danışmanlarının yönlendirmesi ile Leed platin hedefi konulmuştur.

sM: Bu yapının inşası ne kadar zaman aldı?

OT: Resmi törenle açılışı henüz yapılmamış olsa da Ekim 2013 başından itibaren yapı bir fiil faaliyette. 14 Ağustos 2012 tarihinde temel atığımızdan bugüne kadar toplam 13 ayda hareketli mobilyaları ve tüm elektro-mekanik ve otomasyon sistemleriyle tamamlanmış durumda.

sM: Leed sertifikasında platine ulaşmak için nasıl bir maliyet geliyor? Ekolojik yapının ekonomik olmadığını biliyoruz, bir fikir vermesi açısından soruyorum.

OT: Bu tip sertifika süreçlerinde maliyet konusu bu ana kararların hangi dönemde alındığıyla çok ilgili, yani ne kadar erken bu ana kararlar alınır ve proje bu şekilde biçimlenip yönlendirilirse maliyet yönetimi o kadar rahatlar. Diğer şekilde, puan alma çabasıyla projeye sonradan eklenecek aktif sistemler yüzünden ilk yatırım maliyetleri çok yüksek noktalara ulaşacak ve genel kanı olan durum ortaya çıkacaktır. Ama Leed sertifikasının özellikle gold ve platin hedefleyen projeleri için işverenin de özverili katkısı gerekmekte. Çünkü bu aşamada elektro-mekanik sistemlerin etkinliğinin daha da fazla artması konusu gerekliliği ortaya çıkmakta. Ancak umuyorum zamanla bu süreç ve sistemler Türkiye’de daha çok yetkin kişi tarafından kullanılacak ve tecrübe edilecek, böylelikle genel bilinç düzeyi artacak ve etkileri de daha iyi anlaşılmaya başlanacaktır. TMB Yönetiminin sürdürülebilirlik konusunda bu yapıyla çok önemli örneği hayata geçirerek sektöre çok önemli yeni bir fırsat verdiğini ve söyleminin de Türkiye adına öncü ve uzun vadeli olduğunu düşünüyorum. Tüm bu konuştuklarımızın yapının sektörel birçok buluşmaya yapacağı ev sahipliği sırasında da ziyaretçileri ve kullanıcılarıyla paylaşarak, üstlendiği bu görevini başarıyla yerine getiren bir proje olduğunu daha da iyi anlatacağını düşünüyorum.

sM: Bu özellikli yapıyı kente kazandıran hem proje müellifi Avcı Mimarlık’a hem yapımcı olarak Mesa ve ekibine hem de mal sahibi Türkiye Müteahhiller Birliği’ne teşekkür ederiz.

TMB Yeni Genel Merkez Binası ve TMB'nin Vizyonu

Serbest Mimarlar Derneği'ne Türkiye Müteahhitler Birliği'nin (TMB) yeni genel merkez binasına gösterdikleri ilgi için ve dergilerinde hem TMB Yönetim Kurulu Başkanı olarak benim görüşlerime, hem de binamızın tasarım ve uygulama aşamalarını büyük bir yaratıcılık, emek ve titizlikle gerçekleştirmiş olan mimarlarımız ile yapılan söyleşilere yer verdikleri için teşekkür ederim.

Bir meslek kuruluşunun kendisi için yeni bir ofis binası inşa etmeye karar vermesine çoğunlukla ve farklı ağırlıklarda olmak üzere şu iki arayış kaynaklık etmiştir: Çalışma mekanlarında konum, büyüklük, mekansal organizasyon ve donanım itibarıyla daha yüksek konfor düzeyini yaratmak suretiyle üretimi artırmak ve kurumun temsil ettiği markanın değerini yansıtmak.

Türkiye Müteahhitler Birliği (TMB) Yönetim Kurulunun 2009 yılında kendisi için yeni bir genel merkez binası inşa etmeye karar vermesinde ve bu kararın uygulamaya konulması sürecinde atılan her adımda yukarıdaki arayışlardan ikincisi ağırlıklı rol oynamıştır. TMB Yönetim Kurulu olarak, yeni TMB Genel Merkez binasının mimarı, mühendisi, işçisi, malzeme üreticisi ile bir bütün olarak Türk inşaat sektörünün bir "showroom"u olması hedefini benimsedik.

1952 yılında kurulmuş olan ve bugün Türkiye'nin uluslararası rekabet gücü en yüksek 154 inşaat firmasını temsil eden Türkiye Müteahhitler Birliği, Türk inşaat sektörünün en köklü birkaç meslek kuruluşundan biridir. TMB üye topluluğunun yurtiçindeki inşaat-taahhüt işlerinin %70'ini, Türk müteahhitlerin yurtdışındaki işlerinin ise %90'ını gerçekleştiren, her yıl 30'un üzerinde üyesi "Dünyanın En Büyük 250 Uluslararası Müteahhidi" listesine girmiş olan,

Emin Sazak
Türkiye Müteahhitler
Birliği Başkanı

büyük ölçekli, yüksek donanımlı ve önemli bir bölümü sadece müteahhit değil birer yatırımcı olan ve “Küresel Aktör” olarak nitelenen firmalardan oluşması gurur kaynağımızdır.

Türk müteahhitlerin bugüne kadar dünyanın 102 ülkesinde üstlenmiş oldukları 7,271 projenin toplam tutarı 260 milyar ABD Dolarını aşmıştır. 2004 yılında TMB için “İnşaat Sektörü Stratejik Planı”nı hazırlamış olan ve Marmara Üniversitesi öğretim üyelerinden oluşan 3 kişilik araştırmacılar grubunun sektörün tarihine *“Kişi başına milli geliri Türkiye’ninki kadar olan hiçbir ülkede rekabet gücü Türk inşaat sektörününki kadar yüksek bir inşaat sektörü yoktur”* notunu düşmüş olması biz inşaatçıları hem mutlu etmiş, hem de başarıyı gelecekte de sürdürmek sorumluluğunu yüklemiştir.

TMB 2009 yılında başlattığı ve geniş paydaş katılımı ile gerçekleştirdiği Arama ve Karar Konferansları sonucunda 2023 vizyonunu *“Türkiye Müteahhitler Birliği öncülüğünde, yurtiçinde yapılanmasını tamamlamış, dünya taahhüt sektöründe ağırlığı olan ve bölgesinde lider ‘Türk Müteahhitliği’ markasını oluşturmak”* olarak belirlemiş, projelerine yön verecek temel ilkeler arasında **kurumsallık, yenilikçilik, toplumsal sorumluluk, işbirliği, rekabet gücü, verimlilik ve girişimcilik** ağırlıklı bir yer tutmuştur.

TMB’nin kendisine bir genel merkez binası inşa etmek kararını da 2009 yılında, 60. kuruluş yıldönümünü kutlamaya iki yıl kala ve 2023 vizyonunu belirlemek için harekete geçmesiyle eş zamanlı olarak al-

mış olduğunu belirtmekte ayrıca yarar vardır. O dönemde söz konusu karara esas oluşturan önemli bir etken de Türk müteahhitliği markasının gücünü ve TMB üyelerinin mükemmeliyet standartlarını yansıtacak bir genel merkez binasına sahip olmak özleminin TMB üye topluluğu içerisinde ağırlık kazanması olmuştur.

Genel merkez binamızın tasarım ve yapım süreçleri boyunca: TMB üyesi firmaların geçmişten bugüne uzanan görkemli başarı öyküsünün hakkını vermek, yaratılan birikimleri geleceğe, topluma ve Türk inşaat sektörüne aktarmak, bu yönleriyle ufuk açan ve benzerlerine ilham kaynağı olabilecek bir eser yaratmak amaçlanmıştır. Diğer bir deyimle, bugüne kadar *“Sadece yapılar değil, ilişkiler inşa ediyoruz zamanlar, mekanlar, insanlar arasında”* sloganını kullanmış olan TMB bu iddiasını kendi genel merkez binasında tüm boyutlarıyla yansıtmak gibi heyecan verici, duyarlılık, yaratıcılık, bilgi ve beceri gerektiren bir arayışa girmiştir.

Ortaya çıkacak eserin geçmişle bugün ve gelecek arasında, evrensel değerlerle yerel potansiyeller arasında, uluslararası kalite standartları ile ulusal ürün ve yetenekler arasında, toplum ve inşaat sektörü paydaşları ile TMB arasında ve TMB çalışanları arasında köprüler kurması hedeflenmiştir. Çeşitli düzlemlerde sürdürülen hedef odaklı mükemmeliyet arayışları ise arsa seçiminden, mimari proje yarışması açmaya, uluslararası LEED Platin Sertifikası almak kararlılığından, enerji ve su verimliliğini yükseltmeye, çalışan sağlığı ve güvenliğini gözetmekten, entegre tasarım ilkelerini hayata geçirmeye, “açık defter” kontrat uygulamasından, yapım aşamasında risklerin paylaşımına ve yerel inşaat malzemelerinden yararlanılmasına uzanan çok geniş bir yelpazede tüm karar ve uygulamalarda egemen olmuştur. Açık yüreklilikle belirtmek isterim ki: Yüksek bir duyarlılıkla gözetilen bu ilkeler kimi zaman bütçemizin sınırlarını zorlayan ek maliyetlere katlanmak pahasına, üyelerimizin sponsorluğundan alınan güçle ve onlara karşı duyulan sorumlulukla gözetilmiştir.

Başta mimarımız ve proje müdürümüz olmak üzere tasarım ve uygulama süreçlerinde rol almış olan teknik elemanların güçlü bir ekip ruhu içerisinde ve hedeflerimizi tam anlamıyla özümsemiş olarak çalışmış olmaları bizim için büyük değer taşımaktadır. Yeni genel merkez binamızın çağdaş, şeffaf, toplumsal katılıma açık ve iletişimi özendiren nitelikte olması ve beraberinde, ayrıntılara kadar inen mükemmeliyeti yapının her bölümünde yansıtması sözünü ettiğim özümsemişliğin önemli göstergeleridir.

Üyelerimizin, çalışanlarımızın ve bizimle dışımızdaki dünyanın bilimsel, teknik, mesleki, sosyal ve kültürel anlamda iletişim kurduğu, kaynaştığı ve el ele verdiği bir binamız olsun istemiştik. Çatısı altında Türk inşaat sektörünün ulaşmış olduğu gelişmişlik düzeyini ortaya koyacak, birikimlerini paylaşacak, biz müteahhitleri tasarım, mühendislik, inşaat malzemeleri alanlarında faaliyet gösteren paydaşlarımızla ortak etkinlikler ve sergilere ev sahipliği yaparak buluşturacak mekanlarımız olsun istemiştik. Bugün geldiğimiz noktada beklentilerimizin gerçekleştiğini görmekten mutluyuz. Dahası, yeni binamızda sosyal iklimin, çalışanlarımızın psikolojisinin ve üretim performansının da olumlu etkilendiğini gözlemlemekteyiz.

Sadece yapılar değil ilişkiler inşa eden bir faaliyet alanının mensupları olarak insanların mekanları, mekanların insanları, değerlerini, uygarlığı ve geleceği biçimlendirdiğine inanıyoruz. Mimarlar, mühendisler, müteahhitler ve inşaat malzemesi üreticileri olarak bu bilinç, duyarlılık ve sorumluluk içerisinde ve işbirliğimizi güçlendirerek yol almamız halinde Türk inşaat sektörünü bugün bulunduğu gelişmişlik düzeyinin çok daha ilerisine taşıyacağımız kuşkusuzdur.

BİR ADADA BİR KENT

ÇAĞLAYAN ADLİYE BİNASI

Binlerce personel ve ziyaretçinin yaşadığı büyüklüklerin kolayca kavranamadığı bu dev makinalarda, işlevsel ilişkilerin ve sirkülasyonun iyi bir şekilde çözülmesi ana problem olarak ön plana çıkmakta ve olumlu mekan etkilerini tasarlamak da yeterli deneyime sahip olmayı gerektirmektedir

Söyleşi
Hakan Evkaya
tarafından yapılmıştır.

sM: Çağlayan adliye sarayının projeleri hangi yöntemle elde edildi?

Mustafa Aytöre: Projemiz (Aytöre Genç – A Tasarım) Adalet Bakanlığı Vakfının davetli yarışmasında 1. Ödülü kazandı.

sM: Yarışmadan sonra projelerin elde edilme sürecinde idare ile sorunlar yaşadınız mı?

MA: Proje elde edilme sürecinde sorunlar hep oluyor, bunlardan en sık karşılaştığımız m² artışı, şimdiye kadar yarışma yoluyla aldığımız işlerde bile en az %20 -50 metrekare artışı var. Çağlayan Adalet Sarayı yarışmaya çıktığında 175bin m² idi, 328 bin m² olarak hizmete açıldı. Bu tür büyümelere engel olamazsınız, ihtiyaç programının hazırlanması çalışmaları epey bir zaman alıyor, bu arada ihtiyaç değişiyor, sayı değişiyor. İhtiyaç programının tamamlanması yapı inşaatı sırasında bile devam ediyor. Mesela Balyoz Davası çıktığında çok tutuklusu olan

mahkemeler ortaya çıkınca bizde son anda iki mahkeme salonunu büyüttük. İzmir adliyesinde de konferans salonumuzu mahkemeye dönüştürmüşlerdi. Sincan adliyesinde de ilave büyük bir mahkeme salonu istiyorlar. İstedikleri salon 500 kişilik, bu revizyon ilgili bir ön çalışma yaptık bekliyoruz. İş bitene kadar ihtiyaçlar devamlı organik bir şekilde değişiyor.

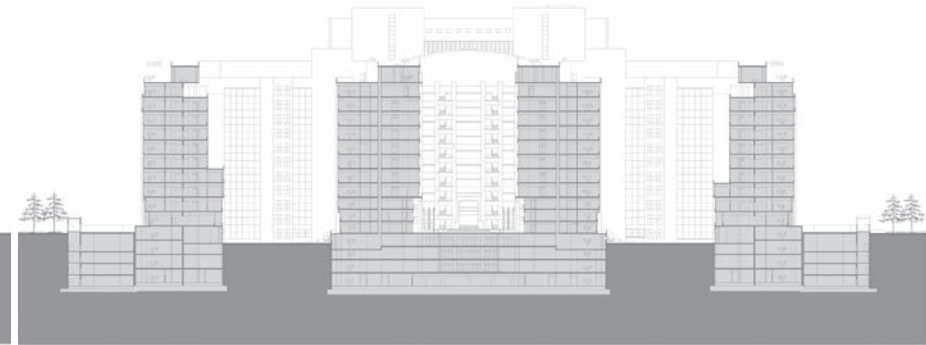
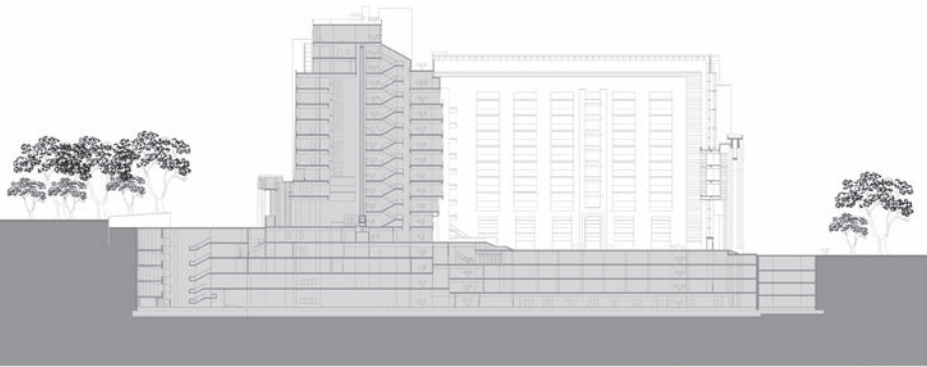
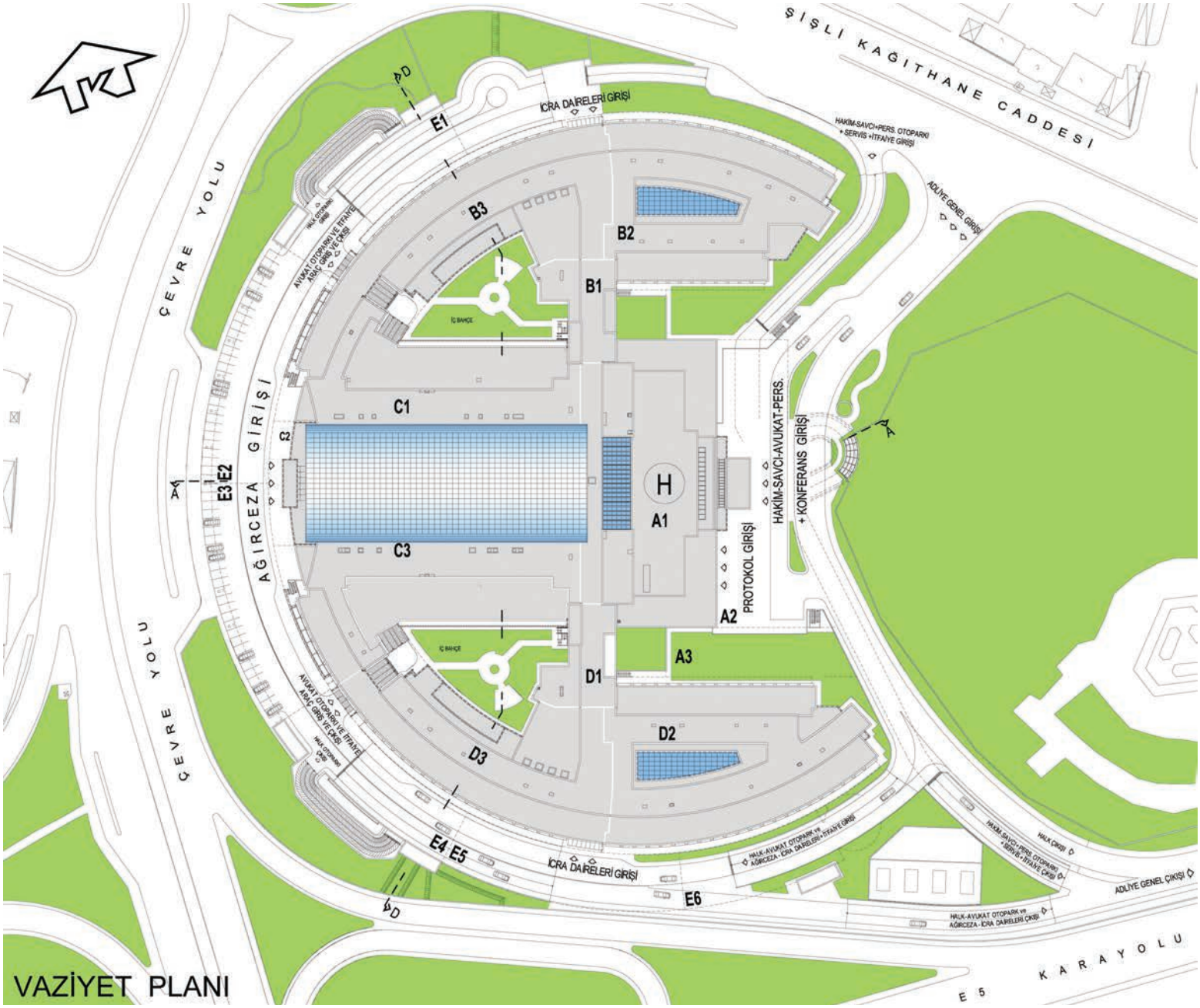
Bir ara okumuştum en büyüğü Çin'de imiş ve 80 bin m², biz bu rakamı dörde katladık, nüfusumuz Çin'in 30'da 1'i. Hiçbir yerde bu büyüklükte bir adliye yok, buna rağmen bu büyüklükte bir adliye sarayı bile yetmiyor. Biz Çağlayan'ı bitirdik, Bir sürü bölge adliyesi gelemeyi, yer kalmadı. 3-4 sene içerisinde tahmin ediyorum ki bir büyük adliye sarayı daha yapılacak.

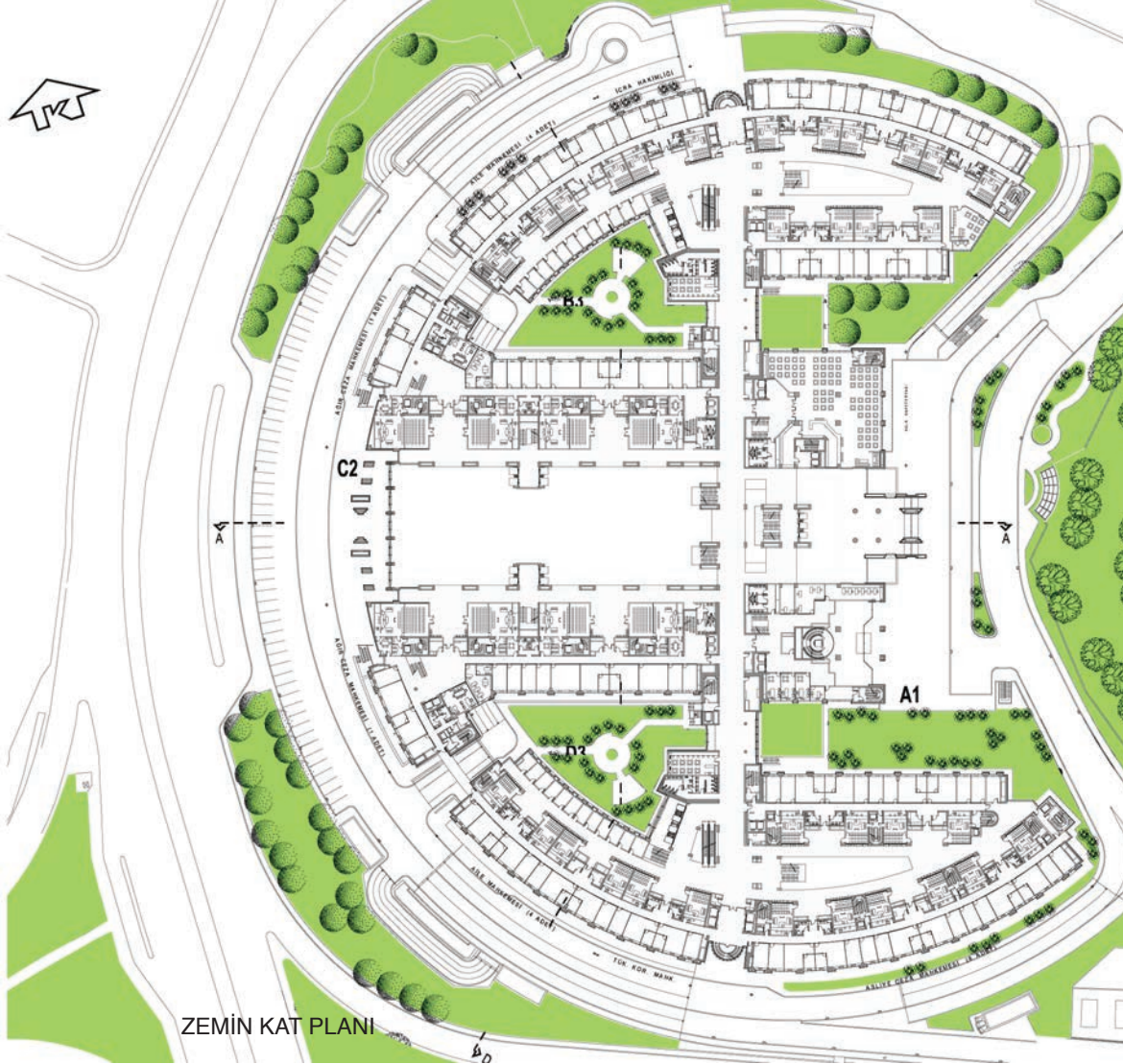
sM: Proje neredeyse iki katına büyüdü. Arsanın çok küçük olduğunu görüyoruz. Arsa yaklaşık 42 bin m² ve yapı taban alanı 0.8'lerde galiba. Açık alan düzenlemeleri herhalde en zor kısmıydı bu projenin. Çünkü çok az bir açık alan kalmış ve böyle büyük bir yaya sirkülasyonuna sahip bir yapı için yaklaşımların ve açık alanların kurguları önemli bir konu kanımca. Bu yoğunlukta bir yapıda sirkülasyon ile beraber bina ihtiyaç programının doğru çalışacak şekilde çözümü, ilişkili ve ilişkisiz mekanların organizasyonu gibi onlarca sorunun arasında sizce adliye yapılarında en önemli sorun diyebileceğiniz birisi var mıdır? Şimdiye kadar tasarladığınız 15 civarında Adliye binasından edindiğiniz tec-

rübeyide dikkate alarak izlediğiniz bir sıralama ya da yöntem var mı?

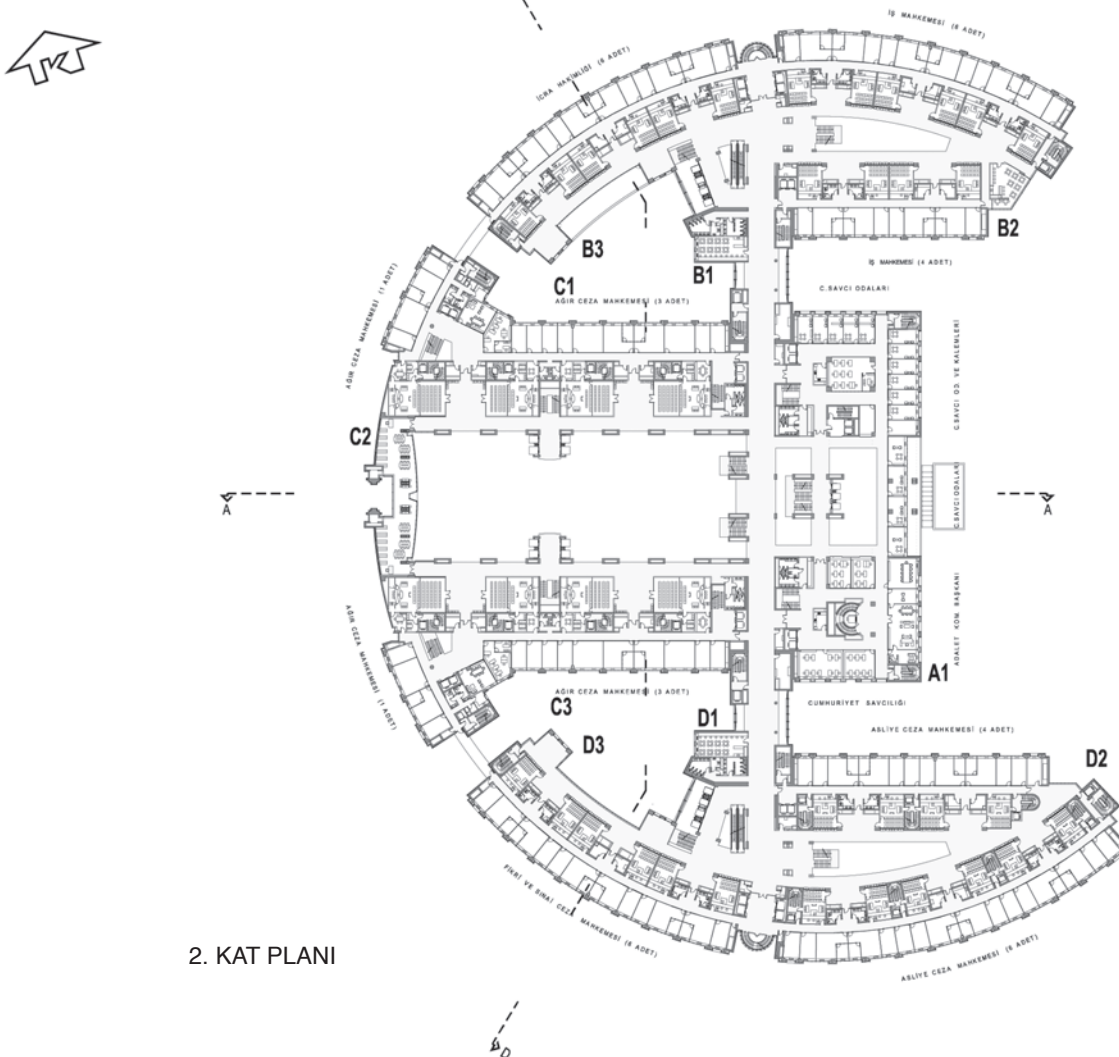
MA: Fonksiyonlara hakim olunca tüm programın beraber yorumlanarak çözümlenmesi ya da yapı içi sirkülasyonların organizasyonunu yapmak da daha profesyonel oluyor. Adliyedeki ilişkileri çok iyi yakalamak lazım. Mahkemeye geliş, çıkış, trafik nasıl geliyor, hangi saatlerde geliyor? Mesela Çağlayan'da günlük insan trafiği, 50-60 bin kişi. Yani bir stadyum her gün dolup boşalıyor ve 5 bin personel var. Böyle yoğun bir yerde trafiği çok iyi çözmek lazım.

Dış mekan kullanımı ile ilgili tespitte gelince, biz Abide-i Hürriyet Parkı'nı çok iyi kullandık. Parkı binamızın içine kattık ve neticesinde çok uğraştık. Koruma kuruluna gittik, anlattık ve ikna ettik. Maalesef peyzaj projesi aşamasında bizi dışarıda bıraktılar. Peyzaj mimarı arkadaşım Turgay Ateş'in bütün çalışmaları boşa gitti. Hatta Bayındırlık Bakanlığı'ndan müdahale ettiğimiz için eleştiri aldık. Size talimat mı veren oldu dediler. Ve bizim o kadar uğraşmamız boşa gitti. En sonunda Turgay, projeyi ver, hediye edelim dedi. Bende bir toplantıda projenin parasını da istemiyoruz dedik, Genel Müdür çıkıp "bunlar şimdi istemiyoruz derler yarın isterler, müteahhit peyzajını yaptırıyor" dedi. Şimdi gidip bakın orada peyzaj var mı? O parkı 2 metrelik bir merdivenle bağladılar. Oysaki biz 40-50 metre boyunda alçak basamaklarla parkla binayı birbirine bağladık. İyi bir projeydi. Maalesef böyle olunca hiç karışmadık, kendileri yaptı.

ZEMİN KAT PLANI

2. KAT PLANI

sM: Genelde büyük kütleleri farklı malzeme kullanımları ile kırma çabası görüyoruz. Malzemedeki sadelik, birkaç malzemede bütün binanın ifade edilmiş olması doğru bir karar olmuş bence. Bu yapıda temel malzeme kararları tüm binaya yayılarak bir dil oluşturmuş sanırım. Malzeme kararları ile ilgili süreç nasıldı?

MA: Burada önemli olan inşaat aşamasında mimarın bir şekilde sürece dahil olması, başka türlü sağlıklı bir malzeme seçimi söz konusu değil. Bina dış kaplamasını Aksaray yaylak taşı olarak projelendirmiş olmamıza rağmen, firma ile anlaşamadı müteahhit. Bizi bir firmaya mahkum ettiniz diye eleştirdiler. Bu eleştiriye karşı çıkmamıza rağmen, inşaatın önünü açmak adına, başka bir taş kullanalım devlet farkını ödesin dedik. 3-4 milyon dolar fark ediyordu. Bu imalat yerine projeden başka bir imalatı azaltalım dedik. Kalemlerdeki camlı bölmeleri kaldırdık ve yaklaşık 1,5 milyon dolar tasarruf ettik. İdare kabul etmedi, üstüne hiç para ödeyemeyiz dedi. Tabi bizim burada elimiz kolumuz bağlı oluyor. Özel sektördeki gibi getir bu taşı koy olmuyor. Bende pembe taşı çok sevmiyorum açıkçası. Biz köşkü de yaptık pembeydi. Ama başka taş yoktu kullanılacak. Bir de Kartal Adliyesi çıktı o ara, o metrajda üretim yetiştirmiyordu. Kamu binalarında rahatça iş yapamıyorsun. Biz Çağlayan Adliyesinde biraz daha dikkat ettik. Varyap da ciddi bir firmaydı, malzeme-yi seçerken ekonomik olmasını isterdi ama uygulaması iyiydi.

sM: Bu boyutta bir projenin anlatımını nasıl yapıyorsunuz. Küçük ölçekli projelerde bile görselleştirme tekniklerini tüm mekanlara uygulasanız dahi sonuç ürün ile beklenti çelişebiliyor. 300 bin m2 nin üzerinde bir proje için bu durumu nasıl yönetiyorsunuz? Proje-yi anlaması gereken insanların teknik adam olmadığı gerçeği göz önünde bulundurulursa, teknik çizimler ile anlatım net olmayabilir, görselleştirme ise tüm yapıda çok büyük maliyetler doğurabilir, siz nasıl bir yöntemle ifade ediyorsunuz?

MA: Benim bu konuda bir görüşüm var, küçük bir iş olduğunda karşı tarafında fazla müdahil olduğunu düşünüyorum. İşvereni ikna etmek zorlaşıyor. Ama büyük işlerde işveren müdahalesi daha minimum oluyor. Çağlayanda bir tek mobilya seçiminde bu sıkıntıyı yaşadık. Biz onun danışmanlığını yaptık. Büyük odaları döşettik. Bakan, müsteşar, savcı geldi. Onlar seçimler yaptılar ama yine bizim istediğimiz gibi olmadı.

Mimari: Aytöre Genç Proje & A Tasarım Mim. Uygulama
Mimari Proje Ekibi: Mustafa Aytöre, Ali Osman Öztürk
Tasarım Ekibi: Serkan Turhal, Ceyda Kovancı Avaroğlu, Orçun Ertürk, Süreyya Atalay Niyazi Ayvaz, Ferdi Bozkurt
Statik Proje: Kınacı Mühendislik Mimarlık - Zafer Kınacı
Mekanik Proje: Razgat Müh. Müşavirlik - Ayhan Razgat
Elektrik Proje: Nüve Aydınlatma - Mustafa Karakaş
Altyapı Projeleri: H.Barboros Bıçakcı
Yangın Güvenliği: Karina Tas. Dan.
Fotoğraflar: Gücügür Görkay
İşveren: Adalet Bakanlığı Teknik İşler Dairesi Başkanlığı
Proje Kontrollüğü: Adalet Bakanlığı Teknik İşler Dairesi Başkanlığı ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığı
İnşaat Kontrollüğü: Bayındırlık ve İskan Bakanlığı
Yapımcı: VARYAP
Projenin Temin Yöntemi: Davetli yarışma
Proje Tarihi: 2006 -2007
Yapım Tarihi: 2008 - 2011
Arsa Alanı: 4216,42 m²
Toplam İnşaat Alanı: 328544,00 m²

Ucuz veren vardı, ondan alınmak zorunda kalındı. Genelde fonksiyonlarda bir hatanız yoksa içindeki yerleşime karışmıyorlar. Mesela mahkeme salonu kürsüleri önemlidir. Avrupa'da savcılar avukatlarla aynı seviyede oturur. Bizde önce savcı kürsüde hakimin yanında ve aynı kotta otururdu. Şimdi yeni düzenlemede masasını değiştirdik ve köşeli hale getirdik, birbirlerine dik açıda oturuyorlar. Bunun diğer aşaması savcının avukatla aynı kotta oturması.

sM: Bu yapı birçok adliye bünyesinde bulunduruyor. Her adliyenin de kendi içinde bir takım dinamikleri var. Burada sizden bir çözüm önerisi ya da bir şey istendi mi?

MA: Evet hepsi bizim adliyemizde birleşti. Ama hepsi beraber aynı yerdeler. Hatta yeni yapılan adliyelerde öyle bir iki çalışma yapıldı. Mesela mahkeme salonları alt katta hakimler üst katta. Her hakime bir mahkeme salonu düşmüyor. 10 mahkeme salonu varsa 20 hakim var. Yavaş yavaş buna doğru kayıyor. Bizimki Ankara adliyesine göre farklı. Mesela bizimkinde hakimler tamamen ayrı bir koridorda halkla hiçbir şekilde karşılaşmıyorlar. Hatta yenilerinde kartlı kapılar yapıyoruz. Hakimle görüşmek isteyen kartlı kapıdan geçmek zorunda. Daha da farklı şeyler olacak. Üstte hakim ve kalemler alta duruşma salonları ve en alta da ön bürolar. Siz geldiğiniz önce ön bürolara müracaat edeceksiniz, gerek görürse sizi onlar yönlendirecek. Yeni adliyelerde hakim ve savcının girişi ayrı, protokol girişi ayrı oluyor, ağır cezanın ki ayrı oluyor. O grupları ayırırsan oraya gelenlerin programı belli oluyor ve trafik daha az yoğunlaşıyor. Bir de bizim Çağlayan'da düşey sirkülasyonumuz var. 23 bin m² taban alanımız var. Onun içinde biz alta ve yukarıya doğru düşey sirkülasyona bağladık. Bir de kot bizi çok

rahatlattı. Parkın kotundan bir giriş var, ara kotlardan icra dairelerine giriş var, bir de ara kotlardan ağır cezalara giriş var.

sM: Eskiye baktığınızda proje müellifliği ne durumda?

MA: Bence daha önceki yıllarda mimarlar daha saygın, daha kıymetliydi. Örneğin biz Orhan Gençle birlikte Cumhurbaşkanlığı Köşkü projelerini yaparken, sık sık Köşke giderdik. Söylediğimiz herşeyi saygıyla dinlerler, karışmamaya özen gösterirlerdi. Tabiki proje ücretleri de daha iyiydi, idareler proje parasını esirgemez, hakkımız olduğunu düşünürlerdik. Ama maalesef şimdi proje bedelleri alabildiğine düşürüldü, bir o kadar da projeler yapı teknolojisi gereği zorlaştı. Ozamanlar özellikle her yarışma projesine mesleki kontrollük veriliyordu, şimdi inşaat müteahhitleri ellerinden geldiğince mimarlara mesleki kontrollüğün verilmesini istemiyorlar.

sM: Son sorum yarışmalar ile ilgili, tecrübeli bir yarışmacı olarak son dönem yarışma ortamlarını takip ediyor musunuz? Bu konuda en büyük değişim ifade biçimleri ve grafik tekniklerdeki ilerleme oldu. Bir genel değerlendirme alabilir miyim?

MA: Teknoloji grafik tekniklerde muazzam bir ilerleme sağladı, buda ifade biçimlerinde daha özgün, daha yaratıcı çözümleri getirdi. Yarışma ortamına da yansıyan bu görsel zenginliğin eser seçimine olumlu katkıları olacağını düşünüyorum. İfade biçimlerine, malzeme firmalarının çok yardımı oluyor, her türlü teknik desteği veriyorlar, ozaman çok rahat ediyorsun. Bizim dönemimizde böyle değildi. Firmaların desteği çok önemli. Mimarlar dışarıdaki projelerle içli dışlı. Ufku daha çok açıldı. Bilgisayar acayip bir çığır açtı.

İstanbul Adalet Sarayında Elektrik Üretimi Amaçlı Rüzgâr Türbini Entegrasyonu ve Güneş Paneli Proje Özeti

Çağımızın en önemli konularından birisi çevre kirliliği olup, çevre kirliliğine neden olan enerji tüketiminde, kullanılan enerjinin yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilmesi çok büyük önem arz etmektedir. Rüzgârdan ve güneşten elde edilebilen enerji, çevreyi hiç kirlilemeyen, enerji üretim maliyeti oldukça az, doğal kaynak olan güneş ve rüzgârdan elde edilen bir enerji türü olup, bu elektrik binanın çatısında üretildiği takdirde uzak mesafede üretilen enerjinin nakli sırasında meydana gelen enerji kaybını da önleyerek ayrıca bir ekonomik katkı sağlamaktadır. Adliye binasının çatısında kademeli olarak düz şekilde yaklaşık 13.000 m²'lik bir alan mevcut ve yapı yüksekliği zeminden yaklaşık 60 m. olup, bol rüzgâr ve güneş alması nedeniyle bu alana elektrik enerjisi üretebilecek rüzgar türbinlerinin ve güneş panellerinin kurulmasının mümkün olabileceği ve adliye binamızın tükettiği elektrik enerjisinin önemli miktarının rüzgar ve güneşten karşılanabileceği düşünülmektedir.

Türkiye'de bina çatılarında rüzgardan ve güneşten elektrik enerjisi üretiminin henüz yaygın olmaması nedeniyle, İstanbul Adalet Sarayı binası elektrik enerjisi üretimi için yıllık ortalama, faydalı rüzgar potansiyelinin, rüzgar türbülans karakteristiğinin, rüzgar yönünün anlık ve ortalama salınımlarının ve güneş panellerinin verimli olup olmayacağının tespiti amacıyla teknik olarak gerekli ölçüm ve veri çalışmaları yapılması, söz konusu çalışmalardan elde edilecek bilimsel verilere dayalı sonuca göre rüzgar türbinlerinin ve güneş panellerinin yerleşeceği noktaların tespitine ve binanın diğer enerji tesislerinin yanına kurulum ve bağlantılarına yönelik kapsamlı ve bütün bir projenin hazırlanması gerekmektedir.

Hazırlanacak olan bu projenin Makina ve Elektrik Mühendisliği Fakültelerinin ilgi ve görev alanına giren bir konu olması nedeniyle, İstanbul Teknik Üniversitesi öğretim görevlileri tarafından hazırlanması, hem kamu kurumu olan Adliyemize katkı sağlayacak, hem de İstanbul Teknik Üniversitesi tarafından projenin hazırlanması nedeniyle, projenin inandırıcılığı ve gerçekliği artacak, projenin uygulanması için mali kaynak bulmakta bizlere kolaylık sağlayacaktır.

Başsavcılığımızca bu konuda bir proje hazırlanması için gerekli ön çalışmalara başlanılmış olup bu amaçla İstanbul Teknik Üniversitesi Makina Mühendisliği Fakültesi Öğretim Görevlilerinden Dr. Ergün Bozdağ, Dr. Emin Sümbüloğlu ve Mak. Müh. Barış Erdem tarafından binanın çatı katında rüzgâr ve güneş enerjisi üretimine uygunluğu yönünden ön inceleme ve rüzgar ölçümü yaptırılmış, ilk sonuçların oldukça olumlu kabul edildiği, test çalışmaları ve veri toplama ve değerlendirme çalışmalarına başlanmasında fayda olduğu yönünde kanaat belirtilmiştir.

Bu projenin İstanbul Teknik Üniversitesi Makina Mühendisliği Fakültesi tarafından hazırlanmasının mümkün olup olmadığının bildirilmesi ile uygun görüldüğü takdirde ön incelemeyi yapmış olan öğretim görevlileri Dr. Ergün Bozdağ ve Dr. Emin Sümbüloğlu'nun ve ayrıca danışman öğretim üyelerinin de atanarak proje çalışmalarına başlanması istenilmiş, İTÜ Mühendislik Fakültesi Dekanlığının 26.04.2013 tarih ve 32963114-650-1804 sayılı yazısında, İstanbul Adliye binasına kurulması planlanan elektrik enerjisi üretecek rüzgar türbini ve güneş paneli yerleştirilmesi projesinin Fakülteleri tarafından incelendiği, ön bulguların olumlu olduğu, yapılacak test ve ölçümler sonucunda uygun şartlar bulunduğu takdirde projenin İTÜ Makina Mühendisliği Fakültesi tarafından hazırlanacağı bildirilmiştir.

Rüzgardan enerji elde edilmesi düşünülen binanın çatısında rüzgarın hızının, yönünün ve türbülans karakteristiğinin belirlenmesi işlemlerinin tam sağlıklı olması için yaklaşık bir yıl süreyle sensörlerle sürekli ölçülüp, binanın üç boyutlu modeli çıkartılıp, rüzgar simülasyon analizi de teknik olarak yapılarak, rüzgardan enerji elde etmenin ekonomik olup olmadığına karar verilip, ekonomik olduğuna kanaat getirilirse en verimli projenin, binanın statik dengesine ve inşaatın taşıma kapasitesine göre hazırlanması gerekmektedir.

İTÜ Makina Mühendisliği Fakültesi Öğretim Görevlileri tarafından yapılan ilk incelemede, binanın çatısının Rüzgar türbini kurmaya oldukça elverişli olduğu, binanın tükettiği elektriğin büyük bir kısmının, hatta tamamına yakınının rüzgardan ve desteklenecek güneş panellerinden elde edilme imkanının olabileceği, yakın mesafede bulunan Atatürk Havalimanının daha önceden rüzgar haritasının çıkartıldığı, Adliye binasının rüzgar haritasının da benzer olmasının kuvvetle muhtemel olduğu, ancak yine de proje hazırlanması için bir yıl süreyle test ve ölçümlerin yapılmasının ve rüzgar haritasının çıkartılmasının gerektiği, bu test ve ölçümler sırasında yaklaşık 40-50 civarında sensörün binanın çatısında değişik noktalara konulacağı belirtilmiştir.

Veri toplama ve değerlendirme projesi çalışmalarının tamamlanmasından sonra, uygulama projesinin maliyetinin tamamının veya bir kısmının Kalkınma Ajanslarından karşılanabileceği, Kalkınma Ajansı tarafından tamamı karşılanmasa bile, bina çatısında böylesine kapsamlı biçimde kamu kurumlarında rüzgârdan ve güneşten enerji elde edilmesi projesi Türkiye'de ilk olup, hem çevre kirliliğinin önlenmesi, hem de elektrik maliyetinin azaltılması açısından önem arzeden, İstanbul Teknik Üniversitesi öncülüğünde ve denetiminde hazırlanmış bir proje olması nedeniyle, bu tip projeleri destekleyen TÜ-BİTAK, DPT gibi kamu kurumları veya Sivil Toplum Kuruluşları tarafından veya Avrupa Birliği Fon-

Fehmi Tosun-33989

İstanbul Cumhuriyet
Başsavcı Vekili
Proje Yöneticisi

larından mali kaynak bulunarak projenin Başsavcılığımızca tamamlanıp, Adliye binamızın tükettiği elektriğin önemli bir kısmının hatta tamamının rüzgârdan ve güneşten elde edilmesi planlanmaktadır.

Binamızın ortalama aylık elektrik gideri 500.000 TL olup, yıllık 6.000.000 TL civarında elektrik parası ödenmektedir. Anlık elektrik gücü ihtiyacımız en yüksek 4.500-5.000 kW civarındadır. İTÜ Makina Fakültesi öğretim görevlileri ile yapılan ön fizibilite çalışmaları sonucunda, binanın mimari plan resimleri (2 boyutlu) kullanılarak üç boyutlu modelleri bilgisayar ortamında oluşturulmuş, rüzgâr ön simülasyonu ve yaklaşık 20 km çapında yeryüzü geometri şekilleri hazırlanmıştır. İstatistiklere göre, çatıdaki rüzgârın yıllık ortalama 18 km/h hızla, yine yıllık ortalama %40 poyraz yönünde sabit olarak eseceği öngörülmüş ve bina üzerinde rüzgâr hızlarının daha yüksek değerlere rahatlıkla çıkabileceği hesaplanmıştır. Yine bu ön verilere göre rüzgar ve güneşten binanın çatısına toplam 2000-2500 kW elektrik üretecek kurulu gücün yerleştirilmesinin mümkün olduğu belirtilmektedir. Ancak kesin sonuç bir yıllık rüzgâr ölçümünden sonra ortaya çıkacaktır.

Adalet Bakanlığı'ndan binanın çatısına elektrik enerjisi üretecek rüzgar türbini ve güneş panellerinin yerleştirilmesi hususunda izin istenilmiş, Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı'nın 12.07.2013 tarih ve 99343242/1079/2220 sayılı yazısı ile binanın çatısına rüzgar türbini ve güneş paneli yerleştirilmesine yönelik proje çalışmalarına izin ve onay verilmiştir. Ayrıca binanın mimarı, sayın Mimar Mustafa Aytöre ile de görüşülmüş, test ve ölçümlerin olumlu olması halinde binanın statik dengesi ve dayanıklılığına göre rüzgar türbini kurulmasına ve güneş panelleri yerleştirilmesine uygun bir projenin hazırlanmasına onay vereceği yazılı olarak belirtilmiştir.

Düşünülen bu projenin gerçekleşmesi halinde, ciddi boyutta binanın tükettiği elektriğin %80-90'ını karşılayacak, günlük toplam 35.000-40.000 kWh elektrik üretilebileceği gibi, Türkiye'de mega binaların kullandığı enerjiyi çevreci biçimde rüzgârdan ve güneşten kendi çatısında üretmesine ilk olarak öncülük yapılacak ve diğer kamu kurumlarına hatta özel sektöre de örnek teşkil edecektir.

Dünya'da gelişmiş batı ülkelerinde rüzgârdan ve güneşten elektrik üretilip kullanılmasının oldukça yaygın olduğu, ülkemizden daha az güneş alan Kuzey Avrupa ülkelerinin bile Türkiye'den kat kat fazla miktarda elektrik enerjisini güneşten faydalanarak üretilip kullandıkları, rüzgârdan elektrik elde etmede ise çok ileri seviyede oldukları, rüzgar ve güneşten elde edilen elektriğin, diğer yöntemlerle elde edilen elektriğe göre oldukça ucuz ve çevreyi hiç kirletmediği, ülkemizin rüzgar ve güneş potansiyeli olarak Dünya'da ön sıralarda yer aldığı izahtan varestedir. Ülkemizde 1-2 Megawattlık rüzgar türbinleri son yıllarda açık arazilere kurularak elektrik elde edilmeye başlanılmış ise de, bina çatısına küçük eksenel veya diğer tip türbinler yerleştirilerek kullandığı elektriği elde eden bir bina şu ana kadar ülkemizde yoktur. Oysa bir çok Avrupa ülkesinde çatıya konulan rüzgar türbini ile elektrik üretilip kullanılmaktadır. Yine bina çatısına güneş paneli konularak elektrik üretimi çok az olarak ülkemizde yapılmışsa da, elektrik üretimi amaçlı olarak çatılarda konumlandırılmış güneş paneli de pek yaygın değildir. Bu projemiz çatıda elektrik üretme kültürünün ülkemize girip yaygınlaşmasına ciddi katkı sağlayacaktır. Çatıda üretilen elektriğin aynı binada kullanılacak olması nedeniyle, uzakta üretilen elektriğe göre nakil mesafesi kısılacığından nakil sırasında oluşan enerji kayıpları da minimum seviyeye inerek ayrıca bir katkı sağlamaktadır.

Böyle bir projenin ülkemizde ilk defa yapılacak olması, çevreye olacak olan katkısı ve ülkemizde var olan ve henüz kullanılmayan çevreci bir enerji potansiyelini harekete geçirecek ve öncülük yapacak olması nedeniyle İTÜ Makine Fakültesi öğretim görevlileri Proje hazırlama ücreti olarak hiç bir ücret almayacaklarını taahhüt etmişler, ilave olarak da, proje hazırlanırken çıkacak masraflardan bir kısmını da bulabildikleri kadarıyla TÜBİTAK veya benzeri kurumların araştırma bütçelerinden karşılamak için çalışmalarda bulunacaklarını belirtmişler ve TÜBİTAK kanalı ile bir

girişimde bulunmuşlardır. Proje masraflarından proje makine/teçhizat gereksinimleri için karşılayamadıkları kısımların karşılanması halinde veri toplama ve değerlendirme proje sonuçlarını bir yıllık ölçüm süresini takiben en kısa sürede hazırlayıp teslim edeceklerini belirtmişlerdir.

Projemizi anlattığımız tüm kamu kurumları ve STK'lar projeyi canı gönülden desteklemektedirler. Ancak bu tip projelerin gerek hazırlanması aşamasında gerekse kurulum aşamasında ciddi maliyetler gerekmektedir. İTÜ Makina Fakültesi Öğretim görevlileri tarafından veri toplama ve değerlendirme projesinde kullanılacak sarf malzemesi, teçhizat, vb... masraflarının yaklaşık 500-600 bin TL civarında olacağı belirtilmekte, türbin, elektriksel donanım vb... bina çatısında sistem kurulum-entegrasyon proje ve uygulama maliyetinin de yaklaşık 8-12 Milyon TL arasında olabileceği ön fizibilite verilerine göre hesaplanmaktadır.

Proje kurulum maliyeti, veri toplama ve değerlendirme projesi sonuçlandırılıp, uygulama fizibilitesinin tam inandırıcılığı ortaya çıktıktan sonra birçok STK, Kalkınma Ajansları veya kamu kurumları tarafından desteklenecek ve kurulum maliyeti ikinci aşamada daha kolay temin edilebilecektir. Ancak veri toplama ve değerlendirme proje hazırlama maliyet ve masraflarının temininde ise henüz proje tam olarak ortaya çıkmadan, birçok kişi ve kuruluş projenin gerçekliğinin, uygulanabilirliğinin ve öneminin tam olarak farkına varamadığından zorluklar yaşanmaktadır. Veri toplama ve değerlendirme projesinde kullanılacak sarf malzemesi, teçhizat, vb... masraflarının bir kısmı TÜBİTAK veya benzeri kurumların araştırma bütçelerinden karşılanabileceksede, neticede bu tip kurumların bütçe kalemlerinden tüm masrafları karşılamak mümkün olmayacak, projenin başarılı bir şekilde hazırlanması için bir miktar kaynak bulunması zarureti hasıl olabilecektir.

Sayın Enerji Bakanlığı'nın hazırlayıp uygulamayı düşündüğümüz bu projenin ve yenilenebilir kaynaklardan çevreci biçimde en az maliyetle yeşil enerji üretilip elde etmenin önemini en iyi şekilde bilen kamu kurumu ve bu sahada EPDK ile birlikte en yetkili kamu otoritesi olması nedeniyle, projemize maddi ve manevi destek olabileceği, yine bu sahada faaliyet gösteren STK'lar ile de irtibat kurmamıza aracılık yapabileceği değerlendirilmektedir. Ayrıca bina çatısında rüzgârdan ve güneşten elektrik üretilmesinin ülkemizde yeni olması nedeniyle mevzuat ve uygulanacak idari prosedür açısından da sayın Enerji Bakanlığı'nın yardımcı olabileceği düşünülmektedir. Bu amaçla Enerji Bakanlığı Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğüne projemizin detayları anlatılarak gerek mevzuat itibarıyla yol göstererek, gerekse mümkün olduğu takdirde parasal olarak kaynak temin ederek projeye destek olmaları yazılı olarak talep edilmiş, Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğüne projemize çok ciddi boyutta ilgi gösterilerek, ilk etapta işimize yarayan ellerinde bulunan sensörleri kullanımımıza sunmuşlar, diğer konularda da ciddi boyutta destek sağlamayı amaçladıkları, uygun bir proje hazırlanıp başvurulması halinde maliyetin %80'ine kadarının karşılanabileceği bildirilmiştir.

Projemizde ön deneysel çalışmalar, simülasyonlar ve ön fizibilite çalışmaları 6 ay içinde tamamlanmış, projenin sonuna kadar yapılması gereken yol haritası şu anda tamamlanmıştır. Minimum maliyetle, maksimum verim alınabilmesi amacıyla ön deneylerle, simülasyonlarla elde edilen veri sonuçlarının kesin deneysel sonuçlarla doğrulanması amacıyla, bu tip sistemlerde yapılması zorunlu olan 1 yıllık ölçümü müteakip, binanın çatısına hangi tip türbin veya türbinlerin yine binanın hangi noktalarına konulmasının gerektiğine karar verilip, hızla proje tamamlanıp inşaat aşamasına geçilecektir. Projenin başarısız olması mümkün değildir. Sadece öngörülenden biraz daha fazla maliyetle biraz daha az elektrik elde diledilir. Buda geri dönüşüm süresini en fazla bir yıl arttırır. Proje her hal ve koşulda mutlak surette başarılı olacak ve örnek olacak bir projedir. Projede kullanılacak sensörler yurt dışından getirilecek, yine Türkiye'de çatı tipi rüzgar türbini bu güne kadar hiç kullanılmadığından, Türkiye'de bulunmaması ve üretilmemesi nedeniyle tamamen yurt dışından temin edilecektir. Bu nedenle de ihtiyat payı bırakarak maliyet Avrupa'daki şu andaki ortalamaya göre yüksek tutulmuştur.

BİR ADADA BİR KENT

KARTAL ADLİYE BİNASI

Yapı ile ilgili

ister inşaat aşamasında olsun, ister işletme sürecinde olsun

olumlu konularda adı anılmayan proje müellifi, en küçük olumsuzlukta sorumlu görülmek isteniyor

Peki, mimar proje ve

yapım aşamasında gerekli yetkiye sahip midir?

Söyleşi
Hakan Evkaya
tarafından yapılmıştır.

sM: Kartal Adliye Sarayı yarışması davetli bir yarışmaydı. Yarışmanın yöntemi nasıldı?

Haldun Erdoğan: Başlangıcı da şöyle oldu. 1992 yılında açılan proje yarışmasında Kadıköy Hükümet Konağı birincisi olduğum proje için Adalet Bakanlığı Teknik Dairesi'nden Haydar Çiftçi bu binayı genişletebilir miyiz diye sordu. 16 m² hâkim odası küçükmüş, bu konularda o kadar dertliyim ki. Hakim odası dediğiniz bir ofistir ve bu alan ofis için yeterli bir alandır. “Adalet Sarayı”nın gerçekten saray olduğunu düşünenler var. O projeyi de çok severim ben, hakikaten çok iyi bir projeydi. Uygulama projelerini de çizmiştik. O projenin yeri Hasanpaşa mevkiinde Salı Pazarının şimdiki yerinde idi. Benim yaptıklarımdan tatmin olmadılar. İstanbul'daki avukatlar iki yerde toplanılmasını istemiş. Sonra dedim ki, bunu yapacaksınız, bu işlerde tecrübeli mimarları çağırın, birde yarışma parası verin. 220 bin m² olarak başlayan program hazırlığı 360 bin m2 olarak tamamlandı. Biz yapıyı daha küçük ve derli toplu olarak 270 bin m2 de çözdük.

Yarışma yapılması önerimi olumlu karşılayan idare, 12 mimar tespit etmiş, sonra da sayıyı beşe indirmişler. Beni de Kadıköy'ün birincisi olduğum için çağırdılar. Bizim dışımızda hatırladığım ekipler; Turgut Cansever, Ali Osman Öztürk, Mustafa Aytöre. Biz bu yarışmada birinci olduk. Ondan sonra bu projeyi yaptık. Davetli mimar sayısının 12 kişiden beş kişiye nasıl indi o kısmı bilmiyorum. Gazi Üniversitesi Mimarlık Bölümü'nden Sare Sahil, Bölüm Başkanı Mehmet Emin Tuna, yangın danışmanı Füsün Demirel, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'ndan Onur Bezirci, jüri üyelerinden bazılarıydı. Bayındırlık Bakanlığı teşkilatından mimarlarla beraber yaklaşık 15 kişilik bir jüri vardı. Ayrıca yaklaşık 15 kişi de Adalet Bakanlığı teşkilatından danışman jüri ekibi vardı. Toplamda 30 kişilik bu jüri heyeti ihtiyaç programını hazırladı ve 4 ay süre ile yarışma süreci başladı.

Hasanpaşa'daki arsa için tasarıma başladık, 1 ay sonra arsanın değiştiğini söylediler. Bize de bir ay süre daha verdiler. Bütün çalışmalarını attık yeniden tasarıma başladık.

Bu projede resmen 100 metre koşucusu gibiydim. Yarışma projesini çizdim, maketini yaptırıp, çok yoğun ve sıkıştırılmış bir zamandı. Bu büyüklükte bir yapı için verilen 4 ay çok kısa bir zaman. Ondan sonra yarışmayı kazandık. Kurum yarışmada hazırladığımız projenin üzerine bir takım taleplerde bulundu, istedikleri ve istemedikleri vardı. Aynı projeyi bir daha bu büyüklükte bir maketle beraber tekrar hazırladım. Yeniden hazırlanan bu yarışma projesi ve sunumu ile beraber uygulama projelerinin tamamlanması yaklaşık 11 ay sürdü. Uygulama projelerini Vural Kocaoğlu'na verdim onlar toparladılar. Ben işi kontrol ettim. İlk keşif 305 milyon TL civarında idi, ancak ihale bedeli 197 milyon TL oldu.

sM: 30'dan fazla jüri üyesi ile böyle bir yarışma, alışkanlıkların biraz dışında.

HE: Evet, alışılmış yarışma kalıplarının dışında bir süreci oldu. Benim açımdan, Kadıköy'deki yarışma ile başlayan bu süreç Kartal'da bitti. Tüm çaba ve uğraşlara rağmen mimari proje bedeli yaklaşık 2.5 milyon TL olan işi tüm projeler ile beraber 1.75 milyon TL ye aldık.

sM: Yarışma ile elde edilmiş bir proje için pazarlık mı yapıldı?

HE: Bütün mimarlardan projelerini verdikten sonra kapalı zarfla fiyat istediler.

sM: Jürinin seçim kriterlerinden bahseder misiniz?

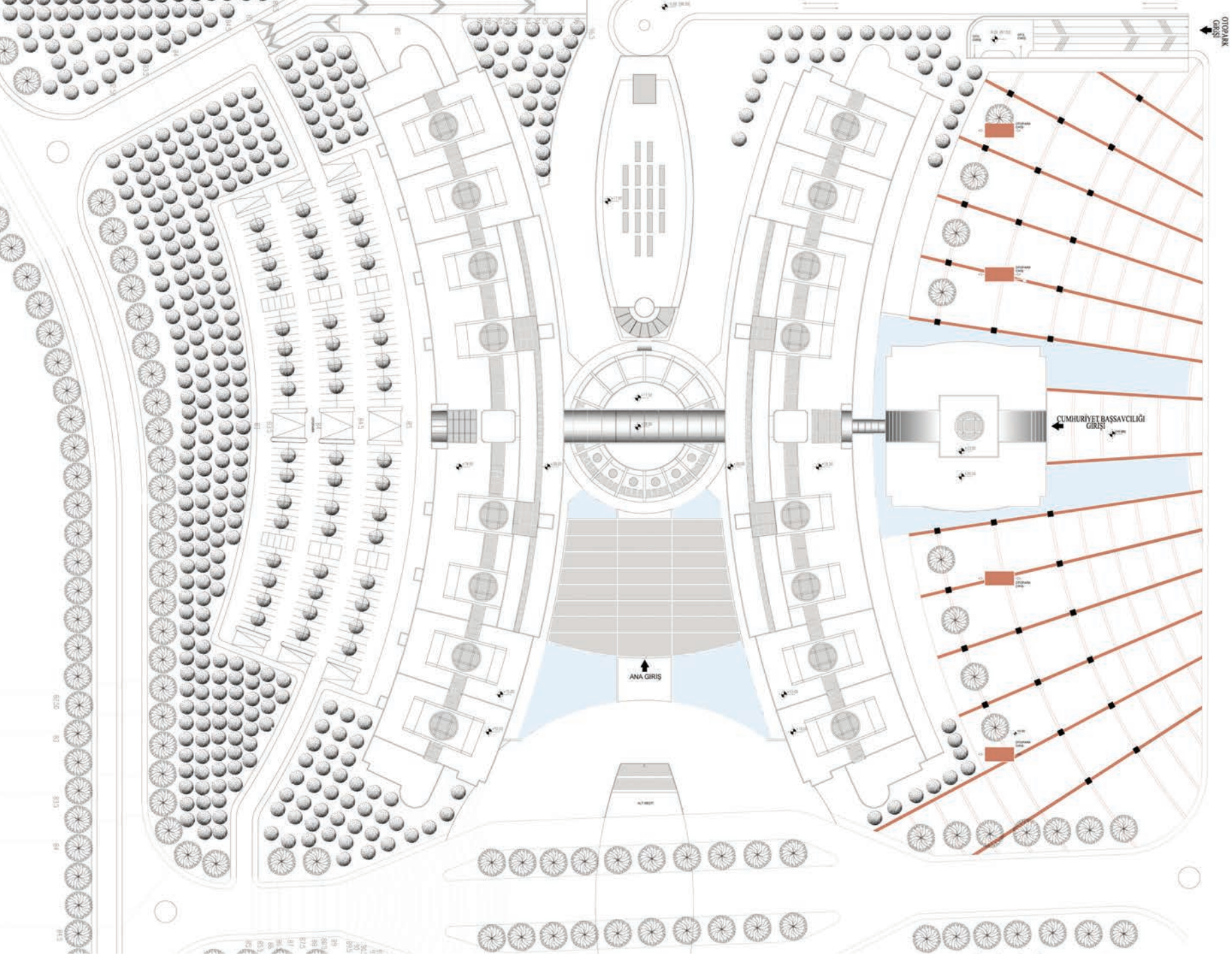
HE: Birincisi, Yapıdaki tüm ofis mekanlarının doğal ışık alıyor olması. Bu noktada duruşma salonlarının doğal ışık ve hava çözümlerinden taviz verdik çünkü bu mekanlar haftada 3 kez yarım gün kullanılırken diğer ofis mekanları tüm gün kullanılıyordu.

İkincisi, benim şemamda yer alan halk koridoru ve personel koridorlarının çözümü idi. Halk koridorlarının olduğu iki mahkemeye ön büro koydum. Bu devrimdi işin aslına bakarsanız. Bu şema yanında birçok çözüm getiriyordu ama uygulama projesi aşamasında idarenin isteği ile bu koridoru kaldırdık. Ankara Adliyesini gezerken bir bayan hâkim dedi ki; kapım açık bana adres soruyorlar. Bu durumu idareye anlatamadık ama halk ve personel sirkülasyonunun bu kadar net ayrılması, zaten karmaşık sirkülasyon dinamikleri olan adliye binası yapısı için iyi bir çözümdü. O kadar büyük bir yapı ki bu aslında birisi içeride kaybolma akşama kadar çıkamayabilir. Bu boyutta bir yapıda sirkülasyonları netleştirmek gerekli idi, ama jürideki idareyi temsil edenler bunu anlamadı. Şimdi binada ön bürolar var. Ön büro kavramını orada reddettiler, sonra ön büro oluşturdular.

Üçüncüsü, köprü katı idi. Bütün personel buradan giriyor ve sosyal merkeze geçebiliyorlar. Halk buraya karışmıyor. Çünkü burada 4 bin insan yaşayacak. Birileri hakime kızıp, taciz veya tehdit edebilir. Ben bu güvenliği almıştım ama bu güvenliği kaldırdılar. Halk ile personeli ayırtıran bu çözümü kaldıran jüri üyeleri, yüksek bahçe duvarı istediler, hayır dedim. Ankara Adliyesinde de yok. Siz bu insanları bilmiyorsunuz falan dediler. Anlatmaya çalıştım, toplantı bitmiş deyip arkalarını döndüler. Böyle tepki veren insanlarla çalıştık. Şuan mahkemeye verdiler bizi, davalıyız.

sM: Neden verdiler? Gerekçe ne?

HE: Orası alçak olmuş, burası bilmem ne olmuş ve bir yerden su akıyormuş. 270 bin m² yapı. Şantiyenin bir ucundan baksan baban gelse tanıyamazsın. Ben böyle bir yerde her işçinin başında duramam ki. Ciddi şekilde beni mahkemeye verdiler, ifade verdim. Bekliyoruz sonucu.

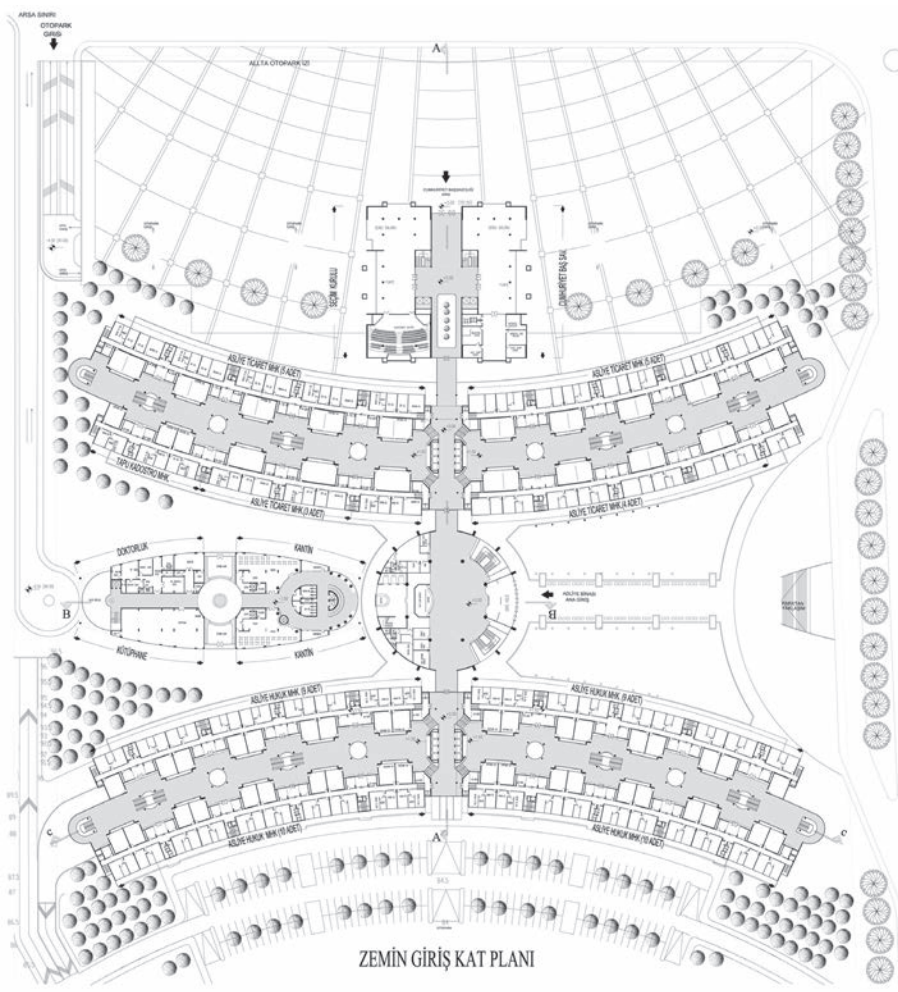
Mimari: B.Haldun Erdoğan
Statik Proje: Zafer Kınacı
Mekanik Proje: Mahmut Ayık- Abdullah Bilgin
Elektrik Proje: Kemal Güravşar
Yangın Güvenliği: İrfan Öner
Fotoğraflar: İstanbul Anadolu Adliyesi Başsavcılığı
İşveren: T.C.Adalet bakanlığı Teknik İşler Daire Başkanlığı
İnşaat kontrollüğü: T.C.Adalet Bakanlığı ve T.C.Bayındırlık Bakanlığı
Yapımcı: Şira İnşaat
Projenin Temin Yöntemi: Davetli Yarışma
Proje Tarihi: 2006
Yapım Tarihi: 2012
Arsa Alanı: 125.000 m²
Toplam İnşaat Alanı: 360.000 m²

Birde müteahhit parasını vermedi diye, kırılan klozetlerden bile mimarı sorumlu tutuyorlar. Ayrıca avukatlardan da tüm katlara neden ulaşamıyoruz eleştirisi var. Yapının bir tarafını hukuk mahkemesi bir tarafını ceza mahkemesi yaptım, aşağıdan da bağladım, bu bağlantıdan geçmek mümkün ancak bu bağlantıya yürümek bile şikayet nedeni olabiliyor.

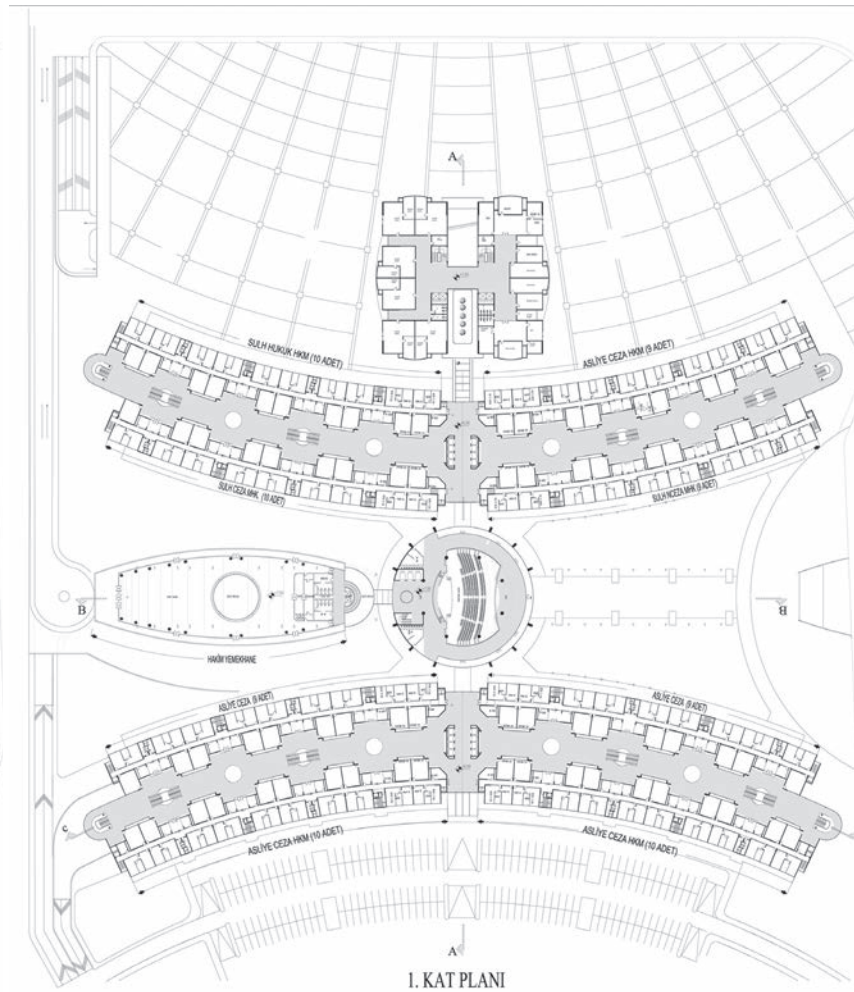
Biz burada çok iyi bir yangın güvenliği önlemi aldık. Simülasyonlara göre 10 dakika içinde bina boşaltılıyor. 4 bin personel olan bir yapı bu, günlük ziyaretçi kapasitesi 100 bini bulabiliyor, bu bağlamda bir metro bağlantısı bile var. O kadar komplike bir yapı ki çözülmesi gereken binlerce detay barındırıyor. Her şeye rağmen her aksamada mimar suçlanabiliyor hatta mahkemeye verilebiliyor.

sM: Birde yapımı çok uzadı. 2007 yılında başladı, 6 yıl sürdü.

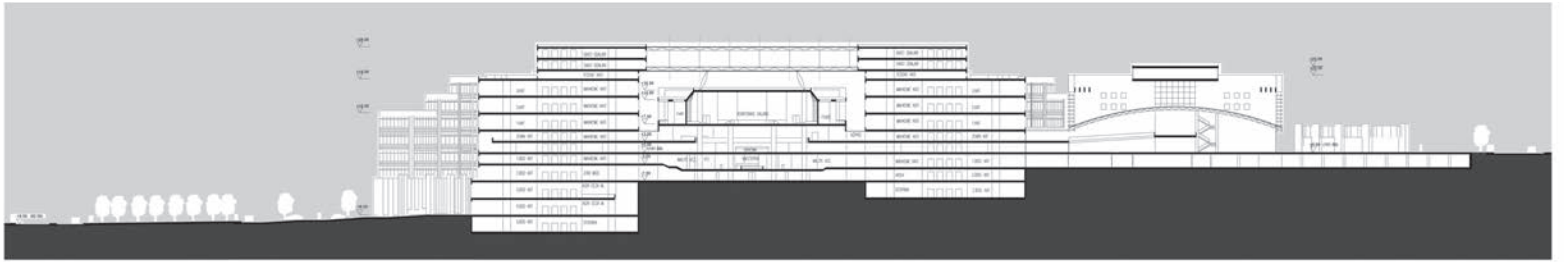
HE: Firma bir türlü bitiremedi binayı. Çok dedikodusu döndü. Onun dışında idari sorunlar ve revizyonlar da yapımı yavaşlattı. Bir ara efendim buraya cezaevi araçları girmiyor diyerek 1 metrelik temeli

ZEMİN GİRİŞ KAT PLANI

I. KAT PLANI

A-A KESİTİ 1/500

B-B KESİTİ 1/500

bile kırdırdılar. Adamların sokmak istedikleri araç fatih kamyonlarının kasası değiştirilmiş versiyonuydu. Makam odalarında 3.5 metrelik kat yüksekliği az bulundu, burası “adliye sarayı” dediler, hayır bu bir “ofis binası”. Konu baştan yanlış anlaşılmış. Oda genişliklerinden kat yüksekliklerine, cephe malzemelerinden pencere genişliklerine kadar her konuda idari sorgulamalar yaşandı.

sM: Seçilen arsa sizce bu yapı için uygun mu?

HE: Bu boyutta bir yapı için arsa yeri doğru değildi. Ancak bir tek burası bulunabildi. Arsa genel durumu itibarı ile bu boyutta bir sirkülasyon için uygun değil ancak olumlu olan yanı metroya olan yakınlığı.

sM: Avukatlar Birliği, yürüyen merdivenler çalışmıyor ve yerler kaygan diye bir yazı yayınlamışlar doğru mu?

H.E: Yer için parlak seramik seçtik, ancak parlak seramik kaygan olur diye bir şey yok. Parlak zemin değil ıslak zemin kayar, bu bağlamda malzeme değil, işletme sorunu var. Çağlayan’dan önce projemi yaptığım için benim malzemelerime çok kısıtlama koydular. Malzeme seçimlerinde çok fazla kısıtlamamız vardı. Bina içindeki bütün mobilyaları mahkûmlar yaptı. İş yurtlarında masalar, sandalyeler yapıldı. Koleksiyon ve Nurus çok makul fiyatlar verdiler ama alamadılar. Yerde demolar, sunumlar yapıldı ama sonuç değişmedi.

sM: Geçenlerde Kartal Adliyesinde yangın haberini okuduk. Aslı nedir?

HE: O olay şöyle. Yangından önce TEİAŞ geliyor, kontrollerini yaparak sisteme olur veriyor. Yangın elektrikten kaynaklı çıktı. Neye göre kontrol yaptılar bilemem. Ama bazı söndürme sistemlerini devre dışı bırakmışlar. Madem bu işi yapıyorsunuz, tam yapın. O söndürmeler çalışsa o yangın olmayacak. Onun niye açılmadığının soruşturması sürüyor. Yaptığımız bina kundaklansa yine mimarını suçlayacaklar.

sM: Son olarak yarışma ortamları ile ilgili bir sorum olacak. Eski bir yarışmacı olarak son dönem yarışma ortamlarını değerlendirir misiniz?

HE: Biz ekip olarak zaman zaman yarışmalara katılmaya çalışıyoruz. Bazı sonuçlar bizi üzse de genel olarak ortamın iyileştiği kanısındayım. Çok iyi ekipler görüyoruz. Artık yarışmalara ve yarışma projelerine ulaşmak daha kolay. İnternette ulaşabildiğimiz kadarı ile gelecek gördüğüm birçok ekibin olduğunu söyleyebilirim. Bu sayı giderek artmakta ve herkesin çitası yükseliyor gibi geliyor bana.

sM: Çok teşekkür ederiz.

Yalıtımı içinde, mimarisi dışında!

MERKEZ

Adres: Beytepe Köyü Yolu No:5 BİLKENT 06800 ANKARA/TÜRKİYE
Telefon: +90 312 266 45 51 pbx **Faks:** +90 312 266 01 50
E-Posta: betopan@betopan.com.tr **web:** www.betopan.com.tr
Merkez Satış: sales@betopan.com.tr

İSTANBUL ŞUBE

Adres: Terrace Fulya / Center 1 Kat:14 Daire:79 Teşvikiye Mah.
Hakkı Yeten Cad. No:13 Fulya - Şişli - İstanbul / TÜRKİYE
Telefon: +90 212 215 56 11-12 (Pbx) **Faks:** +90 212 215 56 13

KENT MEKANINI YENİDEN TASARLAMAK

URLA MEYDANI VE ÇARŞISI KENTSEL TASARIM UYGULAMASI

İnsanları kentin kapalı kutularına hapseden
AVM tüketim toplumu anlayışına karşı,
kentlinin yaşamını sokak, meydan ve açık mekan üzerinden
sürdürme çabası

İYTE’de çalışmaya başladığım 2003 yılından beri Urla’yı gözlüyorum. Her iş günü kullandığım İzmir-Çeşme otobanı boyunca farkettiklerim bile son on senede Urla’da ne büyüklükte değişiklikler olduğunu kavramak için yeterliydi.

Akademik çalışmalarıma da konu olan Urla’daki değişimlerle ilgili ilk dikkatimi çeken Urla’ya yaklaştıkça tepelerin ardından kendilerini göstermeye başlayan ve Amerika’da göreceğinizden farkı olmayan kapalı site inşaatlarıydı. İnşaatlar tamamlandıkça yenileri eklendi ve tarım alanlarının bir kısmı sitelere dönüştü. Sitelerin artışı İzmir’in otoban çıkışı Balçova’dan tutan AVM’lerin genişletilmesi ve sıra sıra yenilerinin açılması takip etti. Balçova’da otoban boyunca oluşan AVM artışı İzmir’den Urla’ya uzanan yeni kentli tüketicileri işaret eder gibiydi. AVM’lerle benzer zamanlarda Urla’nın çevresi de değişmeye devam etti. At çiftlikleri, üzüm bağları ve bağlarla gelişen şarap sektörü ve kültürü Urla kırsalını “soylulaştırmaya” başladı.

Çevredeki değişiklikler Urla’nın içinde de kendini gösterdi. Malkaça pazarında küçücük bir lokanta olan Beğendik Abi’ye ulaşabilmek için önüne park eden büyük SUV’leri ve lüks arabaları aşmaya çalışmaya başladık. Zaten bir kaç yıl içinde de Beğendik Abi, abilikten beyliğe terfi edip iki katlı, bahçeli yeni yerine taşındı. Urla’nın nüfusu artmaya ve çeşitlenmeye devam etti. Urla’nın yerlileri uzaktan da olsa Urla’ya taşınan üniversitemizin elemanlarını, öğrencilerini, kapalı site sakinlerini ve oluşturdukları duvarlarla çevrili yeni yerleşkeleri seyre ve anlamaya çalışmaya başladılar.

Belki de Urla’daki değişimin kentsel en büyük sonuçlarından biri kasabanın kalbinde başlayan büyük kent meydanı ve çarşı projesi oldu. Yapımına başlandığı andan itibaren siyasi çekişmelerin, sosyal çelişkilerin ve kentsel değişimin simgesi haline geldi. Bu yazıda Urla Çarşısı ve Kent Meydanı projesinin mimarları M artı D Mimarlık’tan Metin Kılıç ve Dürrin Süer ile projenin hikayesini konuştuk.

Şebnem Yücel: Bu projeyi nasıl tanımlarsınız?

Dürrin Süer: Bu bir kentsel düzenleme projesi. Urla kentinin oldukça problemlili olan merkezinde, otopark problemi, taşıt trafiği, tanımsız boş bir alan ve geleneksel dokunun kısmen değiştiği bir bölgede, sorunlu bir alanın belediyeden gelen talep üzerine düzenlenmesi. Yalnızca bir alışveriş merkezi projesi değil. Tamamen birbirinden bağımsız olarak da projelendirilecek bir çalışma da olabilirdi. Ama belediye bu mekanı, bu kent merkezini düzenlerken alışveriş imar parselini de alana dahil etmek gibi bir taleple geldi. Otopark sorununu çözmek, tüm bu alanın yayalaştırılması isteniyordu.

Metin Kılıç: Projenin bize gelişi de enteresan oldu. Urla’da zaman içerisinde bazı projeler yaptık. Urla’nın civarında Zeytin Alanı’nda yine projelerden birisi olan OlivePark’ı yaparken belediyeye zaman zaman gidip geliyorduk. Bir gidişimde belediye yetkilileriyle toplantı sırasında toplantı salonunda bir takım projeler gördüm. Bunlar öğrenci projeleriydi. Zannediyorum İYTE’de yapılan projelerdi. İlğimi çekti sordum neler olduğunu. Meydanla ilgili çalışmalar yapmışlar öğrenciler. Onlar da bu meydanla ilgili bazı düşüncelerimiz var buralardan ne alabiliriz diye bu projeleri inceliyoruz demişlerdi. Bunun üzerine ben de bu meydanın çok önemli olduğunu ve bunun bir yarışmayla elde edilmesi gerektiğini söyledim. Belediye yetkilileri de yarışma süreçlerinden çekindiklerini, uzun sürdüğünü veya kendilerince uygun olmadığını düşündükleri projelerin elde edilebileceğinden çekindiklerini belirttiler. Sohbetlerimiz sırasında ben de en azından kentsel tasarım projeleri yapmış kişiler arasında davetli yarışma açılabilirliğini söyledim. Ancak onlar bu öneriye de sıcak bakmayıp düşüncelerimle ilgili bir taslak hazırlamamı talep ettiler. Böylece, projelendirme sürecine dahil olmuş olduk.

DS: Kentin güçlü bir yerel dokusu var ve yaşıyor, kısmen iskeleye, anayola doğru yeni yapılarla değişmeye başlamış olsa da alan iki doku

arasında keşişmiş sorunlu bir bölge. Buranın bir yerli halkı var ve bu yerli halkın ötesinde şehir hayatından gelen, daha doğal ortamda ama kent yaşantısını, alıştığı o mekansal konforu talep eden ve çevre sitelerde yaşayan yeni bir Urla'lı profili var. Bütün bu verilerle aslında projeye yaklaşıldı.

ŞY: Benim de tam bu noktayla ilgili bir sorum olacaktı. Urla çok ciddi bir değişimden geçiyor son 15-20 senedir. Özellikle İzmir-Çeşme otobanının açılmasından sonra, önce otobanın hemen akabinde kapalı sitelerin kaçılmasıyla başlayan bir süreç. Bu bağlam içerisinde bu projeyi nerede görüyorsunuz?

DS: Biz yeni kullanıcının mekan taleplerine cevap verebilecek, bugüne ait birşeyler yapmak istedik.

ŞY: Ne gibi talepler bunlar sizce?

MK: Bu bölgeyi zaman zaman, özellikle yazın kullanan bir kesim de var ve aralarında tanıdıklarımız da bulunuyor. Örneğin, Faruk Bey profesör, 65 yaşlarında. O Urla'ya geldiği zaman Urla'nın geleneksel doku içindeki dükkanlarından alışveriş etmek istiyor. Fakat damadı geldiğinde aracını daha rahat park edebileceği, alışverişinden sonra kendisinin ve çocuklarının ihtiyaçlarını karşılayabileceği, oturup kahve içebileceği, geleneksel kahvehaneden ziyade daha bugüne özel ürünleri bulabileceği bir yer istiyor, şu anki AVM'lerde bulabildikleri şeyleri de talep ediyor. Biz de tam arasında bir çözüm bulmaya çalıştık bu meydana. Tabii burası bir AVM değil, meydan ve çarşı.

DS: Urla'nın modern çarşısı aslında. Tasarım olarak ya sorunlu işleyen ya da işlemeyen sokakları canlandıracak, bütün yol kotlarını organize edecek, her kottan yaya olarak kolay bir şekilde ulaşılacak, bir bina içinde değil kent mekanında dolaşıyormuş hissini veren bir mekan kullanımı ön gördük. Mevcut kullanımında bizim ön görmediğimiz mekanlar da oldu daha sonra mal sahipleri ya da işletmeciler tarafından dönüştürülen. Arka sokağı yaşatacak, besleyecek küçük dükkanlar tasarlamıştık. Ama bütün o dükkanlar birleştirilip süpermarkete dönüştürüldü. O da sokak yaşantısını düşündüğümüzden nispeten farklı bir hale getirdi.

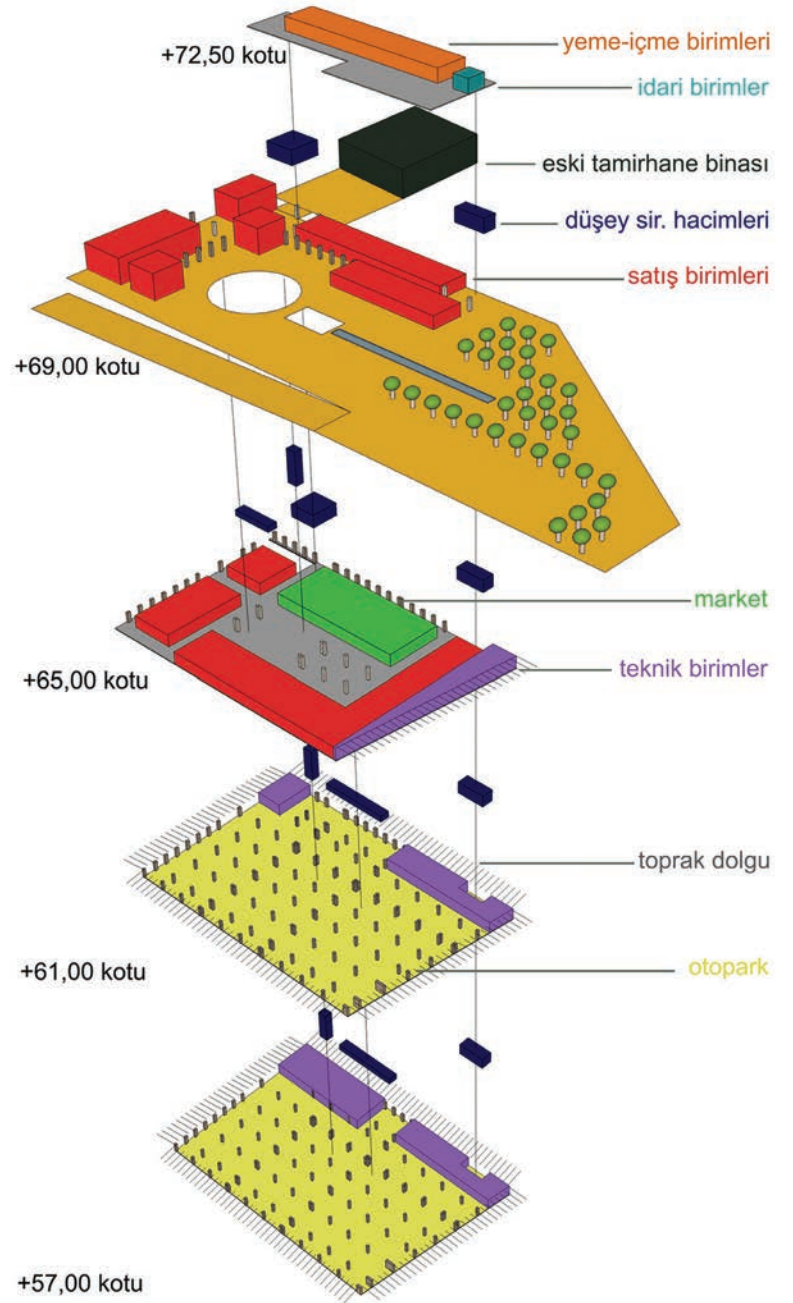
MK: Tabii biz böyle tasarladık derken işverenin yani belediyenin de burası ile ilgili düşünceleri, görmek istediği, olmasını istediği şeyler vardı. Mesela yayalaşmasını istediği bu alanda bulunan tören alanının tekrar ele alınması gibi. Bizdeki meydan algısı da farklı aslında.

DS: Ya trafik kavşağı olarak ya da resmi törenlerde kullanılıyor. Geleneksel çınar ağaçlı, kahvesi olan köy meydanından kent meydanına geçiş Cumhuriyet meydanları gibi resmi yüzlü bir meydan. Tören ritüelleri için, temsil gücü yüksek. Bu iki tipoloji arasındaki sivil meydan pratiğimiz ise oldukça zayıf.

MK: Meydan denince ölçek olarak mümkün olduğunca büyük açık alanlar düşünülüyor. Tabii böyle olunca da orası meydan değil alan olmaya başlıyor. Buradaki talep de biraz öyle oldu aslında. Mevcut Cumhuriyet Meydanı vardı, bir de onun yanında ticari alan olan bir parsel. Bu meydanın ticari alanın içinde de devam etmesi ve daha büyük olması talep ediliyordu. Ben bunu mümkün olduğunca tanımlamaya, sınırlamaya çalıştıkça, belediyede açmaya çalışıyorlardı. Onun için birkaç proje yapıldı. İlk öneri de meydan daha tanımlı, daha sınırlı bir mekan iken mevcutta ölçek büyüdü. Aslında beni hoşnut etmiyor bu açıdan.

DS: Yapım süreci de çok sıkıntılı bir süreçti, Siyasi çekişmelerden dolayı bir süre inşaat durdu. Sonrasında hem yapım aşamasında hem de kullanılmaya başladığında gidişlerimizde genelde ölçekten dolayı olumsuz eleştiriler geldi. Bir de yeşilin azlığı.

MK: Halk da meydan denince, belki de bizim yerleşim alanlarımızdaki yeşil alan sıkıntısından dolayı, meydanı park olarak düşünüyor. Biz burasını park olarak ele almadık. Sert zeminli bir kentsel mekan olarak düşündük. Fakat halktan hala yeşilin az olduğu eleştirisi var.

Urla Çarşı ve Meydan, İzmir

Tasarım Ekibi: Metin Kılıç, Dürrin Süer

Proje Ekibi: İbrahim Deniz, Okan Taşkiran, Tuğçe Şık, Fahriye Altunel

İşveren: Urla Belediyesi

Statik Proje: Tamer Paker

Elektrik Tesisat Projesi: Namık Onmuş

Mekanik Tesisat Projesi: Tufan Tunç

Toplam İnşaat Alanı: 30.760 m²

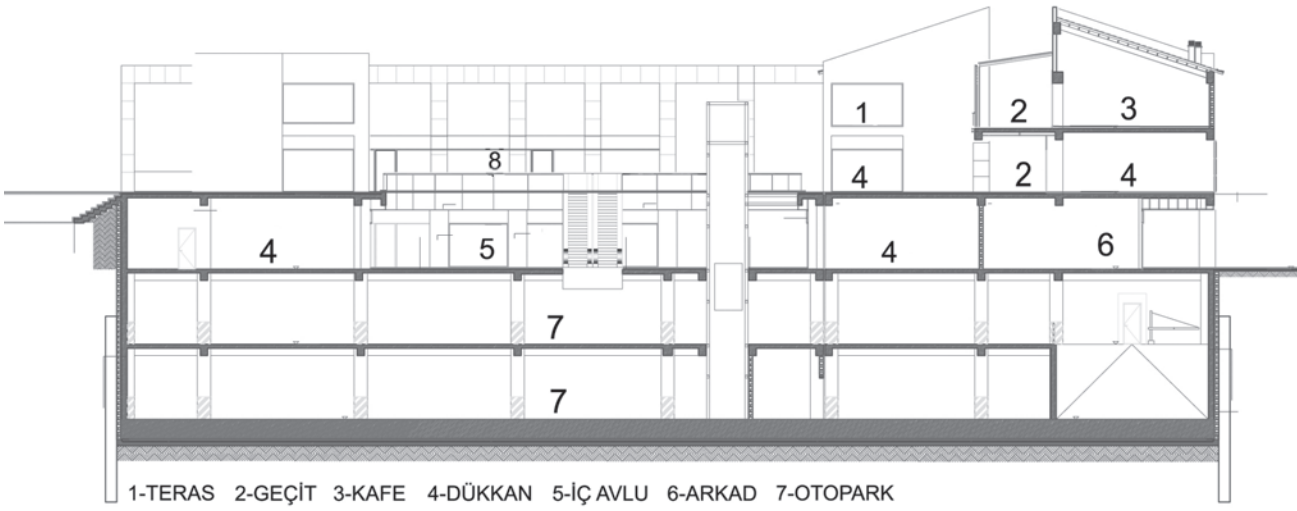
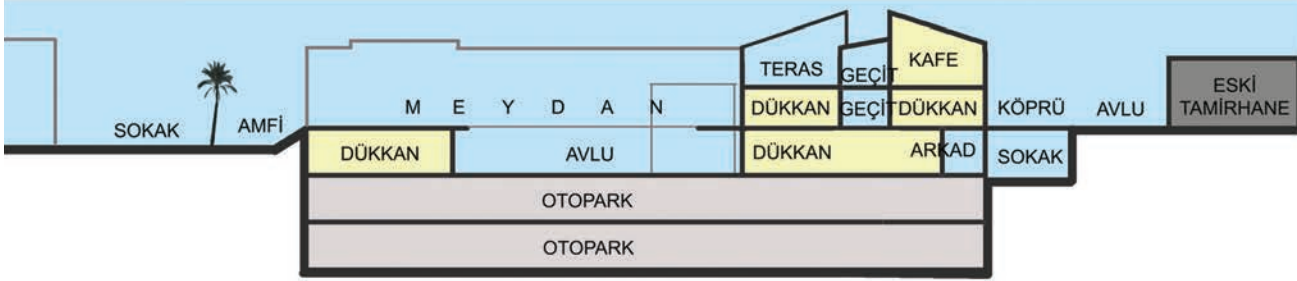
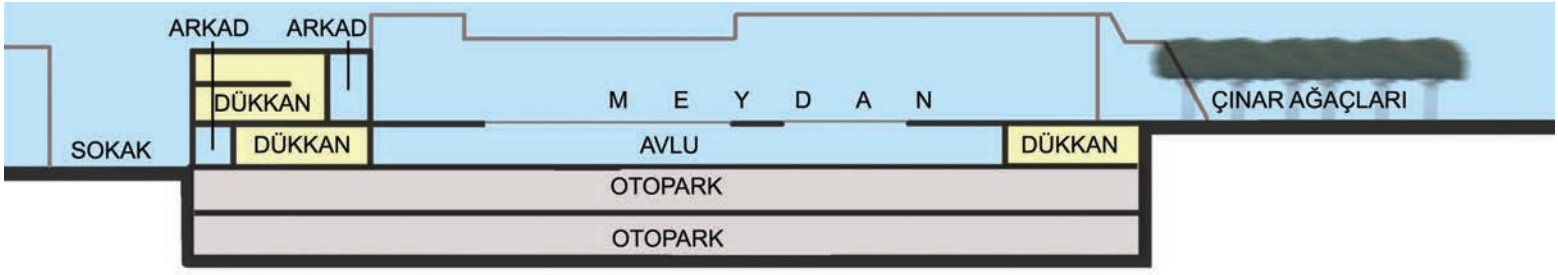
Kapalı Alan Alanı: 12.900 m²

Proje Tasarımının Başlangıç - Bitiş Yılı: 2007 - 2009

İnşaatın Başlangıç - Bitiş Yılı: 2009 - 2011

Yapım Türü: Betonarme Karkas

Fotoğraflar: Cemal Emden

DS: Bizim de çabamız belediyenin etkili bir tören alanı talebini de karşılayacak bir sivil meydan tasarlamaktı. Yeşil doku da önerilen çınar ağaçları oldu. Çınarı seçim sebebimiz hem geleneksel meydan ağacı olması hem de mekanda mevsim geçişlerini hissettirmesi ve orada yazları gölgelik bir ortam da oluşturabileceği içindi.

MK: Bir de bu yayalaştırılmak istenen alan yaklaşık 18.000m2. Urla için çok büyük bir alan. Bu alanı yayalaştırılması genel trafik akışına da önemli sorunlar getirmeye başlıyordu. Bu nedenle belli araç akslarını yine bıraktık. Mesela belediye'nin önünden geçen yolu—orası da yayaydı aslında.

DS: Meydanın bir alt kotunda bir meydan daha var gibiydi.

MK: İnşaat sırasında da sorunlar görüldü. Trafığe çok büyük problemler getirdiği için üstteki ve alttaki araç akslarını koruduk. Daha da iyi oldu diye düşünüyorum. Projede buradaki kot farkını gidermek için konulan basamaklar amfi ve geçiş alanı olarak da kullanılabilir. Burada çeşitli gösteriler de yapılır mı diye düşünmüştük. Bir ziyarete gittiğimde bu manzarayı gördüm ve tam da istediğim şey buydu diye düşündüm.

DS: Kaykay yapıyor çocuklar mesela...

MK: Burada bir grup genç toplanmışlar gösteri yapıyorlar, başka bir grup da onları izliyorlardı. Çok hoşuma gitti.

ŞY: Bu meydanda sizin proje yapılmadan önce taksi ve dolmuş duraklarının olduğunu hatırlıyorum.

DS: Otogar vardı.

MK: Orada mevcut kullanılan Cumhuriyet Meydanı, hemen onun bitişiğinde de kot farkından elde edilmiş küçük dükkanlardan oluşan bir dizi vardı. Bir de otogar vardı.

DS: Ticaret imarlı parsel eski ilçe terminaliydi. Öndeki boşluk meydan, belediye binası ve 4-5 katlı konut alanları.

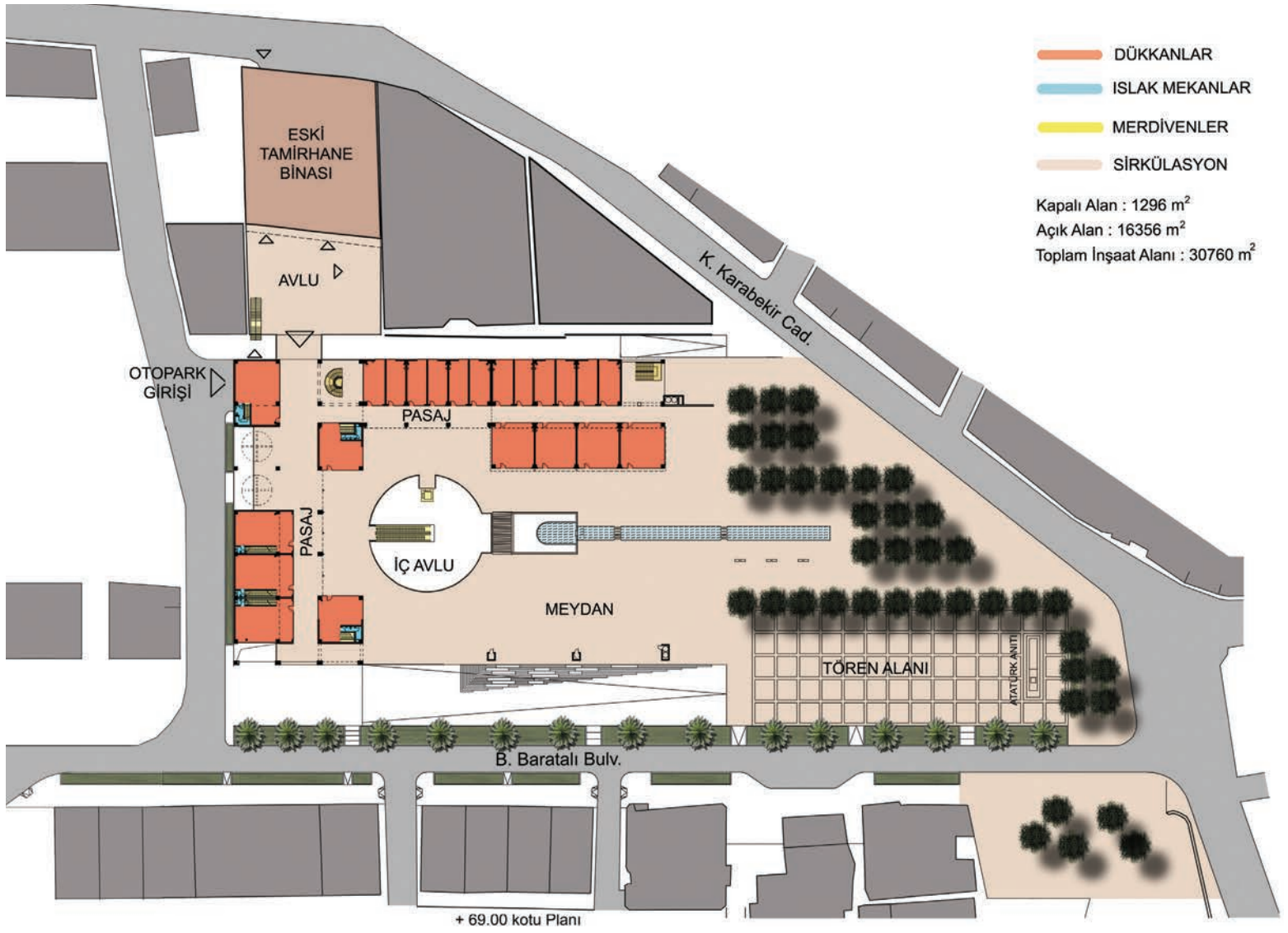
MK: Arkada da eski tamirhane binası var. Onu da koruyup tamir ederek mekana dahil ettik.

DS: İlk projede bizim U-plan önerimiz vardı. Tören alanına açılan, biraz daha kontrollü bir çarşıydı. Sonrasında bu dükkanları kaldırıp bir saçak oluşturmuştuk. Altında oturulabilecek bir saçaktı.

MK: O da sonrasında geniş olsun, büyük olsun düşüncesiyle istemedi. Ama hala yapılabilir diye düşünüyorum. Çünkü batıya açık bir meydan.

DS: Kısmen yeşil, kısmen tören alanı ve taşıt yolunun devamında da belediyenin önünde küçük bir meydancık diyelim. Taksi durakları da buradaydı. Küçük bir kahvehane gibi bir yer vardı. Eski tamirhane binası da aslında iki bölümden oluşmuş, ikinci bölüm zaman içindeki bir eklenti. Biz o bölümün duvarlarını kaldırarak, pergolalı bir geçiş mekanına dönüştürerek yola bağlanmasını düşünmüştük. Arka taraf-taki konut alanı, mahalleyle de bağlantı kurulmuş olacaktı.

MK: Bina kapıları açık kullanılsa kısmen o geçiş sağlanabilir. Tamirhane binası çeşitli amaçlarla halkın kullanımına sunuluyor, mesela

haftanın bir günü kadınların evde ürettiklerini sattıkları bir pazar, yine haftanın bir günü organik pazar kuruluyor.

DS: Sivil toplum örgütlerinin kullanımına veriyorlar. Aslında belediye nasıl kullanacaklarını tam belirleyemedi. Binanın önünde de küçük bir avlu var—daha küçük ölçekli bir toplanma alanı olarak kullanılabilir. Yan tarafta yeşil bir duvar önermiştik.

MK: Onlar hala yapılabilir. Tabii bizim yapıya baktığımızda doku içindeki en iri kitlelerden biri olduğunu görüyoruz. Biz bu iri kitleyi—yeni imar planının verdiği bir kitle bu—parçalamaya çalıştık. Ve meydanlar silsilesi olarak tasarlamaya çalıştık. Eski bir konak olan yeni belediye binasının önündeki alanı da düzenledik. Bu meydandan tören alanına geçiş, tören alanından gölgelikli bir meydan ve çarşı. O meydandan da çarşının iç meydanına ve oradan da tamirhanenin önündeki avluya geçiş var. Birbirine geçişli meydanlar var diyebiliriz. Ayrıca belediyenin yayalaştırma düşüncesine büyük bir otopark yaparak burada destek vermeye çalıştık. Yer altında 350 araçlık bir otopark ki böyle bir ilçede 350 araçlık park çok bulunmayan birşey. Şu anda ihtiyaca gayet iyi cevap veriyor.

ŞY: Vaziyet planına bakınca da görüyoruz. Buradaki boşluk ve etrafındaki hükümet yapıları yeni bir merkezi tanımlıyor ve daha büyük ölçekte. Tam da paralelinde eski dokuya çıkış sağlıyoruz. Güneyinde eski arastasının olduğu çarşılarla geçiş var. Bu yolları nasıl ele aldığınızdan bahsettiniz. Bağlam farklılıklarını projeniz nasıl ele alıyor?

MK: Urla'nın geçmişine baktığımızda Cumhuriyet Dönemi öncesin-

de bir Rum bir de Türk Mahallesi var, onları da ayıran bir dere var. O derenin batı tarafı Rum Mahallesi, doğu ve güneyi de Türk mahallesi. Belediye binasının olduğu yer bir Yahudi ailenin çiftliği ve meydanın olduğu yer de o çiftliğin bahçesi aslında. Bu düzenleme sırasında bu bahçenin çok büyük bir sarnıcına rastladık. Günün birinde bir kazı yapılırsa diye o sarnıcın da yerini belli ettim aslında.

DS: Çarşırı kurgularken sokak, arasta ve arkad gibi mekanlar yaratarak yerel dokunun getirdiği yaşantı geleneğini yaşatmaya çalıştık. Mimari kimliğin mevcut olanla benzeşmesi gibi bir derdimiz ise olmadı.

ŞY: Arkadlı ve gölgelikli bir yürüme ve alışveriş alanı bir takım mekansal kaliteleri yakalamaya çalıştığınızdan bahsettiniz. Başka neleri sayabiliriz?

DS: Örneğin farklı ölçeklerde farklı algılar veren, farklı kullanımlara olanak sağlayan açık mekanlar var. Bunların bir kısmı yerel dokuyla çok benzeşirken—ölçeği ve onu çevreleyen binalarla—bir kısmı da referansını bugünden alıyor.

ŞY: Aynı zamanda birtakım sokaklarla olan bağlantıları ya sağlamayı ya da güçlendirmeye çalıştığınızı anlıyorum.

DS: Burası bir kent çarşısı. Kentte dolaşırken her kottan içine alan, algılatan bir yer. Bir alışveriş merkezinin, kamusalılığı sınırlandırılmış bir işletmenin içine girmiyorsunuz.

MK: Yerel dokuya mümkün olduğunca bağlantı sağlayan, bir elek gibi geçirgen olan bir yapı aslında.

ŞY: Yönlenmelere karar verirken arazinin şekli belirleyici olmuştur fakat onun dışında sizin için neler ön plandaydı? Tören alanının yerine karar verildiği için otomatik olarak çarşılar da bu şekilde mi gelişti? Veya o kararlarda ne kadar oynama şansınız oldu?

MK: İmar planının bu konuda kesin sınırları var. Yol, yaya yolu, tamamen ticari yapılaşmanın olabileceği alan, Cumhuriyet Meydanı. Kullanılan mevcut Cumhuriyet Alanı kot olarak çevre yollardan bir metre kadar yukarıdaydı. O yüzden algılanması ve kullanılması çok zordu. Biz onu yol kotuna indirdik ve bu yol kotuna inen meydana kuzeye doğru alçalan topoğrafyayı devam ettirdik. Kottan dolayı çıkan alt kısımda da yine kuzey yollarıyla doğrudan bağlantılı bir çarşı elde ettik. Bu çarşı ile meydanın yaya bağlantılarını güçlendirdiğimizi düşünüyoruz. Hem yaya bağlantılarıyla, hem de içindeki merdiven ve asansörlerle.

DS: Sokak etkisini kuvvetlendirecek yerlerde düşündük birimleri. Bu anlamda belki batı ve güneye açılan bir dış mekan kullanımı oldu. Tabii ilk öneride bir sıra dükkan vardı.

MK: Biraz daha güneş kontrolü sağlanmış olacaktı o zaman. Bu meydanı tasarlarken rüzgarı da kesmemek düşüncesiyle, hakim rüzgarın olduğu yerde bir boşluk yaptık. Kuzeydoğudan hakim rüzgar vardı. Oradan çok güzel bir esinti alıyor burası yazın. Şu alta da bir boşluk var. Alt çarşı da hava sirkülasyonu geliyor. Aslında belediye imarın verdiği kapalı alandan feraget ederek meydana katmak istedi ve o şekilde tasarladık. Biraz özgürdük aslında. Belediye illa kapalı bir alan elde edeceksiniz, şu kadar dükkan olacak deseydi burada çok daha iri bir kütle olurdu. Tamamının iki katlı bir imarı vardı. O şekilde kapalı bir alışveriş merkezi projeleri de olmuş zaman içerisinde. Belediye onu istemedi, bizi daha özgür bıraktı.

ŞY: Saçağı neden istemediler?

MK: Saçağa karşı çıkmadılar aslında. O kadar büyük saçağı pahalı buldular sanırım. Bir de açık olsun istediler, meydanı büyük olsun, büyük görünsün diye düşündüler ama ileride müdahaleler yapılabilir, yaşarken bizim kontrolümüzde müdahaleler yapılırsa daha iyi olabileceğini düşünüyorum.

ŞY: Bu bir meydan projesi olunca kullanıcı sayısı da çeşitliliği de fazla. Onlarla ilgili gözlemlerinizin neler oldu?

MK: Burayı zaman zaman kullanan kişilerle de görüştüğümüz gibi buradaki esnafla da sohbetlerimiz oldu. Buradan isteklerini belirlemeye çalıştık.

DS: Bizim hedefimiz Urla'nın ölçeğinde yerel fiziksel çevreyi yaşamak isteyen kişilerden çok yeni bir mekan örüntüsünü önermekti. Mevcut dokuyu zedelemeyecek, ondan dokunuşları, yaşadıkça hisleri olacak ama yeni, bu dönemin, bu teknolojinin ve bu anlayışın mekan hissini yansıtacak bir tavrımız vardı diye düşünüyorum. Mevcuttan izler, esintiler taşıyan, çatışmayan ama yeni olan bir meydan ve çarşı.

ŞY: Bu alanda çok farklı kullanıcı profilleri var. Bunların ve herbirinin içindeki farklı jenerasyonların beklenti farklılıkları olabilir. Bu farklı profillerin projenin hangi kesimlerini ağırlıklı olarak kullandıklarını düşünüyorsunuz?

MK: Şu anki kullanımına baktığımda buranın Urla'da bir buluşma noktası olduğunu düşünüyorum. Pekçok kişi meydanı eğlence veya dinlenme amacıyla kullanıyorlar. Akşamüstü gezinti amacıyla. Zaman zaman çocuklar burayı oyun alanı gibi kullanıyorlar. Bu kullanımlarla amaca yaklaştığını düşünüyorum.

DS: Alt kattaki sokağa bakan dükkanlar gerçekten işliyor. Mesela mandırası var, çilingiri var, çiçekçisi var. Yerleşik dokuda var olan alışveriş eylemini devam ettiriyor. Amfi gibi yeni sunulan mekanlar da var. Daha önce deneyimlenmiş değil. Özellikle Urla'da yaşayan gençleri çekiyor. Daha sonra bizim teras olarak tariflediğimiz yeme-içme katındaki meydana bakan, alt üst avluları birleştiren, Urla'yı, merkezi algılatan açık mekan. Farklı kullanıcıları çekiyor. Yani yaş ya da sosyal farklılık, yerlilik ya da yabancılık ayrımlarının yapılmadığı bir mekan olarak düşünüyorum.

MK: Çeşitli zamanlarda farklı amaçlara hizmet ediyor. Mesela yazın çok güzel etkinlikler düzenleniyor.

DS: Bir de alt kot, alt çarşı, gerçekten yaşıyor. Urla'da var olan eski arastanın arkadı dükkanlar tarafından işgal edilmiş, avlusu otopark olarak kullanılır durumda. Buradaki alt çarşı arasta gibi çalışmayan ama benzer kurguda farklı fonksiyonları bir arada barındıran bir kent çarşısı.

ŞY: Projeye neleri eklemek, neleri farklı yapmak isterdiniz fırsatınız olsaydı?

MK: Üst kat terastaki cam örtü güneş kontrolü sağlanabilir ve açılıp kapanabilir hale getirilebilir. Bugünkü kullanımının aksine biz orayı geçit olarak düşünmemiştik. Yağmurdan korumak amaçlı yapılmıştı. Meydan daha tanımlanabilirdi. Önceki önerimizdeki gibi saçak eklenbilir. Uygulama sonucunda meydana bakan havuz da geçişi engelleyici oldu.

DS: Ayrıca malzemelerle ilgili bir ön yargı da mevcut. Taş kaplamayı çoğunlukla resmi binalarda görüyoruz sanki ve bu algı mekanın sivil hissini de etkiliyor galiba. Yeşilin eksikliğinin ötesinde taş olması böyle bir etki yaratıyor diye düşünüyorum. Havuz başarısız oldu. Bizim düşündüğümüzde havuz hem zemin gelen, alttaki havuza akan şelalleri ile iki kotu birbirine bağlayan bir öge gibi düşünmüştük ama farklı inşa edildi. Kaskatlı bir havuz gibi oldu. Kentsel donatı eksikliği var. Oturma birimlerine bakarsak son anda bir takım banklar konuldu. Plastik kaliteleri olan, heykelsi elemanlar olması gerekiyor aslında. Biraz daha orayı yaşatacak bir takım kiosklar da eklenebilirdi. Ama bunlar bizim ülkemizde çok tehlikeli şeyler. Küçük bir çiçek satış ya da duyuru birimi koyduğunuz düşünün. Çok kısa sürede sabitleniyor, sonra büyümeye başlıyor, gecekondulaşıyor. O nedenle çekiniyoruz bu gibi önerilerde bulunmaya.

MK: Üst teras için de esnaf tarafından kapatma teklifi geliyor. Bu konuda esnafla aramızda bir gerilim oluyor zaman zaman..

ŞY: Tamirhane'nin yan tarafında oluşturmak istediğiniz yeşil bir duvardan bahsetmiştiniz.

MK: Komşu parseldeki binanın masif duvarı tamirhane önündeki avluyu sınırlandırıyor, çok iyi de tanımlıyor. O yüzeyi yeşil peyzaj önermiştik. Henüz gerçekleşmedi..

Söyleşimizin bu noktasında birlikte alanı dolaştık ve kullanıcılarla, esnafla görüştük. Önceleri yoğun olan betonlaşma eleştirisinin giderek azalmış olduğunu farkettik. Bunda halen genç olan çınar ağaçlarının daha şimdiden yaz sıcaklarından kaçış sağlamasının rolü vardı. Ağaçların altında otururken zaman içinde onların nasıl büyüyeceğini hayal etmek kullanıcılar için zor değildi. Ayakkabı boyacısı "Çok güzel oldu, her taraflar misler gibi... Buranın eski halini görseydin dersin şimdi cennet" diye memnuniyetini dile getirirken yaşlı bir amca çay bahçesi yok diye hayıflanıyordu: "Diğer kazaların içinde en köhne kazamız burası. Ben çok kazaları gezdim, bizim buarada misafir ağırlayacak çay bahçemiz yok!" Bu amcayla belediye icraatlarını tartışmaya dalan

grubun ilerisinde ise farklı bir jenerasyonun gür sesli temsilcisi küçük bir kız çocuğu büyükannesiyile bankta oturuyordu. İzmir'den gelmişti ve bizim kim olduğumuzu, nereden geldiğimizi soruşturduktan sonra meydanı nasıl bulduğunu özetledi: "Sıkıcı [bir yer]. Renkli şeyler olsaydı daha iyiydi. Her şey siyah beyaz gibi görünüyor." Sırf bu yorum üzerine bile bir makale yazılırı düşünmeden edemedik. Esnafın yorumları ise genelde olumluydu: "Büyük market harici her şey çok güzel... Burası düzgün bir yer oldu. Ama kiralara yüksek tutuluyor."

Urla Kent Meydanı ve Çarşı projesi Urla'nın yaşadığı katmanlaşmayı fiziksel olarak sunuyor bizlere. Alt kat arasta referanslarıyla ve kentle yatay düzlemde erişilebilirlik üzerinden kurduğu ilişkilerle Urla'daki yaşam geleneğinin bir devamını oluşturuyor. Onun üzerine gelen katman Urla'ya sonradan yerleşmiş insanlar gibi daha kentli. Kafe kültürü ve kent kültürünün farklı ayaklarına, farklı tarzlarına referans verecek şekilde oluşmuş. Bir araya geldiklerinde ne gibi ihtiyaçların sonucu olarak oluştuklarını görüyorsunuz ama kaynaşmanın tamamlanması için de zamana ihtiyaç olduğunu farkediyorsunuz. Tören alanının yanındaki ağaçlar büyümeli ki tasarlanan yeşil kendini göstere, belki meydanı tanımlamaya ve sınırlandırmaya yardımcı bir saçak yapılsın ya da havuz elden geçsin ki tanımlı bir meydan olduğu, ölçeği ve akışkanlığı okunsun. Bu arada insanlar burayı belki de bizim düşünmediğimiz şekillerde kendilerine ait yapmaya devam edecekler. Amfide anlık, önceden planlanmamış konserler verilmeye, gençler kaykaylarıyla gösteri yapmaya, aileler dolaşmaya devam edecekler. Büyük çınar ağaçlarının gölgesinde meydan "renklenecek." Ve birgün gelecek Urla'nın "yeni" çarşısı artık Urla'nın çarşısı olacak.

BOZKIRDA YAŞAMI ARMAĞAN ETMEK

LSV ÇERKEŞ DOĞAL YAŞAM MERKEZİ
ULUSAL MİMARİ FİKİR PROJE YARIŞMASI

Lösemili Çocuklar Vakfı

Türk Serbest Mimarlar Derneği Yarışmalar Yönetmeliği çerçevesinde
Doğal Yaşam Merkezi projesini gerçekleştirmek amacıyla
Ulusal Mimari Fikir proje yarışması düzenledi

Yarışma alanı Çankırı ili, Çerkeş ilçesi, Doğu köy yolu üzerindedir. İlçe merkezine 3 km mesafede olup, daha önce Orman İşletme Müdürlüğü'ne ait olan alan mesire yeri niteliğinde olup içinde gökkuşağı alabalığı ve aynalı sazan yetiştirilen yapay göletleri mevcuttur. Arsanın üst kısmı fidanlıktır. Kuzeyde tren yolu bulunmaktadır. Arsa akan su ile ikiye ayrılmıştır.

420 dönüm olan alanda yükseklik ve yoğunluk sınırlaması yoktur. Yarışma, belirlenen alan üzerinde tasarlanması beklenen kapalı, yarı açık ve açık mekanları kapsamaktadır.

Öngörülen mekanlar; Konaklama Birimleri (4680 m²), Otel (6624 m²), Çocuk kamp alanı (330m²), Destek ve Servis Birimleri ve rekreatif kullanım alanları olarak ana başlıklar altında belirtilmesinin yanı sıra yarışmacıların senaryoları bağlamında açılımların geliştirebileceği, değiştirilebileceği ve çeşitlendirilebileceği belirtilmiştir.

27-09.2013 tarihinde projelerin teslim edildiği Yarışmanın Danışman ve Asıl Jüri Üyeleri ile Raportörleri şu isimlerden oluşmuştur.

Danışman Jüri Üyeleri: Dr. Üstün Ezer - Yönetim Kurulu ve Vakıf Başkanı (Pediatrik Hematolog-Onkolog), Doç. Dr. Adnan Aksu (Mimar-GÜ), Hülya Ünver - Vakıf Genel Koordinatörü (Turizm İşletme), Bahattin Ayhan (Gazeteci), Mehmet Pekin (Ziraat Mühendisi)

Asli Jüri Üyeleri: İlhan Kural - Jüri Başkanı (Mimar-ODTÜ), Prof. Dr. Nur Çağlar (Mimar-ADMMA), Mustafa Mürşit Günday (Mimar-ADMMA), Can Kubin (Şehir Plancısı-ODTÜ), Ekin Çoban Turhan (Mimar-GÜ), Gökhan Aksoy (Mimar-ODTÜ), Dr. Gaye Çulcuoğlu (Peyzaj Mimari-AÜ)

Yedek Jüri Üyeleri: Tuğba Akyol (Peyzaj Mimari-AU), Mehmet Nazım Özer (Şehir Plancısı-GU)

Raportörler: Benan Babila-Teknik Raportör (Mimar-ODTÜ), Bengi Su Ertürkmen-İdari Raportör (Mimar (GÜ), Bilge Beril Kapusuz-İdari Raportör- Mimar-GÜ).

07.10.2013 tarihinde sonuçlanan yarışma için 128 adet şartname alınmış, 54 proje katılımı olmuştur. Değerlendirilen projeler arasından toplam 8 ekibe ödül verilmiştir.

1. Ödül: Burak Pelenk, Eda Yazkurt - Yardımcılar: Özgür İsan, Hazal Eraslan, Handan Akyürek

2. Ödül: Tolga Hazan - Yardımcılar: Tamim Negm, Özge Karadayı, Nuran Mengüşoğlu, Nisan Hacet, Mehmet Tunçer, Cansu Vardallı, Çağlar Gümüş, Dicle Yazıcı

3. Ödül: Deren Uysal, Cihan Sevindik, Doğan Türkkkan

1. Mansiyon: Evren Başbuğ, Umut Başbuğ - Danışmanlar: Özcan Kaygısız, Dilşad Kurtoğlu, Müge Bilgi Başbuğ - Yardımcılar: Duygu Hevesli

2. Mansiyon: Umut İyigün, Murat Aksu - Yardımcılar: Davit Rato, Sibel Kurugül, Serkan Kocabay, Anday Bodur, Zerina Yıldız

3. Mansiyon: N. Kerem Piker - Yardımcılar: Cansu Kilciler, Dicle Aslan, Meriç Arslanoğlu, İremnur Tokaç, Atıl Akgündüz

4. Mansiyon: Sinem Serap Duran, Fatma Tuğba Okçuoğlu - Danışmanlar: Figen Kıvılcım Çorakbaşı, İlknur Kelso

5. Mansiyon: Sertaç Erten, Devrim Çimen, Enise Burcu Karacızmeli

BİRİNCİ ÖDÜL

Burak Pelenk, Eda Yazkurt

Projenin barındırdığı yapısal mekanlar mükemmel doğa parçası içerisinde minimum yapısal müdahale ile doğanın işlenmesine, sürdürülebilirliğine katkı sağlayacak şekilde düşünülmüştür. Genel anlamıyla malzeme seçimi ve yapıların bir araya gelişi doğa parçası içinde sonradan gelmiş hissiyatı yaratmamaya çalışmaktadır. Başka bir anlatımla doğayla dialog içinde olmaya çalışan proje bu doğa parçasından çıkarımlarla kendini oluşturmuştur.

Arsaya yerleşim ve ulaşım açısından, arsanın sunduğu doğa parçalarından 'Ulu Çay' proje için 'ana omurga' niteliğindedir. Projedeki tüm bu fonksiyonlar bu ana omurgadan ulaşılabilir şekilde konumlanmıştır. Arsaya batı yönünden yaklaşım ön görülmüş ve giriş bölümü bu yönde yerleştirilmiştir. Dışarıdan iletişimin en çok olduğu işlevler de bu kısma yerleştirilmiştir. Satış birimleri, danışma yapısı, otopark gibi işlevler, arsanın bu bölümünde yoğunlaşmış, arsanın iç kısımlarına fazla dokunmadan kalmışlardır. Giriş yapısı metoforik olarak bir 'arınma kapısı' niteliğindedir. Süregiden yaşamsal olgulara ait her şey bu kapının ardında kalmaktadır. Arsa içerisindeki tüm fonksiyonlara ana omurgası olan Ulu Çay etrafındaki yaya yoluyla ulaşılabilir. Arsa içerisinden geçen Ulu Çay etrafındaki yaya yoluyla ulaşılabilir.

Kuzeyde yer alan tarım-hayvancılık bölgesinde yapısal donatılar, servis yoluna daha yakın olacak şekilde, fonksiyonuna bağlı olarak konumlanmıştır. Doğa ve çevresine yabancılaşmamak adına rastgele bir araya gelen yapılar bütünü aslında projenin genel yapısal kimliğini oluşturmaktadır. Yapısal elemanların arsanın kuzey bölümünde yer alması ekolojik sürdürülebilirlik anlamında da olumludur. Kuzey-güney yönündeki doğal eğim, doğal olarak pis su rehabilitasyonu yapmaya olanak sağlar. Arsanın kuzeyinde bulunan fidanlıklar yeni düzenleme çerçevesinde, yine arsanın kuzeyinde bulunan yeni fidanlık alanına taşınmıştır. Güneyde yer alan konaklama ve rekreasyon bölgesinde,

yapısal karakter aynı şekilde farklı yapısal elemanların - aynı doğada olduğu gibi- rastgele bir araya gelmesinden ortaya çıkmıştır.

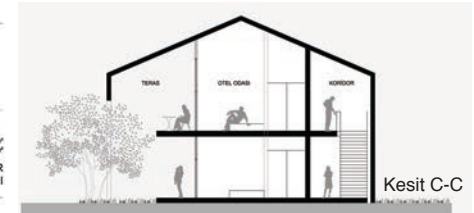
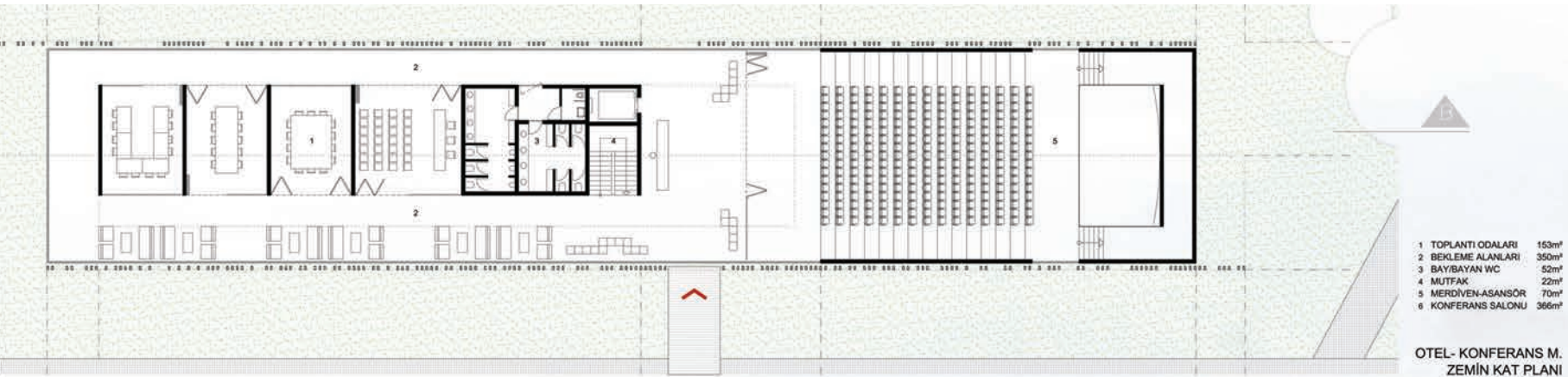
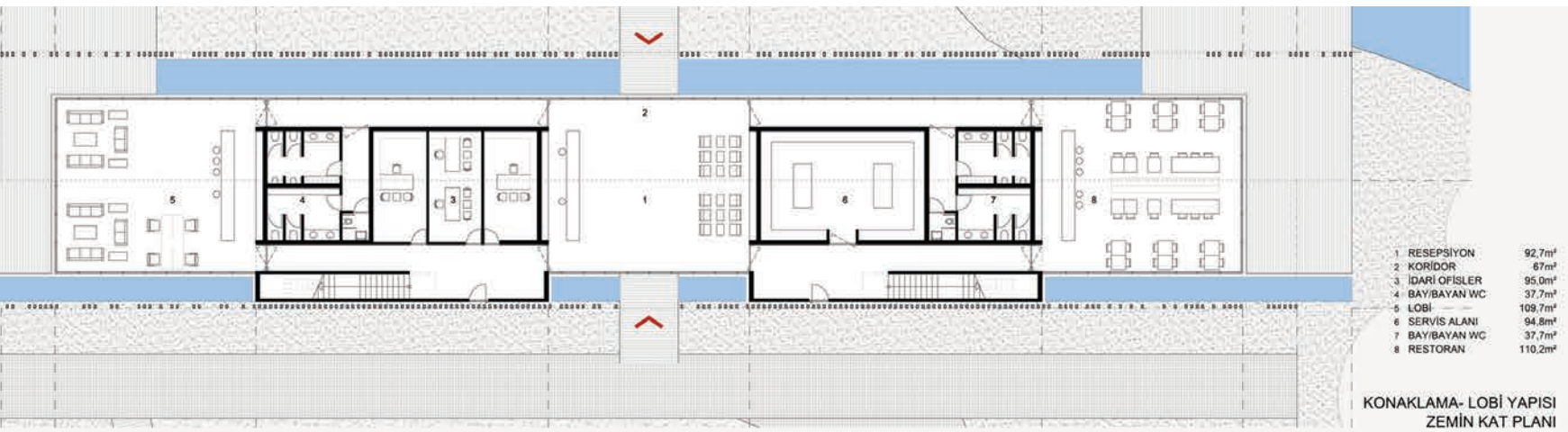
Jüri Raporundan

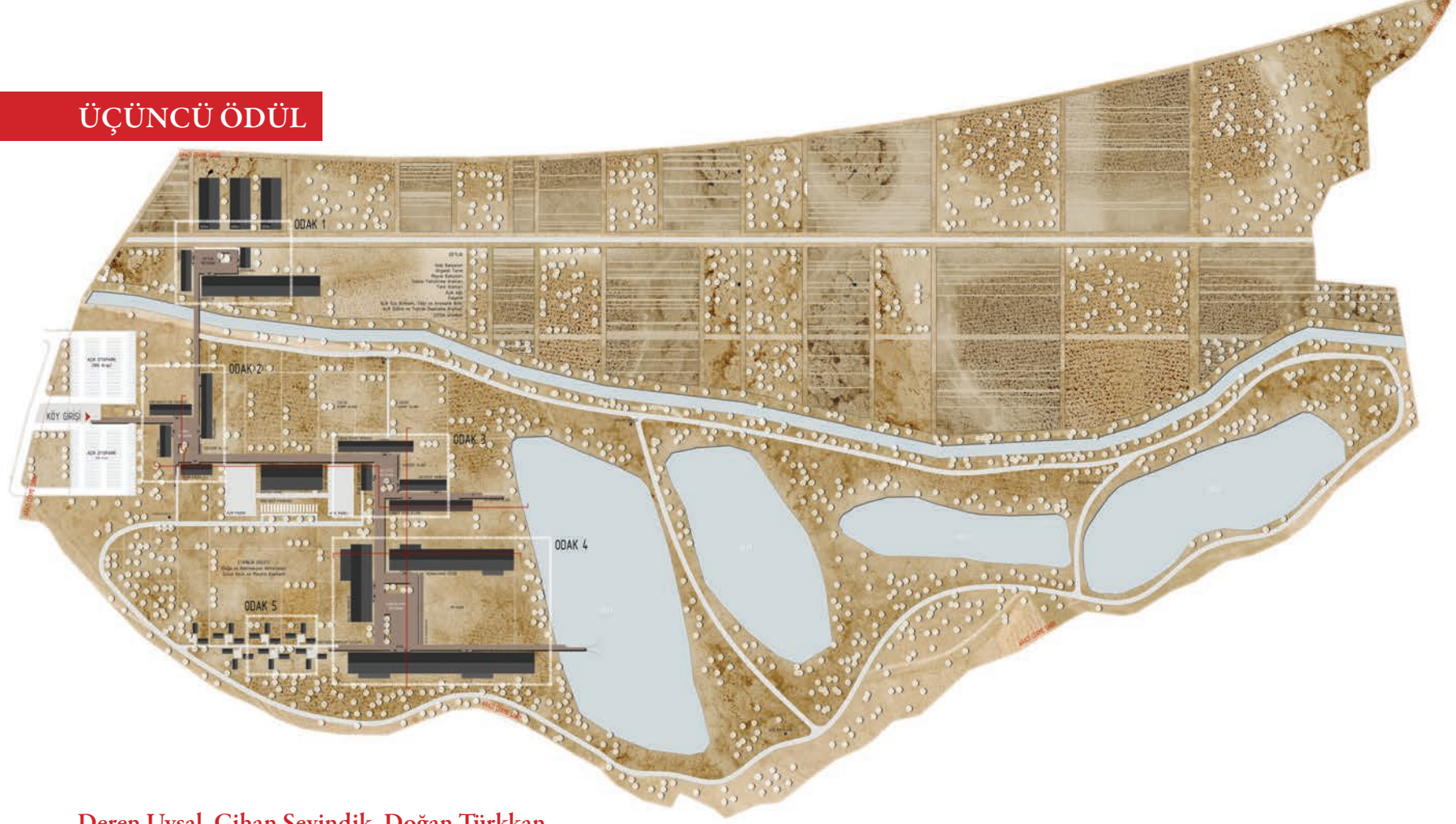
Proje, arazi kullanımında net bir ayırım öngörmüştür. Uluçay'ın kuzeyinde, yola paralel bir konumda hayvancılık, seracılık, hobi bahçeleri, tarım ve organik tarım faaliyetleri yer almış, güneyinde ise konaklama, rekreasyon, sanat atölyeleri, müstakil konaklama birimleri planlanmıştır.

Çerkeş Karayolu'ndan ses ve toza karşı yoğun bir çevresel ağaçlandırma ile ayrılan tarımsal yapıların, kırsal yerleşim morfolojisine gönderme yaparak müstakil kümeler oluşturmaları; bu kümelerin güneyinde tanımlı tarım alanlarının bırakılmış olması; Uluçay'ın çok az bir müdahale ile ve tarımsal alanlardan gelen yaya akışlarını tutan köprülerle arazinin kuzeyini ve güneyini bağlaması; arazinin güney kısmında tarımsal yapılara zıt bir tavırla, daha disiplinli ve işlevsel bir geometrik düzen aranması; mevcut göletlere yapılan asgari müdahalelerle farklı işlevler yüklenmiş olması olumlu bulunmuştur. Ulaşım ağının hiyerarşik ve kolay algılanır oluşu; Uluçay'ın promenad aksı olarak geliştirilmesi olumludur.

Mimarinin sade, dingin ve abartısız bir tavır takınması mevcut çevre ve programın ruhu ile uyumludur. Ancak tüm yapıların çubuksal formlarla çözülmesinin getireceği işlevsel çözüm handikapları ve monotonlaşma endişesi dile getirilmiştir.

Tasarımın tümünde ihtiyaç programının doğru yorumlanması doğrultusunda, çevre ile iyi bir uyum sağlanmış olması, arazinin karakterine saygı gösterilmiş olması, dış alanlarda ağaç toplulukları ile mekan tanımlama gayreti, mimari ile peyzaj disiplinlerinin uyumlu birlikteliği yanında sürdürülebilir ve yenilenebilir enerji ve çevre kontrol sistemleri önerilmesi olumlu bulunmuştur.

Deren Uysal, Cihan Sevindik, Doğan Türkkkan

Yapıların dili, hem konut tipolojisine, hem de mimari dilin sadeliği ve samimiyetine vurgu yapar. Kullanıcıyı bünyesine almasıyla, ona yabancılık hissettirmeyecek; fakat sağlıklı yaşam kalitesiyle her zaman özlediği bir yer konumuna yükselecek olan doğal yaşam merkezi, rutin sayılabilecek mimari kaygı ve sonuçlarının aslında ne kadar büyük bir zenginliğe yol açabileceğinin kanıtıdır.

Yapılaşma alanında, birbirleri ile gabari konusunda yarışmayacak nitelikte yapı gruplarının toplandığı bir takım odak noktaları yer almaktadır. Söz konusu odak noktaları, fonksiyonları nedeniyle yapıları da gruplandırır aslında. Kullanıcıya, doğaçlama bir gezintiye çıkarıyor muş hissi yaşatan, fakat aslında tasarlanan sistemin kurgusu dâhilinde sürprizli mekânların deneyimlenme amacı güden kütle kompozisyonu, bu yönüyle ilgiyi sürdürme gücünü kuvvetli tutar.

Blokların mimarisinde, iklimsel verilerin kuvvetli bir parametre olarak kullanımına izin verecek şekilde biçimlenişe gidilirken yapı dillerinin kişiselleştirilebilmesine de özen gösterilmiştir. Bu bağlamda farklı çatı eğim ve yönelimlerinin yanı sıra, malzeme ve renk ayrımıyla da kullanıcı istediği röper anlamı kendisi koyabilmektedir.

İşte bu kıstaslar ışığında tasarlanan Çerkeş Doğal Yaşam Merkezi, sağlıklı, ekolojik ve sosyal mekan olgusunu birincil sıraya koyarak her program maddesinin yüksek işlevsel verim ile karşılanabilmesini ve odak noktaları & kollarıyla organik sosyal yaşantıya yön vermeyi hedefler.

Jüri Raporundan

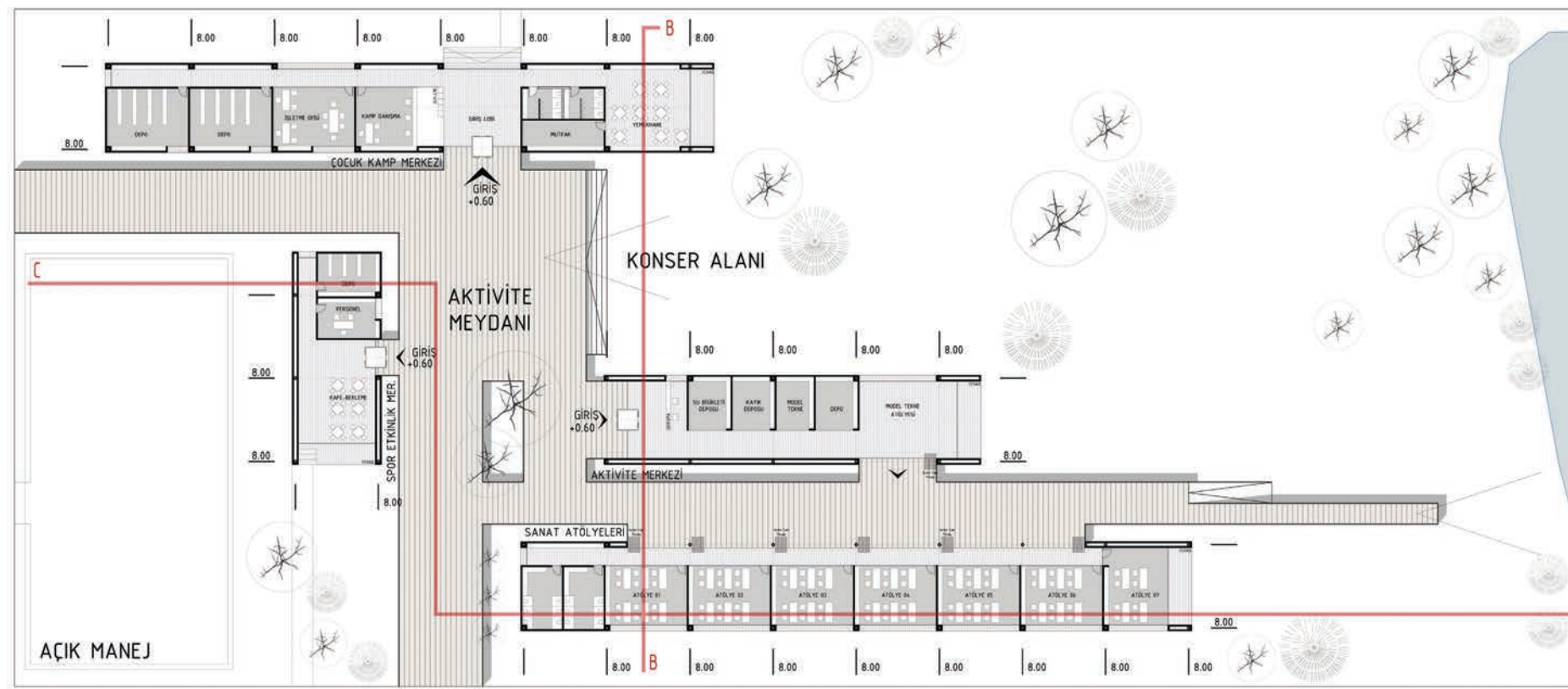
Proje, seralar dahil olmak üzere tüm tarımsal faaliyetlerin Uluçay'ın kuzeyinde yer almasını ve yapılaşmanın Uluçay'ın güneybatısında, mevcut girişe yakın bir bölgede planlanmasını önermektedir.

"Köy Girişi"nden itibaren muhtelif "odak"lardan oluşan bir yerleşme planı çerçevesinde her odağın bir meydan oluşturması ve odakları oluşturan program parçaları ile etkinliklerin bu meydanlarla özdeşleşmesi; meydanların birbirine "Köy Girişi"nden itibaren bir yaya yolu

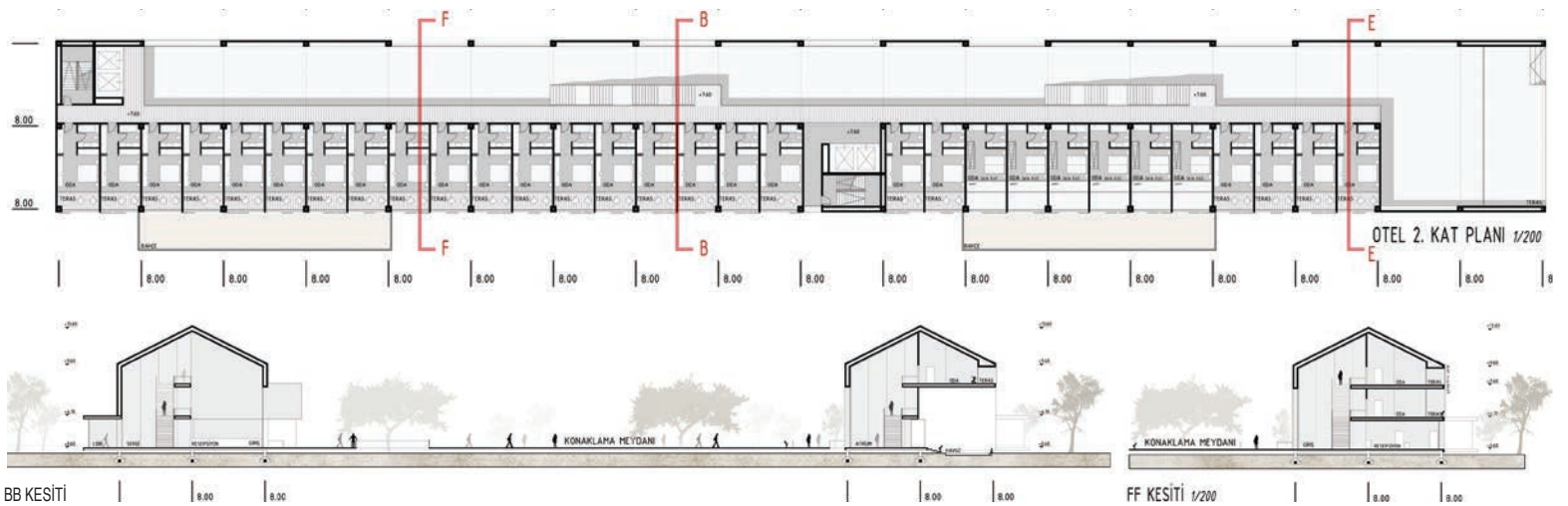
ile bağlanması ve bu kurgunun net bir şekilde mekansal olarak da ifadesini bulması; göletlerin bulunduğu alanların yapılaşmaya açılmayıp doğal halinde bırakılması; yerleşim geometrisinin ortogonal bir düzende ve çubuksal bloklarla ifadesi; yapıların yalın ve dingin bir dile sahip olması; tarıma bırakılan alanların geometrik düzeninin gerçekten tarım yapmaya uygun olması olumlu bulunmuştur.

Ancak gölet alanlarının doğal bırakılmasına karşın, bu alanlarda hiç bir planlama ve tasarım çabasının gösterilmeyişi; göletlere herhangi bir işlev tanımlanmaması; girişten itibaren oluşan yaya yoluna açık ve kapalı manevre ve padokların takılması (özellikle koku açısından); su kenarları ile ilgili hiç bir öneri getirilmemesi; otele "Köy Girişi"nden itibaren çok dolaylı olarak ulaşılması, gerek ihtiyaç programı, gerekse planlama anlayışı açılarından olumsuz bulunmuştur.

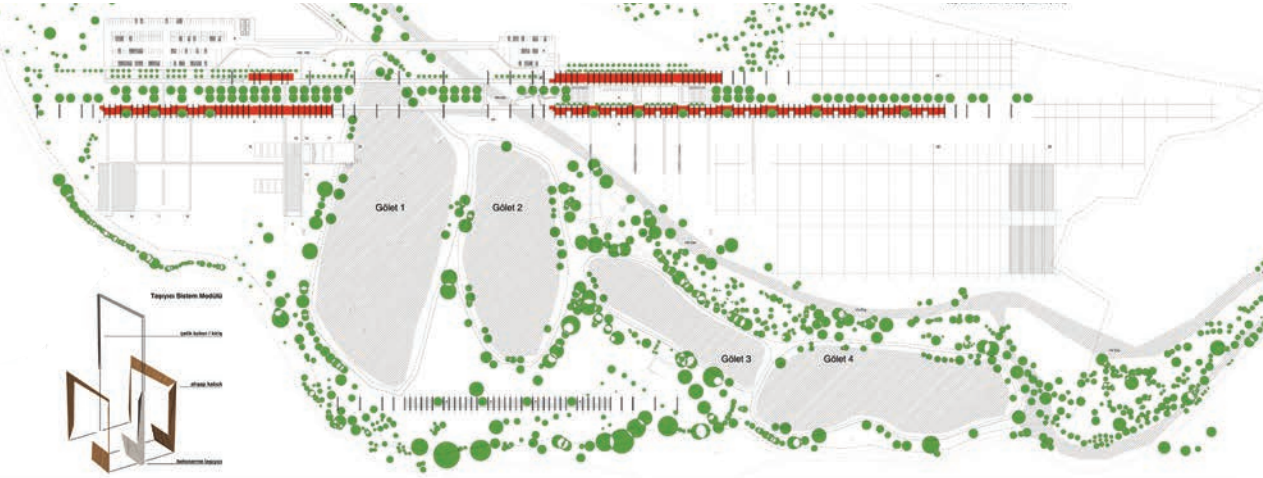

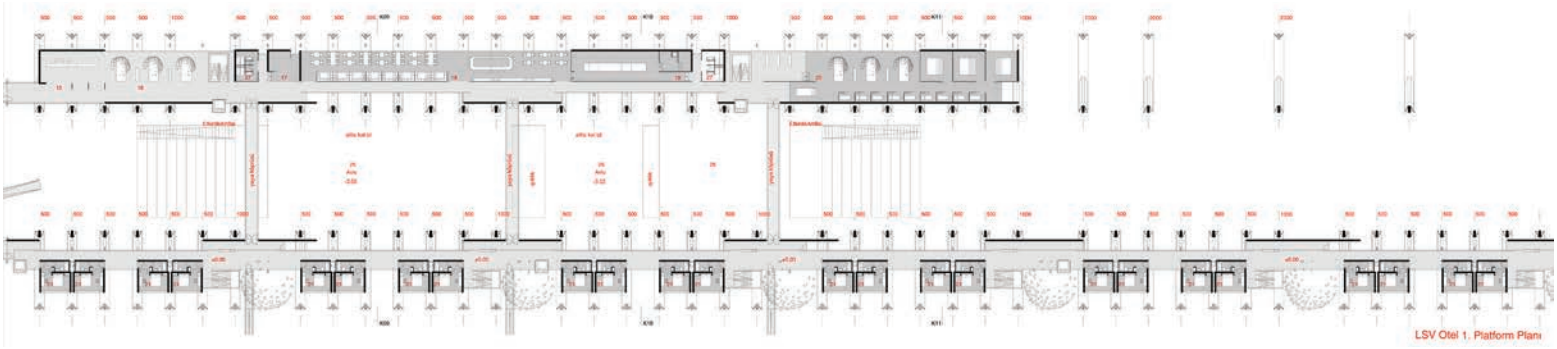
AKTİVİTE MEYDANI ZEMİN PLANI 1/200

1. MANSİYON

LSV Konaklama Tesisi Kesit_05

LSV Otel 1, Platform Planı

Evren Başbuğ, Umut Başbuğ

Ölümler ki bir gün gömülür
İçimizdeki ölümler, dışımızdaki ölümler
İnsan yaşıyorken özgürdür
İnsan
yaşıyorken
özgürdür. *

Bir çizik değil midir yaşam? Zamana, mekana atılmış bir çizik. Düz, eğri, kavisli, kırıklı... Herkesinki birbirinden değişik.

Ama başı var, sonu var elbet. Çizik bir gün tamamlandığında önemli olan çizikin ne kadar uzun yol kat ettiği değil, yolda hangi başka çiziklere, nasıl dokunduğu, hangileriyle çakışıp hangilerini yolundan ettiği, ya da hangileriyle hemhal olup birlikte yol aldığıdır.

Girişte alıntıladığımız sözleriyle “Ruhi Bey” kendi ölümünü düşünüyor; hatta “ölümünü yaşıyor” neredeyse. Hepimizin sıkça yaptığı gibi. Sebebi oldukça basit:

Yaşadığımızın farkına varabilmek için arada sırada kendi ölümümüzü düşlememiz gerekir. Bu deneyim korkutucu gelmeye başladığında ya da anlamlandıramadığımız o tekensiz sınıra ulaştığımızda düşlemeyi bırakıp yaşamımıza kaldığı yerden devam ederiz. Her seferinde öncekinden daha hızlı “çizeriz” bir sonraki zamansız düşe kadar.

Ve çizikin efsunu şüphesiz ki, henüz çiziliyor olmasındadır...

* Edip Cansever / Ben Ruhi Bey Nasılım (1976)

Jüri Raporundan

Proje, araziye batı-doğu yönünde kateden iki paralel lineer eylem hattı önermiş, bu hattı tekrar eden bir strüktür içine almıştır.

Söz konusu strüktürün eylemsel diyagonal yerleşiminin, arazinin üst ve alt yakasında yer alabilecek farklı aktivite alanlarını (gölet alanları, mevcut tarımsal alanlar) bir süreklilik içinde bağlaması, bu farklı alanlara yüz vermesi ve askı strüktürle sağlanmaya çalışılan hafif ve geçirgen zemin ilişkisi olumlu bulunmuştur. Ancak, çift cidarlı yapısal özelliğinin imkan verdiği planlama zenginliğinin sağlanmamış olması, yine strüktürel kurgusunun esnekliğine rağmen, ana eylem aksının, kuzey ve güneyde yer alan açık mekanlar ve aktivite alanlarıyla yeterli ilişkileri kurmuyor ve önermiyor olması, ana araç yaklaşımı ve otopark alanlarının kütlede kuzeyinde keskin bir sınır belirlemesi ve söz konusu kuzey alanın göz ardı edilmesi ve arsının tamamına yönelik açık mekan önerilerinin yeteri kadar geliştirilmemiş olması eleştirilmiş, arazi ve doğa ile fiziksel ilişkiler de kurmak yerine, sadece görsel ilişkilerle teğet geçen tavrı olumsuz bulunmuştur.

Umut İyigün, Murat Aksu

Dönüşüm projenin ana konseptini oluşturur: Yaşayan her şey doğası gereği döngüsel ve dönüşümsel bir rota izler. Doğanın en temel döngülerine gece - gündüz, mevsimler, ayın dönemleri örnek gösterilebilir. İnsanoğlu doğadan uzaklaştığını düşünse de bu temel döngülerin etkisi altındadır ve bu etki dahilinde davranmadığı sürece bir takım sorunlarla karşılaşmaktadır. Zamanı dışında yetişen besinler tüketmek, günlük beslenme gereksinimlerine dikkat etmemek, hareketten uzak pasif bir hayat geçirmek gibi...

Projenin kurgusu arsayı yaz-kış aktivitelerle yaşayan bir çekim noktası haline getirmektedir. Organik tarım ve hayvancılıkta sürekli teknik personel ilgisi olacağı kurgulanmıştır. Bunun dışında gündelik çiftlik işlerinin gönüllüler tarafından karşılandığı programların da desteklenebileceği düşünülmüştür. Aynı zamanda çiftlikte üretimi yapılan her şey bir eğitim aracı olarak da kullanılacaktır.

Çiftlik hayatına ait döngüler incelenmiş: "organik üretim ve yaşayanların döngüsü" ve bunlardan konuyla ilgili özel bilgisi olmayan bireylerin de katılımcılık gösterebileceği aşamalar belirlenmiştir: "üretim döngüsü" "aktiviteler döngüsü".

Jüri Raporundan

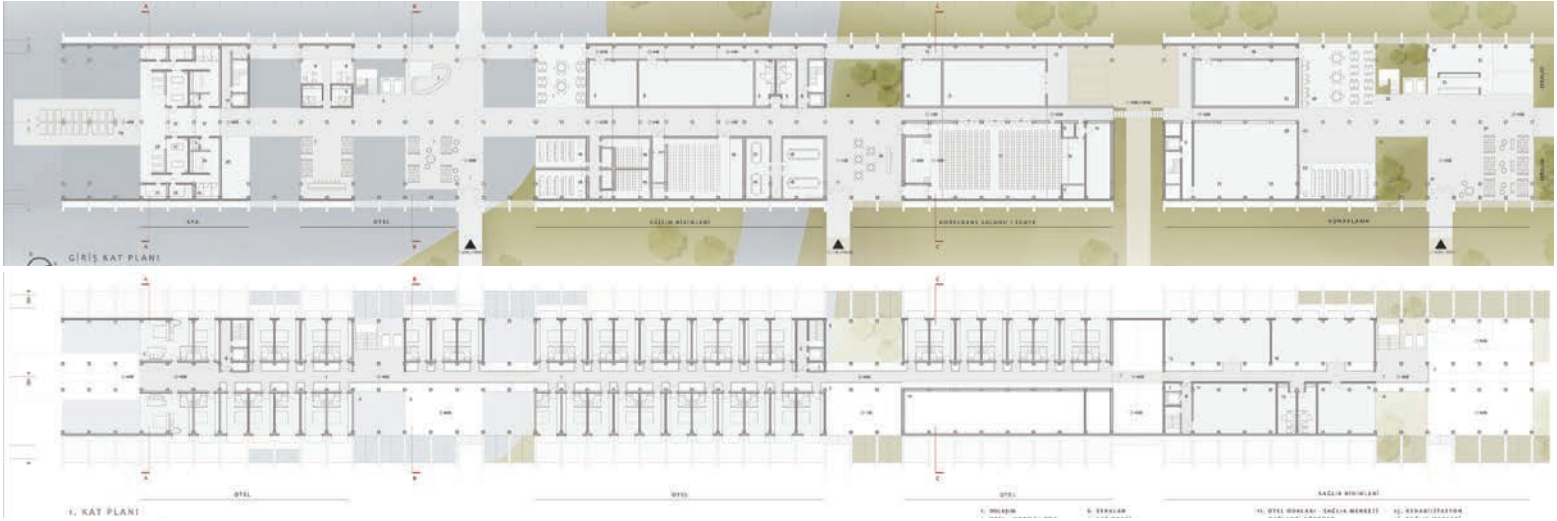
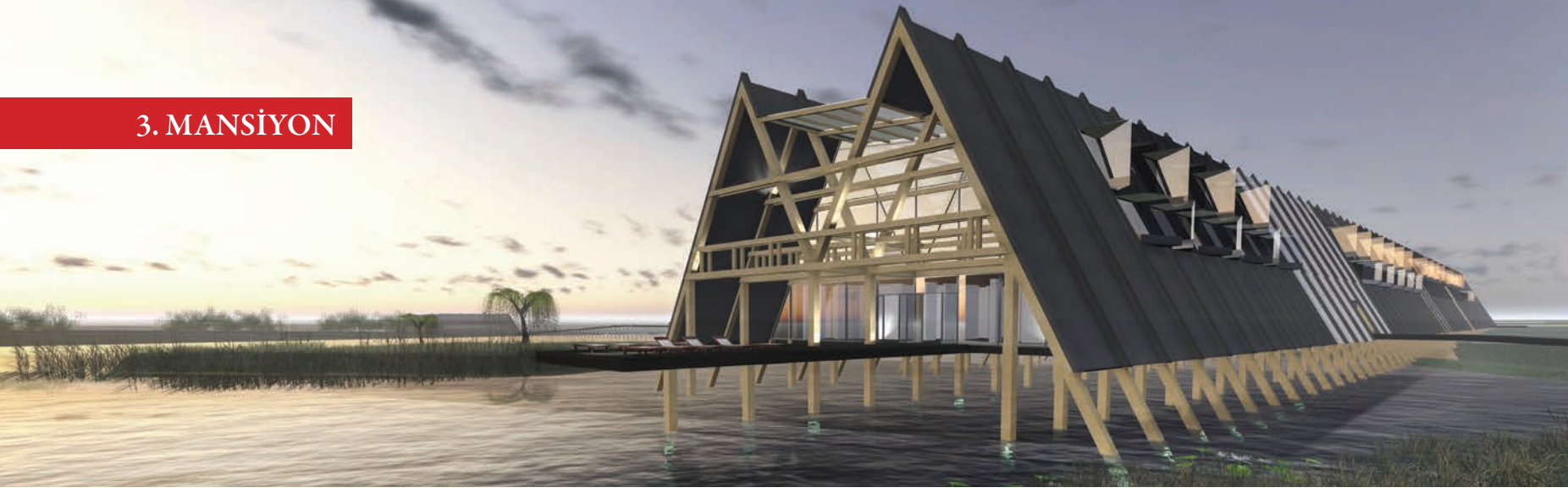
Proje, yapısal ağırlıklı kısmı, arazi merkezinde göletler güneyinde olmak üzere, kuzey güney alanların tanımlanması ve ilişkilendirilmesi üzerine kurgulanmış bir yerleşim önermiştir.

Tüm araziye keşfetmeye ve arazi içi ilişkileri analiz ve tekrar kurmaya yönelik çabası, fonksiyonları arazi geneline dağıtması, bölgesel ama dağınık odaklar oluşturması olumlu bulunmuştur. Ancak ağırlık verilmiş olan yaya ilişkilerinin bir senaryo önermiyor olması (yönlenmenin algılanmasındaki zorluklar), ikinci boyutta önerilen ilişkilerin üçüncü boyutta yeterli referansının olmaması olumsuz bulunmuştur.

Arazinin kuzeyinde bir köy yeri gibi ele alınan sosyal - eğitsel merkez ve tarımsal alanların mimari dil olarak belirsiz ve geliştirilmemiş olması eleştirilmiştir.

Genel yaklaşıma kıyasla otel ve sağlık merkezi yapılarının biçimlenişindeki ölçeği ve keskin mimari dili, hakim rüzgar yönü sebebiyle hayvan çiftliğinin yerleşimi olumsuz bulunmuştur.

3. MANSİYON

N. Kerem Piker

Doğa ile mücadele etmek, doğal yaşamın başat unsuru değildir. Bu tür bir mücadeleden zaferle ayrılmak, azımsanamayacak bir başarıdır ve kuşkusuz önemlidir. Ancak ondan daha kıymetli olan, doğa ile uyum içerisinde yaşamayı öğrenebilmektir. Proje temel olarak bu uyumun nasıl inşa edileceği üzerine kurgulanmıştır. Tariflenen ihtiyaçların karşılanmasının ötesinde yapı (-lar grubu) rüzgar, güneş, iklim, coğrafya, yer ve zaman ile uyum içerisinde olmayı hedefler.

Bölgenin hakim rüzgarı kuzeydoğu yönündedir. Yapı grubu biçimlenişinde kendisine rüzgar yönünü esas alır. Bütün odaların gün içerisinde farklı saatlerde doğal ışık alması esastır. Kuzeyden güneye doğru sırasıyla ekim alanları, dere boyunca serpilken ağaçlar, akarsu, koruluk ve gölet karşınıza çıkar. Araziye yeni dikilen ağaçlar, yaprak dökken ağaçlardır. Yapı yer yer kendi zeminini

boşaltarak doğal bitki örtüsünün, ekim alanlarının, yapının altından serinlererek gelen rüzgarın kontrollü olarak içeri alınmasına olanak sağlar. Yapının bütün kesitleri doğal havanın hem plan düzleminde, hem kesit boyunca yukarıdan aşağı dolaşabileceği şekilde kurgulanmıştır. Ana yapı ortak kullanım alanlarının doğrusal bir dizilim içerisinde birbirlerinden seralar ve sazlıklar (iç bahçeler) vasıtasıyla ayrıştığı bütünsel bir mekan kurgusuna sahiptir

Jüri Raporundan

Proje, araziye, arsa ortasında değişken dar kesit boyunca kuzey-güney yönünde yaklaşık tüm programı barındıran ana bir yapı ile yerleşmeyi önermiştir.

Genel yerleşim itibarıyla tasarım, farklı aktivitelerin bir arada organizasyonu üzerine kurgulanmış çağdaş bir doğal yaşam fikrini barındırmamakta ve doğal çevre ve arazi geneliyle asgari ilişkiler önermekle beraber;

Ana öneri yapının kuvvetli mimari dili, bu mimari dil içerisinde araziye dokunan strüktürünün kurgulanmasındaki hassasiyet, fonksiyonel yoğunluğuna rağmen bu yoğunluğu hafifleten biçimi, ekolojik değerlendirilmeleri ve yapı bazında doğal kaynakların ve enerjinin etkin kullanılmasına yönelik önerileri paralelinde geliştirilmiş ve detaylandırılmış tutarlı kurgusu ve çabası dikkat çekici bulunmuştur.

Ancak bir baskın ana yapı önerisi sebebiyle, arsa ve doğa ile kurulan fiziksel ilişkilerin monotonlaşma riski taşınması, yoğunluğun bir noktada toplanmasının farklı aktivite mekanları oluşmasına izin vermemesi, genel yaya ve ulaşım kurgusunun üçüncü boyutta hiç bir referans sağlamaması, ana araç yaklaşımının gölet kıyısını takip ederek yapıya ulaşımı, müstakil birimlerin arsa kenarında düzenlenmiş yerleşimi, program yorumu sebebiyle etaplamaya imkan vermemesi programla çakışmayan yönleri olarak olumsuzdur.

Nur Çağlar'ın 22 nolu projeye ilişkin özel raporu:

Yerleşim kararlarındaki özgün yaklaşım, mimari ögesinin etkileyiciliği, önerdiği strüktür sistemi ve malzeme kararlarının ortamın doğallığı ile uyumu, enerji etkinliğinin ve yağmur suyunun geri dönüşümünü sağlayan tasarım ayrıntıları, ayrıca anlatım dilindeki etkileyicilik ve benzeri nitelikleri sebebiyle, 1. Ödül'e önerilmiştir.

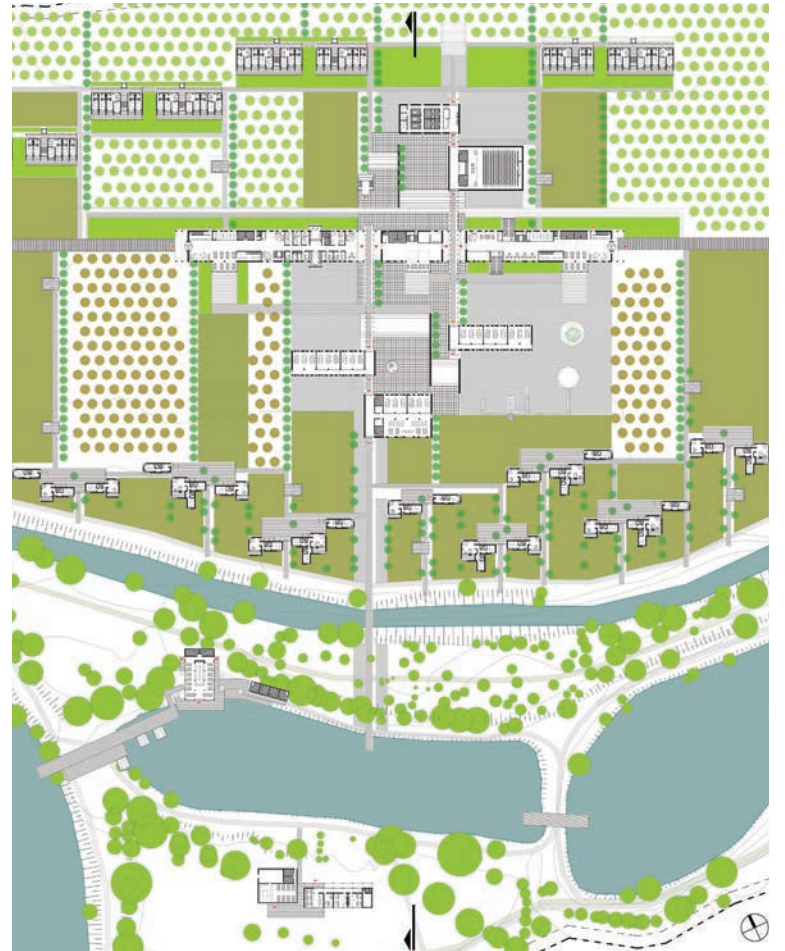
Sinem Serap Duran, Fatma Tuğba Okçuoğlu

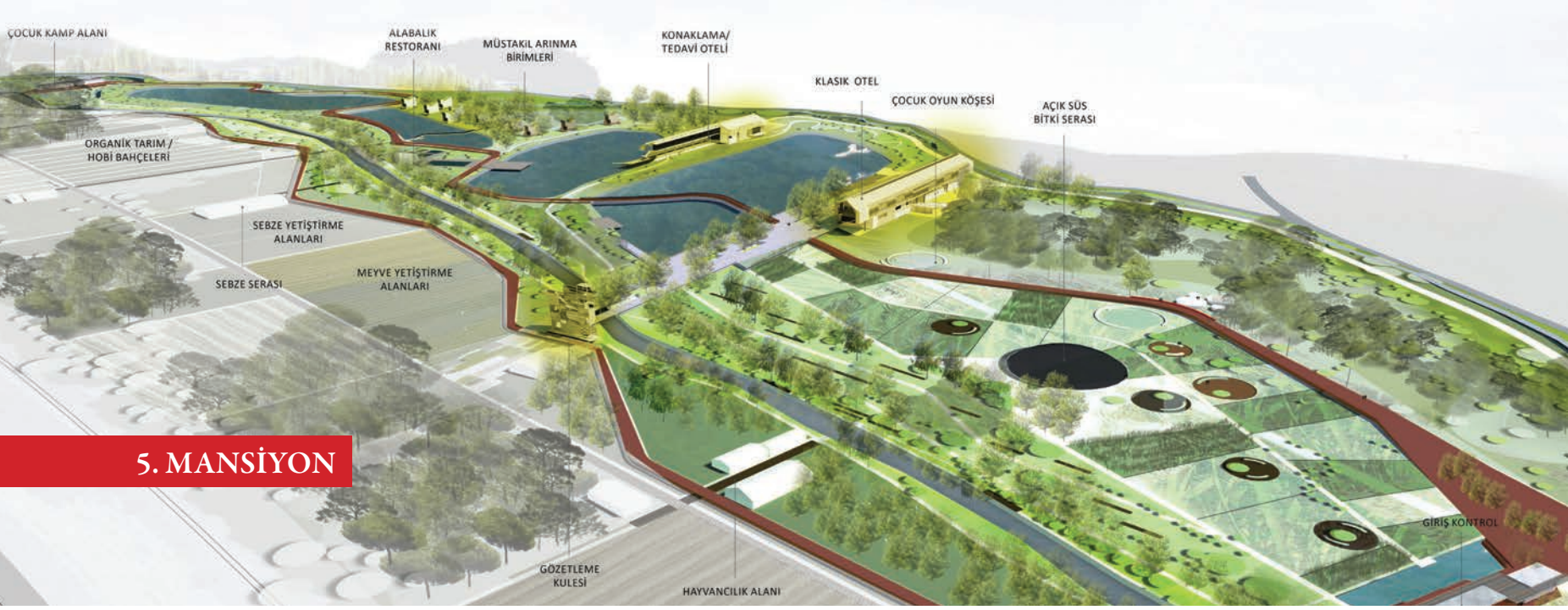
Öneri Proje bir yaşamı kurgulamak adına, tekil özelliklere sahip olan proje arazisi ve programına özel; bütüncül bir sistem önerisi geliştirmiştir. Tasarlanan bu sistem içerisinde, mimari, ekolojik ve peyzaj yaklaşımları birbiri ile etkileşim içinde, eşzamanlı olarak düşünülmüş, yeni ve yerin ruhuna ait bir dil geliştirmiştir. Yenilik arayışı, kültürel değerlerin yeni tekniklerle yeniden yorumlanması ve geliştirilmesi üzerine kurulmuştur.

Yerleşke alanında yer alan yatay aks, üzerine konumlandırılan bir YOL BİNA ile vurgulanmış ve projenin ilk yapılaşma referansını oluşturmuştur. Yol Yapı'nın ikiye böldüğü, ancak tek bir meydan şeklinde çalışmakta olan bir açık alan, yerleşkenin merkezinde konumlandırılmıştır. Birinci etapta inşa edilmesi önerilen Otel Odaları Binaları ile birlikte kuzeyde kalan meydanı, tekil binalar olarak Konferans Salonu, Spa Merkezi ve Gözetleme Kulesi çevrelemektedir. Yine birinci etaba ait olan bu işlevler, meydanın sembolü olan kuleden ismini alan Kule Meydan'ını beslemektedir. Yol Yapı'nın Batı Kanadı'nın, ikinci etapta inşa edilmesiyle birlikte ortaya çıkacak olan ve güneyde kalan meydan, tekil yapılar halinde, Sanatsal ve Eğitsel Atölyeler ile Kütüphane yapıları ile çevrelenmiştir. Kütüphane yapısının önünde konumlanan, projenin modern ile antik zaman arasında bir bağlantı olarak gördüğü güneş saati Güneş Meydanı'na adını veren semboldü. Tüm araziye sararak yapılara ve açık alanlara ulaşımı düzenleyen en önemli ağ ise yürüyüş yolları ağıdır. Bu yollar hem işlevsel hem gezinti amaçlı olabilecek şekilde düşünülmüştür. Yürüyüş yolları boyunca, farklı mekan ve malzeme deneyimleri ziyaretçileri beklemektedir.

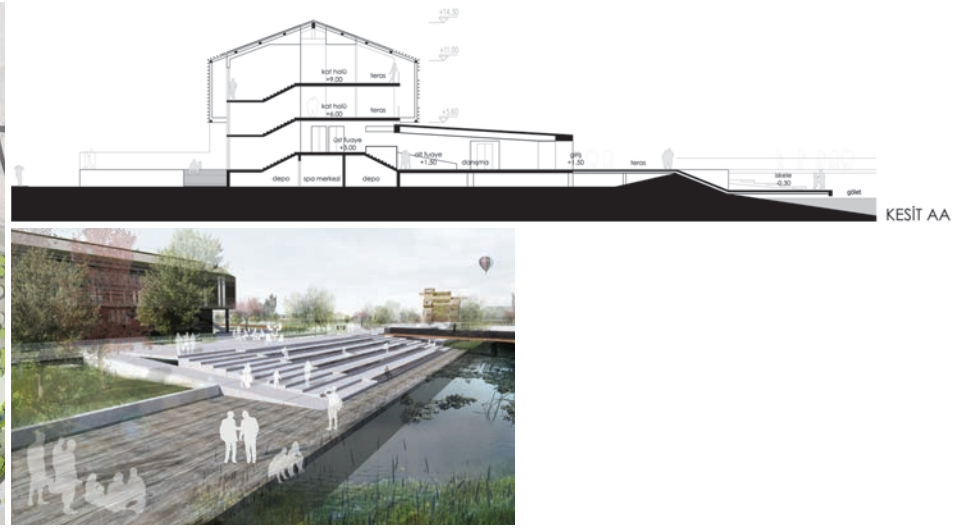
Jüri Raporundan

Proje, Uluçay'ın kuzeyini kararlı bir şekilde yapısal yerleşim alanı olarak öngörmüş, güneyde kalan alanları ise bilinçli asgari önerilerle korumuş ve değerlendirmiştir. Tasarım yerleşim genelinde kararlı, basit, bütüncül ve tutarlı bir kurguya sahip bulunmuş; ihtiyaç programını detaylı bir şekilde karşılıyor olması, yerleşimin yoğunluk dağılımdaki ritim ve ölçeği, doğal araziye dair izlerin kullanımı (ve ana yaklaşımı içine alan 'yol bina' önerisi), yapısal ve peysaj öğelerinin üçüncü boyut ve mekan algısını oluşturmak için birlikte kullanımı, bu sayede farklı fonksiyonların, birincil ve ikincil meydanlar oluşturarak ilişkilendirilmesi, doğal kaynakların kullanımı ve sürdürülebilir yönlemlere yönelik detaylı önerileri, peyzaj yorumu ve etaplamaya uygunluğu ('yol binanın etaplama aşamalarında parçalanması haricinde) olumlu bulunmuştur. Ancak kuzeyde yer alan yerleşim alanının, doğal park alanı olarak adlandırılan güney alanla ilişkisinin tek bir yaklaşım ile sağlanması, tesadüflere dahi izin vermeyecek şekilde eylemsel olarak neredeyse kesin bir şekilde ayrılması olumsuz bulunmuştur.

5. MANSİYON

Sertaç Erten, Devrim Çimen, Enise Burcu Karaçizmeli

Mimari programın karmaşıklığı ve zenginliği vaziyet planında belirli noktalarda yoğunlaşmak ve alanın büyük kısmını doğal peyzajında bırakmak olarak ele alınmıştır. Yapıların yer seçimlerinde ise mevcut ağaç dokusu maksimumda gözetilmiş ve önerilen yapıların bu doku ile ilişkisi en üst düzeyde kurulmaya çalışılmıştır. Yapılar mümkün oldukça yerden kopartılarak bir plaka üzerinde tasarlanmış ve mevcut topografyaya minimum müdahale önerilmiştir. Yapılarda enerji etkinlik anlamında önerilen temel prensipler şunlardır;

1- Güneş enerjisinin etkin kullanımı (çatı panelleri vb.), 2- Doğal ve geri dönüştürülebilir malzemelerin kullanılması (ahşap, kamış vb.), 3- Modüler strüktür önerileriyle yapı malzemesi ve artık malzemenin minimize edilmesi, 4- Güneş ışığının kontrolünün doğal yollarla sağlanması (kamış güneş kırıcılar ve kesitte odaların geri çekilerek doğrudan güneş ışınlarından korunması)

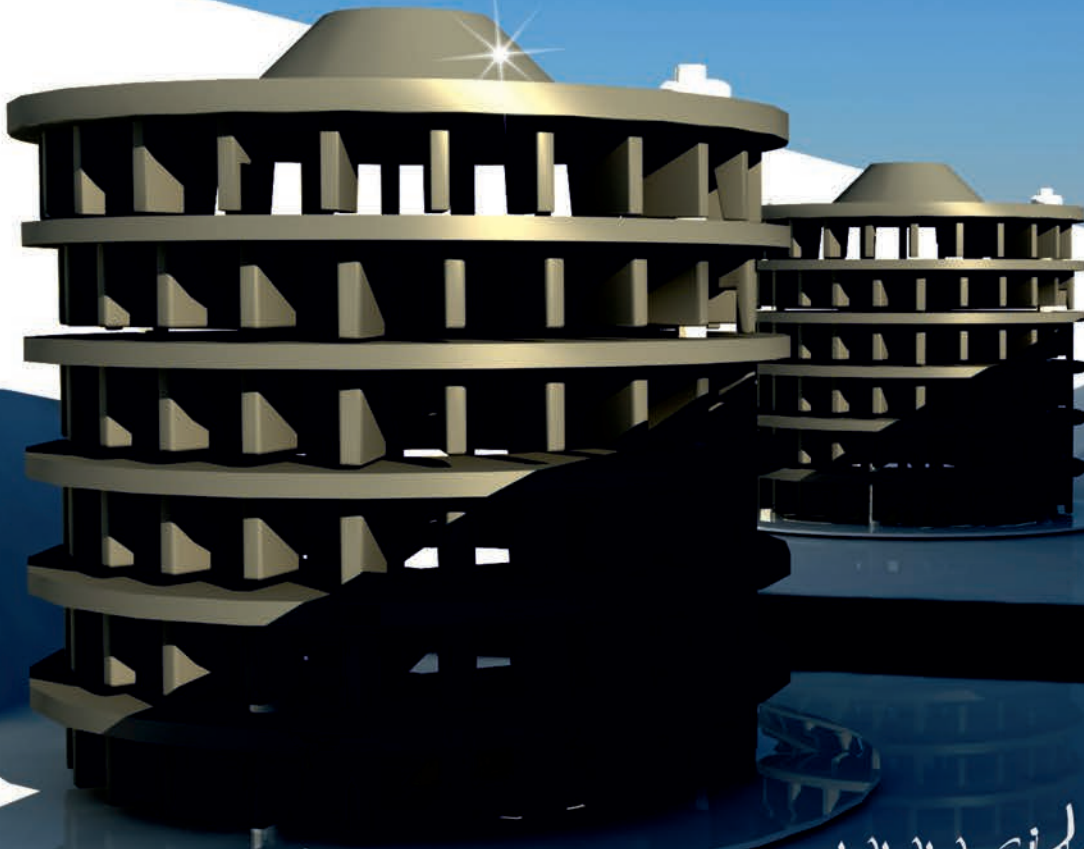
Jüri Raporundan

Proje, ana yerleşimi bantlar halinde güneyde yer alan gölet kıyılarında kurgulanmış, arsanın kuzeyini tamamıyla tarımsal alanlar olarak önermiş ve korumuştur. Göletler -su ile ilişki kurmaya yönelik çabası, yapı zemin ilişkisinde gösterilen hassasiyet, arsanın batısında yer alan alana yönelik tespit ve iyileştirme önerileri, tüm alanı dolaşım için önerilen yaya köprü-yolları, müstakil birimlerin yerleşimi olumlu bulunmuştur.

Gölet sınırında yapılaşmanın mevcut doğal yapıyı (eko-sistemi) zedeleyeceği endişesi dile getirilmiş, ilişki kurma çabasına rağmen özellikle otel yapısının ölçeği, katlı ve yoğun kurgusu olumsuz bulunmuştur.

SİFONİK SİSTEM Yağmur Suyu Drenaj Sistemi

www.sifoniksistem.com.tr

Siirt Devlet Hastanesi 10,350m²

Adıyaman Havaalanı 14,950m²

Kazakistan Astana Kongre Merkezi 11,000m²

Kastamonu Entegre Adana 75,102m²

siphonic[®]

maxdrain[®]
maximum drainage system

sifonik[®]

Sifonik Sistem kullanmış olduğu tüm fittings ve askı lama elemanları nı kendisi üretip uygulayan Türkiye'deki İLK ve TEK firmadır.

Sifonik sistem temelde akışkanın enerji dengliği prensibinden yararlanarak suyun herhangi bir eğime gerek kalmadan oluktan ya da çatıdan tahliye edilmesini sağlamaktır.

www.sifoniksistem.com.tr

Merkez (Trakya Bölge Müdürlüğü)
Tel : +90 282 650 00 51 (pbx)
Fax: +90 282 650 01 94
Muhittin Mah. Çetin Emeç Bulvarı
Erdim Apt. No:42/1 Çorlu / TEKİRDAĞ
info@sifoniksistem.com.tr

Kayseri Bölge Müdürlüğü:
Tel : +90 352 236 26 96
Fax: +90 352 235 50 62
Köşk Mahallesi Kuruyaka Sok.
No:6 Melikgazi / KAYSERİ
kayseri@sifoniksistem.com.tr

Konya Bölge Müdürlüğü:
Tel : +90 332 346 0 743 (pbx)
Fax: +90 332 346 07 84
Fabrika: Konsan Sanayi Bölgesi
10728. Sokak No:2 Karatay / KONYA
fabrika@sifoniksistem.com.tr

Bursa Bölge Müdürlüğü:
Tel : +90 224 411 09 67
Fax: +90 224 243 65 27
Körfez Mah. Haldız İş Hanı
Kat 5 No:20 BURSA
bursa@sifoniksistem.com.tr

İzmit Bölge Müdürlüğü:
Tel: +90 262 322 93 00
Fax: +90 262 322 92 59
Körfez Mah. Ankara Karayolu Cad.
Haldız İşhanı No:121 İzmit/KOCAELİ
izmit@sifoniksistem.com.tr

NİJERYA’NIN NİJERYA’YA BENZEMEYEN BAŞKENTİ

ABUJA

Nijerya’nın yeni kurulan ve hızla gelişen başkenti Abuja ile ilgili gözlemleri kenti bir süredir düzenli olarak ziyaret eden Hasan Özbay yazdı

Başkent olarak planlanan ve ülke için örnek bir yerleşim merkezi olması hedeflenen Abuja aynı zamanda ilginç bir planlama ve mimarlık deneyimi olarak ortaya çıkmakta

Uçak pisten ayrılıp, kent “harmatan”ın da etkisiyle hızla gözden kaybolmaya başladığında, 4 sene öncesini, Abuja’ya ilk geldiğim günü, anımsadım.

Uçak havalimanında aprona yanaştı. Yürüyerek terminal binasına girdik. Pasaport kontrolünden geçip, bavulumu aldıktan sonra bekleme holüne geldim. Beni karşılayacakları gözlerim aradı ama kimseyi göremedim. Bunun üzerine Büyükelçiliği aradım. Telefona cevap veren olmadı. Benim telefonumun Nijerya’daki şebeke ile uyumlu olmayabileceği düşüncesi ile, danışma bankosundaki bir görevliden yardım istedim. Numarayı kendi telefonundan aradı, ancak o da ulaşamadı. Ben de “bana bir taksi bulmasını ve beni kentte bir otele göndermesini” rica ettim. Otellerin adının olduğu bir kitapçık açtı ve bana büyükelçiliğe en yakın otele gitmemi önerdi. Hilton ve Sheraton’u ise “onlar çok pahalı, gereksiz” diyerek baştan elledi. Ben de “paralı beyaz adam” durumuna düşmemek için itiraz edemedim. Bir taksici buldu, ödeyeceğim rakamı söyledi ve beni otele uğurladı. Hava kararmış, akşam geceye dönmüştü. Havaalanından kente giden yolda, taksinin arka koltuğundan etrafı keşfetmeye çalıştım. Yol karanlık ve ıssızdı. Bölünmüş yolda ters yönden gelen bir aracı gördüğümü hatırlıyorum. Türkiye’de de sıkça karşılaştığım için yadırgamadım. Otele ulaştık ve odama yerleştim. Kaldığım yer, vasat ve hiç güven vermeyen bir oteldi. Oda kapısı bile doğru dürüst kapanmıyordu, temizlik standartları düşüktü ve banyodaki tesisat sorunluydu. Ama masanın kenarında bir bilgisayar kuruluydu. Sabah ilk iş olarak Türkiye’yi aradım. Beni kimsenin karşılamadığını söyledim. Ankara üzerinden Büyükelçilik arandı ve birkaç saate kalmadan beni Büyükelçilik görevlileri alıp, Sheraton’a yerleştirdiler.

Yola çıkmadan önce Elçiliğin web sitesine göz gezdirmiştim. Sitede Abuja’ya gelmek isteyenler için tavsiyeler vardı. “Önemli bir işiniz yoksa gelmeyin” diye başlıyordu tavsiyeler.¹ “Hilton veya Sheraton dışında bir otelde kalmayın”, “gece bilmediğiniz bir araca binmeyin” ve “şişelenmemiş su içmeyin” diye liste devam ediyordu. Ben daha kente geldiğim ilk saatinde bu tavsiyelerin “su” dışında hiçbirine uymamıştım.

Nijerya Afrika’nın en zengin, ama bir o kadar da fakir bir ülkesi. Dünyanın 5. petrol üreten ülkesi olmasına karşın, kişi başına gelir 370 ABD doları.² 2006 sayımı sonuçlarına göre nüfusu 140 milyon olarak resmi kayıtlarda geçse bile, 180 milyonun üstünde bir nüfusa sahip olduğu tahmin edilmekte.

¹ Elçilik daha sonra bu tavsiyeleri, su konusu dışında Nijeryalılar alınınca kaldırdı.

² Bazı kaynaklar 1300 ABD doları olarak da belirtmektedirler. Ama 370 ABD doları bana daha doğru geliyor.

923,768 km² yüzölçümüne sahip olan ülke biri başkentin bulunduğu FCT olmak üzere, 37 adet eyaletten oluşmakta. 1960 yılında bağımsızlığını kazanan Nijerya'nın Lagos en büyük kenti. 300 ün üzerinde kabilenin (ve dolayısıyla diyalektin) bulunduğu ülkenin en büyük nüfusunu Hausa, Yoruba ve İbo'lar oluşturmaktadır. Her kabilenin kendi dili olması nedeniyle, resmi dil -ortak uzlaş ve İngiliz kolonisi olmalarının da etkisiyle- İngilizce. Halkın %50'si müslüman, %40'ı hristiyan ve %10'u da diğer dinlere mensup. Abuja ise ülkenin başkenti.

02

Foto 01/ Abuja varoşlarında bir klanın üyeleri
Foto 02/ Abuja yakınlarında bir klanın saz evleri

04

05

06

Nijerya'nın bağımsızlığını kazanmasından sonra ülkenin çok kültürlü yapısı ve dinsel ayrılıkları göz önüne alınarak, ülkedeki tüm topluluklara eşit görülecek bir noktada başkent kurmak görüşünün ortaya çıkması üzerine, tarafsızlığı ve ulusal birliği simgelediği düşüncesiyle, 1970'li yılların başında başkentin Abuja'ya taşınması kararlaştırılır. Lagos'ta o yıllarda yaşanan nüfus patlaması sonucu hizmetlerin yetersiz kalması da bu sürecin hızlanmasında etkili olur. 1980'li yıllarda başkentin planlaması yapılır ve 12 Aralık 1991 tarihinde Başkent Abuja'ya taşınır. Kentin master planlaması için Planning Research Corporation; Wallace, McHarg, Roberts and Todd (WRT) ve Archisystems adlı 3 Amerikan firmasının konsorsiyumu olan International Planning Associates (IPA) görevlendirilir. Bu çalışmada fiziki tasarım WRT'nin bürosunda yürütülür ve 3 milyon nüfusa göre kent makro formu oluşturulur. Ayrıca çeperlerde 200-250 bin nüfuslu uydu yerleşimler önerilir. Kentin merkezi ise master plan çerçevesinde, Japon mimar Kenzo Tange'nin detaylı tasarımına göre biçimlenir.

Tange tarafından geliştirilen plana göre, kent merkezi kuzeydoğu-güneybatı yönünde uzanan bir ring yol içerisinde tasarlanmıştır. Merkezin kuzey ucunda parlamento, güney ucunda ise spor kompleksi yer almaktadır. Arada başta Bakanlıklar olmak üzere kamu kuruluşları, hastane, çeşitli yönetim yapıları, dini yapılar ve elçilikler yer almakta. Çevrede ise konut bölgeleri geliştirilmiştir. Yol düzeni topografyaya uyum gösteren, ring yollar olarak tasarlanmıştır. Aynı anlayış mahalle ölçeğinde de sürdürülmüştür. Bu plan düzeninin, kenti yeterince bilmeyenler için, biraz kaotik olduğunu söylemem gerekir. Bir keresinde mahalle içindeki ringde 2-3 tur attığımızı ve ana yolu bulamadığımızı hatırlıyorum.

07

08

- Foto 03/ Abuja kent planı
 Foto 04/ Kentin merkezindeki yapılaşma
 Foto 05/ Kent sınırları içindeki planlı yapılaşmaya zıt olarak, çeperler plansız, tenekte çatılı yapılar ile çevrili
 Foto 06/ Kenzo Tange tarafından yapılan merkez planından maket resmi
 Foto 07/ WRT tarafından yapılan Abuja Master planı
 Foto 08/ DLA tarafından yapılan Abuja merkezi planı
 Foto 09/ Abuja kent merkezi dışındaki plansız yapılaşma
 Foto 10/ Ticari yapılaşmalar
 Foto 11/ Gösteri merkezi
 Foto 12/ Nijerya Yatırım Destekleme Komisyonu yönetim binası

09

10

11

12

Abuja'nın da içinde yer aldığı Federal Başkent Bölgesi yıl boyunca 2 belirgin iklimsel dönem yaşar. Bu mevsimler nemli-yağmurlu ılık ve kurak dönemlerdir. Yağmurlu dönemler Nisan'da başlar Ekim ayında sona erer. Bu dönemlerde gün boyu 28-30 derecelerdeyken gece vakti 22-23 derecelerde seyrederek. Kurak dönemlerde gün boyu sıcaklık 40 dereceye erişebilir ancak geceleri 12 dereceye kadar düşer. Sıcak dönemde Sahra Çölü'nden gelen, "Harmatan" denilen çöl tozu atmosferi kaplar. Harmatan döneminde hava pusludur. Güneş bile pusun ardından zorlukla görülür. Harmatan aynı zamanda sera etkisi yaratır, kuru ve dayanılmaz bir ortam oluşturur. Bölgenin yüksek rakımı ve engebeli toprak yapısı iklimi büyük ölçüde yumuşatır. Yıllık ortalama yağış miktarı 1100 ila 1600 mm arasındadır. Yağışlı dönemde ise bol ve ani yağış görülür. Bu dönem iklimin en elverişli dönemidir.

Abuja beş adet bölgeden (semt de denebilir) oluşmakta: Merkez, Garki, Wuse, Maitama ve Asokoro. Bunların dışında beş adet de banliyö yerleşimi bulunmakta: Nyanya, Karu, Gwagwalada, Kubwa ve Jukwo-

yi. İlk beş yerleşim, plana göre oluşmuş, altyapısı tamamlanmış alanlar. Banliyöler için ise aynı şey söylenemez. Tek katlı, teneke örtülü, basit binalar bu bölgelerdeki yapıların genel karakteri. 730 bin nüfusa sahip olduğu kabul edilen Başkent, dünyaya N'namdi Azikiwe Uluslararası havaalanı ile bağlanıyor. Diğer tek ulaşım aracı ise karayolu ve standartları çok düşük. Başkenti Lagos'a bağlayacak demiryolu ise inşaat halinde.

Kentin en önemli eksikliği, ticari bir merkezinin olmaması. Yukarıda anılan Merkez bölgesi içerisinde, meydan, yaya bulvarı, ticari aks gibi merkez yaşantısının özelliklerini barındıran hiçbir kentsel strüktür yok. Merkez işlevleri kentin çeşitli noktalarında, dağınık ve gelişigüzel bir biçimde gelişmiş. Kent merkezinin oluşmaması, yerel yöneticileri de rahatsız etmiş olmalı ki, 2006-2008 yılları arasında Alman tasarım firması olan Albert Speer and Partners (ASP) görevlendirilmiş ve kent merkezinin canlandırılması için bir proje elde edilmiş. Bu çalışma üzerine de David Lock Associates (DLA) detaylı bir çalışma yürütmüş.

13

Abuja'nın planlı bir kent olmasına karşın, 30 yılı bulmayan geçmişi nedeniyle, bir ruhu olduğu söylenemez. İtiraf etmek gerekir ki, plan ilkelerine oldukça sadık bir şekilde uyuluyor. Örneğin "ana yollardan parsellere girilemez" kararı ciddiyetle uygulanıyor. Ama plana uymak, kentin kaliteli kentsel mekanlara sahip olacağını garanti etmiyor. Kentin enerji dışındaki altyapısının oldukça iyi olduğunu belirtmek gerekir. Kentte bulunduğum 4 sene boyunca (fasıllar halinde olsa bile) ne asfalt tamirati gördüm, ne de Muson yağmurları sonucunda tıkanan yağmur suyu şebekesi. Bunda en önemli payın, kentin altyapısını yapan Alman kökenli müteahhit firmanın olduğunu belirtmeliyim.

Abuja'da kent topraklarının tümü devlete ait. Yatırım yapmak isteyen, devletten araziye kir alıyor. Kiralama sonrasında belli bir süre içinde inşaatla başlaması gerekiyor. Aksi taktirde devlet araziye geri alıyor. İnşaatın başlaması, arazinin elden çıkmasını önüyor. Bu nedenle kent başlamış, ancak yarıda kalmış inşaatlarla dolu. Kentte mimari standartlar çok düşük. Evrensel standartlarda yapılmış ve mimari olarak değeri olan yapı adedi kentte iki elin parmaklarını geçmiyor. Bu yapıların yabancılar tarafından tasarlanmış veya inşa edilmiş yapılar olduğunu da eklemem gerekir.

SOM tarafından tasarlanmış ve 1990'lı yılların başında açılmış olan Sheraton Otel'i bence Abuja'daki en önemli yapı. Otel yapıldığı günden beri adeta hiç elden geçmemiş ve bizdeki 3 yıldız standartlarında oda ve servis kalitesine sahip olsa da, özellikle orta mekan ile dikkat çekiyor. İklimin elvermesi sonucunda, geniş, yeşillendirilmiş avlular etrafında, açık koridorlar düzenine sahip yapı etkileyici bir iç mekana ve cesur bir taşıyıcı sisteme sahip.

14

15

16

Foto 13/ Shehu Musa Yar'Adua Merkezi, orta holden görünüş

Foto 14/ Shehu Musa Yar'Adua Merkezi, dış görünüş

Foto 15/ Sheraton Otel

Foto 16/ Merkez Camii

Foto 17/ Wuse Market

Shehu Musa Yar'Adua Merkezi, diğer mimari açıdan önemli bir yapı. Mimarını öğrenemedim, ancak yapının detayları, bende mimarın Alman olduğu izlenimini bıraktı. Merkez Camisi'nde iyi yapılmış bir yapı. Bu yapı da adeta Türk mimarların elinden çıkmış gibi duruyordu. Oranları iyi olmayan kubbesi ve anıtsal kapısı, bu şekilde düşünmemeye etken oldu. Banka binaları, bazı kamu yapıları ve şirket genel merkez binaları arasında da dikkate değer birkaç yapı olduğunu söylemek gerekir. Bunların çoğunun yabancı proje grupları tarafından tasarlandığını öğrendim. Ancak (kendi adıma eksiklik olarak görsem de) mimarların adlarına ulaşamadım.

Abuja'da (ve Nijerya'nın diğer kent ve kırsal alanlarında) önemli yapılar dışında yapının standartları çok düşük. Ülkede deprem olmaması ve hiç kış yaşanmıyor olması, bu durumu kabul edilir kılmakta. Ülkede metrik sistem kullanılmasına karşın, yapı malzemesi ölçüleri inç ölçülerinin metrik sisteme dönüştürülmesi ile oluşmuş. Briket en yaygın yapı malzemesi. 23x23 cm ebadında kolonlardan oluşan, 5-6 katlı yapılar kentin her tarafında görülmekte. Döşemeler betonarme yapılmakta. Son katta ise betonarme döşeme yapılmamakta. Basit bir metal strüktürün üzeri, boyalı sac ile kaplanarak, yapı tamamlanmaktadır. Isı yalıtımı kullanılmadığı için, son katlar sıcakta kavrulmakta, yağmurda da, damlaların sesi nedeniyle, gürültüye boğulmakta.

Kent iklimin de elverişli olması nedeniyle, zengin bitki türlerine sahip. Tropikal ağaçlar da kentin mekanına katkıda bulunuyor. Milenyum Parkı bu türlerin yer aldığı, kentin merkezindeki önemli bir rekreasyon alanı. Kentin yakınlarındaki "Zuma Kayası" ise, kentin turistik tek yeri. Dünyanın "tek parça en büyük kayası" olarak adlandırılan bu yer, beni hiç cezbetmese de, tüm turistik broşürlerin en önemli malzemesi.

Eğer Abuja'ya gidip, safari yapmaya kalkarsanız, hayal kırıklığına uğrarsınız. Kentin yakınlarında safari yapacak yaban hayatı yok. Afrika çoğ-

rafasının yabani hayvanlarının tümü burada, beslenme amacıyla yok edilmiş. Beslenme yerel halk için önemli bir sorun. Protein kaynakları sınırlı. Bu nedenle fare dahil her canlı tüketiliyor. Yerel halkın temel besini "yam" diye adlandırılan, patatese benzeyen bir bitki. Pek tadı tuzu yok, ancak püre benzeri bir bulamaç halinde tüketiliyor. Yerel et yemeklerinin başında "suya" adlı ızgara geliyor. İnce katmanlar halinde kızartılan bu et genelde acılı servis ediliyor. Bir diğer geleneksel yemek ise "deri çorbası". Yerel adını hatırlamadığım bu çorbada genellikle inek, koyun derisi kullanılıyor ve çok acı. Sebzenin adeta hiç olmadığı Nijerya mutfağında, prinç en önemli besin kaynaklarının başında geliyor. Muz ise çok bol ve çok leziz. Abuja'da işportada satılan muzları yedikten sonra, muzun tadını öğrendiğimi itiraf etmem gerek.

Kentin merkezi yok, ancak dağınık ticari işletmeler var. Bunun tek istisnası "Wuse Market". Wuse semtinin merkezi olan bu yer, bizdeki halk pazarlarına benziyor. Çin malı elektronik eşyadan, ucuz giyim malzemesine, bilgisayardan gıdaya kadar her şeyin bulunduğu bu çarşı alt gelir gruplarına hizmet veriyor. Ancak Nijerya'yı anlamak için de en iyi örnek.

Abuja aslında Nijerya'dan başka bir yer. Ülkenin modernleşme ve kalkınma çabasının simgesi. Pakistan'ın başkenti İslamabad, Brezilya'nın başkenti Brazil, Kazakistan'ın başkenti Aşkabat ve Türkiye'nin başkenti Ankara ile kurulma amacıyla, benzerlikler taşıyor. Ancak her kentin macerası farklı gelişir. Abuja da gelecekte Afrika'nın önemli merkezlerinden biri olmaya aday.

Hasan Özbay, Y. Mimar

01, 02, 09 numaralı fotoğraflar Aslı Özbay, diğerleri Hasan Özbay tarafından çekilmiştir.

serbest MİMAR Magazine - Issue 13

ABSTRACT

We welcome the new year with our 13rd issue.

The “Desktop” section comprised of a selection of projects design of which has recently been completed or is still ongoing covers various projects such as shopping, office, estate, health and cultural structures.

In the “Good Things” section, international achievements of Turkish Architectures and Ağahan awards are presented.

You can find the recent events and activities of Turkish SMD, İstanbul SMD and İzmir SMD in the “From SMDs” section.

You will be able to find the breakdown of Architectural project competitions launched in the previous year in the first issue of every year as from the current issue of the magazine.

We continue to give place for comprehensive discussions with our colleagues in the “Profile” section. Coşkun- Filiz Erkal who have designed very important buildings in our country and have nourished the environment of thinking enriched by participation of the young members of the family in office operations and design processes in recent years are addressed in the “Profile” section.

In the “New” section where we reflect new and noteworthy structures in Turkey, two major court house buildings in İstanbul, Çağlayan Court House and Kartal Court House, the building of the Turkish Contractors’ Association of Turkey which has a big statement although being small in size and Urla Town Square prosper our issue this time.

Abuja city will be meeting you with reviews of Hasan Özbay in the “We were there” section.

Translation : Çağla Mayda

Журнал “Свободный Архитектор”, издание 13-ое.

СОДЕРЖАНИЕ.

Этим 13-тым выпуском нашего журнала мы приветствуем наступление Нового Года.

В разделе “На рабочем столе” мы по традиции рассказываем о проектах, работа над которыми только что завешена или находящихся в стадии разработки, таких как торговый центр, офис, жилой комплекс, культурный центр, оздоровительный комплекс и другие.

В главе “Хорошие события” на этот раз речь пойдет об успехах на международной архитектурной арене и премии “Агахан”.

В разделе “Новости “Объединения Свободных Архитекторов” (“SMD”) мы расскажем о событиях и мероприятиях , проведенных отделениями “Объединения Свободных Архитекторов” в городах Измир и Анкара.

Начиная с этого выпуска нашего журнала и далее в каждом первом в году выпуске журнала мы будем подробно рассказывать об Архитектурных конкурсах предыдущего года.

Глава “Профиль” как и всегда освещает важные проблемы в архитектурной среде а также находит отражение мнение архитекторов по различным вопросам. В этот раз мы расскажем об архитектурном бюро Джошкун-Филиз Эркан. Этой фирмой были спроектированы многие важные объекты в Турции, а также им принадлежат и многие победы в различных архитектурных конкурсах. В последнее время значитель ную пользу в работе бюро принесли молодые членсы этой архитектурной семьи, что позволило совместными усилиями добиться новых высот.

В разделе “Новое” освещаются события в сфере архитектуры, вызывающие в Турции большое внимание. Наш выпуск украсит рассказ о двух важных объектах городской среды в городе Стамбуле, это Здание Суда Чагайян и Здание Суда Картал, а также Здание Объединения Мютиахитлер и Центральная Площадь города Урла.

В главе “Мы там были” Хасан Озбай поделится своими впечатлениями о городе Абужа.

Переводы : Natalia Troshina Soylu

مجلة المعمار الحرة – العدد 13

الملخص

بعددنا 13 نقول مرحبا بالعام الجديد.

لقد تم الانتهاء للتو من التصميم ان قسم "سطح المكتب" للمشاريع المستمر اختيارها يتكون من العديد من المشروعات المختلفة مثل: التسوق، مكاتب، مساكن، اضافة الى تاسيسيات صحية وثقافية.

وفي قسم "الاشياء الجيده" ، يوجد فيه نجاحات و انجازات المعماريين الاثراك في الساح الدولية اضافة الى جوائز الاغا خان.

فيما يتعلق بأنشطة واعمال الموسم الاخير لمصلحة الارصاد الجوية التركية، مصلحة الارصاد الجوية اسطنبول و مصلحة الارصاد الجوية ازмир ستجدونها في قسم "مصلحة الارصاد الجوية".

اعتبارا من هذا العدد فانه سيتم في العدد الاول من كل عام سيحتوي على مسابقة بين المشاريع التي يتم افتتاحها في العام السابق.

نستمر بوضع المقابلات الشاملة مع زملائنا في العمل في قسم "الملف الشخصي" . وسيضم قسم " الملف الشخصي" ايضا جوشكون-فيليز اركال الذي قام بتصميم العديد من المباني الهامة في دولتنا والذ يعتبر في السنوات الاخيرة اصبح غنيا بفضل مشاركاته في التصميمات كعضو شاب في العائله والذي يغذي تفكيره بالمسابقات.

القسم الذنعكس فيه كل جديد وقيم في تركيا وهو قسم " جديد" هذه المره نضيف هياكل بنائين المحاكم في اسطنبول: ابنية محكمة تشاغلايان و محكمة كارطال ، وبالرغم من الحجم الصغير الا اننا نقوم باثراء عددنا بالمداول الكبير لمبنى اتحاد المقاولين الاثراك وكذلك ميدان مدينة اورلا.

وفي قسم "كنا هناك" نلتقي بكم مع تقييمات حسن اوزباي من مدينة ابوجا.

الترجمة : Çağla Mayda

Reklam İndeksi

4K YAPI.....	ARKA KAPAK İÇİ
ALUÇ	35
GENTAŞ	ÖN KAPAK İÇİ
KALESERAMİK	ARKA KAPAK
MOPESİ.....	1
SİFONİK	85
TEPE BETOPAN	63
WALLMERK.....	25

Yenilik Ahenk Kalite Kusursuzluk

4K Yapı, aynı bir origami sanat eseri gibi sektörün önde gelen yerli ve yabancı markalarıyla, kendi yarattığı yenilikçi ve özgün markaların müthiş bir uyumla birbirini tamamlamasından oluşur.

Akrilik, Panel, Plywood, Laminant & Compact ve PVC gruplarındaki seçkin ürün portföyünü, müşteriye özel hizmet anlayışıyla harmanlayan 4K Yapı, projelerinize değer katan çözümler sunar.

LAMI GLOSS

Dalboyu Sokak No: 16 Siteler 06160 Ankara
T: +90 312 348 21 00 F: +90 312 348 22 00
bilgi@4kyapi.com.tr
4kyapi.com.tr

KALEBODUR
HER AÇIDAN
BEKLENMEYENİ
YARATIR.

C-Extreme

Çimento, traverten ve
ahşap doku görünümünü
buluşturan fullbody porselen.
Kalebodur'dan.

